

Competența face diferență! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

Activitatea 8.2.3

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
NORD - VEST**

ACTUALIZARE 2018

Cadru strategic pentru
infrastructură educațională
și sprijin în planificarea strategică
a educației și formării profesionale

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord – Vest, 2016-2025:

Florin Gheorghe Mărginean – expert coordonator

Simuț Maria Domnica – expert pentru învățământul profesional și tehnic

Giurgiu Carmen Tereza – expert pentru învățământul profesional și tehnic

Mocanu Rodica - expert pentru învățământul superior

Ionel Vlad – expert tehnic

Cuprins

Cuvânt înainte	6
1. Rezumat	7
2. Contextul european, național și regional.....	9
2.1. Contextul european.....	9
2.2. Contextul național	11
2.3. Contextul regional.....	15
3. Aspecte demografice	18
3.1. Evoluții și situația actuală.....	18
3.1.1. Statistica recensământului populației 2011	19
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă	20
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural).....	24
3.1.4. Distribuția pe sexe	25
3.1.5. Structura etnică	26
3.1.6. Mișcarea migratorie	28
3.1.7. Nivelul de trai.....	29
3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060	29
3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT	32
4. Profilul economic regional.....	33
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici	33
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	33
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active	35
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții	36
4.1.4. Demografia întreprinderilor -întreprinderilor active nou create	38
4.2. Proiecția principalilor indicatori economici	39
4.3. Alte informații și informații parțiale.....	42
4.3.1. Cercetarea – dezvoltare	42
4.3.2. Industria	44
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	47
4.3.4. Agricultură	47
4.3.5. Turismul	48
4.3.6. Dezvoltarea durabilă.....	49
4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă–aspecte specifice ruralului montan.....	50
4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT.....	50
5. Piața muncii la nivel regional	51
5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO).....	51
5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii	51

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	52
5.1.3. Șomajul de lungă durată	53
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	55
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	55
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	57
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	58
5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	61
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	61
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	62
5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	63
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)	66
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați	66
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	67
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat	67
5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă	68
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European –CEDEFOP	68
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	70
5.7.3. Anchete în firme	72
5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT	73
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune	74
6.1. Indicatori de intrare în IPT	74
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	74
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	79
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	81
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional	86
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	88
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019	89
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019	99

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional.....	100
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici.....	104
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT.....	108
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi.....	108
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	109
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT	110
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație	113
6.2. Indicatori de proces.....	114
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT.....	114
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT.....	116
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	116
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	119
6.3. Indicatori de ieșire.....	120
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	120
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED.....	122
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	126
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	127
6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație.....	130
6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	130
6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET).....	131
6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	131
6.4. Indicatori de impact.....	132
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.....	132
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație.....	132
6.5. Concluzii din analiza ÎPT.....	133
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire.....	141
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	143
7. Monitorizarea implementării PRAI.....	144
7.1. Procesul de monitorizare	144
7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI.....	146
8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea.....	148
9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri.....	150
10. Planul de măsuri.....	157
11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională	162

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio – profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării)

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ)
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. **PRAI** cuprinde:

- ✓ analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- ✓ analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- ✓ prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- ✓ contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

¹Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

1. Rezumat

Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ al regiunii Nord-Vest, a fost elaborat având drept repere două direcții majore de acțiune:

- adaptarea ofertei educaționale la nevoile de dezvoltare socio-economice de la nivel local și regional, ținând cont de nevoile și interesele de formare ale elevilor;
- asigurarea calității actului educațional, ca bază a succesului inserției socio-profesionale a absolvenților.

Structura adoptată la nivel național pentru PRAI, asigură comparabilitatea datelor și a rezultatelor la nivel național, pentru a permite monitorizarea progresului realizat în raport cu țintele asumate de România, ca o contribuție la obiectivele europene.

Astfel, **Capitolul 2 Contextul european și național** oferă o sinteză a indicatorilor relevanți pentru ÎPT, indicatori asumați de România pentru următorul interval, cilcu de programare european. Sunt prezentate elemente ale analizei la nivel european, național și regional, pentru a permite ca setul de obiective și activități planificate la nivel regional să constituie o contribuție la realizarea indicatorilor de progres asumați la nivel național. Acest capitol permite totodată să realizăm analiza propriului sistem prin metoda benchmarking, având repere situațiile și exemplele din statele membre ale UE, relevante pentru progresul asumat pentru următoarea perioadă.

Capitolele Aspecte demografice (3), Profilul economic regional (4) și Piața muncii la nivel regional (5) oferă o sinteză a celor mai importante elemente ale aspectelor regionale privind evoluțiile demografice la nivel național și regional, nevoia actuală și cea prognozată de calificări cerute pe piața muncii. Concluziile obținute din interpretarea corelată a datelor specifice aferente acestor domenii constituie imaginea cererii actuale de forță de muncă la nivel regional.

Capitolul 6- Învățământului profesional și tehnic din regiune, oferă imaginea actualizată a capacității sistemului educațional de a răspunde nevoilor de calificări pe nivelele reglementate 3, 4 și 5, în raport cu cererea conturată în capitolele mai sus menționate. Evoluția ofertei de ÎPT urmărită și documentată pentru ultimii 10 ani (pentru majoritatea indicatorilor relevanți) scoate în evidență reducerea ponderii ofertei ÎPT, datorată în primul rând declinului demografic care a afectat oferta regională, dar și a atractivității scăzute a învățământului profesional și tehnic, în contextul unei slabe orientări profesionale în rândul elevilor și părinților

Analizele realizate sunt relevante la nivel regional și pot fi utilizate la nivel județean, pentru actualizarea PLAI. Având în vedere constrângerile de ordin metodologic, compensate prin dialogul social structurat și desfășurat în cadrul Consorțiului Regional și apoi și la nivel de județe în CLDPS, PRAI oferă rezultatele analizelor prin **Capitolul 8-**

Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea, pentru ca în **capitolul 9-Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri**, să fierezumate principalele recomandări care vor fi cuprinse în planul de măsuri.

Pentru a pune în practică recomandările finale, acestea sunt dezvoltate sub forma unui **Plan de măsuri (Capitolul 10)**, structurat pe patru priorități, cuprinzând acțiunile propuse pentru implementare, care vor fi operaționalizate fie la nivel regional, fie la nivel de județ.

Capitolul 11-Construcția Învățământului superior la dezvoltarea regională, este în concordanță cu principiul asumat de abordare integrată a dezvoltării resurselor umane la nivel regional.

Documentul PRAI urmează să fie actualizat cu date noi conform metodologiei de reactualizare și urmează a fi utilizat la nivelul județelor pentru dezvoltarea și implementarea PLAI – Planul Local de Acțiune pentru Învățământ.

Măsurile din Planul de acțiune vor fi implementate la nivel regional, proces care va fi monitorizat, asigurându-se astfel continuitatea procesului de corelare a ofertei de formare profesională cu cererea de pe piața muncii.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel

²Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Fig.nr.1

Indicatori	Unitate		România Perioada de referință								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	%(18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	%(30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	%(15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	%(25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	%(20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁸	%(20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- a) rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;

¹²Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nicio altă activitate de educație și formare profesională.

¹³Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴Sursa: Eurostat (date online, code:t2020_41)

¹⁵Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶Sursa: Eurostat (date online, code:trng_lfs_13)

¹⁷Sursa: Eurostat (date online, code:edat_lfse_32)

¹⁸Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

- b) ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.
- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

¹⁹OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code:educ_uoe_enra13)

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

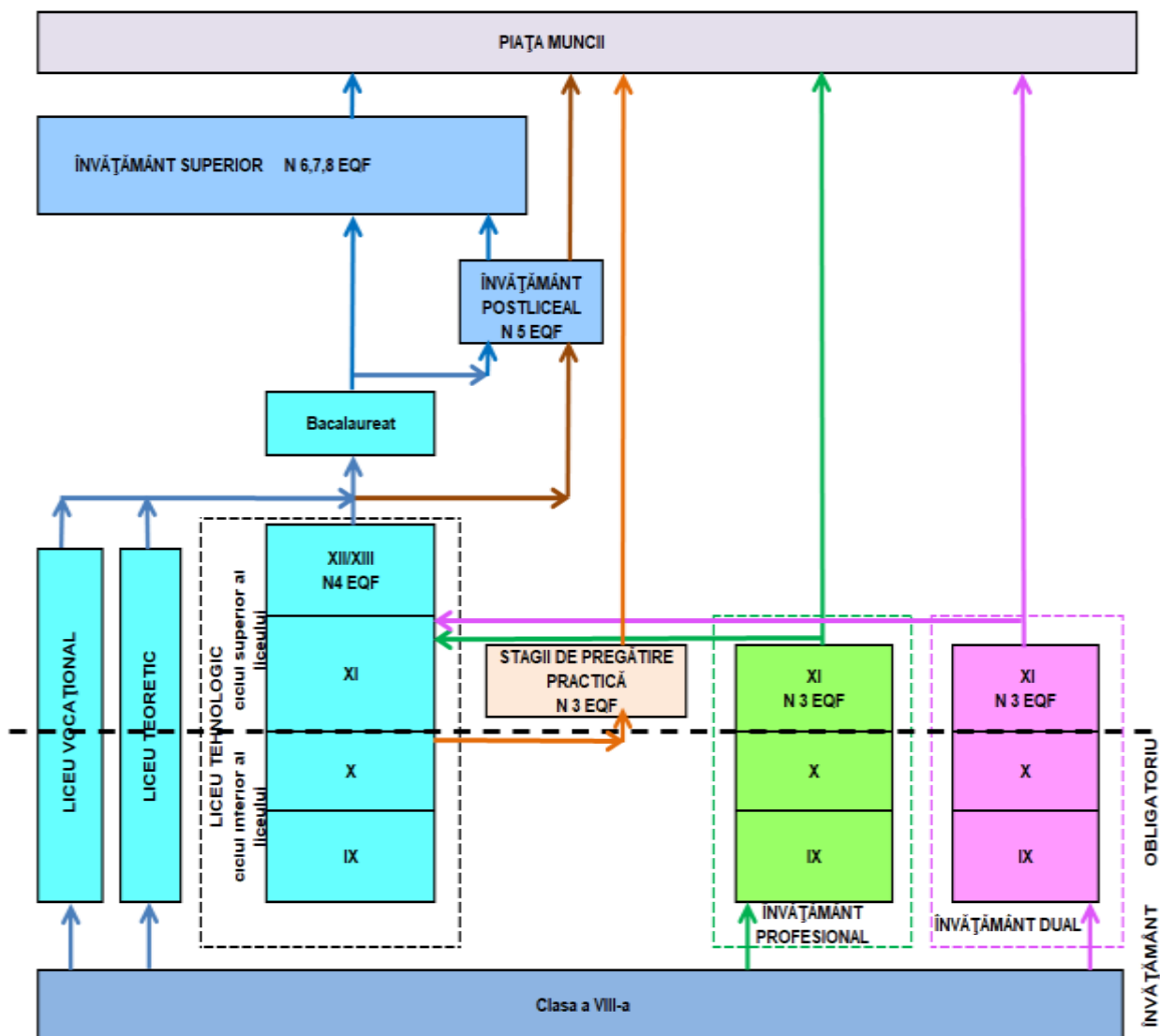
Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;

18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Fig.nr.2

Sursa: MEN

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu , formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

Planul de dezvoltare regională (PDR) este principalul document de planificare elaborat la nivel regional și reflectă politicile de dezvoltare relevante la nivel național în raport cu nevoile specifice la nivel de regiune, dar și cu direcțiile strategice de politică ale celorlalți principalii finanțatori ai programelor de dezvoltare aferente regiunii respective.

Planificarea are în vedere atât fondurile externe (europene) cât și interne (naționale/guvernamentale, regionale, locale). PDR a fost realizată în conformitate cu orientările metodologice elaborate de către Ministerul Dezvoltării Regionale ce vizează atât conținutul Planurilor de Dezvoltare Regională cât și cadrul partenerial de elaborare, consultare și aprobare al acestora, fiind modificată în urma analizei ex-ante.

Planul de Dezvoltare Regională își propune să contribuie la realizarea celor trei obiective de bază ale politicii de dezvoltare regională în România, stipulate în Legea nr. 315/2004 privind dezvoltarea regională:

1. Diminuarea dezechilibrelor regionale existente,
2. Corelarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor,
3. Stimularea cooperării inter-regionale, interne și internaționale, transfrontaliere.

PDR 2014-2020 pornește de la analiza cantitativă și calitativă a condițiilor existente și a tendințelor înregistrate în perioada de programare trecută (2007-2013) la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Vest (Transilvania Nord) în domeniile legate de: resursele naturale, sistemul de așezări, structura socio-demografică a populației, infrastructura, mediul, economia, turismul, agricultura și dezvoltarea rurală și administrația și buna guvernare.

Analiza situației existente se încheie cu evidențierea potențialului și a nevoilor specifice regiunii, prin intermediul analizei punctelor tari și slabe, oportunităților și amenințărilor (SWOT).

Pe baza acestor informații, a viziunii de dezvoltare pe termen lung, precum și a contextului de planificare și programare de la nivel național și european privind politica de coeziune pentru perioada 2014-2020, au fost formulate obiective, priorități și acțiuni specifice de dezvoltare ale regiunii pentru exercițiul financiar 2014-2020.

Ultima parte a documentului oferă informații privind cadrul în care ar trebui să se realizeze procesul de monitorizare și evaluare a PDR pe parcursul perioadei 2014-2020. Aceste activități sunt importante, deoarece perioada actuală de programare pune un accent mai mare pe obținerea de rezultate care să conducă la un impact real mai mare, dar și pentru a putea realiza rapoartele strategice privind implementarea planului în 2016, 2019 și 2022.

PDR 2014-2020 oferă cadrul necesar pentru identificarea și integrarea/corelarea proiectelor la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, pe baza priorităților de dezvoltare pentru următoarea perioadă de programare.

Astfel, documentul conține și un portofoliu de proiecte prioritare strategice. Prin acest portofoliu se dorește să se contribuie la creșterea absorbției și impactului fondurilor la nivel regional. De asemenea, sperăm, că în acest mod impactul asupra dezvoltării regiunii ar fi unul mult mai puternic, investițiile prioritare finanțate din fondurile europene sau guvernamentale fiind multiplicat prin investițiile realizate din fonduri private utilizate pentru proiecte complementare, conexe celor prevăzute în cadrul portofoliului de proiecte strategice la nivel regional.

În cadrul PDR se realizează o analiză detaliată a tuturor sectoarelor de dezvoltare a regiunii Nord-Vest, un capitol aparte reprezintă Educația, care cuprinde informații relevante atât pentru învățământul profesional și tehnic, cât și pentru învățământul superior.

În continuare sunt prezentate prioritățile identificate în cadrul STRATEGIEI DE DEZVOLTARE REGIONALĂ, din care am preluat prioritățile și obiectivele specifice.

Strategia de dezvoltare propusă pentru Regiunea Nord-Vest pentru perioada 2014-2020 se bazează pe rezultatele analizei SWOT și pe nevoile și provocările, care au putut fi identificate în această analiză. De asemenea are în vedere viziunea și obiectivele identificate

la nivel regional pe termen lung, precum și orientările de la nivel european și național. În ceea ce privește aspectele metodologice s-a adoptat orientarea europeană bazată pe concentrarea tematică a resurselor și orientarea către rezultate și impact, ca răspuns la principalele provocări identificate. Conform logicii de intervenție promovate la nivel european pentru perioada 2014-2020, strategia se structurează pe următoarele niveluri de intervenție: obiectiv general, priorități și priorități de intervenție⁶⁹, pentru care s-au stabilit obiective specifice, respectiv acțiuni orientative⁷⁰. Fiecare prioritate corespunde mai multor Obiective Tematice Europene.

OBIECTIVUL GENERAL

Creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra- și interregionale și creșterea standardului de viață regional.

Prioritatea 1 – Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării

Prioritatea 2 – Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și informațiilor

Prioritatea 3 – Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune

Prioritatea 4 – Protecția mediului natural și antropice, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

Prioritatea 1 – Creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării

1.1 Îmbunătățirea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor și creșterea gradului de internaționalizare ale acestora

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea competitivității IMM-urilor și a microîntreprinderilor prin investiții în infrastructură, acces la servicii și rețele internaționale

1.2 Sprijinirea și promovarea activităților de CDI

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea capacității de cercetare, inovare și transfer tehnologic,

1.3 Dezvoltarea și încurajarea antreprenoriatului

OBIECTIV SPECIFIC: Dezvoltarea spiritului antreprenorial

1.4 Dezvoltarea și valorificarea potențialului turistic

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea performanței sectorului turistic în economia regională

Prioritatea 2 – Creșterea accesibilității regiunii și a mobilității locuitorilor, mărfurilor și informațiilor

2.1 Dezvoltarea unui sistem de transport durabil și sustenabil

OBIECTIV SPECIFIC: Dezvoltarea unui sistem integrat de infrastructură de transport regional, conectat la rețeaua TEN-T

2.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public

2.2 Îmbunătățirea accesului la infrastructura TIC și creșterea atractivității utilizării rețelelor de către mediul privat și public

Prioritatea 3: Creșterea calității vieții locuitorilor din regiune obiective tematice europene corespunzătoare

3.1 Investiții în educație, servicii sociale și de sănătate și în îmbunătățirea calității serviciilor din aceste domenii

OBIECTIV SPECIFIC: Creșterea calității infrastructurii și a serviciilor în domeniul educației, sănătății și a serviciilor sociale durabile și incluzive

3.2 Dezvoltare capitalului uman

OBIECTIV SPECIFIC: Promovarea ocupării forței de muncă

3.3 Promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei în zonele urbane și rurale

OBIECTIV SPECIFIC: Îmbunătățirea calității vieții și grupurilor vulnerabile și dezavantajate, precum și asigurarea accesului la servicii sociale, de sănătate și de educație de calitate

3.4 Dezvoltare a capacității administrative regionale

OBIECTIV SPECIFIC: Îmbunătățirea capacității instituționale a administrației publice

Acțiuni orientative:

Prioritatea 4: Protecția mediului natural și antropoc, utilizarea eficientă a resurselor și reducerea emisiilor poluante

4.1 Promovarea eficienței energetice în sectorul public și privat

4.2 Protecție împotriva efectelor schimbărilor climatice

4.3 Protecție a biodiversității și a resurselor naturale (apă, aer, sol)

4.4 Dezvoltare urbană durabilă

4.5 Dezvoltare a infrastructurii de mediu în sectoarele apă și deșeuri

4.6 Dezvoltare sustenabilă a patrimoniului cultural și construit

Fiecare județ al regiunii Nord-Vest a elaborat Strategia de dezvoltare a județului; acestea se află pe site-urile Consiliilor județene, după cum urmează:

Strategia pentru dezvoltare durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020;

Strategia pentru dezvoltare durabilă a județului Bihor, pentru perioada 2014-2020;

Strategia de dezvoltare a județului Cluj pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Maramureș, pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare a județului Satu-Mare până în 2020;

Strategia de dezvoltare a județului SĂLAJ și care va fi luată în considerare la elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI).

3. Aspecte demografice

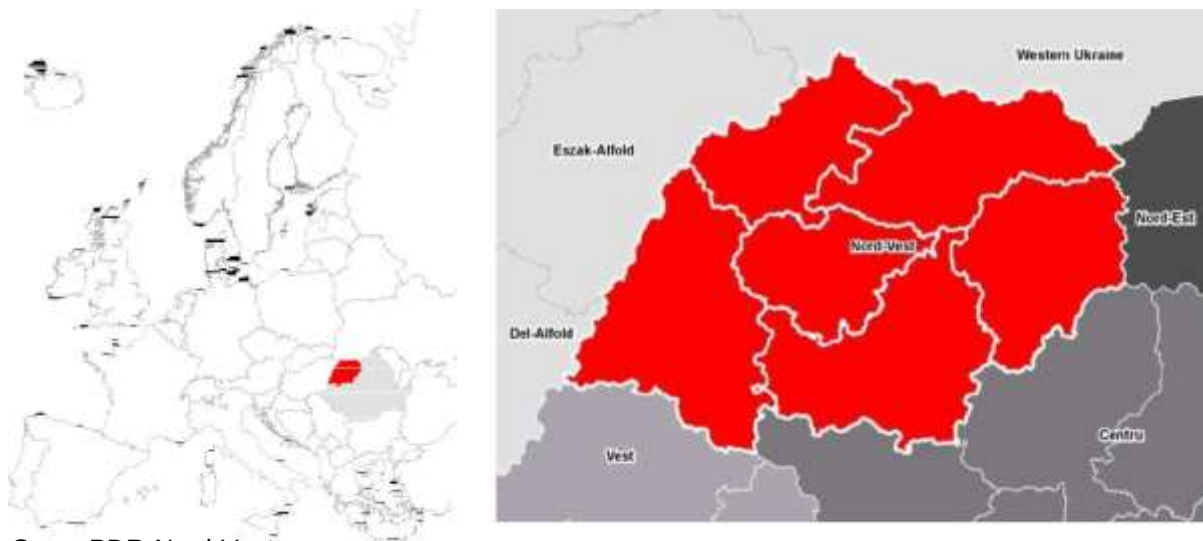
3.1. Evoluții și situația actuală²¹

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest a fost creată în baza Legii 151/1998 prin asocierea voluntară a autorităților locale și județene din județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Suprafața regiunii este de 34.160 km², reprezentând 14,3% din teritoriul României. Regiunea Nord-Vest se situează astfel pe locul 4 la nivel național în privința suprafeței, respectiv pe locul 29 între cele 273 regiuni ale UE.1

În spațiul național, Regiunea Nord-Vest (Transilvania Nord) face parte din Macroregiunea 1 (NUTS1) și se învecinează în sud cu Regiunea Vest (Banat), în sud-est cu Regiunea Centru (Transilvania Sud) și în est cu Regiunea Nord-Est (Bucovina-Moldova Nord).1

Fig.nr.3

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 - DEMOGRAFIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa: PDR-Nord-Vest

În cadrul UE, regiunea are o poziție geografică periferică la granița estică a UE învecinându-se cu Ucraina. Poziția este strategică, regiunea fiind poartă de intrare în România dinspre Ungaria, respectiv în exteriorul UE înspre Ucraina și Moldova. Regiunea este situată la intersecția axelor Nord-Sud și Est-Vest ale Europei (centrul geografic al Europei fiind situat pe Tisa, în localitatea Rahău la mică distanță de orașul Sighetu Marmăției).¹

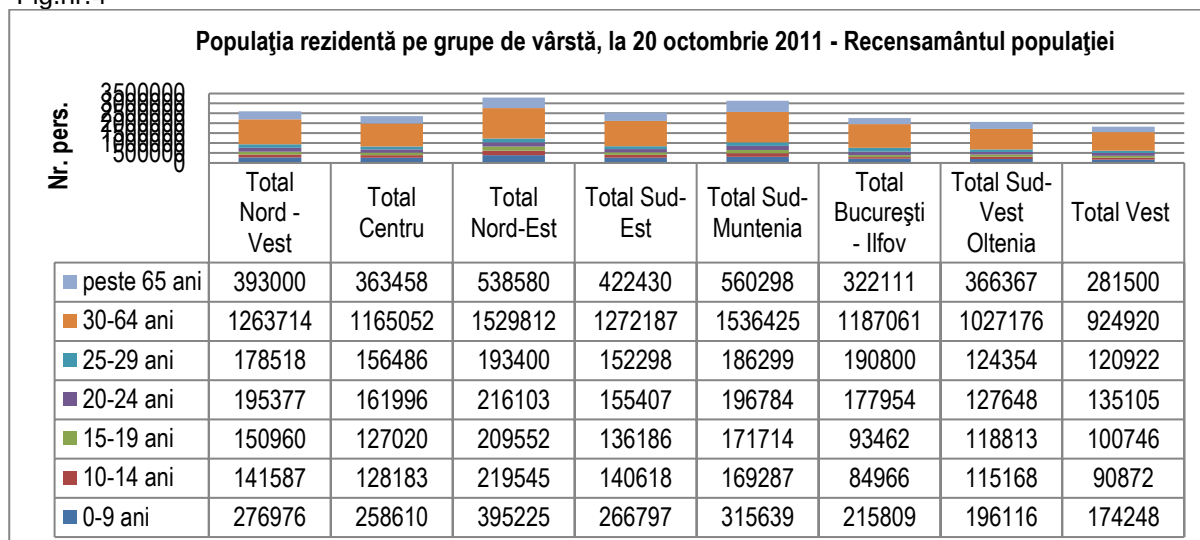
Situată în zona de interferență a regiunilor biogeografice continentală, alpină și panonică, Regiunea Nord-Vest deține o zestre naturală și peisagistică de o mare frumusețe și varietate. Din punct de vedere al reliefului, suprafața este ocupată în proporție de 28% de munți, 30% de dealuri și 42% de câmpii și văi. Regiunea beneficiază de un climat temperat continental cu veri călduroase, ierni friguroase, precipitații bogate, cu mici diferențe între zonele de munte, cele de câmpie și deluroase.

Regiunea Nord-Vest este formată din șase județe: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. În 2011, regiunea cuprindea 446 unități administrativ-teritoriale (nivel LAU-2 conform NUTS, respectiv Nivel 2 conform SIRUTA), din care 403 comune, 15 municipii și 28 orașe. Regiunea înregistrează un număr de 1911 localități, din care 1800 sunt sate și 111 localități în componența municipiilor sau orașelor. Cele mai multe orașe și municipii se găsesc în județul Maramureș, iar cele mai multe localități în județul Bihor.

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Populația Regiunii Nord-Vest este, conform datelor finale de la Recensământul din 2011, de 2.600.132 de locuitori, situându-se pe locul 3 între regiunile României (după Nord-Est și Sud-Muntenia). Procentual, populația regiunii reprezenta 12,92% din populația României (20.121.641 de locuitori). Peste 25% din populația regiunii se regăsește în județul Cluj, timp ce în județul Sălaj se înregistrează sub 9% din total.

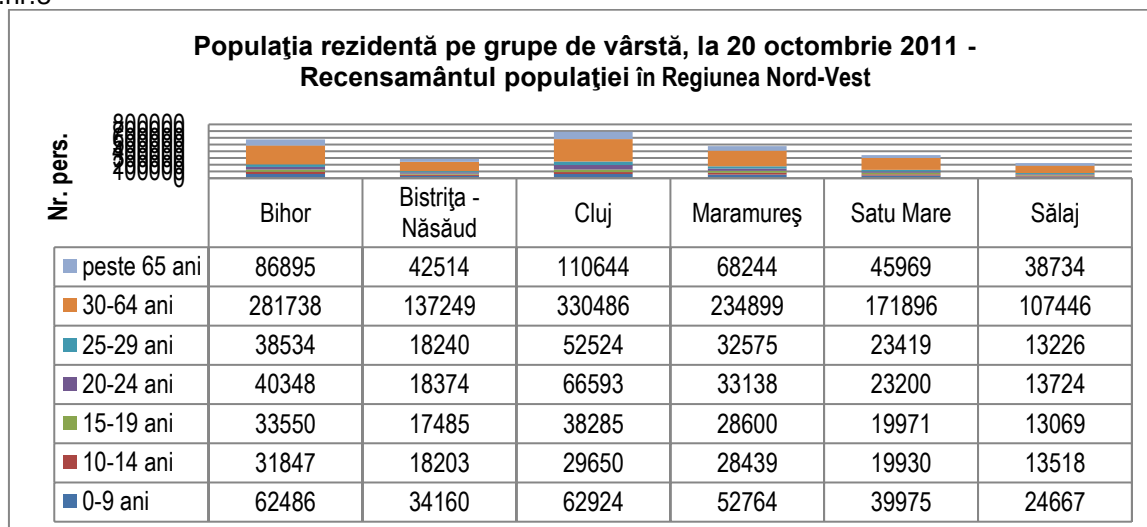
Fig.nr.4

Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Datele finale ale Recensământului din 2011 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2011 indicând un total de 94,9% din populația declarată la recensământul anului 2002. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 9,5%, în timp ce în județul Cluj populația a scăzut cu doar 1,7%. Densitatea populației la nivel regional în 2011 era de 76,1 loc/km², județul cu cea mai mică densitate fiind Bistrița-Năsăud (53,5 loc/km²), în timp ce densitatea cea mai mare se înregistra în județul Cluj (103,6 loc/km²).

Fig.nr.5

Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Datele finale ale Recensământului din 2011 indică o scădere în timp a populației la nivel regional, cifrele din 2011 indicând un total de 94,9% din populația declarată la recensământul anului 2002. Procentual, cea mai drastică scădere se înregistrează în județul Sălaj, de 9,5%, în timp ce în județul Cluj populația a scăzut cu doar 1,7%.

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

Structura populației pe grupe de vârstă, la nivelul anului 2011 (recensământ), indică faptul că populația cu vârstă cuprinsă între 15-19 ani și 20-24 ani (segmentul de populație relevant pentru ÎPT), reprezintă 5,81% respectiv 7,51% din populația regiunii.

Demn de menționat este faptul că populația din segmentul 0-9 ani reprezintă 10,65%, în creștere față de situația relevată de recensământul din 2011. Procentul vârstnicilor, cei peste 65 de ani, este de 15,11%, și este în creștere în toate județele regiunii. Comparativ cu media națională (16,14%) regiunea Nord-Vest are cu 1 % mai puțin.

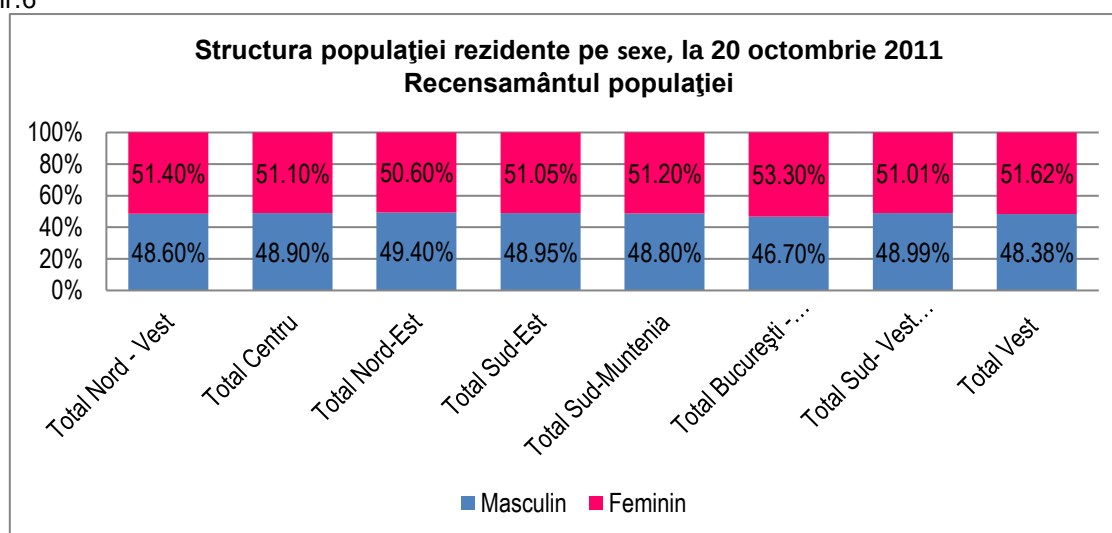
La nivelul Regiunii Nord-Vest se constată că în fiecare din cele 6 județe procentul populației din grupa de vârstă 30-64 ani este cel mai ridicat raportat la populația fiecărui județ. Un procent semnificativ din populația fiecărui județ îl reprezintă grupa de vârstă peste 65 de ani, care este într-o continuă creștere.

Grupele de vârstă 15-19 ani și 20-24 ani importante pentru ÎPT, sunt slab reprezentate în totalul populației fiecărui județ al regiunii. Notabil este faptul că grupa de vârstă 0-9 ani este în creștere în toate județele regiunii.

Analiza pe sexe a scos în evidență faptul că populația feminină este reprezentată în număr mai mare comparativ cu populația de sex masculin, în toate regiunile de dezvoltare de la nivel național. La nivelul Regiunii Nord-Vest populația feminină în urma recensământului din 2011 era de 1336378 persoane iar cea de sex masculin de 1263754 persoane.

Analiza ponderilor populației pe sexe în cele opt regiuni de dezvoltare a scos în evidență faptul că populația de sex feminin depășește 50% în toate regiunile. În Regiunea Nord –Vest ponderile sunt 51,40% populația feminină și 48,60% populația masculină.

Fig.nr.6

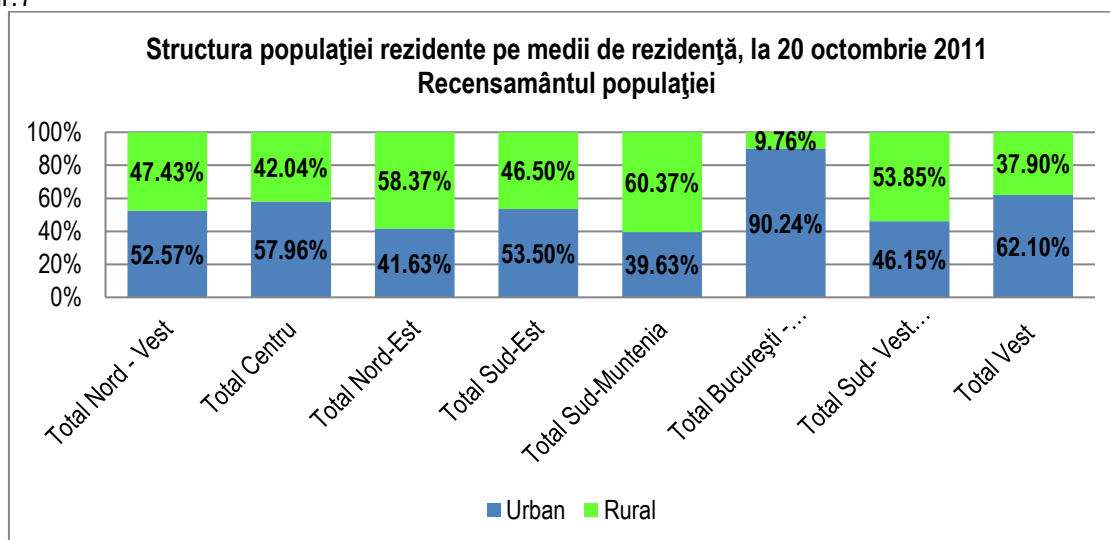

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

Analiza pe medii de rezidență a evidențiat disparități la nivelul regiunilor privind numărul locuitorilor din mediul urban și rural. Pentru regiunile: Nord-Vest, Centru, Sud-Est, București –Ilfov și Vest numărul persoanelor care locuiesc în mediul urban este mai mare decât al celor din mediul rural.

La nivel regional 52,57% din populație locuiește în mediul urban și 47,43% în mediul rural. Regiunea Nord-Vest este pe locul 5 în clasamentul regional, privind ponderea populației din mediul urban cu 52,57%. La nivelul județelor, județul Cluj este cel mai urbanizat cu 66,32% în mediul urban și 33,68% în mediul rural, iar județul Bistrița – Năsăud cu cea mai mică pondere în mediul urban de 36,67% și 63,33% în mediul rural.

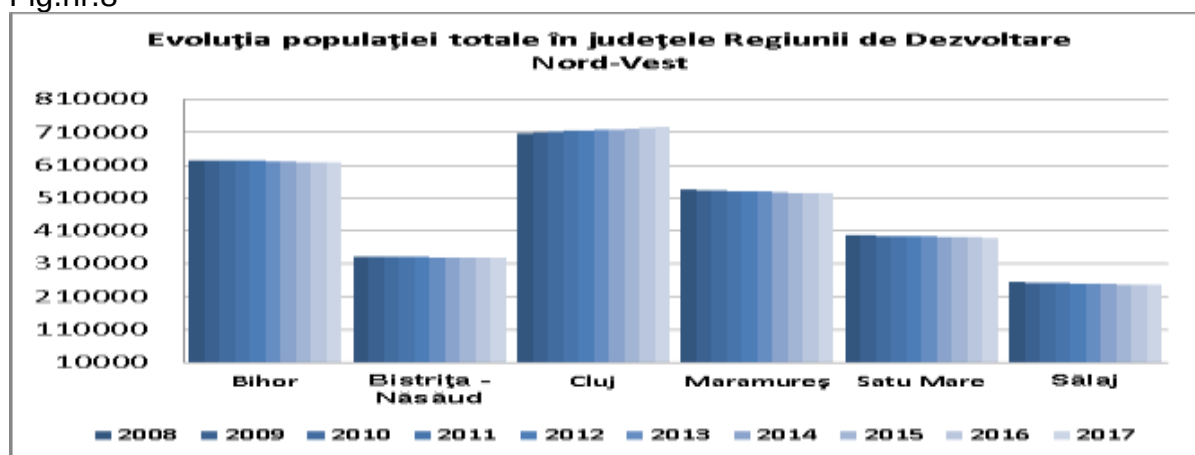
Fig.nr.7

Sursa: calculat pe baza datelor furnizate de INS, Anuarul Statistic, 2013

Analiza datelor statistice înregistrate în perioada 2008-2017 a scos în evidență faptul că populația totală a regiunii a scăzut cu 0,59% adică cu 16946 locuitori. Astfel că în anul 2017 la nivelul Regiunii Nord-Vest populația era de **2832807 locuitori**.

Fig.nr.8

Sursa: Sursa: INS , Baza de date TEMPO

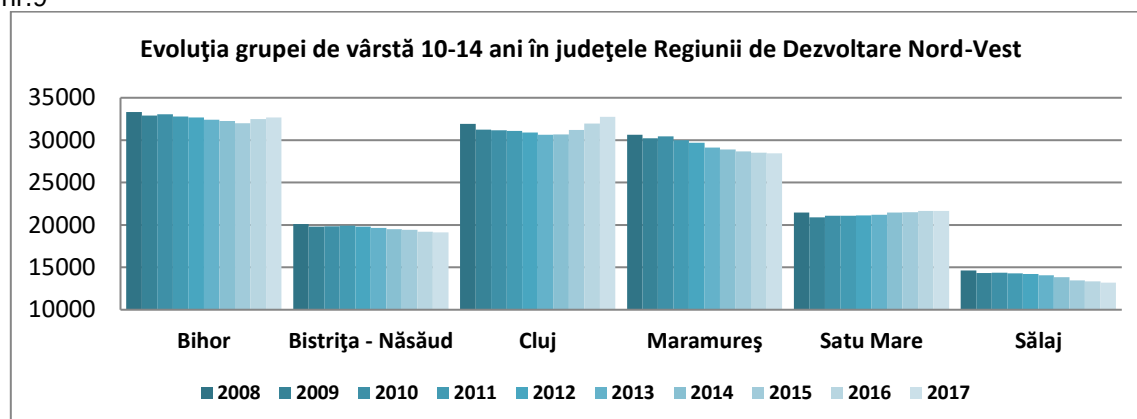
Analiza pe județele regiunii Nord-Vest a scos în evidență faptul că județul Cluj este singurul unde populația a crescut constant în perioada 2008-2017, cu 2,68%. Celelalte județe au înregistrat scăderi ale populației cuprinse între 0,61% și 3,29% (în județul Sălaj).

Din analiza grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2017, situația se prezintă astfel:

Grupa de vârstă 10-14 ani

Asistăm la o scădere a numărului populației aferente grupei de vârstă la nivelul regiunii cu (2,80%) adică 4259 de persoane. La nivelul județelor regiunii patru județe înregistrează o scădere a populației Sălaj (-9,85%), Maramureș (-7,14%), Bistrița-Năsăud (-4,95%), Bihor (-1,89%), iar celelalte înregistrează creșteri: Satu-Mare (0,81%) și Cluj (2,57%).

Fig.nr.9

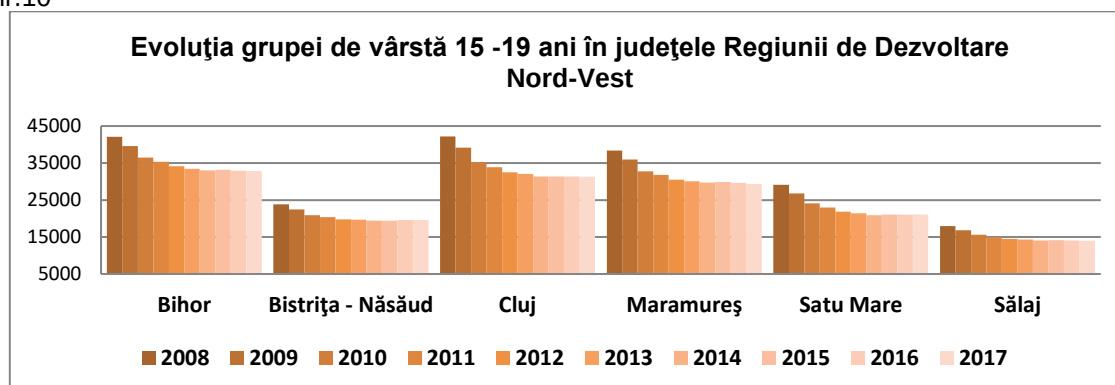

Sursa: INS , Baza de date TEMPO, Iunie 2018

Grupa de vârstă 15-19 ani

Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-23,50%), adică 45456 de persoane, comparativ cu anul 2008. Trendul pentru această grupă de vârstă este descrescător. Situația pe județe se prezintă astfel: județul Satu-Mare înregistrează cea mai accentuată scădere de (-27,66%), urmat de județul Cluj cu (-25,81%) și județul Maramureș cu (-23,54 %). Situația este redată în figura de mai jos:

Fig.nr.10

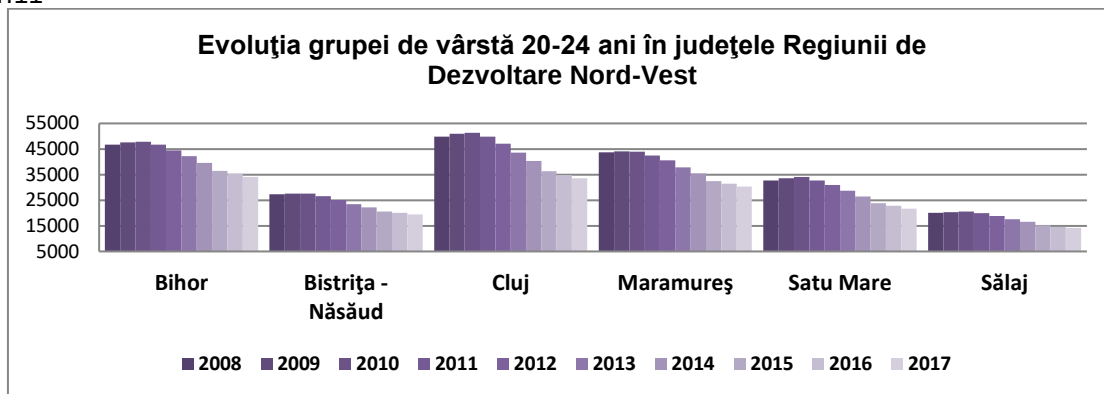
Sursa: INS , Baza de date TEMPO, Iunie 2018

Grupa de vârstă 20-24 ani

La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani trendul la nivelul regiunii Nord-Vest este puternic descrescător, scăderea înregistrată în perioada 2008-2017 a fost destul de însemnată (-30,50%), adică 67231 persoane.

Cea mai accentuată scădere se înregistrează în județul Satu-Mare de (-33,74%), urmat de către județul Cluj cu (-32,69%) și de județul Maramureș cu (-30,73%). Celelalte județe înregistrează scăderi mai mici: (-29,28% Sălaj) și (-28,80% Bistrița-Năsăud) și Bihor (-27,18%).

Fig.nr.11

Sursa: INS , Baza de date TEMPO, IUNIE 2018

Grupa de vârstă (25-29) ani a înregistrat scăderi mai mici decât grupele anterioare, de (-8,31%) adică -18943 persoane. Grupa de vârstă 30-64 ani a înregistrat un trend crescător de (5,74%) și grupa de vârstă peste 65 de ani de (13,50%), creșteri importante pe fondul îmbătrânirii populației atât la nivel regional cât și național

Grupa de vârstă 15-19 ani

Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-23,50%), adică 45456 de persoane, comparativ cu anul 2008. Trendul pentru această grupă de vârstă este descrescător. Situația pe județe se prezintă astfel: județul Satu-Mare înregistrează cea mai accentuată scădere de (-27,66%), urmat de județul Cluj cu (-25,81%) și județul Maramureș cu (-23,54 %). Situația este redată în figura de mai jos:

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Raportat la nivel național (84,4 loc/km²), Regiunea Nord-Vest este o regiune mai slab populată datorită morfologiei puțin favorabile așezărilor omenești în unele zone muntoase ale regiunii. Cea mai slab populată comună este Valea Ierii (județul Cluj), cu 6,11 loc/km², în timp ce municipiul Oradea are cea mai ridicată densitate a populației, de 1.170,73 loc/km². Pe medii de rezidență, densitatea medie a populației în mediul rural este de 50,9 loc/km², iar în mediul urban de 353,2 loc/km². Județul Cluj prezintă cea mai mare densitate în mediul urban, în timp ce județul Maramureș are cea mai mare densitate în mediul rural.

Structura populației pe medii de rezidență, la nivelul anului 2011 (datele finale ale recensământului), înregistrează 1.366.950 locuitori în mediul urban (52,6% din populația regiunii), sub rata națională de 54%. În mediul rural se regăsesc 1.233.182 de locuitori (47,4% din populația regiunii), peste rata națională de 46%. Județul Cluj este de departe cel mai urbanizat (cu 66,3% din populație trăind în mediul urban), iar gradul cel mai redus de urbanizare se înregistrează în județul Bistrița-Năsăud (36,7%).

Analizând grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic în contextul mediului rezidențial se constată diferențe majore la comparația făcută între grupe:

Grupa de vârstă 10-14 ani - în anul 2017, majoritatea persoanelor aparținând acestei grupe de vârstă din Regiunea Nord-Vest trăiesc în mediul rural 51%, iar în mediul urban 49%. La nivel național situația se prezintă exact invers, adică 49% în mediul rural și 51% în mediul urban.

Asistăm la o scădere a populației regiunii în intervalul 2008-2017 cu 0,8% în mediul urban și o creștere cu același procent în mediul rural.

La nivelul județelor regiunii, județul Cluj are cea mai mare pondere a populației din grupa de vârstă analizată în mediul urban de 62,2% și mediul rural 37,8%, în 2017, urmat de județul Maramureș cu 58,9%, respectiv 41,4%. Situația este total diferită în județul Bistrița_Năsăud și Sălaj unde ponderile sunt 35,7%, respectiv 39,6% în mediul urban și 64,3% ,respectiv 60,4% în mediul rural.

Grupa de vârstă 15-19 ani - urmărind trendul grupei de vârstă în perioada 2008-2017 se constată că numărul persoanelor din mediul urban depășea pe cele din mediul rural în intervalul 2008-2010, raportul inversându-se în ultima parte a intervalului; scăderea populației din mediul urban a fost semnificativă în perioada monitorizată, astfel în 2008 ponderea era de 53,3%, iar în 2017 de 46,5%. Pentru mediul rural ponderea s-a inversat, adică în 2008 era de 46,7%, iar în 2017, 53,5%.

La nivelul județelor regiunii, județul Cluj are cea mai mare pondere a populației din grupa de vârstă analizată în mediul urban de 58,8% și mediul rural 41,2%, în 2017, urmat de județul Maramureș cu 56,2%, respectiv 43,8%. Situația este total diferită în județul Bistrița_Năsăud și Sălaj unde ponderile sunt 32,7%, respectiv 38,6% în mediul urban și 67,3% , respectiv 61,4% în mediul rural.

Grupa de vârstă 20-24 ani - în perioada supusă analizei se constată că majoritatea populației din grupa de vârstă locuiește în mediul urban, situația fiind aceeași până în 2015, când 50,7% din populația regiunii trăia în mediul urban; în anul 2017 situația se inversează, populația din mediul rural (51,6%) depășind-o pe cea din mediul urban(48,4%);

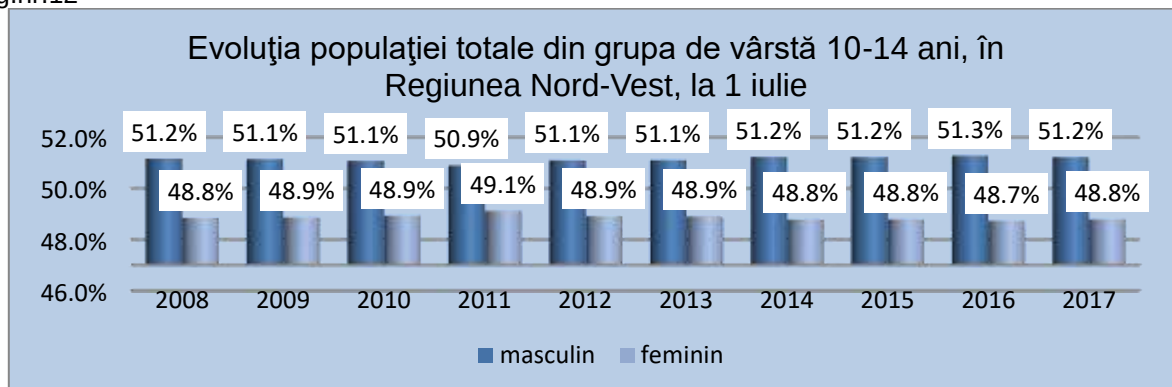
La nivelul județelor regiunii, județul Cluj are cea mai mare pondere a populației din grupa de vârstă analizată în mediul urban de 60,9% și mediul rural 39,1%, în 2017, urmat de județul Maramureș cu 56,4%, respectiv 43,6%. Situația este total diferită în județul Bistrița_Năsăud unde ponderile sunt 35,1%, în mediul urban și 64,9% , în mediul rural.

Ponderea populației din mediul rural pentru toate grupele de vârstă analizate este superioară celei din mediul urban al regiunii.

3.1.4. Distribuția pe sexe

Din analiza evoluției populației pe sexe pentru grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic la nivelul regiunii, se constată că populația masculină din categoria de vârstă 10-14 ani este semnificativ mai mare decât cea feminină. Situația se menține și în cazul grupelor de vârstă 15-19 ani și 20-24 de ani dar diferențele între sexe fiind mult mai mici.

Fig.nr.12

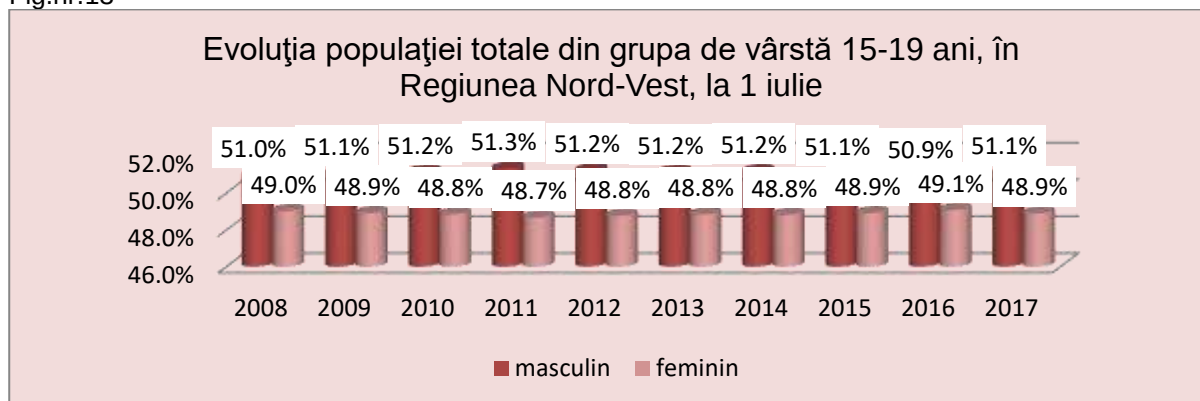
Sursa: INS , Baza de date TEMPO, Iunie 2018

La nivelul județelor regiunii se constată în medie aceeași diferență ca și la nivel regional. În toate județele populația de sex masculin depășește 50%, în timp ce

populația de sex feminin se menține în jur de 48% - 49%, pentru grupa de vârstă 10-14 ani.

Pentru grupa de vârstă 15-19 ani diferența dintre cele două sexe se menține aceeași în fiecare an al perioadei analizate, populația de sex masculin depășind-o pe cea de sex feminin în medie cu 3,5%. În cifre absolute scăderea populației masculine în intervalul 2008-2017 a fost de 22978 persoane, iar a celei feminine de 22478 persoane.

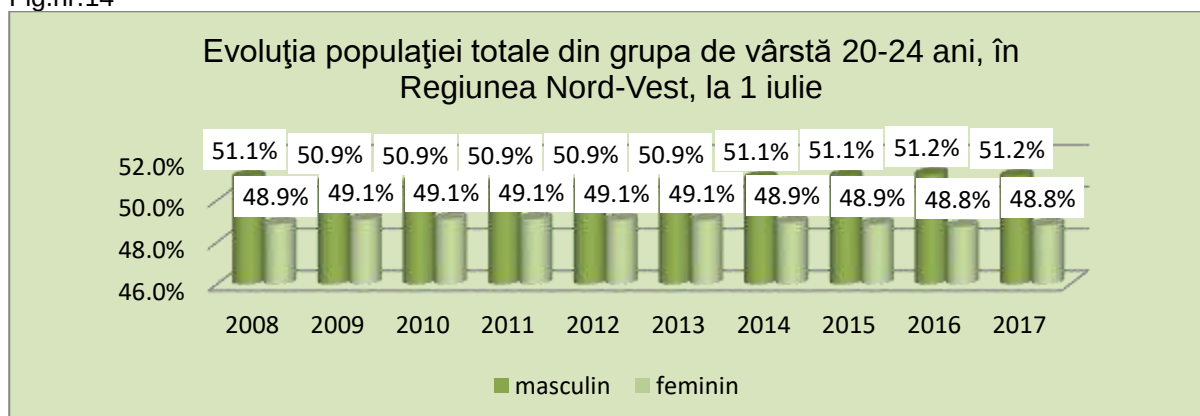
Fig.nr.13

Sursa: INS , Baza de date TEMPO, Iunie 2018

Pentru grupa de vârstă 20-24 de ani, evoluția în perioada 2008-2017 respectă tendințele celorlalte grupe de vârstă. În cifre absolute populația de sex masculin a scăzut cu 34290 de persoane în perioada analizată, iar cea feminină cu 32941 persoane.

Fig.nr.14

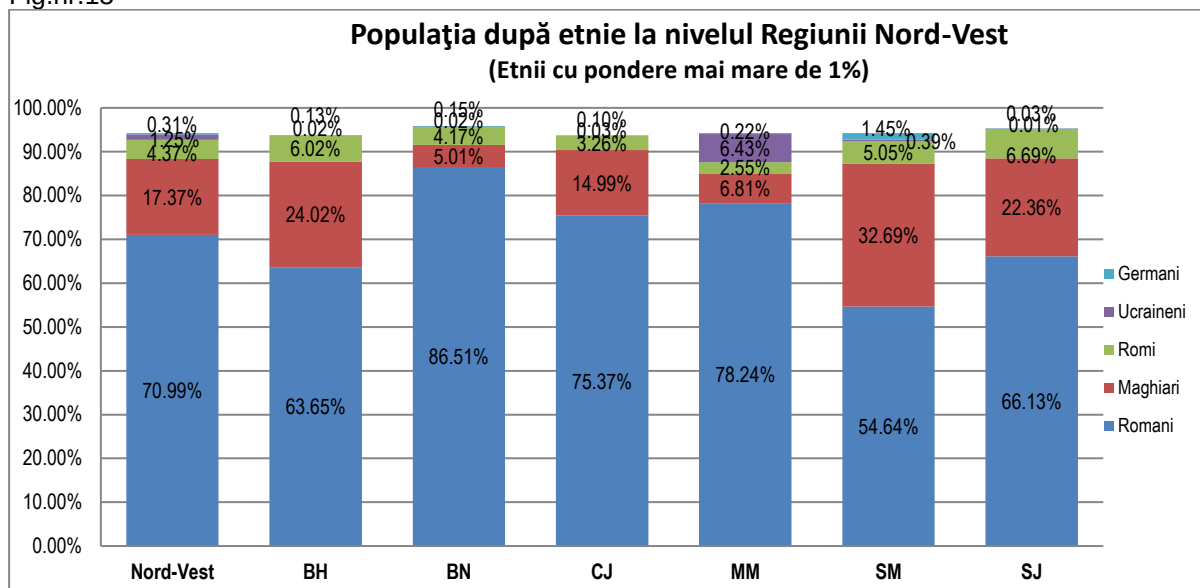

Sursa: INS , Baza de date TEMPO, Iunie 2018

3.1.5. Structura etnică

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 70,99% din totalul regiunii. Populația de etnie maghiară se ridică la 17,37% la nivel regional, și deține ponderi ridicate în județele Satu Mare (32,69%), Bihor (24,02%) și Sălaj (22,36%). Procentul locuitorilor de etnie romă din regiune este ușor mai ridicat față de media națională (3,1%), ajungând la 4,37% din totalul regional. Romii se întâlnesc într-o proporție relativ mai mare în județele Sălaj (6,69%), Bihor (6,02%) și Satu Mare (5,05%). Persoanele de etnie germană din regiune reprezintă 0,31% din populația regiunii și se regăsesc într-o proporție relativ mai mare în județul Satu Mare (1,45%). De asemenea, există o comunitate importantă de ucraineni (1,25% din total populație), concentrată în județul Maramureș (6,43%).

Fig.nr.15

Sursadator: INS StatisticaRecensământuluiipopulației 2011

Din compararea datelor la nivel național cu cele de la nivel regional rezultă aceeași structură etnică ,referindu-ne la etniile cele mai bine reprezentate numeric.

Analiza la nivelul Regiunii Nord-Vest legată de structura etnică și nivelul de educație pentru populația de 10 ani și peste, a scos în evidență faptul că 67% din populația regiunii a absolvit studiile de nivel secundar(gimnazial și liceal), 14% din populație are studii superioare, 13% studii de nivel primar, 3% nivel postliceal și un procent de 3% nu au absolvit nici o școală.Comparativ cu situația la nivel național situația la nivelul Regiunii Nord-Vest este asemănătoare cu cea la nivel național. Regiunea Nord-Vest înregistrează o creștere cu 2% a populației cu nivel secundar de studii absolvite, comparativ cu situația la nivel național.

Regiunea Nord-Vest se situează pe locul 3 (după Nord-Est și Sud-Muntenia) privind numărul absolvenților de învățământ liceal secundar ciclul 2, cu o medie anuală de 28.653 de absolvenți și tot locul 3 în ceea ce privește numărul absolvenților de învățământ superior (după regiunile București-Ilfov și Centru), cu o medie de 19.656 absolvenți anual, între 2005-2010.

Situația etniei rome

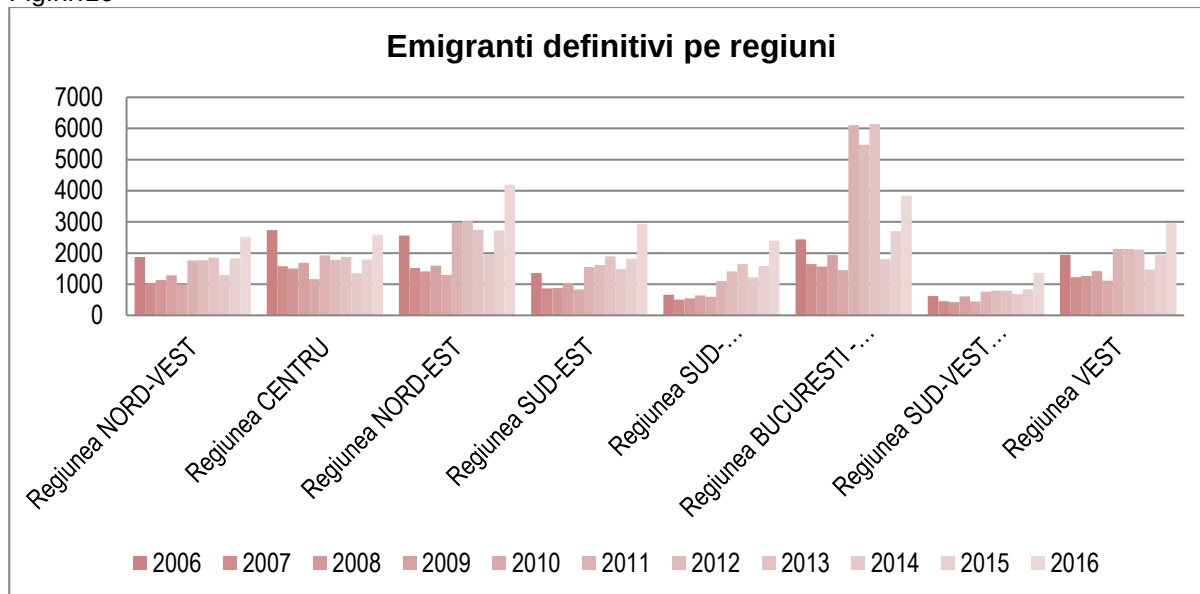
În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții rome de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). 23% dintre rome nu a absolvit nici o școală, 26% au terminat primele patru clase și 34% doar gimnaziul. Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii. Numai 17% urmează un liceu sau un nivel superior de educație. Analfabetismul afectează în special persoanele adulte, din mediul rural, mai cu seamă romeii din comunitățile compacte, segregate.

Situația etniei rome la nivelul fiecărui județ al regiunii în urma datelor culese la recensământul din 2011 a scos în evidență că cel mai mare procent de persoane analfabete se înregistrează în județul Bihor 20,3%, urmat de județul Sălaj cu 17,1%.Cel mai mic procent de persoane analfabete aparținând etniei rome se înregistrează în județul Maramureș, de 6,8%.

3.1.6. Mișcarea migratorie

La nivelul regiunilor de dezvoltare situația migranților definitivi se prezintă conform figurii de mai jos:

Fig.nr.16

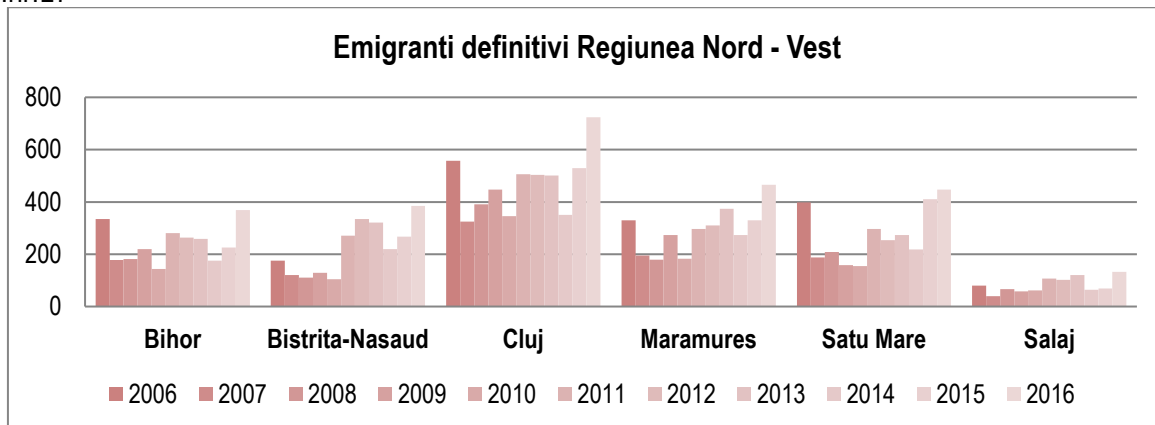

Sursa datelor: INS , Baza de date TEMPO, iunie 2018

Regiunea Nord-Est a înregistrat cel mai mare număr de migranți în 2016, urmată de regiunea București_Ilfov. Regiunea Nord-Vest a înregistrat un număr de 2523 persoane migrante definitiv în anul 2016.

Analiza datelor INS referitoare la emigranții definitivi înregistrați în județele regiunii a evidențiat că județul Cluj a înregistrat cel mai mare număr de migranți din regiune în toată perioada analizată. Cel mai mic număr de migranți a fost înregistrat în județul Sălaj. Situația este reprezentată în figura de mai jos:

Fig.nr.17

Sursa datelor: INS , Baza de date TEMPO, iunie 2018

Emigranții definitivi pe grupe de vârstă, înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest, în perioada 2007-2016, se ridică la un total de 15484 de persoane. Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani. Trendul perioadei analizate este crescător. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în anul 2016 fiind de 2523 de persoane.

Grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic din regiune, înregistrează valori mult mai mici. Pentru grupa de vârstă 15-19 ani, regiunea cu cel mai mare număr de emigranți definitivi din categoria de vârstă analizată, este regiunea Nord-Est (508), urmată de regiunea București-Ilfov(401). Regiunea Nord-Vest a înregistrat un număr mai mic de emigranți fiind penultima în clasamentul regiunilor(236).

Analiza situației emigranților temporari prezentată pentru categoria de vârstă 15-19 ani , cea mai relevantă pentru ÎPT , a evidențiat că regiunea cu cei mai mulți emigranți temporari din categoria de vârstă 15-19 ani este regiunea Nord-Est(2328), urmată de Sud-Muntenia(2238). Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al treilea cu 1878 de persoane.

Grupa de vârstă cu cei mai mulți emigranți temporari la nivelul regiunii, este 25-64 de ani cu 75177 persoane în perioada 2012-2016, trendul fiind crescător.

3.1.7. Nivelul de trai

Rata deprivării materiale severe reprezintă ponderea în total populație a persoanelor în stare de deprivare materială severă, adică a persoanelor în vârstă de 18 ani și peste care, datorită lipsei resurselor financiare nu își pot permite cel puțin patru dintre următoarele situații:

- achitarea la timp, fără restanțe a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an departe de casă;
- consumul de carne, pui,peste (sau alt echivalent de proteina) cel puțin o dată la două zile;
- posibilitatea de a face față cu resursele proprii unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie);
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

Din analiza ratei deprivării materiale severe la nivelul regiunilor de dezvoltare , se constată că Regiunea Nord-Vest și Regiunea Centru au cele mai mici rate în anul 2016. În anul 2016 Regiunea Nord-Vest a avut cea mai mică rată a deprivării materiale severe de 17,6%, mult mai redusă ca cea la nivel național de 23,8%.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială (AROPE), pe regiuni de dezvoltare AROPE este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii;

Regiunea Nord-Vest a înregistrat cea mai mică rată a riscului de sărăcie sau excluziune socială în anul 2016, de 29,3%, mult mai mică decât cea la nivel național de 38,8%.

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

Populația rezidentă a României înregistrată în anul 2015 și proiecția populației rezidente, la orizontul anului 2060, pe grupe mari de vârstă este reprezentată în figura de mai jos. Analiza grupei de vârstă 0-14 ani va înregistra o scădere importantă de - 157335 persoane în perioada 2015- 2060. Pentru grupa de vârstă 15-64 de ani scăderea prognozată va fi și mai mare de - 621528 persoane. Grupa de vârstă 65 de ani și peste va înregistra o creștere prognozată de 155351 de persoane. Estimările procentuale la nivelul regiunii Nord-Vest arată că ponderile pe cele trei mari grupe de vârstă vor fi:

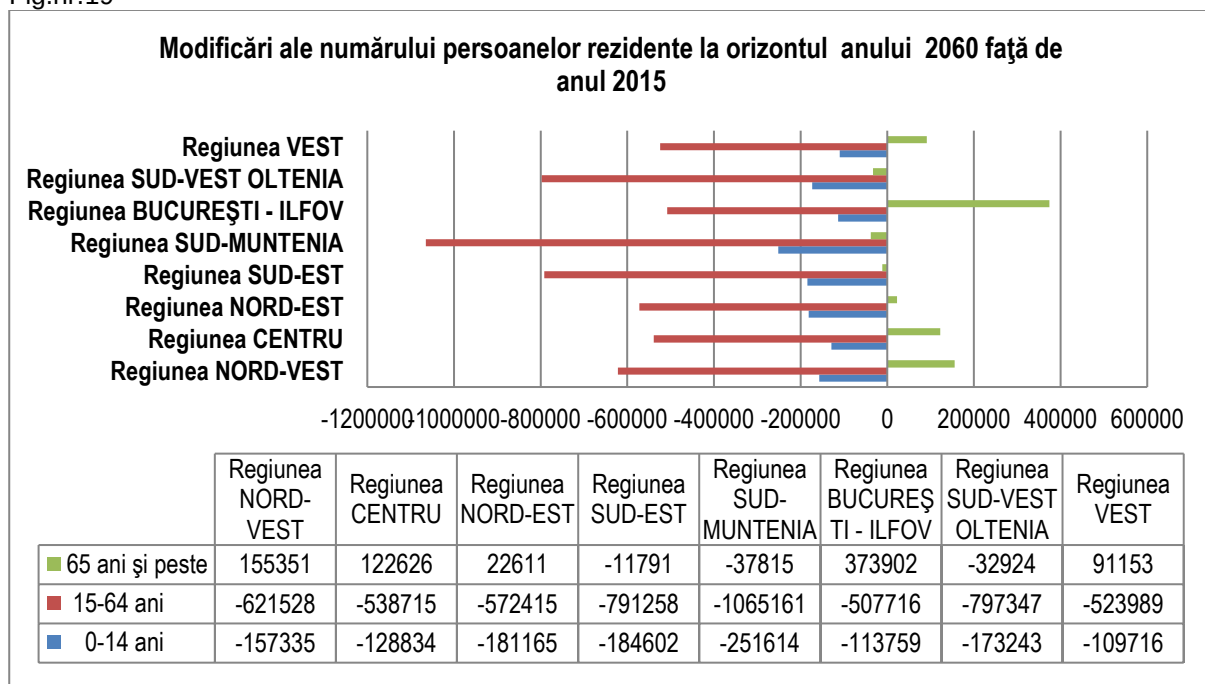
Fig.nr.18

Macroregiuni/ Regiuni/ Județe	1 iulie 2015			2060		
	0-14 ani	15-64 ani	65 ani și peste	0-14 ani	15-64 ani	65 ani și peste
TOTAL ROMÂNIA	15.5%	67.3%	17.2%	12.9%	57.5%	29.7%
Regiunea NORD-VEST	15.7%	68.2%	16.1%	12.7%	58.1%	29.2%

Sursa: INS, Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060

Se constată că grupa de vârstă *65 de ani și peste* va avea o pondere însemnată în cadrul regiunii (aceeași situație înregistrându-se și la nivel național), ceea ce va impune reorientarea ponderii calificărilor spre cele din domeniul asistență socială.

Fig.nr.19

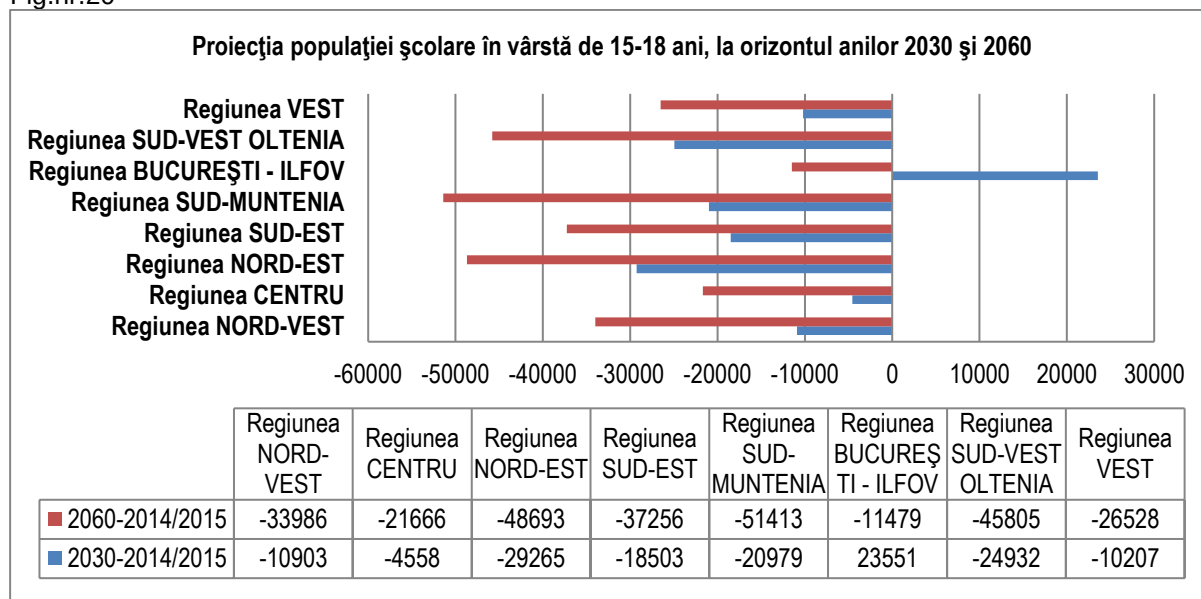
Sursa: INS, Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060

La nivelul județelor regiunii grupele de vârstă 0-14 ani și 15-64 de ani, vor înregistra scăderi importante, pe fondul creșterii populației din grupa de vârstă 65 de ani și peste. Județul Bihor va înregistra cea mai mare pierdere în cadrul primelor două grupe de -41310 persoane, respectiv -153033 persoane și cea mai mare creștere la grupa de vârstă 65 de ani și peste cu 27238 persoane. Județul Sălaj va înregistra pierderi în toate cele trei grupe de vârstă.

Analiza proiecției populației școlare în vârstă de 15-18 ani la nivelul regiunilor de dezvoltare, la orizontul anilor 2030 și 2060, a evidențiat scăderi importante în toate regiunile. Singura regiune care va marca o creștere a populației până în anul 2030 va fi regiunea București-Ilfov, cu un spor de 23551 persoane. Prognoza până în 2060 indică și pentru această regiune o scădere a populației cu - 11479 persoane.

Regiunea Nord-Vest va înregistra scăderi importante în perioada analizată, dar ele nu sunt atât de pregnante ca în celelalte regiuni.

Fig.nr.20

Sursa: INS, Proiectarea populației școlare a României, la orizontul anului 2060

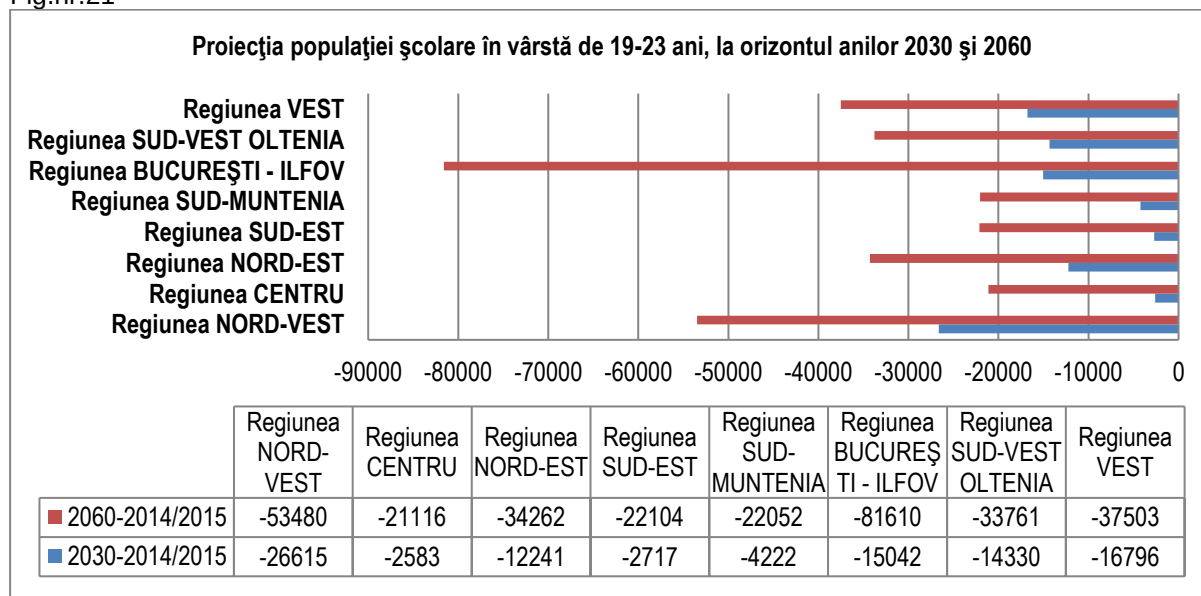
Analiza la nivelul județelor regiunii pentru grupa de vârstă 15-18 ani, indică un trend descrescător. Doar județul Cluj va marca o creștere a populației până în anul 2030 cu 1868 de persoane, urmând ca până în anul 2060 să se înregistreze și în acest județ o scădere de -4150 de persoane.

Județul Maramureș va înregistra cea mai mare scădere la nivelul regiunii, pentru grupa de vârstă analizată, care va fi de -4946 persoane până în anul 2030 și -9006 persoane până în anul 2060.

Proiecția populației școlare din grupa de vârstă 19-23 de ani, la nivelul regiunilor de dezvoltare, a evidențiat scăderi importante în toate regiunile. Regiunea București-Ilfov va înregistra cea mai mare scădere la orizontul anului 2060 de -81610 persoane, urmată de regiunea Nord-Vest cu o scădere de - 53480 persoane.

La nivelul anului 2030 cea mai mare scădere o va înregistra regiunea Nord-Vest cu - 26616 persoane. Evoluția este redată în figura de mai jos.

Fig.nr.21

Sursa: INS, Proiectarea populației școlare a României, la orizontul anului 2060

Analiza la nivelul județelor regiunii a evidențiat scăderi ale populației din grupa de vârstă 19-23 de ani în toate județele, cea mai pregnantă fiind în județul Cluj, de -21891 persoane până în anul 2030 și de - 35997 persoane până în anul 2060. Cea mai mică scădere o va înregistra județul Sălaj cu -255 persoane până în 2030, respectiv - 1103 persoane până în 2060.

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Declinul demografic general va continua, în mod accentuat pentru populația tânără. De aici, nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

La nivelul Regiunii Nord-Vest reducerea naturală prognozată a populației tinere va fi agravată de migrația externă, în perioada 1992 -2016 se constată că regiunea a pierdut 53554 de locuitori, cea mai mare pierdere înregistrându-se în jud.Cluj, de 14827 locuitori.Se desprinde nevoia deracordare realistă la piața europeană, națională și regională a muncii a activităților de informare, orientare și consiliere înscopul realizării unei oferte de școlarizare cât mai aproape de cererea de pe piața muncii.

Din analiza grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2017, situația se prezintă astfel:

Grupa 10-14 ani înregistrează o scădere la nivelul regiunii de -2,8% adică -4259 de persoane.

Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-23,50%), adică -45456 de persoane.

La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani scăderea înregistrată în perioada 2008-2017 a fost de (-30,5%) adică de 67231 persoane la nivelul regiunii.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2060) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (15-64 ani) active pe piața muncii, care va reprezenta 58,1% din populația regiunii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară. O creștere însemnată va marca și grupa de vârstă 65 de ani și peste care va reprezenta 29,2%.

Față de aceste constatări, se recomandă:

Fenomenul de îmbătrânire demografică (populația în vârstă de peste 65 de ani va reprezenta 29,2% până în 2060, din populația totală a regiunii) conduce la: nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală; nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

Populația la nivel regional este preponderent masculină (peste 50%) pentru toate grupele de vârstă, situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii. Ponderea semnificativă a populației feminine de peste (48-49%) pentru toate grupele de vârstă reclamă regândirea ofertei de pregătire prin calificări dorite de populația feminină; programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

Analizând grupele de vârstă relevante pentru învățământul profesional și tehnic în contextul mediului rezidențial, la nivelul regiunii, se constată că majoritatea persoanelor aparținând acestor grupe locuiesc în mediul rural.

Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de

studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 70,99% din totalul regiunii.

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens (diferență de 10% între ele și bărbați). Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii.

Diversitatea etnică prezentă în regiunea Nord-Vest, recomandă o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

Emigranții definitiv pe grupe de vârstă, înregistrați la nivelul Regiunii Nord-Vest, în perioada 1990-2016, se ridică la un total de 71604 de persoane. Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Rămâne ridicată ponderea populației aflată în situație de sărăcie (materială) severă 10, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 17,6% din totalul populației regiunii se confruntă cu acest risc în 2016, deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 23,8%.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială la nivelul Regiunii Nord-Vest (29,3%), în anul 2016 este cea mai scăzută la nivel național, e mai redusă decât media națională (38,8%).

4. Profilul economic regional

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

Aprecierea dezvoltării economiei se face prin intermediul indicatorilor macroeconomici compilați prin agregare pe baza datelor din conturile naționale. Cei mai utilizați dintre aceștia în statistica internațională sunt **produsul intern brut (PIB)** și **Valoarea adăugată brută (VAB)**.

Produsul intern brut pe locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare-PIB reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor produse și prestate într-o economie națională într-o perioadă determinată, de regulă un an și destinate consumului final.

PIB-ul/locuitor este unul din indicatorii relevanți, destinat să ofere o imagine generală asupra competitivității și productivității economiei naționale/regionale, cu atât mai mult cu cât nu este influențat de diferențele existente între populațiile regiunilor.

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²²

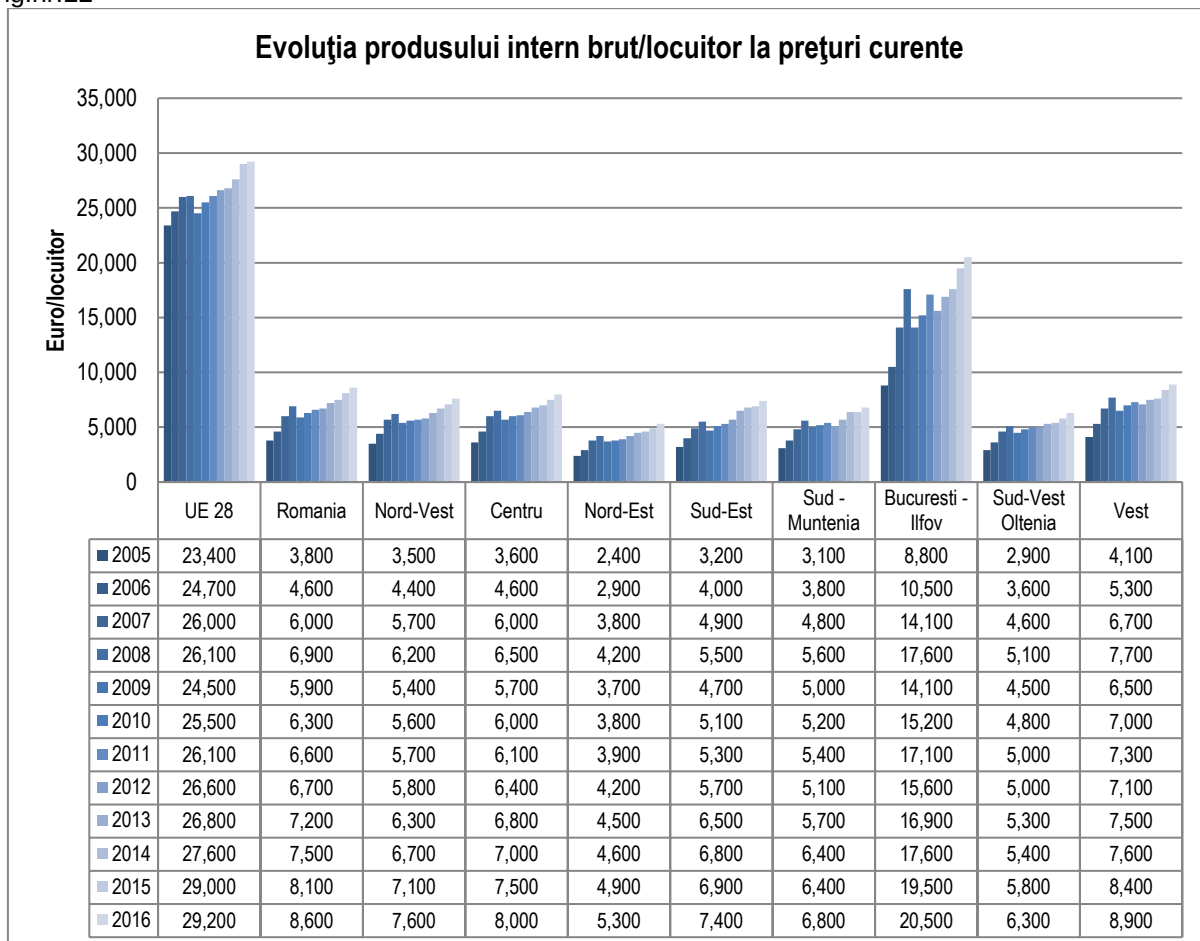
Referitor la PIB, datele statistice oficiale furnizate de Eurostat în perioada 2005-2016, arată că produsul intern brut/locuitor a avut, în regiunea Nord-Vest o creștere continuă. În perioada 2005-2008 (de la 3500 euro la 6200 euro), a înregistrat o scădere la 5400 euro în 2009, la începutul crizei economice, pentru ca după 2010 să crească în mod

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

continuu până la 7600 euro în anul 2015, în creștere față de anul 2015 cu 500 de euro. Trendul a fost identic cu cel național. Valorile absolute sunt cu puțin sub media națională pe întreaga perioadă de analiză, situând regiunea pe locul al treilea pe țară, după regiunile Vest și Centru.

Față de nivelul european, regiunea Nord-Vest înregistrează valori reduse în ceea ce privește acest indicator. Spre exemplu, în 2016, când a atins valoarea cea mai ridicată, PIB/locuitor regional reprezenta 26% din nivelul mediu înregistrat în țările Uniunii Europene (UE28).

Fig.nr.22

Sursa datelor: Eurostat

Indicele de disparitate regional, analizat în intervalul 2005-2016, a avut în perioada 2005-2009, valori de peste 90% (95,7% cea mai mare valoare în anul 2006), ajungând în anul 2016 la 88,4 %, în ușoară creștere față de anul 2015, Valoarea situează regiunea Nord-Vest pe locul al patrulea după regiunile Vest, Nord-Est și Centru, fără a lua în considerare regiunea București-Ilfov (unde s-a înregistrat maximul regional), la toți indicatorii.

Evoluția produsului intern brut pe locuitor calculat pe baza puterii de cumpărare, analizată pe perioada 2005-2016, arată că regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea, după regiunile Vest și Centru, cu valori sub media națională.

Evoluția produsului intern brut în județele regiunii Nord-Vest analizată în perioada 2012-2015, pentru care sunt culese date oficiale, arată că județul cu cea mai însemnată valoare a PIB/locuitor a fost Clujul, cu valori de peste 44 469.8 lei /locuitor în 2015, peste media națională și regională. Pe locul doi se situează județul Bihor, la distanță mare față de județul Cluj, sub media națională și regională.

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată, rezultată din valoarea produselor și serviciilor create, minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora.

Analizând evoluția contribuției regiunilor la formarea VAB națională în perioada 2008-2015, se observă că regiunea Nord-Vest are o pondere de contribuție la formarea VAB, aproape constantă în perioada analizată, cu puțin peste 11%, comparabilă cu regiunea Centru.

Activitățile economice existente în regiune au avut o contribuție diferită la formarea VAB regională. Datele oficiale ilustrează faptul că procentul cel mai mare de contribuție l-a avut sectorul **industrie (A02)** (inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor), cu peste 27% pe întreaga perioadă 2008-2015. Maximul de contribuție a fost atins de acest sector economic în anul 2011, când a înregistrat un procent de 38,1 % din total. În anul 2015 se înregistrează o scădere cu aproape 1% față de anul 2014.

Pe locul doi se situează activitatea **A04-Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare**, urmată de activitatea de **administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09)**, urmată de **tranzacții imobiliare (A07) și construcții (A03)**. Ordinea contribuției sectoarelor se menține și la nivelul județelor regiunii, pe primul loc aflându-se județul Cluj, urmat de județul Bihor.

De remarcat este faptul că **agricultura (A01)** se situează la un nivel scăzut de contribuție regională la VAB (sub 8% pe întreaga perioadă), cu trend descrescător din anul 2013, ajungând la 5% în anul 2015. Acest lucru fiind datorat nivelului scăzut de productivitate și al practicării în mare măsură a agriculturii de subzistență.

Evoluția sectoarelor economiei la formarea VAB la nivel județean, are aceleași tendințe ca și la nivel regional, agricultura având o contribuție mai mare (peste 10%) în județul Satu Mare.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²³

Unități locale active și personalul acestora

Informațiile furnizate de INS pentru perioada 2008-2016, oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției firmelor din regiunea Nord-Vest.

La sfârșitul anului 2008, erau înregistrate, la nivel regional, un număr de 80446 unități locale active, număr care a început să scadă în anii următori, ajungând la 64185 unități locale în anul 2011, datorită crizei economice care a afectat și țara noastră. Începând cu anul 2012 sirtuația începe să se redreseze, ajungând în 2015 la 75947 unități locale active. În anul 2016 are loc o creștere semnificativă a numărului de unități locale active, ajungându-se la 79014, cu puțin peste 3000 față de anul 2015.

Analiza pe sectoare ale economiei naționale în perioada 2008-2016, relevă faptul că numărul cel mai mare de firme s-a menținut în sectorul **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G)** (chiar dacă a scăzut constant până în anul 2013), urmat de **distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, construcții (F)**, **industria prelucrătoare (C)**, și de **transport și depozitare (H)**.

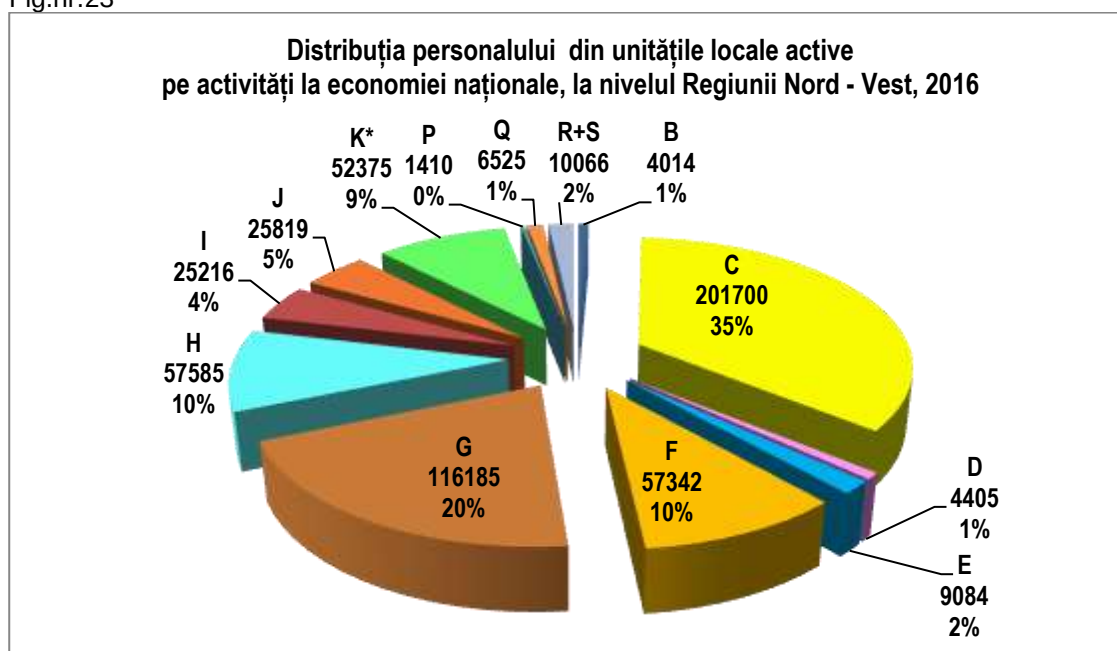
²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

În anul 2016 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune. Situația pe județe prezintă aceleași tendințe ca și cele de la nivel regional.

Numărul total de personal al firmelor din regiune a avut o evoluție similară cu cea de la nivel național, respectiv o scădere în perioada 2008-2010, urmată de o ușoară creștere în anii 2011-2012. Pentru anii 2013, 2014 și 2015 nu sunt date disponibile.

Pe activități economice, datele oficiale sunt disponibile în perioada 2008-2016. Conform acestora, personalul cel mai numeros este în **industria prelucrătoare -C (35%)**, urmat de cel din **comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor-G (20%)**, din **construcții -F(10%)** și din **tranzacții imobiliare**. Se remarcă o creștere a numărului personalului din **transport și depozitare H- 10%** și **construcții F- 10%**, urmată de **închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor -K (9%)**.

Fig.nr.23

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Județele urmăresc în mare trendul regional, cu remarca că în județul Cluj numărul persoanelor din industria prelucrătoare C și comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor-G sunt comparabile ca și mărime.

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții²⁴

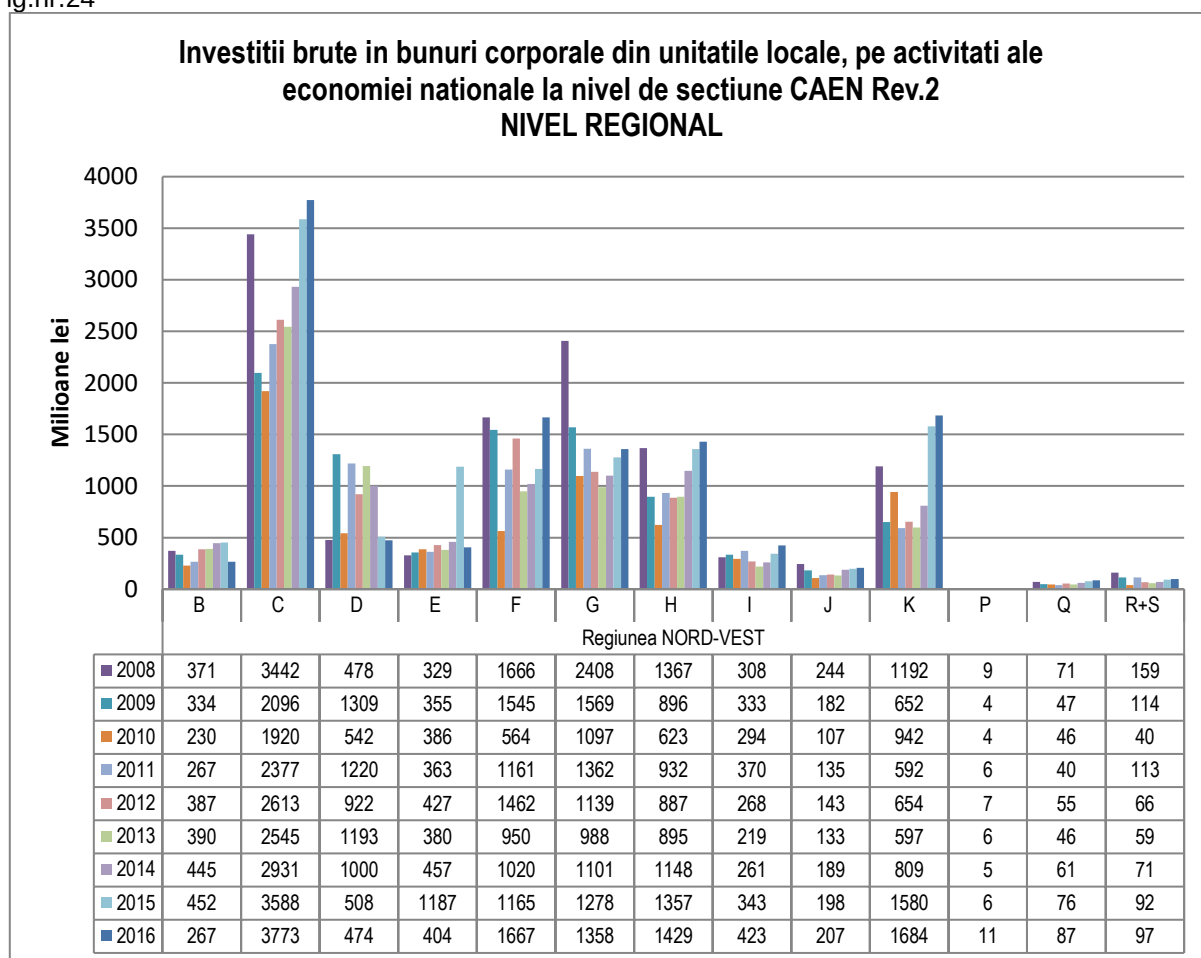
Analiza investițiilor brute totale regionale în bunuri corporale pentru anii 2008-2016, arată că acestea au cunoscut o scădere în această perioadă (de la 12044 mil lei la 8401 mil lei în 2008, cu o creștere semnificativă în anii 2015 și ajungând la 11880 mil lei în 2016). Valoarea investițiilor este comparabilă cu celelalte regiuni, dar scăzută față de regiunea București-Ilfov, care este pe primul loc din această perspectivă.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

Pe activități ale economiei naționale, nivelul cel mai ridicat al investițiilor brute este în **industria prelucrătoare (C)**, urmată **de comerț cu ridicata și cu amănuntul (G)**, **de construcții (F)**, **de producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (D)** și **transport și depozitare (H)**. De remarcat este faptul că, deși încă la nivel modest, investițiile brute în **agricultură (A)** au crescut în perioada 2009-2012 (pentru care avem date), fiind de altfel singurul sector cu creștere constantă de-a lungul acestei perioade.

Investițiile brute în învățământ **(P)** s-au menținut la nivel modest, fiind în scădere de-a lungul perioadei 2008-2016.

Fig.nr.24

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

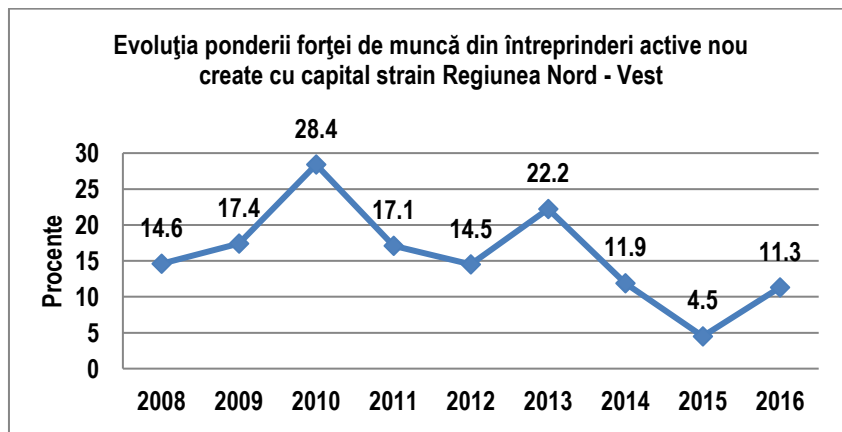
Trendurile privind investițiile brute se mențin în mare și în județele regiunii, industria prelucrătoare, comerțul, construcțiile și furnizarea de energie electrică fiind la cele mai mari niveluri.

Investițiile nete în perioada 2008-2016 urmăresc același trend cu cel al investițiilor brute, atât la nivel regional, cât și național. Se remarcă același trend descrescător în perioada 2008-2016 în toate regiunile de dezvoltare, inclusiv în regiunea Nord-Vest. În ceea ce privește investițiile pe sectoare evoluția investițiilor nete este similară cu cea a investițiilor brute.

4.1.4. Demografia întreprinderilor -întreprinderilor active nou create²⁵

Evoluția ponderii forței de muncă din întreprinderile active nou înființate cu capital străin în perioada 2008-2016, a avut la nivelul regiunii Nord-Vest o evoluție ascendentă în perioada 2008-2010 (de la 14,6% în anul 2008 la 28,4% în 2010) . A urmat o perioadă de scădere în intervalul 2010-2012, urmată de o creștere în anul 2013 la 22,2%, în 2014 ponderea forței de muncă ajungând la 11,9%, cu scădere semnificativă în anul 2015, respectiv la 4,5%, dar urmată de o creștere semnificativă în anul 2016 la 11,3%. Aceste fluctuații au fost determinate și de situația de criză economică, ce a avut repercursiuni negative directe în activitatea firmelor.

Fig.nr.25

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line - Demografia întreprinderilor - INT 111V

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru anul 2016, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Nord-Vest (ca și la nivel național), au fost înființate la inițiativa absolvenților de învățământ liceal și universitar (63,4%), în creștere față de anul 2015.

Un procent de 27,5% din noii întreprinzători sunt absolvenți de gimnaziu, 8,3 % de învățământ vocațional și 0,8% de învățământ primar. Se observă că dezvoltarea competențelor antreprenoriale este strâns legată de nivelul de educație, în regiunea Nord-Vest înregistrându-se procentul cel mai ridicat al antreprenorilor cu studii liceale și universitare, după regiunea București-Ilfov.

În funcție de categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului întreprinderii, în regiunea Nord-Vest se observă că, în anul 2016, 38% din întreprinderile nou create sunt cele fondate/conduse de persoane cu profesii tehnice. Sunt relativ echilibrate procentele de muncitori calificați (31,1%) și de necalificați (29,3%) care au înființat noi firme, procentul persoanelor care au deținut, anterior înființării întreprinderii, funcții de conducere fiind 1,6%.

Analizând **situația întreprinderilor nou create la un an de la înființare**, se constată că numărul întreprinderilor active a avut creșteri în perioadele 2008-2010, 2011-2012 (cea mai mare creștere) și 2013-2015. În perioada 2012-2013 se constată o scădere în activitatea întreprinderilor noi. Procentul de întreprinderi desființate a avut un maxim în anul 2009 și 2013, în restul perioadei de analiză fiind în scădere; în perioada 2014-2015 se constată un trend descrescător.

Ca o constatare generală, în perioada 2013-2014 a crescut numărul întreprinderilor active la nivelul tuturor regiunilor, în timp ce în 2015-2016 trendul a fost descrescător.

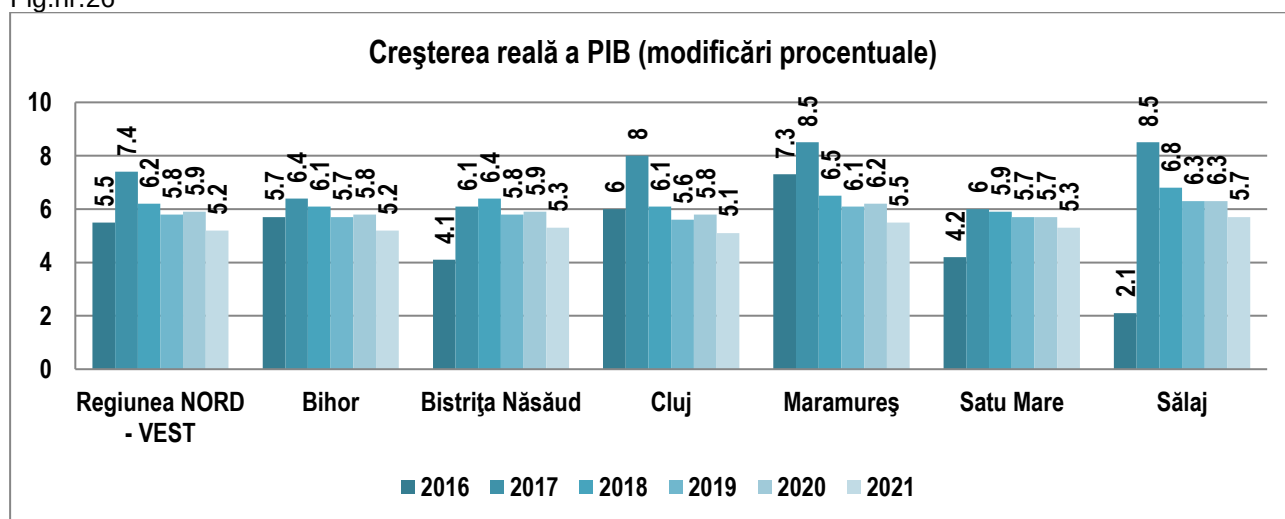
²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici²⁶

Comisia Națională de Prognoză elaborează periodic o proiecție a principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial, aceasta având ca atribuție principală elaborarea de prognoze privind dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială. Cea mai recentă lucrare, apărută în mai 2018, furnizează informații referitoare la acești indicatori în perspectiva anului 2021. Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2018 – 2021, varianta de primăvară 2018, pentru Programul de Convergență.

Conform acestui document, evoluția prognozată a PIB la nivelul regiunii Nord-Vest, este în ascendentă până în 2020, situându-se la un procent de 5,9%, urmând apoi o scădere cu 0,7% la nivelul anului 2021, ajungând la 5,2%. Același trend descrescător se va înregistra în toate județele regiunii. Scăderea cea mai mare se va înregistra în județele Cluj, Maramureș și Sălaj unde diferența va fi de 0,7%. Cea mai mică descreștere se va înregistra în județul Satu-Mare și va fi de 0,4%.

Fig.nr.26

Sursa: Comisia Națională de Strategie și Prognoză - Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2021

Evoluția prognozată a PIB/locuitor la nivelul regiunii și a județelor acesteia, evidențiază o creștere constantă în perioada 2016-2021. La nivelul regiunii PIB/locuitor va crește de la valoarea de 7608 euro/locuitor în 2016, la 11631 euro/locuitor în 2021.

Cea mai mare creștere a PIB/locuitor o va înregistra județul Cluj, care în 2021 va înregistra o valoare de 15938 euro/locuitor, mult mai mare decât valoare înregistrată la nivelul regiunii. Județul cu cel mai mic PIB/locuitor în 2021 va fi județul Satu-Mare, cu 9144 euro/locuitor.

Evoluția prognozată a indicatorilor economici în perioada 2016-2021

Evoluția prognozată a Agriculturii, silviculturii și pisciculturii

Din analizele realizate pe aceste trei domenii se constată o creștere spectaculoasă în anul 2017, atât la nivel național (18%) cât și la nivel regional (17%),

²⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

după care trendul pentru perioada 2018-2021 se menține relativ constant, cu puțin peste valoarea de 1%. Pe termen scurt și mediu nu se întrevăd creșteri spectaculoase pentru cele trei domenii de activitate.

Evoluția prognozată a Construcțiilor

Analiza evidențiază un nivel ridicat la începutul intervalului considerat a cărui valoare s-a ridicat la 12,7% la nivel național și 12,9% la nivelul regiunii Nord-Vest, urmând apoi o scădere foarte accentuată în 2017, la -0,6% la nivel național și 0,2% la nivel regional. În următorii ani se prevede un nivel mai ridicat în jurul valorii de 8% atât la nivel național cât și la nivel regional.

Evoluția prognozată a Serviciilor

Serviciile pornesc de la un nivel mai scăzut în anul 2016, de 4% la nivel național și 3,6% la nivelul regiunii Nord-Vest, urmând un trend crescător situat la peste 6%.

Notabil este faptul că nivelul prognozat al serviciilor în Regiunea Nord-Vest este mai ridicat decât cel la nivel național, începând cu anul 2019.

Evoluția prognozată pentru populația ocupată civilă medie la nivelul regiunii Nord-Vest

Analiza realizată la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat că regiunea Nord-Vest se situează pe locul al doilea după regiunea București Ilfov, în ceea ce privește populația ocupată civilă medie, care în anul 2021 va ajunge la 1223 mii persoane ocupate, la nivelul întregii regiuni. Trendul pentru toate regiunile de dezvoltare este crescător.

Din analiza realizată la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, rezultă că județul Cluj va avea cel mai mare număr de persoane ocupate, 367,8 mii persoane în anul 2021. Cel mai mic număr de persoane ocupate se preconizează a fi în județul Sălaj de 101 mii persoane. Prognoza pentru toate județele regiunii este că trendul pentru acest indicator este crescător.

Numărul mediu de salariați în toate regiunile de dezvoltare va avea un trend ascendent, fiind prognozată o creștere a acestui indicator față de anul 2016. Regiunea Nord-Vest se va situa pe locul al doilea la nivel național, după regiunea București Ilfov, cu un număr mediu de salariați în anul 2021, prognozat la o valoare de 788 mii persoane.

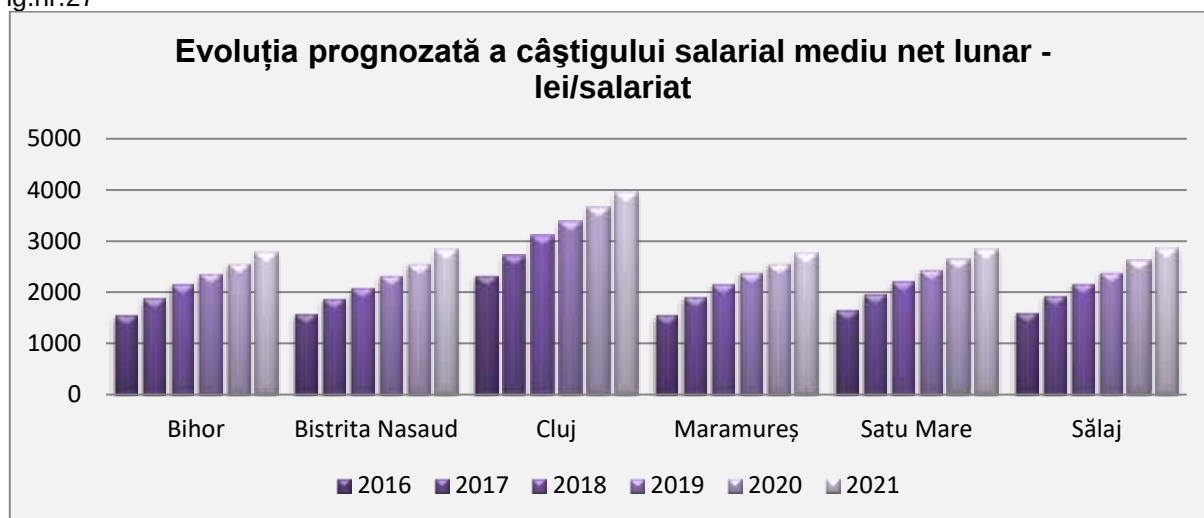
Evoluția numărului mediu de salariați în județele regiunii evidențiază un trend crescător. Județul cu cel mai mare număr de salariați va fi în continuare județul Cluj cu 250,3 mii persoane prognozate pentru anul 2021, urmat de județul Bihor cu 190 mii persoane. Județul cu cel mai mic număr mediu de salariați prognozați pentru anul 2021 rămâne județul Sălaj, cu 54,7 mii persoane. Situația pentru fiecare județ al regiunii în intervalul 2016-2021 este reprezentată în figura de mai jos.

Câștigul salarial mediu net lunar prognozat va fi în creștere în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea București Ilfov va avea cel mai mare câștig salarial mediu net lunar/ salariat, urmată de regiunea Vest și regiunea Nord-Vest, care vor fi foarte apropiate de media națională prognozată. Situația este reprezentată în figura de mai jos.

Județele regiunii se vor înscrie în același trend crescător, privind câștigul salarial mediu net lunar, însă diferențele se vor menține. Astfel se preconizează ca în județul Cluj câștigul salarial mediu net lunar în 2021 cel mai mare din regiune, de 3957 lei /salariat, urmat de județul Sălaj cu 2859 lei /salariat.

Județul cu cel mai mic câștig salarial mediu net lunar va fi județul Maramureș cu 2764 lei/salariat. Situația este reprezentată în figura de mai jos:

Fig.nr.27

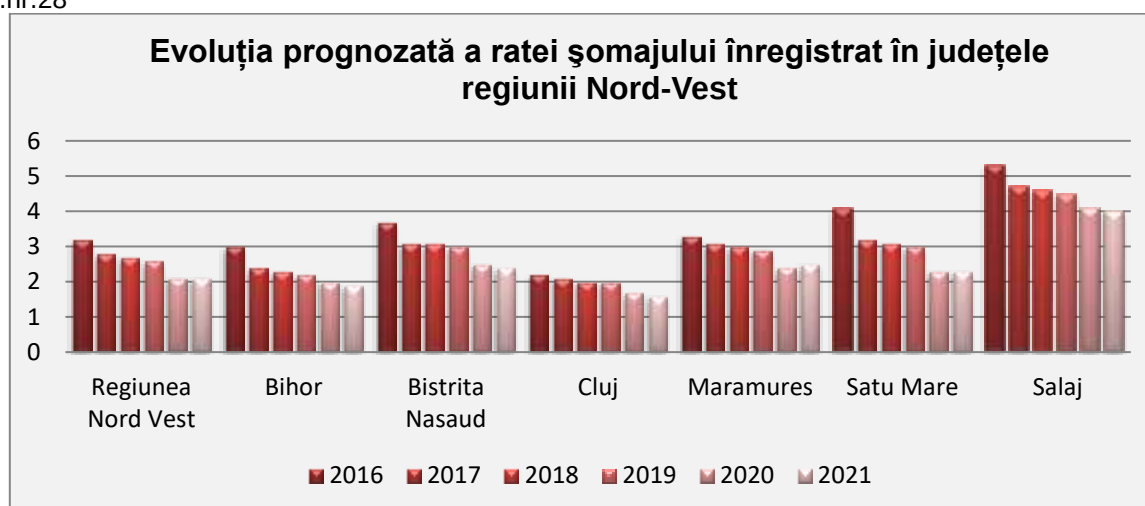

Sursa datelor: Comisia Națională de Strategie și Prognoză - Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2021

Rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului, indicator care va fi în scădere în perioada prognoată, în toate regiunile de dezvoltare. Raportat la evoluția indicatorului la nivel național, patru regiuni se vor situa sub valoarea națională de 3,5% în anul 2021. În anul 2021, Regiunea București Ilfov cu 1,1%, regiunea Vest cu 1,9%, regiunea Nord-Vest cu 2,1% și regiunea Centru cu 3%. Situația este redată în figura de mai jos:

Dintre județele regiunii, județul Cluj va avea cea mai mică rată a șomajului în anul 2021, de 1,6%. La polul opus se va situa județul Sălaj cu o rată medie de 4,%. Constatarea generală este că în perioada analizată rata șomajului înregistrat va scădea în toate județele regiunii.

Fig.nr.28

Sursa datelor: Comisia Națională de Strategie și Prognoză - Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial, până în 2021

Indicii de disparitate la nivel regional, calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, relevă faptul că se prognozează în medie o menținere a ponderii PIB/locuitor la nivelul regiunii Nord-

Vest, în PIB/locuitor național la o valoare în jurul a 88% în perspectiva anului 2021. Regiunea Nord-Vest se va situa pe locul al patrulea în ierarhia națională.

Câștigul salarial mediu net lunar în anul 2021 va înregistra o creștere în patru dintre regiunile de dezvoltare (București Ilfov, Vest, Nord-Vest și Centru) comparativ cu anul 2016, iar în celelalte regiuni acesta va scădea în intervalul menționat. Regiunea Nord-Vest va înregistra o creștere de la 89,6% în 2016, la 96,3% în anul 2021.

Comisia Națională de Prognoză evidențiază și un studiu al decalajelor regionale față de a doua cea mai dezvoltată regiune din țară, Vestul. Astfel, se estimează că în 2021, PIB/locuitor al Regiunii Nord-Vest va fi la nivelul de 84,6%% din cel regiunii Vest, iar câștigul salarial mediu net lunar 96,7%. Cele mai mici decalaje comparativ cu Regiunea Vest le va înregistra Regiunea Centru cu 90,9% PIB/locuitor și regiunea Nord-Vest la câștigul salarial mediu net lunar care va fi de 96,7%. Cel mai mare decalaj comparativ cu Regiunea Vest îl va înregistra Regiunea Nord-Est cu un PIB/locuitor de 58,7%, și regiunea Sud-Est la câștigul salarial mediu net lunar care va fi de 80,8%. Dat fiind specificul său, nu a fost luată ca bază regiunea București - Ilfov.

4.3. Alte informații și informații parțiale

4.3.1. Cercetarea – dezvoltare

(informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag, 76-78)

Din perspectiva activității de cercetare-dezvoltare analiza realizată a indicat faptul că în ciuda locului doi pe care regiunea îl ocupă din punct de vedere al numărului unităților locale cu activitate de CDI, acestea sunt IMM-uri (după criteriile numărului de angajați și ai cifrei de afaceri) cu o productivitate a muncii mai mică cu 30% comparativ cu media națională, din acest punct de vedere regiunea ocupând locul al IV-lea în ierarhia națională. Numărul de persoane antrenate în activitatea de cercetare-dezvoltare, precum și contribuția la cifra de afaceri națională, plasează regiunea pe locul al treilea la nivel național. Personalul cheie din activitatea de CDI este concentrat în județul Cluj, iar regiunea ocupă locul al treilea în ierarhia națională din perspectiva numărului de cercetători la 10.000 de persoane ocupate civile, însă, în ultima perioadă, s-a remarcat tendința de migrație a personalului calificat din activitatea de CDI. Regiunea Nord-Vest alocă o pondere redusă activității de cercetare-dezvoltare din perspectiva cheltuielilor de cercetare-dezvoltare (o medie de 0,39% pe an comparativ cu procentul de 0,486% la nivel național, respectiv 1,89% la nivelul UE-27), fiind mult sub ținta națională asumată de 2% din PIB, procent destinat activității de cercetare-dezvoltare.

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2011, în România activau 710 de unități CD, dintre care 61 în Regiunea Nord-Vest, clasându-se pe a doua poziție la nivel național. De remarcat este faptul că 75% dintre entitățile publice și private din Regiunea Nord-Vest sunt localizate în județul Cluj. Jumătate dintre unități activează în domeniul științelor naturale și al ingineriei și toate sunt asimilate IMM-urilor (după criteriul numărului de salariați și al cifrei de afaceri), neexistând nici o întreprindere mare (sau un institut național asimilat unei întreprinderi mari) la nivelul regiunii. Indicele contribuției la cifra de afaceri națională a Regiunii Nord-Vest din perspectiva acestor unități CD considerate IMM-uri este de doar 5,21%, ocupând însă locul III în clasamentul celor 8 regiuni.

Din cele 168 de unități CD de interes național în Regiunea Nord-Vest își desfășoară activitatea 15, respectiv 8 institute de cercetare localizate toate la Cluj-Napoca și 7 universități de stat. Tot în categoria unităților de interes național se încadrează cele 7 filiale ale unor unități CD care își desfășoară activitatea în Cluj-Napoca, dar au sediul în

capitală. De asemenea, activează la Cluj-Napoca 6 unități sanitare care desfășoară și au în obiectul de activitate activități de cercetare-dezvoltare, fără a reprezenta însă activitatea principală.

Din prisma numărului de salariați din CD raportat la populația activă²⁸, în anul 2011 regiunea (cu valoarea de 0,31) se află sub media națională (0,43) și la distanță mare de cea europeană (1,66 UE27), înregistrându-se un decalaj negativ față de situația acestui raport la nivelul anului 2009. În România, un procent de 25% din doctoranzi provin de la universitățile din Regiunea Nord-Vest (4694 doctoranzi în cadrul celor 31 de școli doctorale din regiune). 17% din totalul articolelor cotate ISI provenite din România provin din Regiunea Nord-Vest (din care 89% din județul Cluj).

Analiza în amănunt a direcțiilor de cercetare și a tematicii proiectelor implementate la nivelul entităților CDI din regiune indică 9 domenii regionale prioritare/de excelență, respectiv: materii prime și materiale, mașini și echipamente, energie și combustibili, nano și biotehnologii, sănătate, mediu, agricultură/industrie alimentară, ITC precum și industrii creative/artă și design.

Ponderea din PIB a activității de cercetare-dezvoltare în Regiunea Nord-Vest este relativ scăzută, cu o medie de 0,34% pe an în perioada 2005-2010, sub media națională de 0,49% și mult sub media UE27 de 1,89%. Anul 2011 a înregistrat un reviriment remarcabil din prisma ponderii cheltuielilor CDI în PIB la nivelul regiunii, procentul de 0,49% reprezentând un record absolut al ultimilor 10 ani, valoarea absolută depășind chiar nivelul anului 2008. Remarcabil este totodată faptul că întreprinderile au depășit cu 18% nivelul cheltuielilor destinate CDI realizate de către instituțiile din învățământul superior, realizând un nivel de 2,4 ori mai mare decât în 2010, un rezultat pozitiv al accesării fondurilor destinate acestui sector.

Principala provocare o reprezintă accesul la fondurile destinate cercetării-dezvoltării, precum și sistarea unor surse de finanțare în perioada analizată. Finanțarea pe baza de proiecte continuă să rămână principalul motor de dezvoltare, contribuind atât la modernizarea echipamentelor CDI, cât și la perfecționarea resurselor umane implicate; la acestea se adaugă contractele cu agenții economici interesați de diferite tipuri de inovații, serviciu care se înscrie pe un trend ascendent, una dintre provocările identificate fiind lipsa vizibilității ofertei CDI precum și dificultățile aferente realizării transferului tehnologic.

Din cele 42 de entități din România acreditate pentru activități de inovare și transfer tehnologic, 6 se află în Regiunea Nord-Vest, reprezentate de 3 centre de transfer tehnologic și 3 centre de informare tehnologică. Din cele 16 structuri regionale ale Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci (OSIM), 4 sunt localizate în Regiunea Nord-Vest. O altă structură suport inclusă în categoria entităților cu activitate de inovare și transfer tehnologic o reprezintă parcurile științifice și tehnologice. Din cele 7 astfel de parcuri inițial acreditate în România, în Regiunea Nord-Vest nu se află nici un parc științific și tehnologic acreditat ANCS, există însă, din anul 2005, un parc științific privat la Nușfalău, în județul Sălaj, aparținând multinaționalei Hanna Instruments care dezvoltă aparatură de laborator și instrumente analitice.

În anul 2010, numărul întreprinderilor inovatoare din Regiunea Nord-Vest reprezintă 13,6% (respectiv 1106 firme) din totalul întreprinderilor încadrate la această categorie din România³¹, indicator care poziționează regiunea pe locul III la nivel național. Cele mai multe dintre acestea provin din industrie (64,2% din întreprinderile inovatoare din regiune), 71% fiind întreprinderi mici. În perioada 2007-2011 au fost eliberate de către OSIM 223 de brevete de invenție provenind din Regiunea Nord-Vest (cu un maxim de brevete eliberate în anul 2009), 56% dintre ele provenind din Județul Cluj. Din prisma numărul cererilor de patente înregistrate la Oficiul European de Patente (EPO) la Munchen, Regiunea Nord-Vest se poziționează pe locul IV, în condițiile în care 46,58% din cererile de patente din România provin din regiunea București-Ilfov.

În ce privește infrastructurile de cercetare, regiunea ocupă un merituos loc doi la nivel național datorită municipiului Cluj-Napoca care este cel de-al doilea centru universitar din România dispunând de o infrastructură de CDI bine dezvoltată și institute de cercetare. Totuși, numărul salariaților din activitatea de cercetare-dezvoltare, respectiv ponderea acestora în populația ocupată au urmat tendințe de scădere începând cu anul 2009. Distribuția teritorială a resurselor umane din cercetare nu este echilibrată: 89% din numărul de angajați din domeniul cercetării din regiune se găsesc în județul Cluj. În perioada următoare se impune continuarea investițiilor în infrastructura de cercetare, precum și pentru valorificarea acesteia. O provocare va fi realizarea a cel puțin unui parc științific și tehnologic regional

4.3.2. Industria

(informații preluate din PDR NV2014-2020, pag 120-125)

Specializarea industrială din regiune este întărită de performanțele economice ale întreprinderilor din regiune care concentrează importanțe resurse umane și financiare, relevante fiind câteva exemple:

- Industria de pielărie și încălțăminte: ARA Shoes România Srl, Lloyd Shoes România, Bihore Srl, Reropam Srl, Class Shoe Srl – se remarcă o concentrarea acestei industrii în județul Bihor;
- Industria articolelor de îmbrăcăminte: Jolidon Import-Export srl, Magreb Knitwear East SA, Italtexil Sarata Srl, Suedwolfe Group, Intex SA, Silvana SA, Marconf SA; se remarcă o acoperire destul de largă a acestei industrii în regiune, cu performanțe economice notabile în județele Cluj, Bistrița-Năsăud, Bihor și Sălaj;
- Industria mijloacelor de transport (cu precădere componente de autovehicule): Leoni Wiring Systems RO Srl, Remarul 16 Februarie, Trelleborg Automotive Dej Srl, DRM Draxlmaier Romania Sisteme Electrice Srl, Eckerle Automotive Srl, Fujikura Automotive Romania Srl, Anvis Rom Srl, RAAL SA, Comelf SA, Unio SA, Miro SA – localizare preponderentă în județele Cluj, Bistrița-Năsăud și Satu Mare;
- Industria metalurgică: Silcotub SA Zalău, Mechel Câmpia Turzii, Dan STEEL Group Beclean SA;
- Industria echipamentelor electrice: Eaton Electro Productie Srl, Electrolux Romania SA, Rombat SA, Zes Zollner Electronic Srl, Electroplast SA, Iproeb SA, Energobit Prod Srl – localizați în județele Bistrița-Năsăud, Cluj, Satu Mare;
- Industria alimentară: Unicarm, Frieslandcampina Romania SA, Zahărul Oradea SA, Napolact SA, Ardealul SA, AVE Impex Srl, Sam Mills Srl, Ferma Zootehnică SRL – se remarcă o concentrare în județele Satu Mare, Bihor;
- Industria mobilă: Italsofa România, Aramis Invest, Taparosrl, Sortilemn SA, Plimob SA, Ecolorsrl, Ada Fabrica de Mobila Srl - acoperire largă a acestei industrii cu performanțe notabile în toate județele regiunii (cu o mențiune pentru Maramureș);
- Industria cauciucului și a maselor plastice: Contitech Fluid Automotive Romania Srl, Teraplast SA, Plastor SA, Politub SA, Vernicolor Srl, Capirom Srl;
- Industria calculatoarelor și a produselor electronice și optice: Shinheung Electronics Srl, Celestica Romania SA, Plexus Services RO Srl;
- Industria materialelor de construcții: Adeplast SA și Sanex SA.

Pe lângă acestea, s-au remarcat, de asemenea, câteva firme cu performanțe economice deosebite care nu activează în mod necesar în sectoare cu concentrare regională accentuată, precum Rondocarton Srl (Industria celulozei și hârtiei), Farmec SA (Industria chimică), Terapia SA (Industria farmaceutică). Teoretic în aceste sectoare se pot dezvolta firme mici și mijlocii care

să deservească activitatea celor deja consacrate, având potențial de dezvoltare prin prisma motorului de dezvoltare asigurat de firmele mari. Un domeniu aparține în care se remarcă o concentrare de natură economică (4.135 de companii) îl reprezintă Industriile Creative, care reprezintă 6,44% din totalul firmelor înregistrate în regiune și în același timp 17,14% din totalul firmelor din sectorul cultural și creativ din România, ceea ce plasează Regiunea Nord-Vest pe locul II la nivel național, după București-Ilfov. Se remarcă o concentrare semnificativă a acestora în județul Cluj, unde își au sediul 39,90% din totalul firmelor de profil din Regiunea Nord-Vest, urmat la mare distanță de Bihor (14,02%) și Maramureș (7,32%). Dintre aceste companii, cele mai multe (76,95%) activează în domeniul cultural și creativ propriu-zis, iar 23,04% în activitățile TIC subscrise sectorului de Industrii Creative. La o analiză mai detaliată pe coduri C.A.E.N., cele mai multe firme aveau ca obiect de activitate arhitectura (40,67% din totalul celor din sector), publicitatea (27,67%) și realizarea de soft orientată către client (14,84%). Totalizând 2,1% din totalul salariilor din regiune (cu 36% provenind din sectorul ITC), cifra de afaceri a firmelor din Industriile creative a fost de 331,69 mil. Euro în 2009, în scădere cu 16% față de 2008, pe fondul contextului economic dificil. Productivitatea medie a muncii la nivelul Industriilor Creative este cu 18,8% peste media regională (în anul 2009), cu valori mai ridicate și în creștere în activitățile din sfera TIC.

În ultimii 5 ani, la nivelul României, urmând o anumită specializare funcțională și sectorială, se delimitează un alt tip de inițiativă antreprenorială de tip colaborativ, denumită cluster. **Clusterul** este o structură asociativă definită ca o concentrare geografică de companii și instituții interconectate într-un anumit domeniu (Michael Porter), cu potențial de stimulare a inovării și de îmbunătățire a productivității prin mecanisme de cooperare dezvoltate în interiorul și în afara structurii.

În perioada 2011-2013, în Regiunea Nord-Vest 5 astfel de inițiative sunt înregistrate la Ministerul Economiei (dintr-un total de 40 la nivel național), care pe lângă susținerea sectorului în care activează, îndeplinesc și rolul de promotori regionali. Dintre acestea, doar 3 sunt active și vizează următoarele sectoare: mobilă (Cluster Mobilier Transilvan), IT&C (Cluj IT Cluster) și industria energiei verzi (TREC) - toate inițiative ale ADR Nord-Vest rezultate prin schimb de experiență și transfer de know-how în proiecte europene de cooperare.

Clusterul apei nu mai este activ în timp ce clusterul geotermal (rezultat al unui proiect de cooperare transfrontalieră, gestionat de Asociația Patronilor Bihor) există la data prezentei doar formal. De asemenea, la începutul anului 2013 a fost constituit clusterul Agro-Food-Ind Napoca (inițiativă CJ Cluj), care reunește cei mai importanți factori ai sectorului agroindustrial clujean; clusterul este recent, dar activ. Există preocupări și demersuri pentru constituirea de cluster în domeniul Transportului ecologic, Industriilor creative (inițiativa ADR Nord-Vest) și Științelor Vieții (inițiativă UBB Cluj). Toate cele 4 cluster care funcționează au fost create pe modelul clasic de triple-helix, nucleul fiind reprezentat de asocierea de companii la care s-au raliat organisme de cercetare și educație, precum și autorități publice care vin să sprijine aceste structuri și să aducă un plus de vizibilitate și de lobby.

Structuri de sprijinirea afacerilor

În Regiunea Nord-Vest, în anul 2010 există mai multe tipuri de structuri de sprijinire a afacerilor, respectiv 10 parcuri industriale, 3 incubatoare de afaceri, 3 parcuri logistice, o serie de centre de afaceri și centre expoziționale și la stadiul incipient, ideea dezvoltării unui parc științific și tehnologic prin aportul autorităților și al universităților din regiune.

În anul 2012, în Regiunea Nord-Vest există zece parcuri industriale care funcționează cu titlu

acordat prin Ordin de Ministru sau declarate prin Hotărâre a Guvernului, care găzduiesc 86 de firme cu 2.661 de salariați. Din cele 10 parcuri industriale, 9 sunt localizate în mediul urban, iar 1 parc este situat în mediul rural; 7 parcuri sunt publice și 3 sunt private, iar gradul de ocupare diferă de la caz la caz; per total însă, gradul de ocupare al parcurilor este de jumătate din suprafața totală. Șase dintre ele sunt localizate în județul Cluj, după cum urmează:

- Tetarom 1 Cluj Napoca (31,93 ha) ,în Cluj-Napoca, Administrator: SC „Tetarom” SA, înființat în anul 2002;
- Tetarom 2 Cluj Napoca (12 ha, în Cluj-Napoca, Administrator SC „Tetarom” S.A.), înființat în anul 2006;
- Tetarom 3 Cluj Napoca (154,562 ha, localitatea Jucu, Administrator SC „Tetarom” S.A.), înființat în anul 2008;
- Parcul Industrial Dej (40,185 ha, în Dej, Administrator SC „Arc Parc Industrial” SRL.), înființat în anul 2005.
- Parcul Industrial Turda 1 (29,3 ha) și Turda 2 (20,5 ha) – în localitatea Turda, administrat de către SC Graells & Llonch Administrare Parc Logistic Industrial SRL, înființate și declarate prin HG în 2012

Cele două parcuri industriale din Oradea - Parcul Industrial Oradea (121,29 ha, loc. Oradea,

jud. Bihor, Administrator: SC Eurobusiness Parc Oradea SR.L.), înființat în 2008 și Parcul Industrial Eurobusiness II Oradea (23,842 ha, loc. Oradea, jud. Bihor, cu același administrator SC Eurobusiness Parc Oradea SRL), înființat în anul 2012 împreună cu Parcul Industrial Jibou

(22 ha, loc. Jibou, jud. Sălaj, administrat de către SC Parc Industrial SRL), înființat în anul 2002

completează lista acestor structuri existente în regiunea de dezvoltare Nord-Vest.

Cu excepția Parcului Industrial Dej și a celor din Turda care sunt inițiative private, restul parcurilor din regiune sunt în proprietate publică. Singurul județ unde nu funcționează și nu este nici o inițiativă în sensul înființării unui parc industrial este Maramureș.

Pe lângă parcurile industriale existente, se află în construcție și alte astfel de infrastructuri, precum: TETAROM IV, Mădăraș, Turda. Turda Industrial Park este situat în orașul Turda, județul Cluj și are o suprafață construită de 120.000 mp, fiind compusă din mai multe construcții de tip hală. Parcul Industrial TETAROM IV este construit cu scopul de a îndeplini funcții multiple: parc fotovoltaic, logistic și industrial. Proiectul are ca termen de finalizare anul 2015 și avea o suprafață de 850.000 mp în comuna Feleacu.

Alături de parcurile industriale, în Regiunea Nord-Vest funcționează câteva zone industriale (REIF – Câmpia Turzii), centre de afaceri și incubatoare de afaceri, dezvoltate prin inițiative publice sau private.

În Regiunea Nord-Vest se regăsesc 2 dintre cele 21 de incubatoare de afaceri existente în România: la Vetiș, județul Satu Mare și la Câmpia Turzii, în județul Cluj. În prima parte a anului 2012, la Câmpia Turzii, a fost inaugurat cel de-al doilea incubator de afaceri la nivelul județului Cluj, care va găzdui pentru următorii trei ani, 24 de întreprinderi mici și mijlocii aflate în primii ani de activitate. Pe lângă cele menționate, în Regiunea Nord-Vest mai există și incubatorul de afaceri TETAROM. Incubatorul de afaceri de la Baia Mare, coordonat de Fundația CDIMM Maramureș a fost închis, cheltuielile ocazionate de administrarea incubatorului nemaiputând fi suportate de fundație fără suport public.

Centrele și parcurile logistice reprezintă la rândul lor structuri de sprijinirea afacerilor, iar la nivelul Regiunii Nord-Vest se pot aminti: centrul logistic Kaufland din Turda (40 ha),

centrul logistic Coratim din municipiul Cluj-Napoca și Florești (20.000 mp), precum și Parcul Logistic Transilvania, din municipiul Cluj-Napoca (cu o capacitate de 15 ha). Toate sunt inițiative private, fără nici o legătură cu centrele intermodale (care nu au fost încă proiectate).

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu (informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag.59)

Capitolul analizează starea diferitelor tipuri de infrastructuri din regiune, precum infrastructura de transport rutieră, feroviară și aeriană (împreună cu o analiză a conectivității la rețeaua TEN-T din perspectivă teritorială), infrastructura de transport public urban, infrastructura stradală, infrastructura de utilități (cu excepția rețelelor de alimentare cu apă și canalizare, care se tratează la capitolul 6. Mediu), infrastructura de telecomunicații, precum și infrastructura socială, infrastructura pentru situații de urgență, infrastructura de sănătate, infrastructura de învățământ, infrastructura CDI, infrastructura de cultură, respectiv fondul de locuințe.

Problema mobilității de la și către centrele majore de influență rămâne nerezolvată corespunzător pentru locuitorii Regiunii Nord-Vest (Transilvania de Nord), o regiune periferică situată la granița estică a U.E. cu Ucraina dar și excentric față de București la granița vestică cu Ungaria (stat membru al U.E.).

Regiunea, caracterizată printr-un grad de ruralitate mai mare decât media națională are o populație foarte dispersată, iar modelul de dezvoltare, precum și caracteristicile geografice, de exemplu în zonele montane, contribuie la izolarea multor comunități.

Accesibilitatea și mobilitatea redusă se constituie într-unul dintre cele mai importante puncte slabe ale regiunii. Față de anul de referință 2005 situația din 2011 este potențial generatoare de creștere a disparităților interregionale și intra-regionale în contextul avansării lucrărilor pe coridoarele IV și V, comunitățile cele mai avantajate din regiune fiind cele situate mai aproape de coridorul V (care este aproape finalizat), respectiv din județele Bihor și Satu Mare cei mai defavorizați fiind locuitorii și investitorii din județele Maramureș și Bistrița-Năsăud precum și cei din zonele montane.

Investiții importante în infrastructura feroviară, precum și în cea inter-modală ar putea contribui semnificativ la coeziunea teritorială între partea de Est și cea de Vest a regiunii. De asemenea, un rol important l-ar putea avea concentrarea investițiilor alocate modernizării drumurilor naționale și județene pe rute care să faciliteze accesul facil al tuturor locuitorilor la rețelele (globale) TEN-T rutiere și feroviare.

Existența sau inexistența și starea infrastructurilor edilitare cu excepția celor sociale (de comunicații, pentru educație, sănătate, intervenții de urgență și chiar diferențele din punct de vedere al fondului de locuințe) explică disparitățile majore de dezvoltare dintre mediul urban și cel rural, precum și dintre marile centre urbane și cele mici și mijlocii.

Dacă din punct de vedere al infrastructurilor de afaceri sau chiar de cercetare regiunea are o ofertă variată, dar dezechilibrată teritorial infrastructurile pentru inovare sunt insuficiente, iar cele destinate dezvoltării antreprenoriatului sunt practic inexistente.

4.3.4. Agricultură (informații preluate din PDR NV2014-2020 pag.134)

Ponderea agriculturii în valoarea adăugată brută în Regiunea Nord-Vest (8,13% în 2009) depășește media națională (7,16% în 2009 și 7,4% în 2011) și media UE27

(1,6% în 2009 și 1,7% în 2011), iar ponderea forței de muncă ocupată în agricultură, silvicultură și pescui⁶ în anul 2009 (27,98%), deși se situează sub media națională (30,11% în 2009, 32,6% în anul 2011), în anumite județe (Bistrița-Năsăud, Satu Mare și Sălaj) depășește media națională și este mult peste media UE27 (5,3% în anul 2011). Aceste date ne arată importanța economică și socială a acestui sector pentru Regiunea Nord-Vest.

În concluzie, din punct de vedere agricol, Regiunea Nord-Vest are un potențial mediu de cultivare a cerealelor și un potențial bun privind cultivarea legumelor și fructelor, precum și pentru creșterea animalelor. Comparând structura suprafeței agricole din Regiunea Nord-Vest cu cea din România, reiese că ponderea terenului arabil/pășuni și fânețe în Regiunea Nord-Vest este foarte diferită față de media națională: în timp ce în media pe țară 64% a suprafeței agricole utilizate este teren arabil, în Regiunea Nord-Vest ponderea terenului arabil este de doar 49%. Totuși, ponderea ramurii vegetale este de aprox. 60% din valoarea producției ramurii agricole, ceea ce arată că potențialul bun de creștere a animalelor nu este pe deplin valorificat. Regiunea Nord-Vest are o serie de avantaje competitive în domeniul agricol care ar trebui valorificate prin specializare inteligentă.

Provocările principale în sectorul agricol sunt legate de potențialul nevalorificat al regiunii în creșterea animalelor, pomicultură și legumicultură, gradul redus de prelucrare și valoarea adăugată redusă, precum și dificultățile de valorificare a producției agricole, dar și practicile agricole poluante.

Mediul rural se confruntă, pe lângă provocările legate de agricultură, cu o serie de alte provocări, cum ar fi amplificarea fenomenelor de sărăcie și excluziune socială (mai ales în comunitățile de romi), nivelul de educație scăzut al populației adulte, accesul dificil la servicii de educație și de sănătate de calitate, slaba dezvoltare a IMM-urilor rurale, regimul de exploatare nedurabil al pădurilor, infrastructura deficientă de drumuri și de utilități publice, precum și degradarea patrimoniului cultural și pierderea tradițiilor locale.

4.3.5. Turismul

(informații preluate din PDR NV 2014-2020 pag. 133)

Regiunea Nord-Vest are un potențial ridicat și diversificat pentru turism – balnear, cultural (datorită marilor orașe și datorită bogăției de monumente istorice), montan, rural, religios (regiunea este impregnată de tradiții religioase), sportiv și de agrement, de afaceri etc., un număr mare de localități din regiune având potențial turistic acreditat. O mențiune specială trebuie făcută pentru turismul balnear bazat pe ape termale sau sărate (inclusiv mine de sare), turismul montan și turismul cultural în care regiunea deține avantaje comparative cu relevanță la nivel european. În regiune cea mai mare capacitate de cazare turistică în funcțiune se întâlnește în județele Cluj, Bihor și Maramureș. Străinii preferă mai ales aceste trei județe, dar numărul lor este mic, iar pachetele turistice nu sunt integrate și diversificate. În ciuda faptului că nevoia unei promovări a ofertei turistice este conștientizată nu există suficiente instrumente de informare și de promovare a turismului regional, iar lipsa informațiilor ce vizează legătura dintre circulația turistică și formele de turism, nu sprijină dezvoltarea armonioasă a specificului turismului regional. Analiza situației existente a indicat faptul că structurile de cazare care tradițional țin de eco-turism sau de turismul de aventură (cabane turistice, căsuțe, popasuri, campinguri etc.) au înregistrat cifre ale sosirilor de turiști absolut neglijabile, doar de ordinul miilor pe an. Analiza duratei medii a sejurului la nivel regional arată scăderi constante, de asemenea indicele de utilizare a capacității turistice a scăzut dramatic sub o pătrime, mai ales în ultimii ani, în regiune. Există totuși anumite stațiuni montane sau balneare unde durata sejurului este considerabil mai

mare decât media unde ar trebui concentrate investițiile în promovare și servicii de agrement.

Provocările pentru 2020 sunt în domeniul dezvoltării durabile a turismului balnear, cultural și montan ale regiunii. Pentru a realiza acest lucru sunt necesare resurse financiare atât pentru explorarea și studierea potențialului resurselor naturale (în special ape), precum și pentru conservarea și valorificarea patrimoniului cultural, precum și dezvoltarea serviciilor de agrement. Nu în ultimul rând ar fi necesară concentrarea resurselor (limitate) financiare pentru promovarea în principal a Transilvaniei de Nord ca destinație turistică pe piețele străine conform unei strategii coerente (investiția în brandul Transilvania de Nord este incomparabil mai mică și mai eficientă decât suma investițiilor în branduri județene sau locale, existând deja notorietatea internațională dovedită a brandului Transilvania). Activitățile de marketing regional ar trebui să includă și promovarea unor branduri regionale specifice.

4.3.6.Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030)

Elementul definitoriu al acestei Strategii Naționale este racordarea deplină a României la o nouă filosofie a dezvoltării, proprie Uniunii Europene și larg împărtășită pe plan mondial – cea a dezvoltării durabile.

Strategia stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Întregul sistem de educație și formare profesională va asimila **principiile și obiectivele dezvoltării durabile** ca element integrator al ansamblului de cunoștințe, aptitudini și deprinderi necesare existenței și performanței personale și socio-culturale în lumea modernă. Educația pentru dezvoltare durabilă va fi integrată transversal în toate programele de pregătire, proiectate și organizate prin câmpuri disciplinare sau module, de la științele naturii la practicile responsabile ale civismului, de la sustenabilitatea producției și consumului în raport cu resursele la însușirea principiilor diversității culturale, ale bunei guvernări și ale statului de drept. De asemenea, abordarea educațională a dezvoltării durabile traversează paradigma formală, informală și nonformală.

Educația pentru dezvoltare durabilă necesită cooperare și parteneriat între mulți factori de decizie: autoritățile centrale și locale, sectorul educațional și cel științific, sectorul sănătății, sectorul privat, industria, transportul și agricultura, comerțul, sindicatele, mass-media, organizațiile non-guvernamentale, comunitatea locală, cetățenii și organizațiile internaționale.

Educația pentru dezvoltare durabilă nu trebuie să se rezume la un punct de vedere ecologist. Ea se dezvoltă ca un concept larg și cuprinzător, reunind aspecte interconectate referitoare la mediu, ca și la problemele economice și sociale. Raportarea la gama extinsă și diversificată de teme care se asociază principiilor dezvoltării durabile necesită o abordare inter- și trans-disciplinară în formule educaționale integrate, cross-curriculare și complementare, care țin seama totodată de specificitatea condițiilor locale, naționale și regionale, ca și de contextul global. Sistemul de educație și formare profesională va valorifica participarea proactivă, și va promova voluntariatul ca expresie a spiritului civic dobândit cu sprijinul școlii.

Orizont 2020. Obiectiv național: Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.

Orizont 2030. Obiectiv național: Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.

Orizont 2020. Obiectiv general: Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.

Se are în vedere perfecționarea, în continuare, a cadrului legislativ, regulatoriu și instituțional, dezvoltarea interfeței cu firmele inovative și promovarea cofinanțării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universități și unități specializate se vor ridica la cel puțin 3% din PIB.

Orizont 2030. Obiectiv general: Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.

4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă—aspecte specifice ruralului montan

Strategiile existente la nivelul regiunii Nord-Vest nu conțin elemente separate ale dezvoltării zonei montane, acestea se regăsesc la capitolul agricultură și dezvoltare durabilă.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

- Necesarul de investiții în resursa umană și formarea profesională a cadrelor didactice în noile tehnologii pentru dobândirea de noi competențe și abilități cerute de piața muncii. Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele ÎPT și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității;
- Planurile de școlarizare vor trebuie să reflecte noile priorități ale zonei în ansamblu, dar și în perspectiva reorganizării teritoriale. Planurile de școlarizare vor trebui să reflecte prioritățile economice pe cele două componente de bază ale pieței muncii: dezvoltarea antreprenoriatului și dezvoltarea calificărilor (pregătirea tehnologică modernă/meseriile viitorului);
- Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale, solide;
- Eficientizarea parteneriatelor școală agent economic, prin introducerea elementelor de învățământ dual;
- Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici;

5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

Piața muncii în regiunea Nord-Vest în anul 2018 are caracteristici care derivă din evoluțiile economice și sociale ale ultimelor decenii.

Una dintre prioritățile **Strategiei Europa 2020** se referă la **creșterea favorabilă a incluziunii**.

Acțiunile din cadrul acestei priorități vizează modernizarea și consolidarea politicilor în materie de ocupare a forței de muncă, de educație și de formare, precum și a sistemelor de protecție socială.

Ținta generală asumată prin Strategia Europa 2020, în domeniul ocupării forței de muncă, este atingerea, până în anul 2020, a unui nivel de 75% pentru rata de ocupare a forței de muncă (grupa de vârstă 20 - 64 ani).

Pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice diferite: **Balanța forței de muncă (BFM)** și **Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)**. Indicatorii statistici din cele două serii de date nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare, unele definiții⁷⁾ și metode de calcul sunt diferite. Pe de altă parte, doar analiza datelor din ambele serii poate oferi o imagine completă și reală asupra pieței muncii din România. BFM permite comparabilitatea teritorială, la nivel național, pe regiuni și pe județe. AMIGO asigură comparabilitatea la nivel național între regiunile de dezvoltare și compatibilitatea cu statistica europeană (EUROSTAT).

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁷

Evoluția principalilor indicatori ai pieței muncii, conform datelor din AMIGO, este prezentată detaliat în Anexele 3a Amigo, 3a Amigo nivel de educație și 3b Amigo detalieri vârstă. Analiza este realizată pe intervalul 2002-2017 și detaliată pe sexe și mediul de rezidență.

Populația activă totală din regiunea Nord-Vest număra în 2017, 1231 mii persoane, reprezentând o rată de activitate de 68,9%, reprezentând 13,25% din populația activă a țării. În perioada analizată (2002-2017), populația activă a regiunii înregistrează o scădere până în 2005, apoi o creștere până în 2008, când înregistrează cel mai mic număr (1172 mii persoane), după care scade iarăși până în 2011. În perioada 2011 – 2017 populația activă crește, fără a atinge nivelul anului 2002, scade puțin în anul 2015, după care se înregistrează o creștere în anii 2016 și 2017.

În tot intervalul analizat populația activă la femei, a fost mai scăzută decât la bărbați, rata de activitate fiind în anul 2017 de 77,3% la bărbați și 60,3% la femei. Analiza pe medii rezidențiale arată faptul că rata de activitate în mediul urban este de 69,7% în anul 2017, în timp ce în mediul rural, aceasta este de 67,8%; în intervalul analizat rata de activitate pe medii rezidențiale a avut valori mai mari în mediul rural decât în mediul urban, dar începând cu anul 2013 se înregistrează creșteri în mediul urban în raport cu mediul urban. Comparativ cu nivelul național rata de activitate în regiunea Nord-Vest era cu 1,6% mai mare decât rata de activitate la nivel național.

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clic aici](#)

În anul 2017, în Regiunea Nord-Vest rata de ocupare a populației cu vârsa de muncă (15-64 ani) a fost de 66,3%, cu 2, 3% mai mare decât în anul 2016, cea mai mare din tot intervalul analizat, populația ocupată fiind de 1187 mii persoane.

În ceea ce privește rata de ocupare la bărbați, aceasta a fost mai mare decât la femei pe tot intervalul analizat, în anul 2017 fiind de 77,2% , față de 58,3% la femei. Rata de ocupare în mediul urban în 2017 era de 67,7% față de 64,6% în mediul urban, în intervalul 2002-2006 fiind mai mare în mediul rural decât în mediul urban. Comparativ cu nivelul național rata de ocupare în regiunea Nord-Vest este mai mare cu 2,4%.

Nivelul ratei de ocupare a populației în vârstă de muncă se situează la o distanță de 5,7 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită pentru anul 2020 (Ținta EU a ratei de ocupare a populației 20-64 ani pentru 2020 stabilită prin Strategia Europa 2020 este de 75%).

Rata șomajului BIM era de 3,7% în anul 2017, în scădere față de anii 2015 și 2016, când rata șomajului era de 4,6% , respectiv 4,3%, rata șomajului în 2017 (3,7%) fiind comparabilă cu cea din 2008 (3,8%), înaintea crizei economice și cu 1,2% mai mică decât rata șomajului BIM la nivel național. De altfel pe tot intervalul analizat rata șomajului în regiunea Nord-Vest a fost mai scăzută decât cea la nivel național.

În ceea ce privește Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani, aceasta este cea mai dezavantajată grupă de vârstă având o pondere de 26,4 % în totalul populației, fiind mai ridicată pentru bărbați (30,8%) și mai mică în mediul urban decât în rural, cel 33% fata de 20,1%).

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁸

Din analiza anexei 3 a AMIGO nivel de educație, rezultă că în perioada analizată (2008-2017), rata de ocupare cea mai ridicată, s-a înregistrat la grupa de vârstă 35-44 ani, cu valori cuprinse în intervalul 28-30% , în anul 2017 rata de ocupare fiind de 28,7%. În cadrul acestei grupe, ponderea populației ocupate cu nivel de studii mediu și superior este sensibil egală, în anul 2017 fiind de 30,8 pentru nivelul de studii superior și 27, 8 pentru nivelul de studii mediu. Ponderea populației cu nivel de studii scăzut, deși în anul 2008 era de numai 14%, aceasta a crescut anual, ajungând la 27,1% în anul 2017.

Grupa de vârstă 25-34 ani este a doua ca pondere în ceea ce privește populația ocupată, cu valori cuprinse în intervalul 25-28% și valoarea de 25,3% în anul 2017. În cadrul acestei grupe, pentru nivelul de educație superior s-au înregistrat valori de peste 40% până în anul 2014 și cu puțin sub 40% în intervalul 2015-2017; pentru nivelul de studii mediu și scăzut valorile fiind aproape egale (22% și 22,3%) în anul 2017.

Tot la aceste grupe de vârstă se înregistrează rata șomajului cea mai scăzută.

Cele mai multe persoane inactive s-au înregistrat la grupa de vârstă de peste 65 de ani , 15-24 ani și la grupa de vârstă 55-64 de ani, tendință care s-a menținut în intervalul tot analizat.

Ratele de ocupare a forței de muncă pe toate grupele de vârstă sunt în general mai scăzute în rândul femeilor și în mediul rural, urmând aceleași tendințe pe grupele de vârstă analizate.

Din toate statisticile realizate rezultă că șomajul în rândul tinerilor rămâne o problemă importantă, pentru care sunt necesare soluții la nivel național și european.

Datele statistice din Anexa 3 a AMIGO nivel de educatie arată că șansele de ocupare se reduc cu cât nivelul de educație este mai scăzut și crește nivelul de vârstă,

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

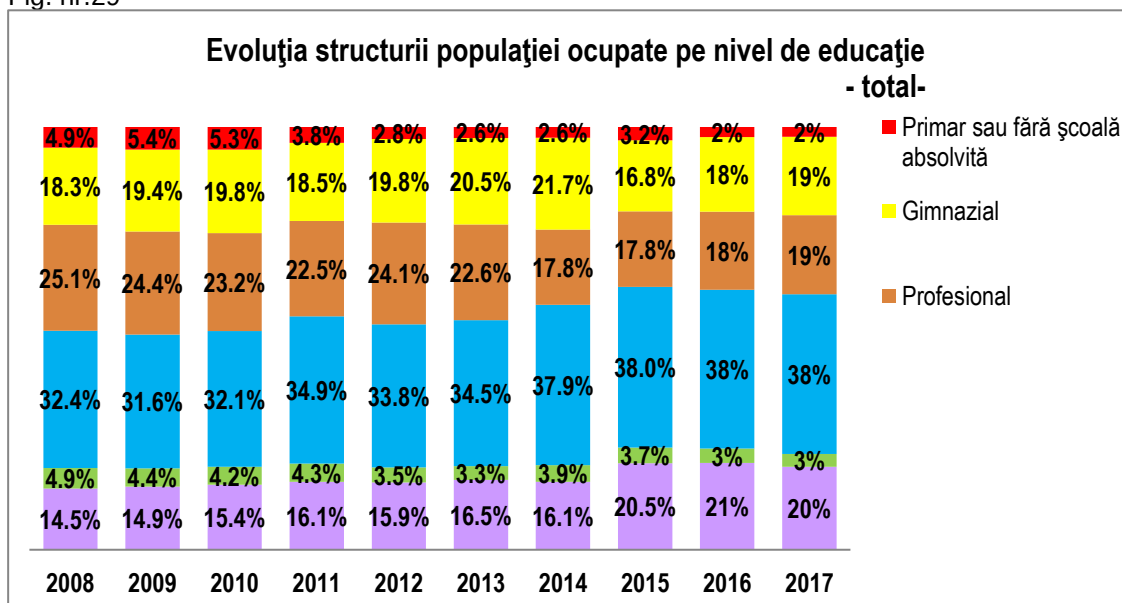
exceptând grupa de vârstă 15-24 de ani, care are cel mai scăzut nivel de ocupare. Pe niveluri de educație, se observă o tendință de creștere a ocupării a persoanelor cu studii superioare în intervalul 2008-2017, o menținere în jurul a 700 mii persoane la populația cu studii medii, în anul 2017 733 mii persoane, o scădere a populației ocupate cu nivel scăzut de educație la 248 mii persoane în anul 2017, față de 261 mii persoane în anul 2008, dar cu o creștere în anii 2015 și 2016.

Creșterea ratei de ocupare a persoanelor cu studii superioare de la 14,5% în 2008 la 20% în 2017 poate fi interpretată ca o tendință de îmbunătățire a calității locurilor de muncă și a anticipării estimărilor anului 2020, cu privire la continuarea tendinței de creare de locuri de muncă care să solicite un nivel de educație ridicat, ponderea populației ocupate cu studii superioare în total populație ocupată trebuie să își continue evoluția ascendentă. Rata de ocupare la femei cu studii superioare a fost de 24% în 2017 față de numai 16% la bărbați, în schimb în cazul studiilor medii și a celor cu nivel scăzut de educație rata de ocupare a fost mai mare la bărbați.

Structura pe medii rezidențiale a ocupării în 2017 indică diferențe substanțiale între rural și urban:

- doar 6 % din populația ocupată din mediul rural are studii superioare, față de 31% în mediul urban
- 54% din populația ocupată din mediul rural are un nivel mediu de pregătire (liceal/postliceal/profesional sau de ucenici) - față de 61 % în mediul urban.
- O mare parte din populația ocupată din mediul rural (38%) are un nivel scăzut de educație (gimnazial/primar sau mai puțin) - față de numai 6 % în urban.

Fig. nr.29

Sursa: INS Anuare statistice. Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)

Analiza structurii populației ocupate pe grupe de vârstă arată faptul că în anul 2017 grupa de vârstă 35-44 ani are gradul cel mai mare de ocupare pe piața muncii (85%), urmată de grupa 45-54 ani și grupa 25-34 ani.

Cel mai mare număr de persoane inactive se află în grupa de vârstă de peste 65 de ani (91,4%) și 15-24 ani (73,6%).

5.1.3. Șomajul de lungă durată²⁹

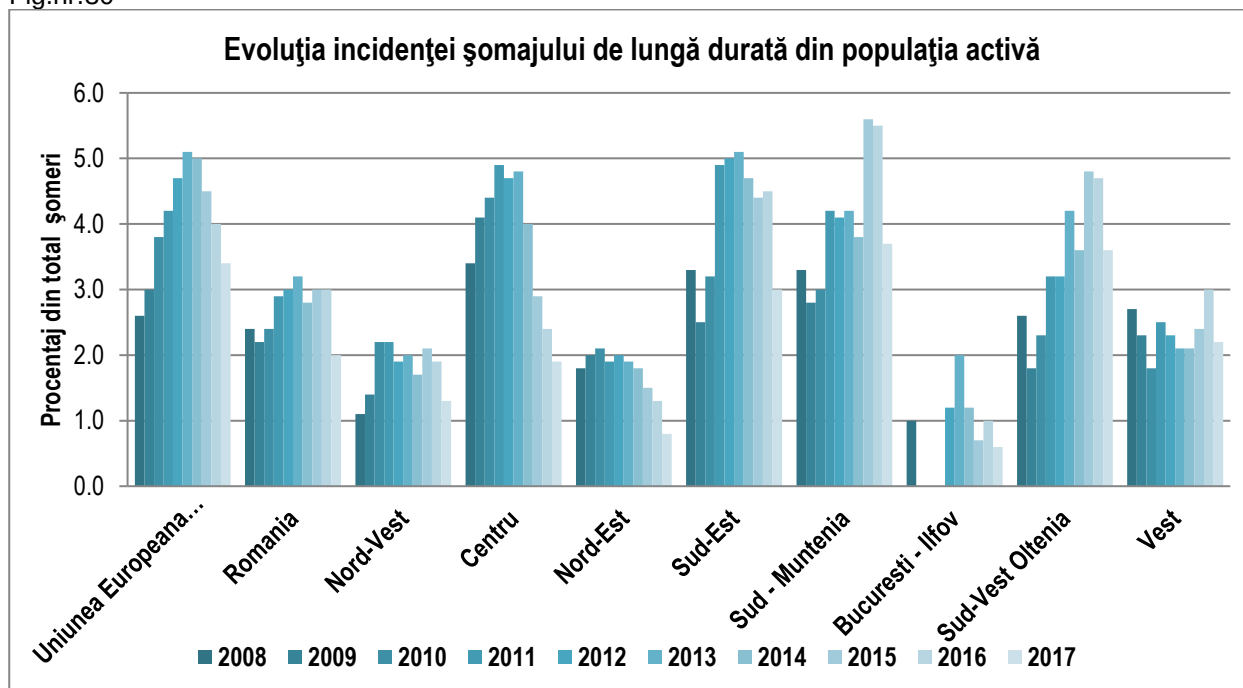
²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

Din analiza evoluției șomajului de lungă durată, care s-a analizat în intervalul 2008-2017, în regiunea Nord-Vest, rezultă faptul că numărul de șomeri a scăzut în intervalul 2015-2017, înregistrându-se un număr de 15,7 mii persoane șomeri în 2017, în scădere cu 7000 față de anul 2016 și cu 9000 față de anul 2015. Cel mai mare număr de șomeri s-a înregistrat în anii 2010 și 2011, datorită crizei economice.

Analizând situația în comparație cu celelalte regiuni, rezultă că regiunea Nord-Vest se află pe locul al treilea între regiuni, după București-Ilfov și regiunea Vest, în ceea ce privește numărul de șomeri de lungă durată.

În ceea ce privește evoluția ratei șomajului de lungă durată, Regiunea Nord-Vest se situează la mijlocului clasamentului între regiuni, cu o rată a șomajului de 1,3% în 2017, în scădere față de anii 2015 și 2016, cele mai mare valori înregistrându-se în anii 2010 și 2011, iar cea mai mică în anul 2008, de 1,1 %. Comparativ cu nivelul european (3,4%) și nivelul național (2%), rata șomajului în regiunea Nord-Vest în tot intervalul analizat, dar și în anul 2017 se află sub nivelul acestora.

Fig.nr.30

Sursa datelor: Eurostat [lfst_r_lfu2ltu]

Analiza ratei șomajului în rândul tinerilor tineri, în intervalul 2008-2016, relevă faptul că acesta se menține la valori ridicate. Astfel în anul 2014 rata șomajului la tineri era de 8,9%, de cinci ori mai mare decât rata șomajului (1,7%).

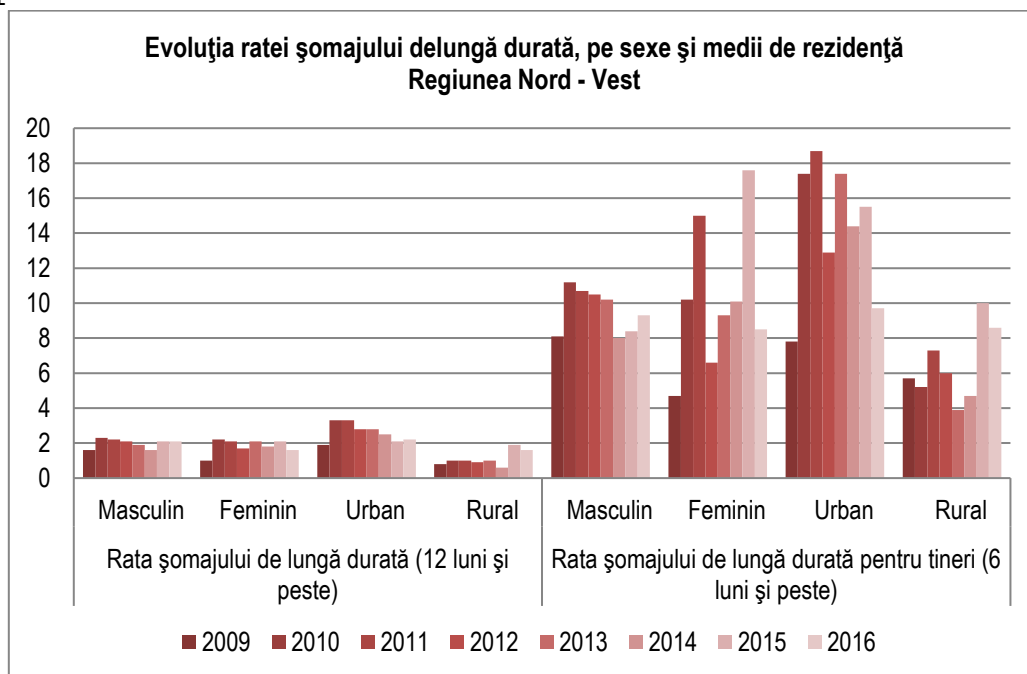
Cea mai mare rată a șomajului în rândul tinerilor s-a înregistrat în anii 2010 și 2011, când au fost atinse valori de 10,8%, respectiv 12,8%. Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea Nord-Vest are cea mai mică rată a șomajului în rândul tinerilor în anul 2014, depășind și regiunea București-Ilfov.

Din analiza **Ratei șomajului de lungă durată pe sexe**(2019-2016), se remarcă faptul că rata șomajului a fost mai mică la femei în intervalul analizat în general (excepție anul 2013, când rata șomajului a fost mai mare la femei decât la bărbați).

Pe medii rezidențiale, rata șomajului a fost mai mare în mediul urban comparativ cu mediul rural, pe tot intervalul analizat.

În ceea ce privește rata șomajului în rândul tinerilor, se remarcă faptul că rata șomajului la femei și bărbați a oscilat în tot intervalul analizat, astfel în intervalul 2014-2016, șomajul în rândul femeilor a fost mai mare decât la bărbați.

Fig.nr.31

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³⁰

Analizând evoluția indicatorilor furnizați de BFM pentru perioada 2002-2016 privind **populația activă civilă și populația ocupată civilă**, rezultă unele evoluții diferențiate față de datele furnizate de AMIGO; astfel pe toată perioada 2004- 2017 se observă o creștere a populației active civile (1216,3 mii persoane în 2002 la 1213,5 mii persoane în 2017), același trend menținându-se și în cadrul populației ocupate civile.

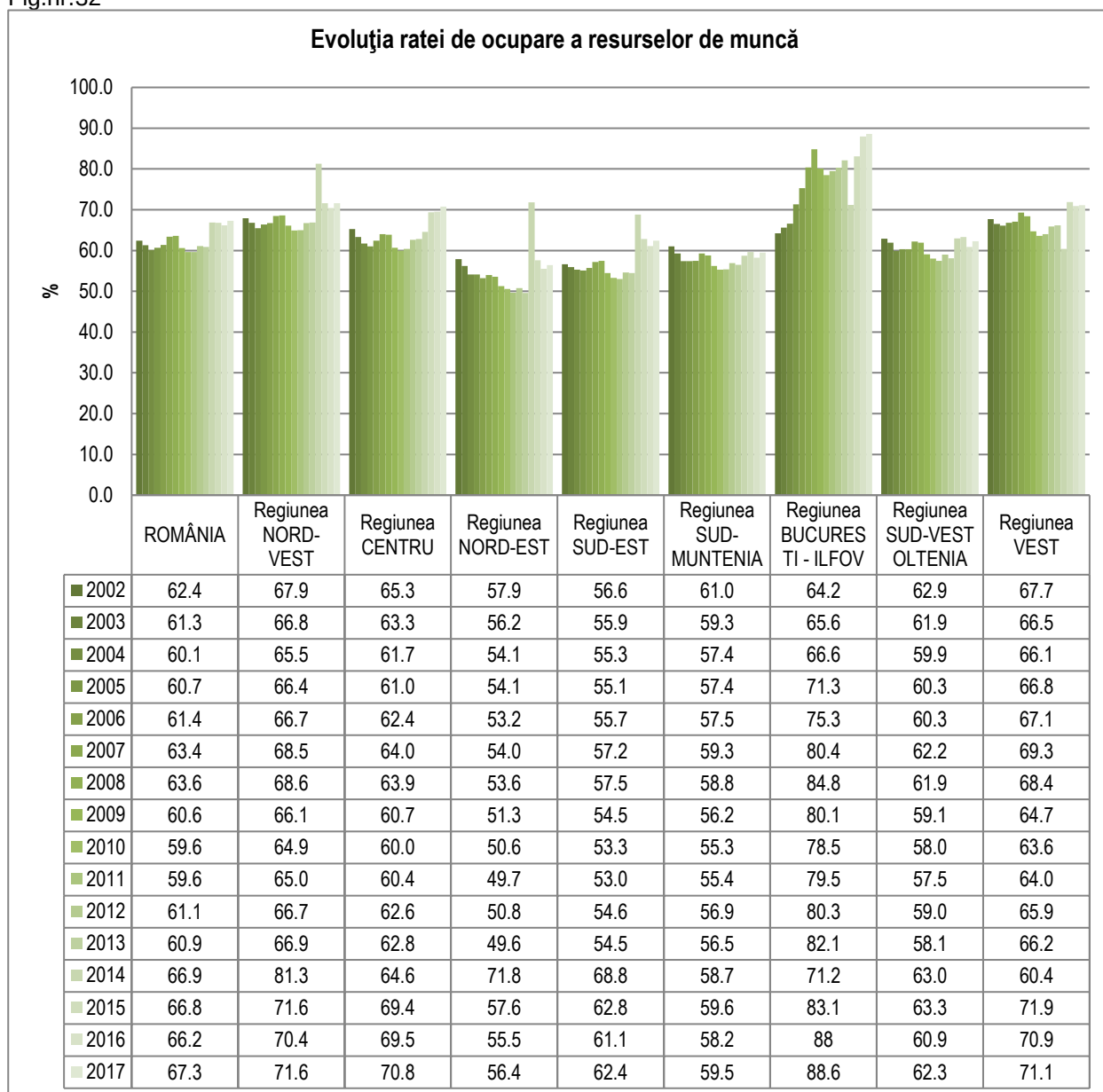
Raportat la celelalte regiuni se observă că Regiunea Nord-Vest se situează pe primul loc privind revenirea în anul 2014 a numărului de persoane active/ocupate la nivelul cel mai ridicat, înaintea crizei economice (2008-2009), când au fost înregistrat cel mai mare număr de persoane active/ocupate la nivel regional. Datele privind evoluția populației active civile și populația ocupată civilă arată evoluții similare în regiunile de dezvoltare ca și în datele furnizate de Amigo.

În ceea ce privește **rata de ocupare**, în 2017 în regiunea Nord-Vest se înregistrează o rată de ocupare de 71,6%, în creștere față de anul 2016 și cu aproape 4% puncte mai mare față de media națională. Trendul este asemănător și din sursele AMIGO, dar rata de ocupare este mai mică, dar peste media națională. Pe tot intervalul analizat, Balanța Forței de Muncă evidențiază atât rate de activitate, cât și rate de ocupare a populației

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

civile din totalul resurselor de muncă, mai ridicate la nivel regional decât cele agregate la nivel național.

Fig.nr.32

Sursa: INS. "Balanta fortei de muncă"

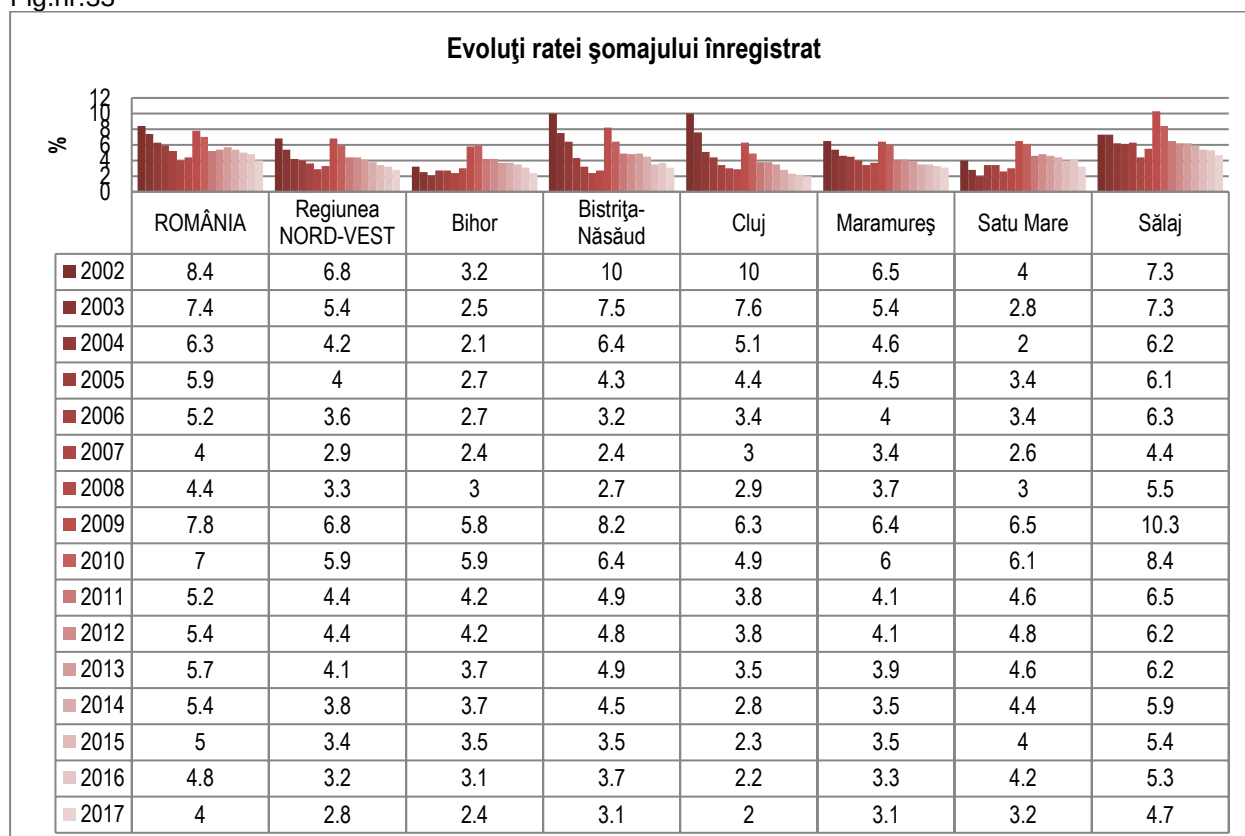
Numărul de șomeri înregistrați a avut fluctuații în intervalul 2002-2017, cel mai mare număr s-a înregistrat în 2002 (82914 persoane), a avut un trend descrescător până în 2009, când pe fondul crizei economice numărul de șomeri a depășit nivelul din 2002, după care a scăzut până la 39963 persoane în anul 2016, în scădere față de anul 2015 și ajungând în 2017 la 33734 persoane.

În ceea ce privește rata șomajului înregistrat, acesta a avut un trend descrescător până în 2009, când a ajuns la valoarea din 2002, respectiv 6,8%, după care a scăzut din nou, ajungând în anul 2017 la 2,8% , în scădere față de anul 2016. Ca și în AMIGO, BFM raportează o rată a șomajului (șomeri înregistrați) mai mică la nivel regional decât media națională, regiunea Nord-Vest situându-se pe locul 3, după regiunile București-Ilfov și Vest.

În ceea ce privesc principalii indicatori conform BFM în interiorul regiunii (Anexa 3cBFM Ro regiune și județe), rata de activitate/ocupare a resurselor de muncă își menține același trend ca la nivel regional, toate județele având cea mai mare rată de

activitate și rată de ocupare în anul 2017, pe primul loc aflându-se județul Cluj, urmat de județul Bihor.

Fig.nr.33

Sursa: INS. "Balanta fortei de muncă"

Referitor la Rata șomajului, cea mai scăzută rată a șomajului s-a înregistrat în anul 2017 în județul Cluj (2%), urmat de județul Bihor (2,4%), iar cea mai mare rată a șomajului s-a înregistrat în anul 2017 în județul Sălaj (4,7%).

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³¹

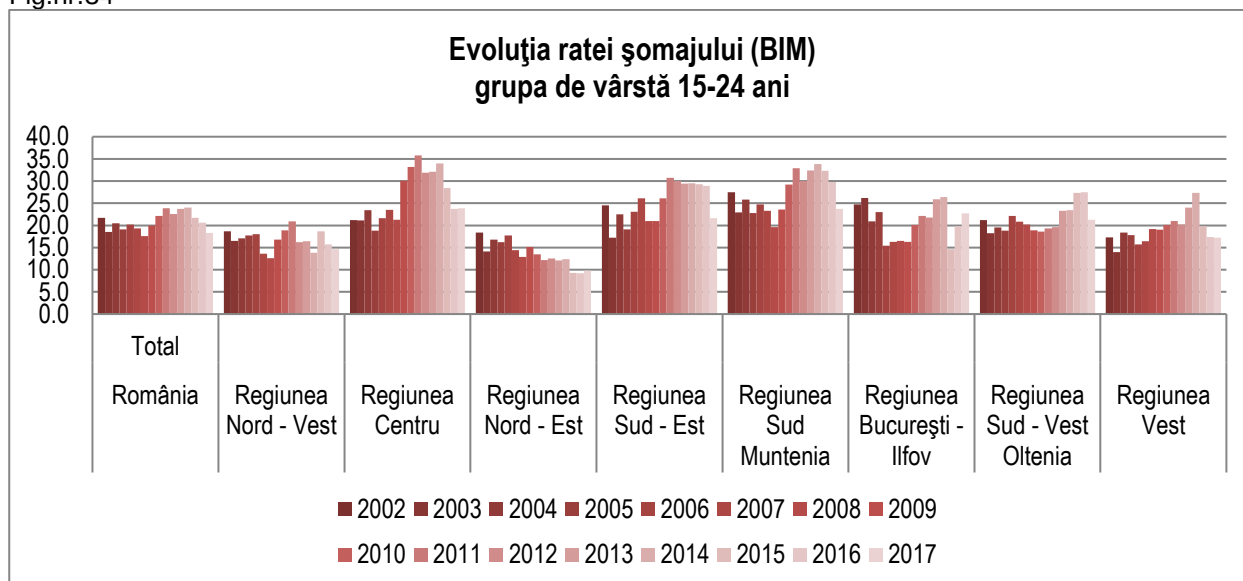
Rata șomajului (BIM)³². Rata totală a șomajului (raportat la întreaga populație activă, 15-64 ani), a cunoscut o evoluție fluctuantă, cu un minim de 3,8 % în 2008 și cu valoarea de 3,7% în anul 2017, sub nivelul național.

Rata șomajului BIM pentru grupa de vârstă 15-24 ani indică o valoare de 14,6% în anul 2017, cea mai mică valoare înregistrându-se în anul 2008 de 12,6%. În tot intervalul analizat se observă că rata șomajului tinerilor a fost sub media națională, în anul 2017 la nivel național rata șomajului BIM fiind de 18,3%.

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

³² Biroul Internațional al Muncii. Ratele de șomaj sunt calculate ca procent din populația activă din grupa de vârstă respectivă.

Fig.nr.34

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Dacă analizăm Rata șomajului BIM la tinerii în vârstă de 15-24 de ani, la nivelul regiunilor de dezvoltare a României se observă că cel mai scăzut șomaj se află în regiunea Nord-est, de numai 9,8%, urmată de regiunea Nord-Vest (14,6%) și regiunea Vest (17,2%), sub media națională de 18,3%. Analiza pe sexe, arată că șomajul este mai mare la femei, decât la bărbați, fără a vorbi de diferențe semnificative (maxim 2%). Analiza pe medii de rezidență arată că în mediul urban este mai mare șomajul decât în mediul rural, diferențele nu sunt semnificative în anii 2016 și 2017, dar diferențele fiind mult mai mari, în ceilalți ani analizați. În anul 2008 rata șomajului era aceeași în mediul urban și mediul rural (12,6%).

Ponderea șomerilor tineri (15-24 ani). din totalul șomerilor (BIM) ne arată că în anul 2017, ponderea șomajului tinerilor reprezenta 24,6% din totalul șomerilor din regiune, procent sub nivelul național (26,1%). Astfel în anul 2017 în regiunea Nord-Vest erau 44531 de șomeri, din care 10955 erau șomeri cu vârsta de 15-24 de ani.

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³³

Evoluția șomerilor înregistrați s-a analizat pe perioada 2007-2017; din figura de mai jos se remarcă faptul că cel mai mare număr de șomeri s-a înregistrat în toate regiunile în anii 2009 și 2010, explicabil prin criza economică, după care în 2016 aproape în toate regiunile numărul șomerilor scade, ajungând la valori apropiate de cele din 2007.

De remarcat faptul că în toate regiunile țării în anul 2017, numărul de șomeri a scăzut substanțial, cea mai mare scădere fiind în regiunea Sud Muntenia (cu aproape 16.000 de șomeri), urmată de regiunea Centru (cu peste 10.000 de șomeri).

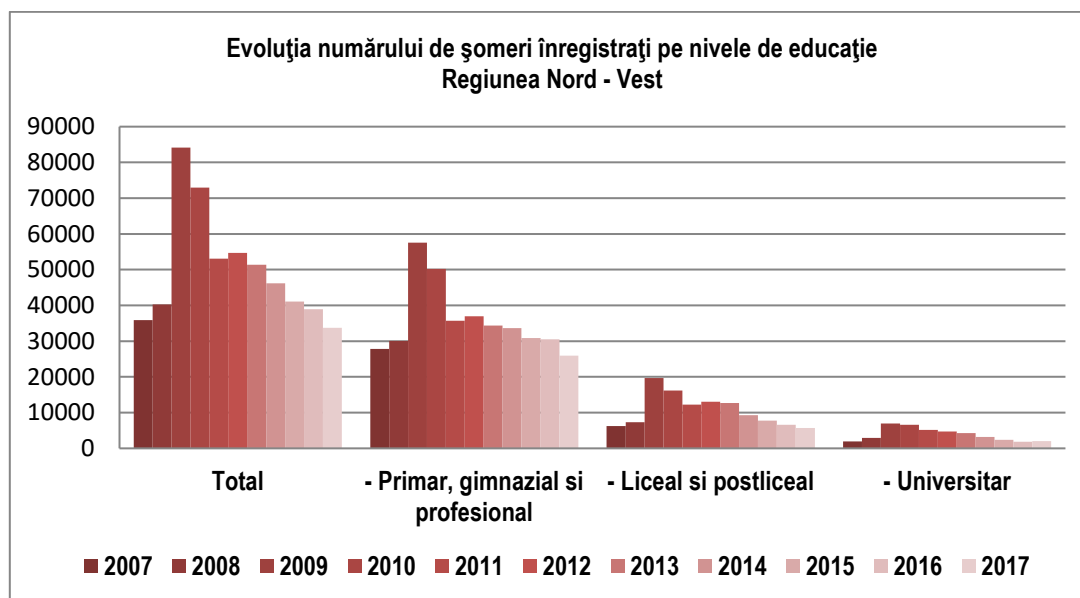
În regiunea Nord-Vest are loc o scădere cu 5000 a numărului de șomeri, mai mic comparativ cu 2007 (cu 2000 de șomeri mai puțin).

Comparând regiunile, cel mai mic număr de șomeri se înregistrează în regiunea Vest, urmată de regiunea București-Ilfov și regiunea Nord-Vest.

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Analiza din cadrul Anexei cu privire la evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație relevă faptul că nivelul de educație influențează direct ocuparea unui loc de muncă. Astfel, cel mai mare număr de șomeri înregistrați este cel al persoanelor cu nivel scăzut de studii (primar, gimnazial, profesional), în timp ce cel mai mic număr se înregistrează la persoanele cu studii superioare, cu trend descrescător în perioada 2014-2017.

Fig.nr.35

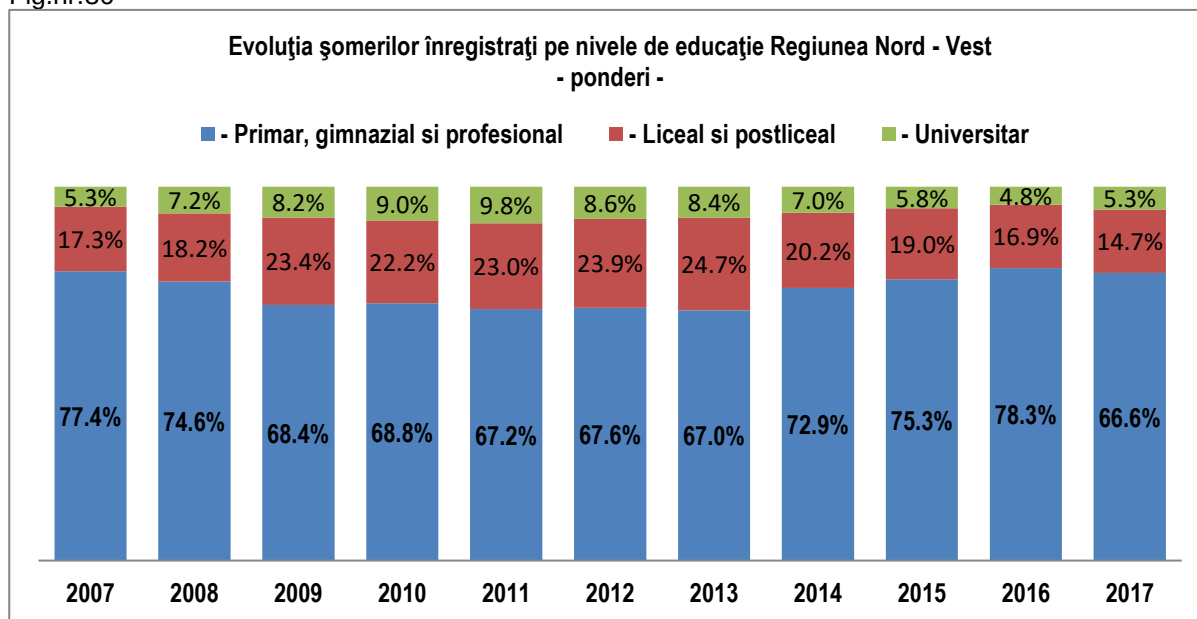

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Trendul de la nivel regional urmează trendul național, ponderile regionale fiind apropiate de cele naționale pe nivele de educație și desigur comparabile cu celelalte regiuni (excepție regiunea București-Ilfov).

În ceea ce privește ponderile șomerilor înregistrați pe nivele de educație, din figura de mai jos, rezultă faptul că ponderea șomerilor cu nivel scăzut al studiilor a fost cuprinsă în intervalul analizat între 66 % și 77%, cea mai scăzută pondere s-a înregistrat în 2017. În anul 2017 se constată o ușoară creștere a ponderii șomerilor cu studii superioare, cu 0,5% mai mult față de anul 2016.

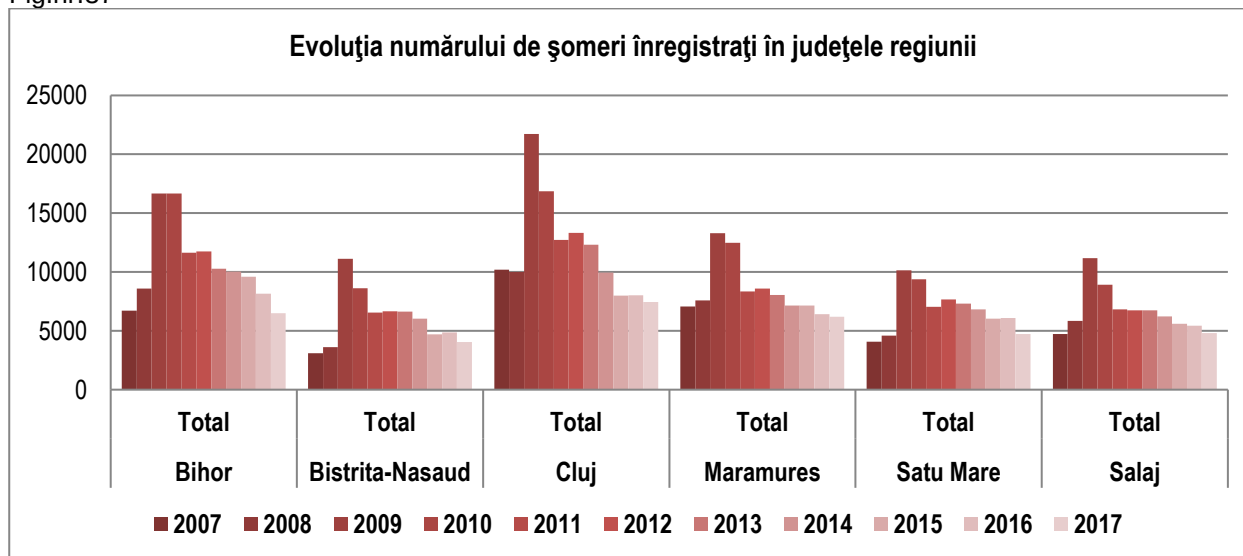
Fig.nr.36

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Analiza în interiorul regiunii Nord-Vest arată faptul că la nivelul județelor numărul cel mai mare de șomeri s-a înregistrat în perioada crizei economice, în intervalul 2015-2017 numărul de șomeri a scăzut în toate județele regiunii.

Fig.nr.37

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

În toate județele, ca de altfel și la nivel regional după anul 2012 numărul de șomeri a scăzut, ajungând la valorile din anii 2007 și 2008.

Nivelul de educație are aceeași influență asupra numărului șomerilor ca și la nivel regional, ponderile fiind foarte apropiate de cele regionale la toate nivelurile de studii. De remarcat faptul că în județul Cluj (anul 2017) este cea mai mare pondere a persoanelor cu studii universitare (10%) înregistrați ca șomeri, comparativ cu Satu Mare unde ponderea este de doar 1,4% în anul 2017.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁴

Analiza evoluției locurilor de muncă vacante (CAEN) la nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2008 -2017 a evidențiat faptul că la începutul intervalului (2008), a fost atins nivelul de 8554 de locuri de muncă vacante, după care în perioada 2009-2012 scăderea a fost semnificativă ajungându-se la un minim de 2941 locuri de muncă vacante pe întreaga regiune în 2012. În perioada 2013-2017 a urmat o creștere semnificativă, ajungându-se la 5478 de locuri de muncă vacante în 2014. În intervalul 2015-2017 numărul locurilor de muncă vacante înregistrat la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost într-o continuă creștere de la 8050 în 2015 la 8645 de locuri în 2016 și 9281 în anul 2017, nivel care depășește valoarea de referință de la începutul intervalului din 2008.

Structura locurilor vacante în anul 2017 pe activități ale economiei naționale, este arătată în figura de mai jos și scoate în evidență următoarele aspecte:

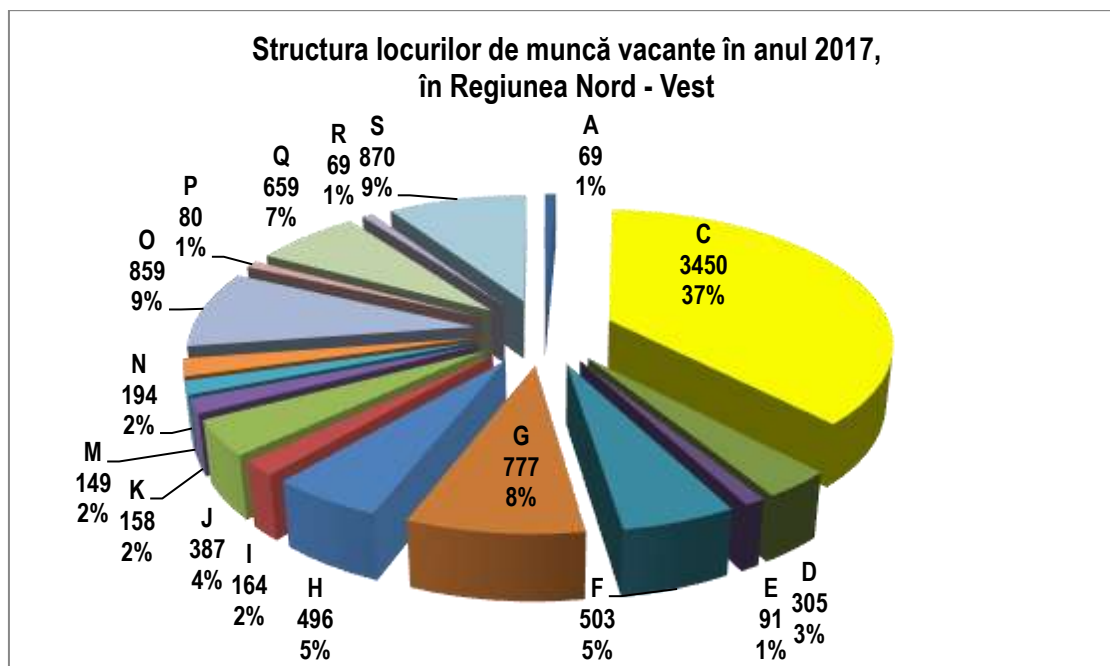
- C. Industria prelucrătoare este sectorul cu cel mai mare număr de locuri de muncă vacante; astfel dacă în 2015 au fost 3257 locuri de muncă, în 2016 s-a înregistrat o mică scădere la 3200 locuri de muncă, iar în 2017 s-a înregistrat din nou o creștere la 3450 locuri de muncă, cu cea mai mare pondere din totalul locurilor de muncă vacante, de 37%;
- O. Administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public a cunoscut o scădere după 2009, ajungând de la 1062 la 86 în 2012, urmată de o creștere în perioada 2013-2016 la 1105 locuri de muncă, dar cu o scădere în anul 2017 la 859 de locuri de muncă vacante, având o pondere de 9% din totalul locurilor de muncă vacante;
- S. Alte activități de servicii – a cunoscut o evoluție semnificativă începând cu anul 2013, de la 666 în anul 2013 la 870 locuri de muncă în anul 2017, având o pondere de 9% din totalul locurilor de muncă vacante;
- G. Comerț cu ridicata și amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor – a cunoscut un trend descendent până în anul 2013, urmat de un trend ascendent începând cu anul 2013 ajungând 731 locuri de muncă în anul 2015, în 2016 la 749 locuri de muncă, iar în 2017 la 777 locuri de muncă cu o pondere de 8% din totalul locurilor de muncă;
- Q. Sănătate și asistență socială – domeniul are o pondere de 7% din totalul locurilor de muncă, cu trend crescător începând cu anul 2012, cu valoare de 659 de locuri de muncă vacante în anul 2017;
- F. Construcții – domeniul are o pondere de 5% din totalul locurilor de muncă, cu trend crescător începând cu anul 2012;
- H. Transport și depozitare- domeniu cu pondere de 5% din totalul locurilor de muncă, cu trend crescător începând cu anul 2012;

Pentru alte sectoare economice trendul a rămas crescător, chiar dacă creșterile nu au fost spectaculoase și numărul de locuri de muncă vacante etse mai mic, așa cum rezultă din anexa 3f.

În figura de mai jos sunt reprezentate numărul locurilor de muncă și ponderea acestora în anul 2017.

³⁴Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.38

Sursa datelor: INS - Baza de date TEMPO-Online

Din analiza evoluției locurilor de muncă în perioada 2008-2017 în cele 8 regiuni de dezvoltare, se constată că scăderea numărului de locuri de muncă vacante a fost foarte mare în perioada 2008-2010, dar singură Regiunea Nord-Vest a reușit ca în intervalul 2011 - 2017 să înregistreze o creștere semnificativă a locurilor de muncă vacante, (grație unei puternice dezvoltări economice), care în 2017 depășește numărul de locuri de muncă vacante înregistrate în 2008 la nivelul regiunii

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁵

Perioada analizată se referă la anii 2011-2017, datele se află în anexa 3f. Din analiza realizată rezultă a existat un trend crescător pentru toate domeniile pe parcursul anilor menționați, dar cea mai mare creștere s-a înregistrat în intervalul 2014-2017 în aproape toate domeniile, excepție agricultura unde se manifestă o scădere a locurilor de muncă vacante.

Din analiza datelor INS privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații, se constată că cel mai mare număr de locuri de muncă vacante în 2017, sunt pentru *Specialiști din diverse domenii de activitate* (2006), iar cele mai puține pentru *Lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit* (9) .

Un număr semnificativ de locuri de muncă vacante înregistrate în regiune se adresează *Operatorilor la instalații și mașini; asamblori de mașini și echipamente și muncitorilor calificați și asimilați* (1460). De asemenea domeniul serviciilor are un număr semnificativ de locuri de muncă vacante (1282).

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

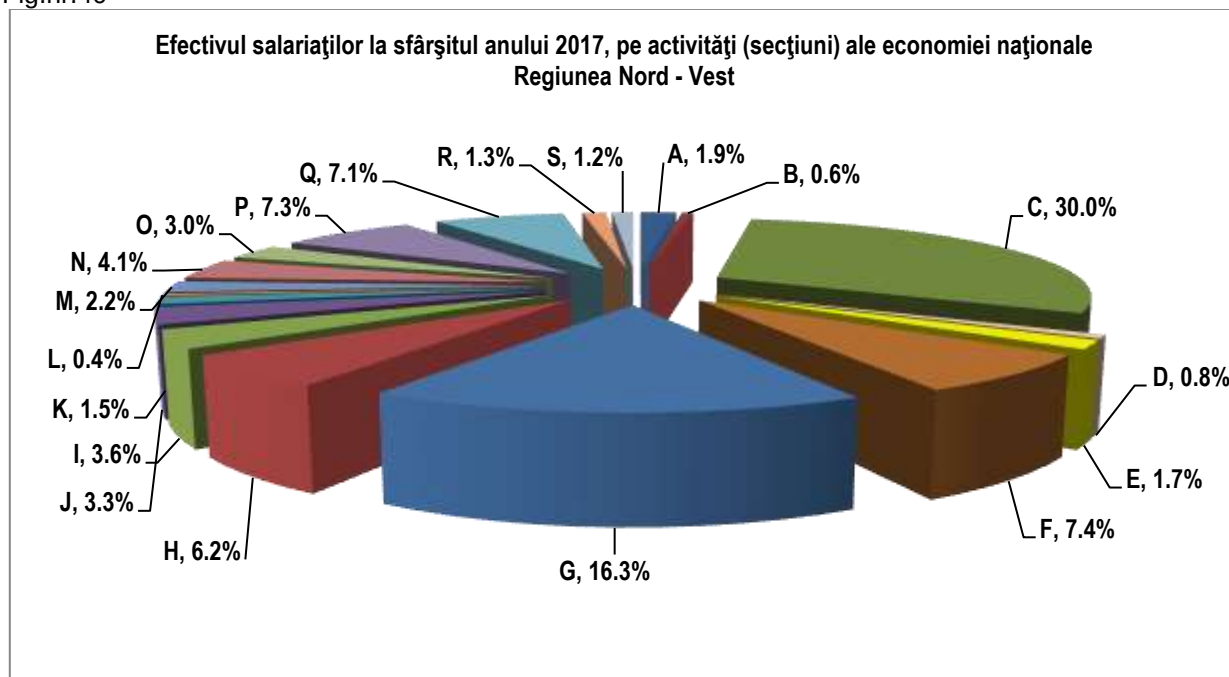
Evoluția locurilor de muncă vacante pe grupe majore de ocupații (ISCO-08)
Regiunea Nord-Vest

The chart displays the number of vacant job positions across various occupational groups in the North-West region from 2011 to 2017. The Y-axis represents the number of positions, ranging from 0 to 2500. The X-axis lists the occupational groups. The legend indicates the years: 2011 (dark blue), 2012 (maroon), 2013 (green), 2014 (purple), 2015 (teal), 2016 (orange), and 2017 (light blue). The 'Information and communication' group shows the highest number of vacant positions, peaking at over 2000 in 2016. The 'Manufacturing' group also shows a significant increase, reaching around 1500 in 2017. The 'Agriculture, stock raising and fishing' group shows a steady increase from 2011 to 2017, reaching around 1500 in 2017. The 'Construction' group shows a significant increase from 2011 to 2017, reaching around 1500 in 2017. The 'Health and social work' group shows a steady increase from 2011 to 2017, reaching around 1000 in 2017. The 'Education' group shows a steady increase from 2011 to 2017, reaching around 800 in 2017. The 'Public administration and defense' group shows a steady increase from 2011 to 2017, reaching around 600 in 2017. The 'Transport, storage and information' group shows a steady increase from 2011 to 2017, reaching around 400 in 2017. The 'Other' group shows a steady increase from 2011 to 2017, reaching around 200 in 2017.

Grupa de ocupații (ISCO-08)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1. Membri ai corpului legislativ, ai executivului și ai judecătorescilor	50	50	50	50	50	50	50
2. Specialiști în domeniul științelor și tehnologiilor	100	100	100	100	100	100	100
3. Ingineri, arhitecți, arhitecți de interior, arhitecți de peisaj și arhitecți de mobilier	100	100	100	100	100	100	100
4. Informaticieni și specialiști în domeniul informației	450	600	950	1150	1700	2150	2000
5. Activități de servicii	250	300	350	500	650	650	800
6. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
7. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
8. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
9. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
10. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
11. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
12. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
13. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
14. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
15. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
16. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
17. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
18. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
19. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
20. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
21. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
22. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
23. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
24. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
25. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
26. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
27. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
28. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
29. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
30. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
31. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
32. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
33. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
34. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
35. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
36. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
37. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
38. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
39. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
40. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
41. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
42. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
43. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
44. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
45. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
46. Activități de servicii	100	150	200	250	300	350	400
47. Activități de servicii	100	150	20				

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁶

Fig.nr.40

³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„3 g PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici](#)

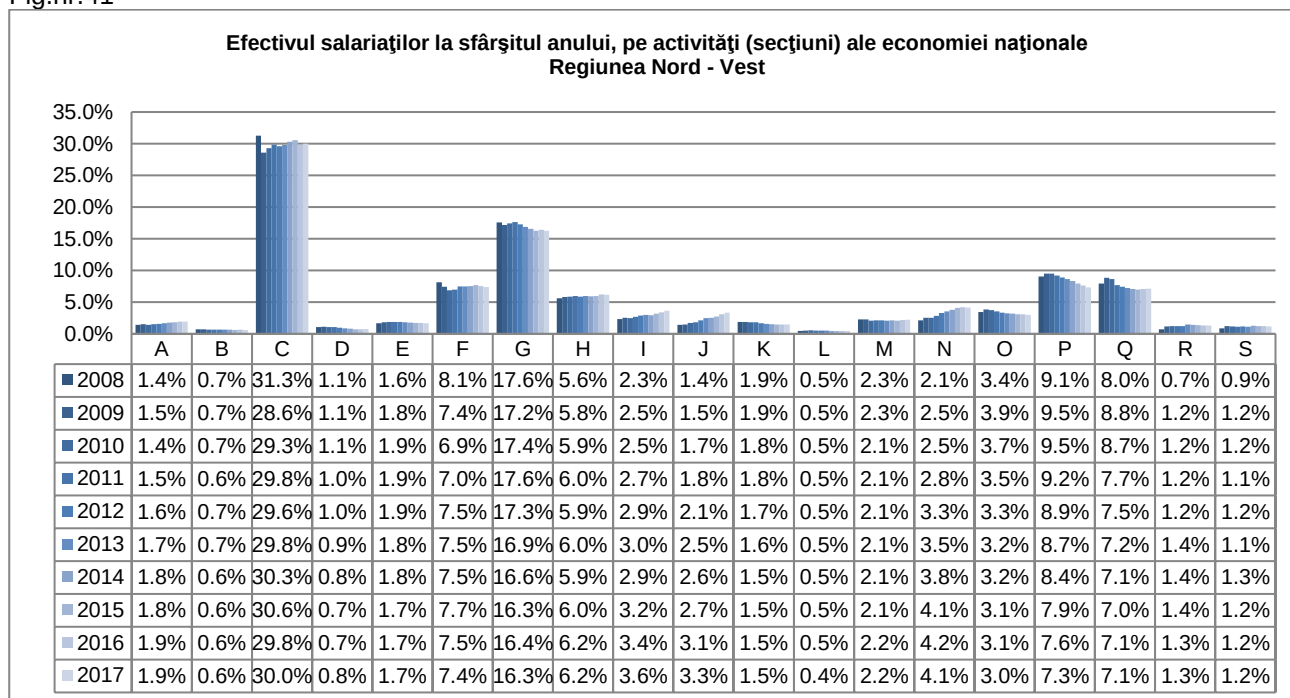
Legenda:

A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT
B INDUSTRIA EXTRACTIVA
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE
F CONSTRUCTII
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR
H TRANSPORT SI DEPOZITARE
I HOTELURI SI RESTAURANTE
J INFORMATII SI COMUNICATII
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI
L TRANZACTII IMOBILIARE
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC
P INVATAMANT
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII

Cel mai mare număr de salariați din Regiunea Nord-Vest în anul 2017 lucrează în sectorul Industriei prelucrătoare, (30%), urmat de sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (16,3%), Construcții (7,4%), Învățământ (7,3%). Sectorul Tranzacții imobiliare avea cel mai mic număr de salariați (0,4%), în regiunea Nord-Vest.

Evoluția numărului de salariați în regiunea Nord-Vest în perioada 2008-2017, în sectoarele economiei naționale este reprezentat în figura de mai jos:

Fig.nr.41

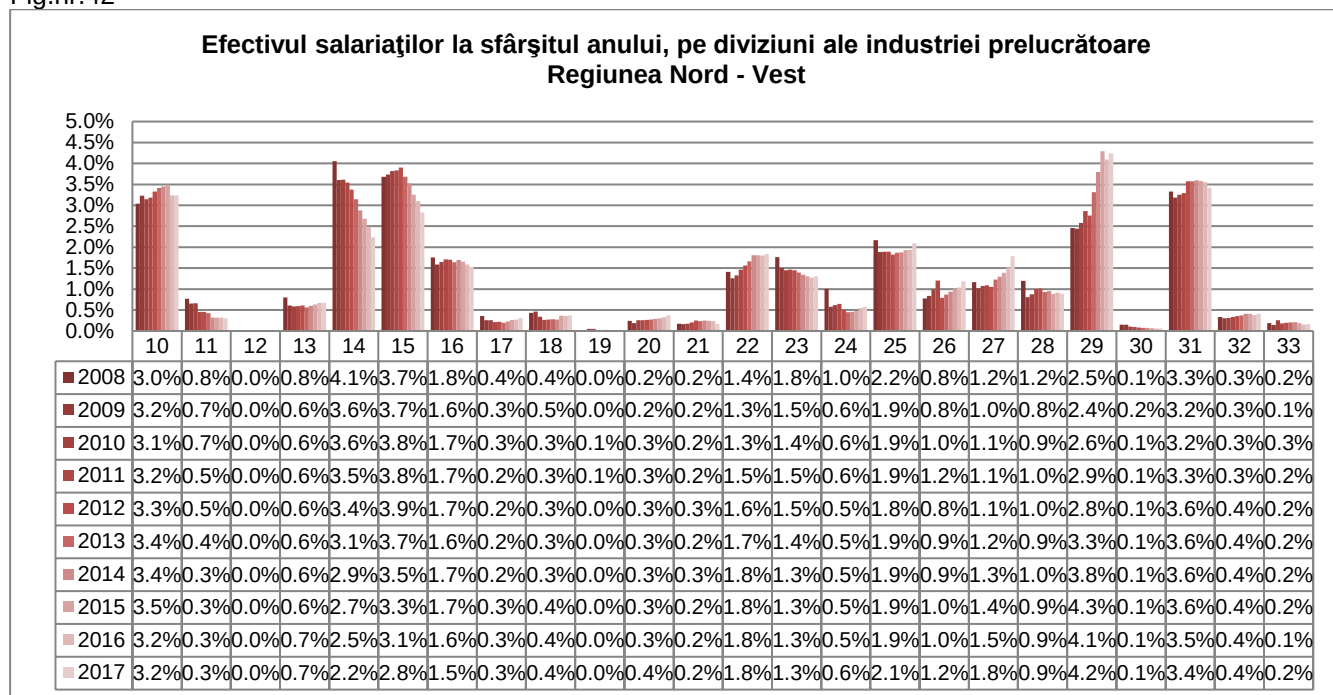

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

Analiza numărului de salariați în perioada 2008-2017 scoate în evidență o scădere cu 36330 de locuri de muncă la nivelul regiunii în intervalul 2008-2010, urmând apoi o perioadă de creștere a numărului de angajați, astfel că în 2017 numărul angajaților din sectoarele economiei naționale la nivelul regiunii era de 745389, cu 70318 angajați mai mult ca în 2008

Din totalul salariaților din sectorul *Industrie*, 90,79 %, lucrează în industria prelucrătoare, celelalte ramuri industriale fiind mai puțin reprezentate.

Fig.nr.42

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-Online

Demn de amintit este faptul că o serie de subramuri ale industriei prelucrătoare: 29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, 31 Fabricarea de mobile, 10 Industria alimentară, sunt bine reprezentate la nivelul regiunii în privința numărului de salariați. Raportat la numărul de salariați cele mai slab reprezentate sunt: 30 Fabricarea altor mijloace de transport, 33. Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor, 21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice.

La nivelul județelor regiunii Industria prelucrătoare oferă cele mai multe locuri de muncă, iar dintre subramuri *Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor* este cel mai bine reprezentată în județele: Bistrița – Năsăud(16,%) și Satu-Mare (5,8%); *Fabricarea de mobilă* oferă cele mai multe locuri de muncă în județele: Maramureș(9%) și Sălaj (5,5%). În județul Bihor subramura cu cele mai multe locuri de muncă este *Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte; prepararea și vopsirea blănurilor* (8,8%).

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)

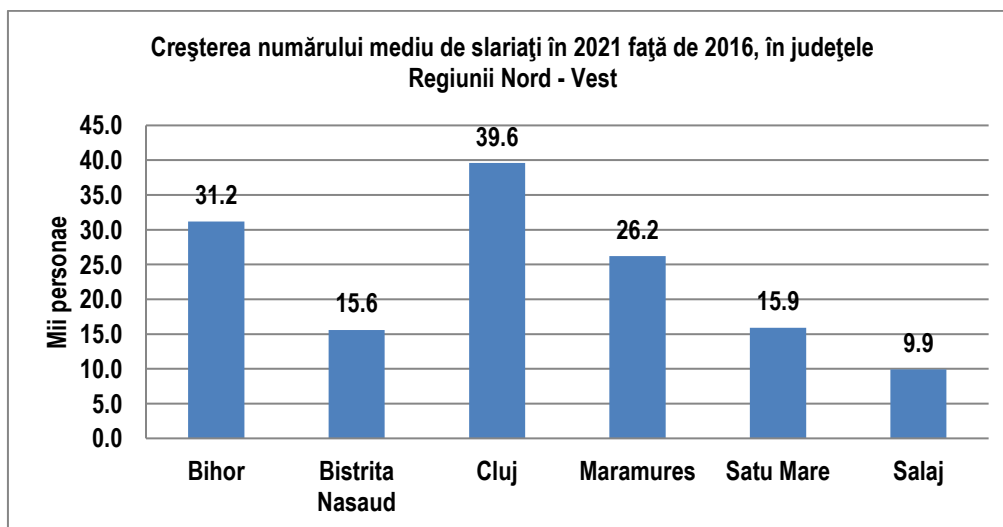
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁷

Conform proiecției Comisiei Naționale de Prognoză, numărul salariaților va crește în anul 2021 în toate regiunile țării comparativ cu anul 2016. Cele mai mari creșteri se vor înregistra în regiunea București-Ilfov, urmată de regiunile Nord-Vest și Centru.

Creșterea numărului mediu de salariați la nivelul regiunii cu 138,4 mii persoane, urmare a dezvoltării economice aduce pe locul al doilea la nivel național regiunea Nord-Vest, după regiunea București-Ilfov. Creșterea numărului mediu de salariați va fi mai mică la nivelul regiunilor Sud-Est (92,6 mii persoane) și Sud-Vest Oltenia (74,6 mii persoane). Evoluția prognozată pe regiunile de dezvoltare la nivel național, până în anul 2021, este reprezentată în figura de mai jos:

În regiunea Nord-Vest numărul salariaților va ajunge la 788 mii persoane cu peste 138,4 mii persoane mai mult față de 2016, reprezentând o creștere cu 21,3%. În cadrul județelor din regiunea Nord-Vest cele mai mari creșteri ale numărului de salariați se vor înregistra în județele: Cluj (cu 39,6 mii persoane), Bihor (cu 31,2 mii persoane) și Maramureș (cu 26,2 mii persoane). Cele mai mici creșteri sunt prognozate pentru județele Sălaj (cu 9,5 mii persoane) și Bistrița-Năsăud (cu 15,6 mii persoane)

Fig.nr.43

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, mai 2018

Analiza creșterilor procentuale prognozate la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, evidențiază cea mai mare creștere cu 27,3% în județul Maramureș urmat de județul Bistrița-Năsăud cu 24,3% și Sălaj cu 22,1%. Comparativ, județul Cluj care are cea mai mare creștere numerică prognozată realizează o creștere procentuală de 18,8%, față de 2016, având în vedere că are cel mai mare număr mediu de salariați dintre județele regiunii.

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁸

Din analiza proiecției numărului de șomeri înregistrați în anul 2021, rezultă că în toate regiunile țării numărul de șomeri înregistrați scade, concomitent cu creșterea numărului de salariați.

Prognoza numărului de șomeri înregistrați pentru regiunea Nord-Vest situează regiunea pe locul trei în ierarhie după regiunile București-Ilfov și Vest.

Analiza evoluției numărului de șomeri din figura de mai jos relevă faptul că patru regiuni de dezvoltare: București-Ilfov, Vest, Nord-Vest și Centru vor înregistra în 2021 ponderi ale numărului de șomeri înregistrați cuprinse între 5,2% și 10,9%, fiind grupa regiunilor cu cel mai mic număr de șomeri.

Celelalte patru regiuni: Nord-Est, Sud-Est, Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia vor înregistra în 2021 ponderi ale numărului de șomeri înregistrați cuprinse între 18,5% și 16,6%, fiind regiunile cu cel mai mare număr de șomeri înregistrați.

Analiza numărului mediu de salariați prognozată pentru anul 2021 pentru prima grupă de regiuni evidențiază o pondere a acestora cuprinsă între 21,8% și 10,6%. Pentru a doua grupă de regiuni ponderea numărului mediu de salariați prognozată pentru 2021 va fi cuprinsă între 11,3% și 7,8%.

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat³⁹

Rata șomajului înregistrat este în scădere în toate regiunile până în 2021, ajungând la 1,1 % în regiunea București –Ilfov (cea mai scăzută rată la nivel național). Regiunile Vest și Nord-Vest, vor înregistra valori ale ratei șomajului de 1,9%, respectiv 2,1%.

Regiunile cu cea mai mare rată a șomajului prognozată pentru anul 2021 sunt: Sud-Vest Oltenia cu 6,4% și Sud-Est cu 5,1%.

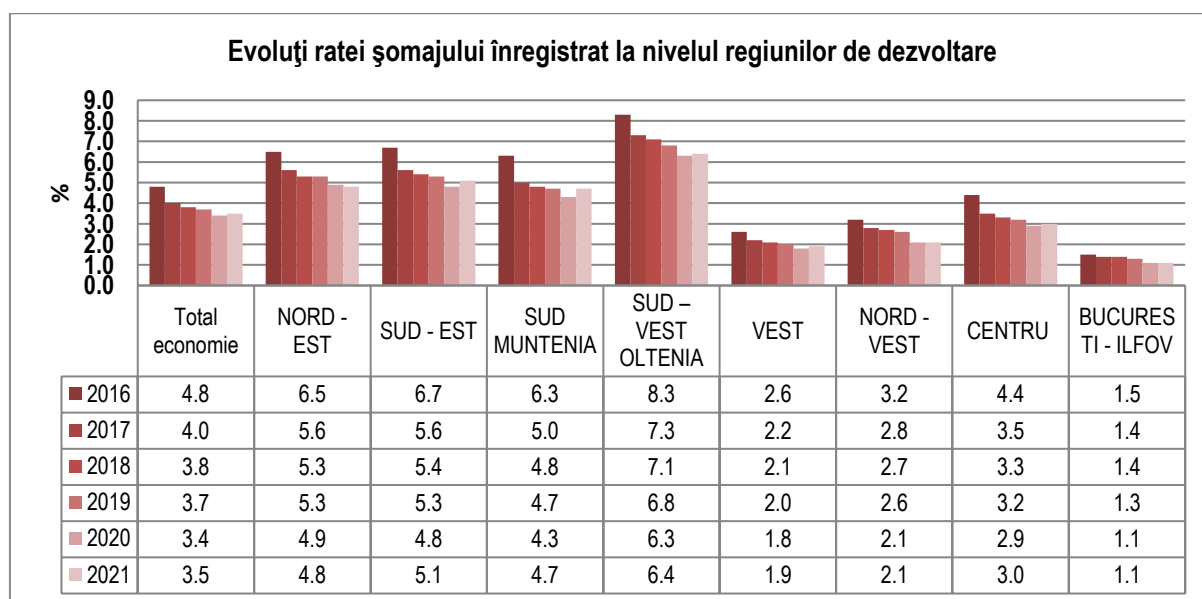
La nivel național rata șomajului pentru anul 2021 este prognozată a fi de 3,5%. Patru dintre regiunile de dezvoltare vor realiza rate ale șomajului sub rata la nivel național: București –Ilfov, Vest, Nord-Vest și Centru. Celelalte regiuni vor înregistra rate ale șomajului superioare ratei la nivel național.

Situația este prezentată în figura de mai jos:

³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

³⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.44

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, mai 2018

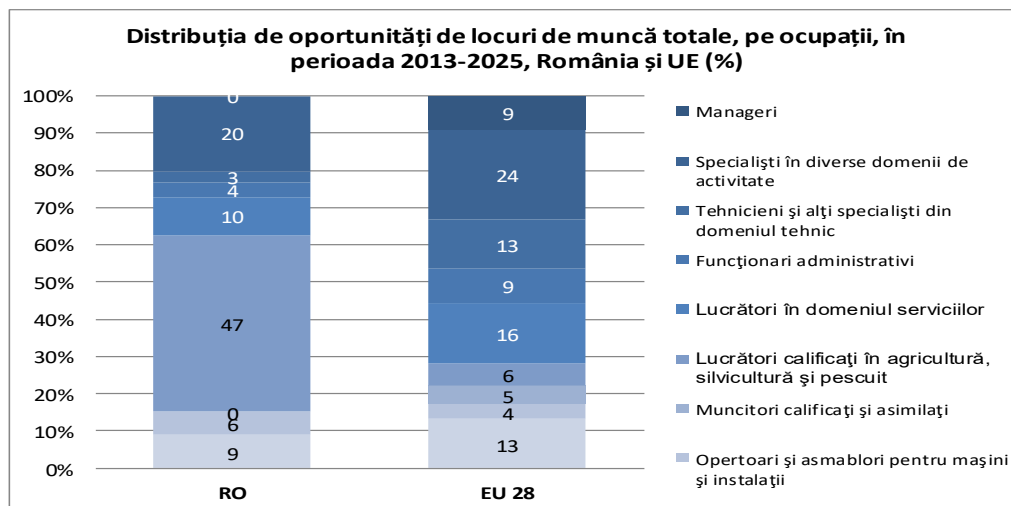
În toate județele regiunii Nord-Vest scade rata șomajului conform prognozei. Cele mai mici rate ale șomajului se vor înregistra în anul 2021 în județele Cluj (1,6%) și Bihor (1,9%). Urmează apoi eșalonul județelor cu rate ale șomajului sub media națională de 3,5%: Bistrița_Năsăud – 2,4%, Maramureș – 2,5%, Satu-Mare -2,3%. Cea mai mare rată a șomajului se va înregistra în județul Sălaj și va fi de 4%.

5.7.Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European –CEDEFOP

PrognozeleCEDEFOP oferă o perspectivă despre posibilitățile de angajare între 2015 și 2025. Totalul de locuri de muncă reprezintă suma de locuri de muncă nou create - cerere expandată - și de locuri de muncă care rezultă din necesitatea de a înlocui oameni care fie ocupă alte locuri de muncă, fie ies de pe piața muncii, de exemplu, ca urmare a pensionării - cerere de înlocuire. De multe ori, cererea de înlocuire oferă mai multe oportunități de angajare decât cererea expandată, ceea ce înseamnă că vor fi în continuare oportunități de angajare, chiar dacă nivelul global al ocupării forței de muncă scade.

Fig.nr.45

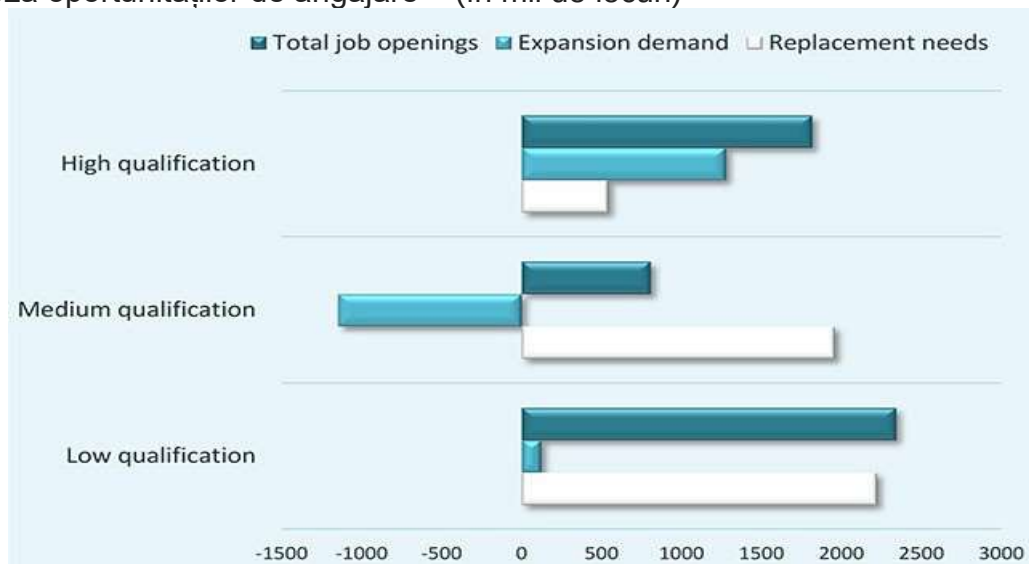
Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

În România, ca urmare a **acereriide înlocuieridicate**, cele mai multe posibilități de angajare, în jurul valorii de 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, de aproape opt ori mai mare decât prognozate 6% pentru aceste ocupații pentru statele Uniunii Europene. În schimb, oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați, în România, în jurul valorii de 0%, este semnificativ subprognozate 5% pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.

Cele mai multe oportunități de angajare în România vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.

Fig.nr.46

Proгноza oportunităților de angajare – (în mii de locuri)

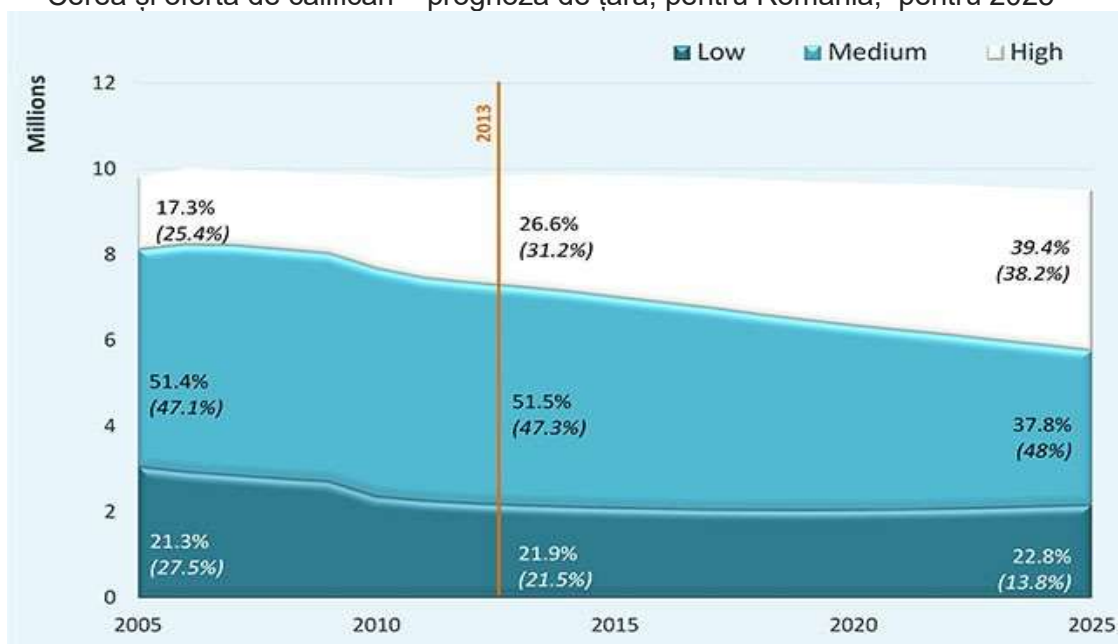

Sursa datelor: Cedefop - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.

Fig.nr.47

Cerea și oferta de calificări – prognoza de țară, pentru România, pentru 2025

Sursa datelor: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5% în 2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificare este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025. Conform previziunilor CEDEFOP, până în 2020, în România, în jur de 50% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară țintei UE de 40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung a fost realizată pe baza unei metodologii elaborată de către INCMPS.

Metodologia de realizare a „**Proiecției cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung**”, de către Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, s-a bazat pe o combinație de metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice. S-au avut în vedere trei scenarii de evoluție: **moderat, optimist și pesimist**. Menționăm că metodologia de previzionare este una similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În cadrul metodologiei, s-a realizat o proiecție a **cererii potențiale** de forță de muncă (definită ca populația ocupată estimată, rezultată din modelarea econometrică pe date tip panel a dinamicii economice - descrisă prin indicatori ai investițiilor brute interne și externe și ai valorii adăugate brute, precum și a ocupării forței de muncă) de-a lungul orizontului de prognoză

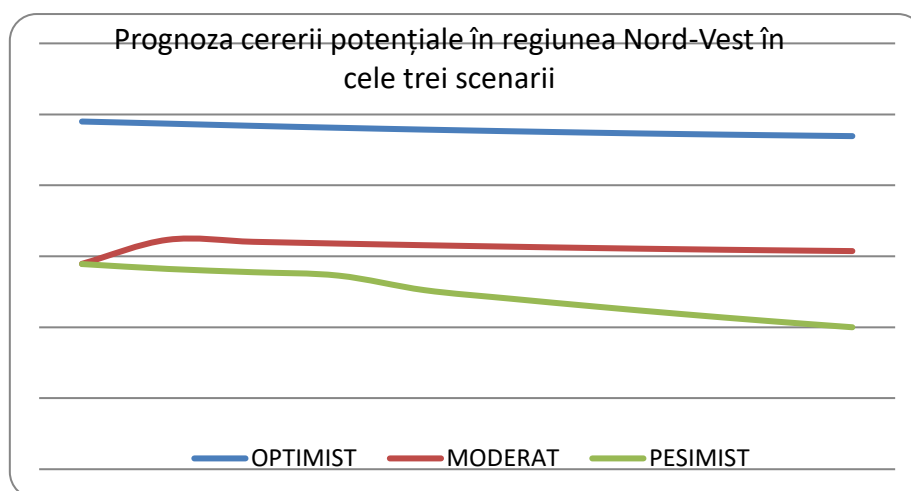
A fost estimată și **cererea înlocuită** pentru orizontul de prognoză (definită ca număr de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale). Este de menționat că valorile acestui indicator au fost calculate pe baza datelor disponibile care descriu evoluții anterioare ale unor structuri economice cu privire la populația ocupată și ieșirile din activitatea economică prin pensionare. În plus, lipsa informațiilor detaliate cu privire la structura pe vârste a populației ocupate a făcut ca estimarea să fie făcută pe grupe de vârstă și în ipoteze care induc un anumit grad de eroare al estimării. Prin urmare, aceste estimări trebuie privite cu rezerve.

Din însumarea algebrică dintre modificarea cererii potențiale de forță de muncă față de începutul intervalului analizat și cererea înlocuită s-a estimat indicatorul **locuri de muncă disponibile**. Acest indicator poate lua valori pozitive dacă în cadrul intervalului analizat populația ocupată este în creștere sau dacă se prognozează o scădere a populației ocupate dar scăderea este mai mică în valoare absolută decât nivelul cererii înlocuite.

Prognoza cererii potențiale și a cererii înlocuite

Proiecțiile obținute pe baza ipotezele celor trei scenarii pentru **cererea potențială** prezintă o tendință ușor descendentă. Cel mai semnificativ trend descendent este cel prezentat de seria proiecțiilor cererii potențiale pe scenariul pesimist (ritmul mediu de descreștere anuală fiind însă aproximativ 0.64%).

Fig.nr.48

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest* -

Proiecțiile cererii potențiale indică un trend descendent pe întreg orizontul de previziune, în **scenariul pesimist**. Astfel, proiecțiile cererii înlocuite se previzionează că vor scădea cu cca 5%, iar cele pentru cererea potențială cu 6%.

Proiecțiile în cazul **scenariului moderat** pun în evidență creșteri ale cererii potențiale în special începând cu anul 2013, astfel că la sfârșitul perioadei de proiecție cererea potențială va fi cu 1,8% mai mare decât în 2011. În schimb, prognozele cererii înlocuite indică trenduri de scădere de circa 5,2%.

Proiecțiile obținute pentru cererea potențială și înlocuită, în cadrul **scenariului optimist**, indică deopotrivă tendințe de reducere a cererii potențiale cu circa 1% și a celei înlocuite cu cca 2,7%, în special ca urmare a ipotezelor de ajustare structurală a populației ocupate în agricultură în vederea însănătoșirii structurii de ocupare.

Prognoza locurilor de muncă disponibile

În regiunea Nord-Vest, în ipotezele scenariului moderat, per total, proiecțiile indică o creștere a cererii potențiale la orizontul anului 2020, creșteri mai semnificative observăm în *comerț, în industria prelucrătoare și în industria extractivă, iar după 2013 în transporturi, depozitare și comunicații*. Cererea potențială de forță de muncă scade în sectoarele *agricultură, energie electrică și termică, gaze și apă, construcții*, dar și *administrație publică și apărare, învățământ și sănătate și asistență socială*.

În **regiunea Nord-Vest**, domeniul *Mecanic* se plasează pe primul loc în cererea potențială de forță de muncă din cadrul regiunii, deși ponderea sa este mai mică decât media la nivel național. Alte domenii cu o cerere semnificativă sunt: *Economic, Comerț, Industrie textilă și pielărie*.

Proгноza cererii de formare profesională

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipotezele scenariului moderat în regiunea Nord-Vest în perspectiva 2018-2021:

Fig.nr.49

Domenii de formare	%
Agricultură	2,6
Chimie industrială	1,2
Construcții instalații și lucrări publice	8,6
Comerț	13,9
Economic	14,4
Electric	3,7
Electromecanică	3,0
Electronică automatizări	3,7
Fabricarea produselor din lemn	2,3
Industrie alimentară	0,9
Industrie textilă și pielărie	13,9
Materiale de construcții	0,9
Mecanică	21,5
Turism și alimentație	7,4
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) *Regiunea Nord Vest*

Referitor la cererea de pregătire profesională trebuie privită doar ca un element de ghidare, atât timp cât informațiile statistice nu oferă un grad de detaliere care să permită o estimare mai corectă, iar pentru estimarea cererii de formare profesională pe domeniile de calificare ale învățământului profesional și tehnic ar fi fost necesară existența unor informații cu privire la inserția profesională a absolvenților la nivelul fiecărui județ și la nivel național.

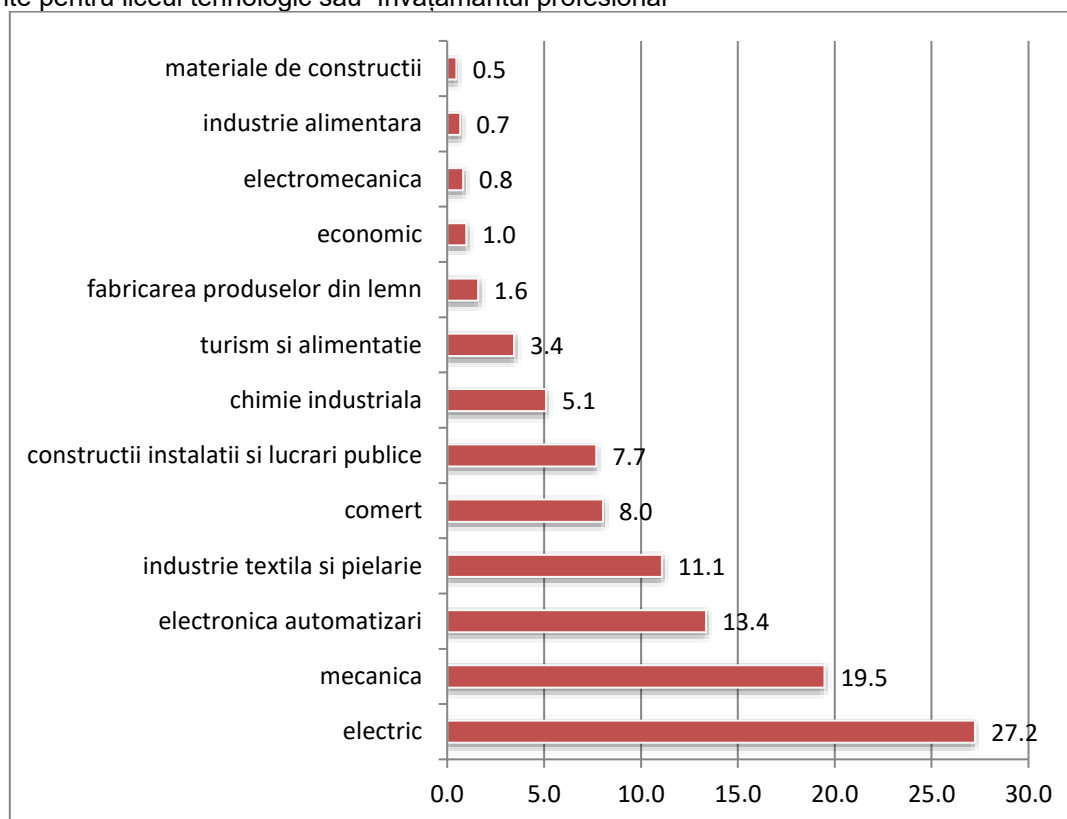
Structura cererii potențiale pe domenii în perspectiva anului 2020 realizată în cadrul studiilor realizate de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale reprezintă o bază de plecare în stabilirea ponderilor domeniilor la nivel regional și local.

5.7.3. Anchete în firme

Ancheta în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt reprezintă componenta “Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale. Având în vedere perioada investigată studiul este mai puțin relevant pentru orizontul 2025, dar este interesant de observat că unele evoluții privind cererea de forță de muncă sunt similare cu trendurile stabilite de Comisia Națională de Prognoză.

Fig.nr.50

Distribuția locurilor de muncă pentru care se estimează creșteri, după domeniul de calificare – ocupații relevante pentru liceul tehnologic sau învățământul profesional

Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspectiva anului 2020. Componenta -Anchetă în firme privind cererea de forță de muncă pe termen scurt (6-12 luni) Regiunea Nord Vest -

Conform figurii nr. 50la nivel regional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele estimează că vor crește cererea la orizontul următoarelor 12 luni și care necesită calificări relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional aparțin domeniilor *electric* (27,2%), *mecanică* (19,5%), *electronică automatizări* (13,4%), *industrie textilă și pielărie* (11,1%), urmate de *comerț* (8%), *construcții, instalații și lucrări publice* (7,7%), *chimie industrială* (5,1%) și *turism și alimentație* (3,4%).

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Creșterea ratei de ocupare și a ratei de activitate la nivelul regiunii presupune dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, cu precădere a învățământului dual și profesional, începând cu anul școlar 2014/2015. Domeniile și calificările vor fi stabilite în funcție de cerințele angajatorilor.

Creșterea relevanței ÎPT în raport cu cerințele pieței muncii pentru creșterea ratei de ocupare în rândul absolvenților. Necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământ profesional și tehnic.

Realizarea unor parteneriate eficiente între unitățile de învățământ și operatorii economici, astfel încât numărul de elevi angajați la operatorii economici unde au efectuat instruirea practică să crească.

Sprijinirea elevilor din mediul rural de către comunitate și operatori economici pentru finalizarea studiilor.

Asigurarea în proiectele planurilor de școlarizare a claselor pentru continuarea studiilor de către absolvenții învățământului profesional și dual la învățământ liceal (zi, seral, frecvență redusă), iar pentru absolvenții de liceu, continuarea studiilor în învățământul postliceal, pentru creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii.

Creșterea ponderii calificărilor din domeniul servicii la nivel regional, pe nivelurile de calificare 3, 4 și 5.

Menținerea trendurilor la calificările din industrie, agricultură și construcții.

În stabilirea calificărilor se va ține cont și de solicitările agenților economici locali.

Dezvoltarea sectoarelor economice și implicit creșterea numărului de locuri de muncăvacante în întreaga regiune are o semnificație deosebită pentru învățământul profesional și tehnic în sensul dezvoltării acelor domenii de calificare solicitate de piața muncii și alocarea prin planurile de școlarizare anuale a unui număr mai mare de locuri pentru calificările cerute.

Prin proiectele planurilor de școlarizare ale ISJ-urilor din regiune se vor prevedea cuprioritate clase /grupe de studiu în învățământul dual și profesional, pentru domeniile: mecanică, electric, electronică și automatizări, construcții, servicii, comerț, sănătate și asistență socială.

Raportat la nivelul de calificare solicitat pentru locurile de muncă vacante la nivelulregiunii Nord-Vest, se constată că piața muncii din regiune are nevoie de calificări denivel 3, dobândite prin învățământ profesional și dual. Structura planului de școlarizare în învățământul profesional și dual la nivelul fiecărui județ al regiunii, va cuprinde clase /grupe de studiu în funcție de cele mai solicitate calificări.În funcție de particularitățile de dezvoltare a subramurilor industriei prelucrătoare în fiecare județ al regiunii, la stabilirea planului de școlarizare pentru învățământul profesional, dual și tehnic se va ține cont de solicitările agenților economici locali, în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic.

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

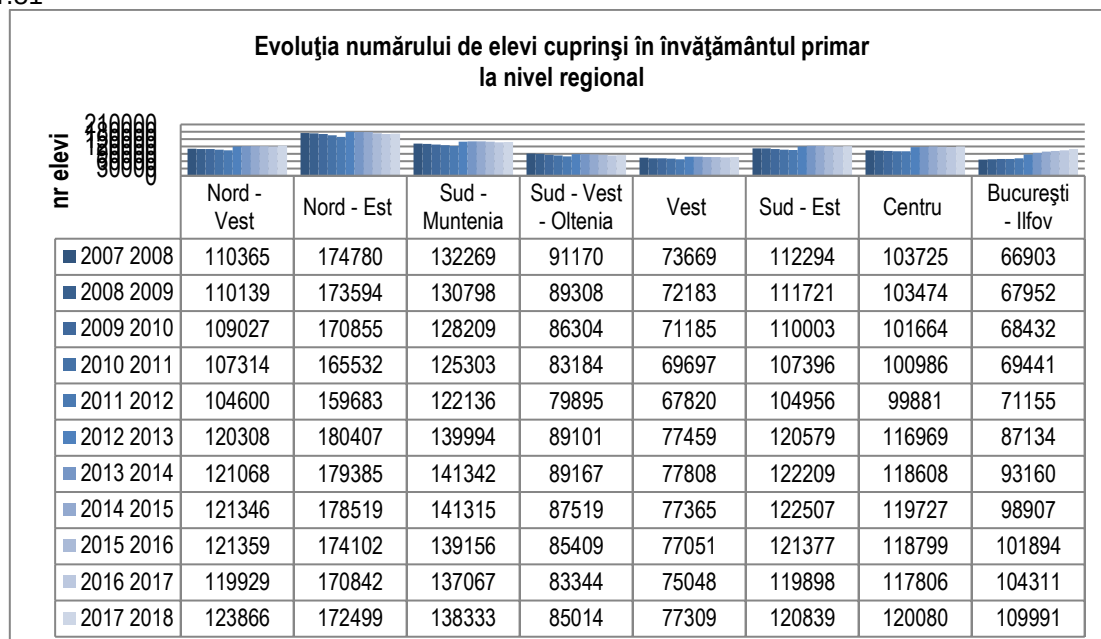
6.1.Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență⁴⁰

Din datele statistice analizate se constată o creștere semnificativă a numărului de elevi din ciclul primar aproape în toate regiunile de dezvoltare, cu excepția Regiunii Nord-Est, unde în intervalul 2007-2018, numărul elevilor din ciclul primar a scăzut cu 2281de elevi. Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de elevi în anii școlari analizați (13501 elevi), fiind pe locul al treilea după regiunea București –Ilfov (43088) și Regiunea Centru (16355 elevi).În anul școlar 2017-2018, numărul elevilor din ciclul primar din Regiunea Nord-Vest a înregistrat o creștere importantă cu 3937 de elevi, situație identificată și în celelalte regiuni.

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.51

Sursa: INS

Din analiza datelor existente la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, a rezultat că toate județele au marcat o creștere importantă a numărului de elevi în ciclul primar, în perioada 2007_2018.

Cea mai importantă creștere s-a înregistrat în județul Cluj, care în anul școlar 2007-2008 avea 22650 de elevi, iar în 2017-2018 avea 30600 de elevi în ciclul primar.

O creștere importantă a marcat și județul Bihor, care se situează pe locul al doilea la nivelul regiunii, după județul Cluj.

Evoluția ponderii pe sexe a elevilor din ciclul primar a evidențiat în toate județele regiunii că elevii de sex masculin reprezintă majoritatea, adică peste 51% în perioada analizată. Populația școlară de sex feminin reprezintă 48% în majoritatea județelor regiunii, excepție județele Sălaj și Satu-Mare unde reprezintă 49%.

Referitor la ponderea elevilor după mediul de rezidență (locația școlii), regiunea Nord-Vest prezintă același trend în evoluție ca și situația la nivel național, adică 56,0% mediul urban și 44,0% mediul rural, comparativ cu 56,1% mediul urban și 43,9% mediul rural, la nivel național.

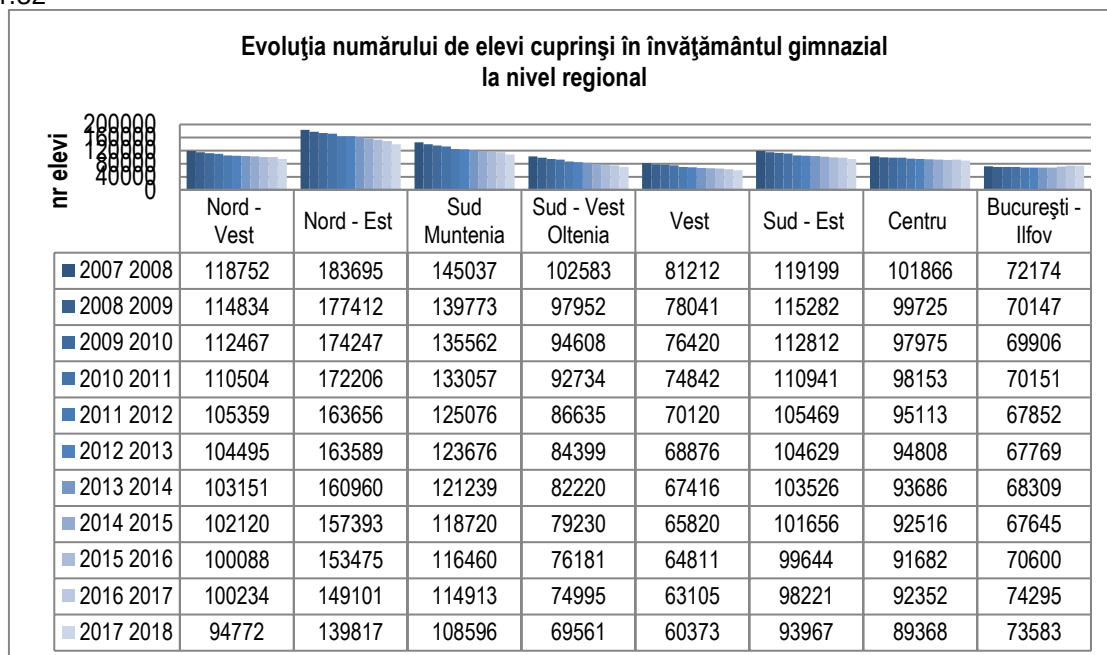
Analiza la nivelul județelor regiunii a evidențiat o serie de disparități: județul Cluj, cel mai urbanizat județ al regiunii Nord-Vest, înregistrează o pondere de 71,3% a elevilor din ciclul primar în mediul urban și 28,7% în mediul rural, la nivelul anului școlar 2017-2018. La polul opus se situează județul Bistrița-Năsăud cu o pondere de 41,2% în mediul urban și 58,8% în mediul rural.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial a evidențiat o scădere importantă la nivelul regiunii Nord-Vest în perioada 2007-2016(18664 de elevi), de la 118752 de elevi, la 100088 elevi. În anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat o ușoară creștere de 146 de elevi, în ciclul gimnazial, iar în 2017-2018 o scădere accentuată de la 100234 elevi la 94772 elevi.

Tendința de scădere a numărului de elevi din ciclul gimnazial, în anul școlar 2017-2018, s-a înregistrat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, la unele mai pregnant (Regiunea Nord-Est,Sud Muntenia, Sud-Vest Oltenia), iar la altele scăderea a fost mai mică regiunea Centru, București-Ilfov).

Fig.nr.52

Sursa: INS

La nivelul tuturor județelor regiunii Nord-Vest s-a înregistrat o scădere a numărului de elevi, cea mai mare scădere fiind în județul Maramureș, cu 6334 elevi în perioada 2007-2018. Toate celelalte județe au înregistrat scăderi ale numărului de elevi din ciclul gimnazial, dar mai mici decât cele înregistrate în județul Maramureș.

Evoluția ponderii elevilor din ciclul gimnazial pe sexe respectă tendința identificată la nivelul ciclului primar, astfel că populația de sex masculin reprezintă 51,7% din totalul elevilor de gimnaziu, cea feminină ajungând la 48,3 %.

La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, în perioada analizată 2007-2018, s-a menținut aproape constant raportul ușor crescut în favoarea populației școlare din ciclul gimnazial de sex masculin, de 51%, comparativ cu populația feminină de 48%.

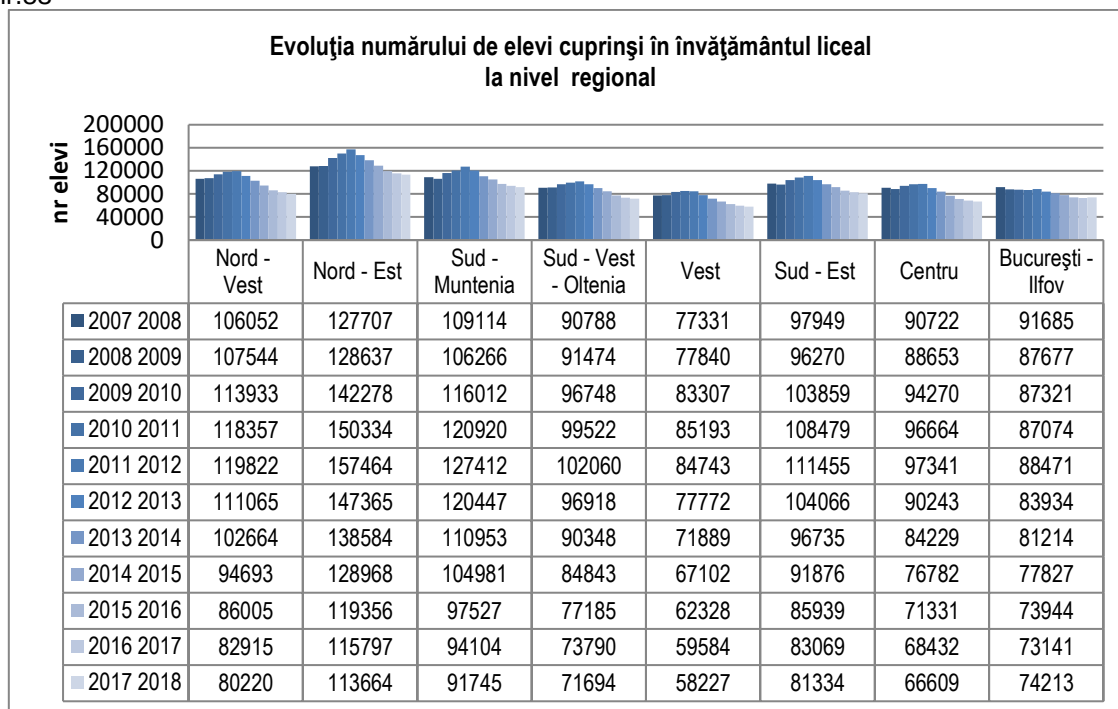
Evoluția ponderii elevilor pe medii de rezidență la nivelul regiunii (locația școlii) respectă gradul de urbanizare, fiind în anul școlar 2017-2018, de 56,3% în mediul urban și 43,7% în mediul rural.

Analiza pe județe a evidențiat faptul că județul Cluj are cea mai ridicată pondere pe mediul urban 71,5% și 28,5% în mediul rural. Județul Bistrița-Năsăud și județul Sălaj au o pondere a elevilor de gimnaziu mai ridicată în mediul rural decât în cel urban, 59,6%, respectiv 53,8%. Tendința generală la nivelul județelor regiunii pe perioada celor 10 ani școlari analizați este de reducere continuă a ponderii elevilor de gimnaziu din mediul rural și creșterea ponderii celor din mediul urban.

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Vest, a scos în evidență cea mai mare scădere la nivelul regiunilor de dezvoltare, în perioada 2007-2018 (25832 de elevi). Tendința de scădere a numărului de elevi s-a înregistrat la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, la unele mai pregnant (Regiunea Centru, București-Ilfov), iar la celelalte regiuni scăderea a fost mai mică.

Fig.nr.53

Sursa: INS

La nivelul tuturor județelor regiunii Nord-Vest, în perioada 2007-2018, s-a înregistrat o scădere accentuată a numărului de elevi, din ciclul liceal, scăderea fiind cea mai pregnantă dintre toate ciclurile de învățământ. Cea mai mare scădere fiind înregistrată în județul Bihor, cu 7712 de elevi și județul Cluj cu 5294 de elevi. Toate celelalte județe au înregistrat scăderi ale numărului de elevi din ciclul liceal, dar mult mai mici ca în județele menționate mai sus.

Evoluția ponderii elevilor din ciclul liceal pe sexe a scos în evidență faptul că populația feminină la nivelul regiunii reprezintă o pondere de 52,4%, iar cea de sex masculin reprezintă 47,6%, la nivelul anului școlar 2017-2018. Evoluția pe sexe a scos în evidență că populația feminină este mai numeroasă în ciclul liceal comparativ cu ciclul primar și gimnazial, unde predomină populația de sex masculin.

Analiza pe județele regiunii Nord-Vest a evidențiat, diferențe semnificative privind ponderile pe sexe ale elevilor din ciclul liceal. Cea mai mare pondere feminină o are județul Bistrița-Năsăud cu 54,8%, iar ponderea masculină de 45,2%. Pentru celelalte județe ale regiunii ponderile pe sexe sunt comparabile cu cele înregistrate la nivel regional și național.

Analiza ponderii elevilor pe medii de rezidență în Regiunea Nord-Vest, comparativ cu situația la nivel național, a evidențiat aceleași valori procentuale de peste 93% pentru mediul urban și peste 6% pentru mediul rural.

Evoluția ponderii elevilor pe medii de rezidență la nivelul regiunii (locația școlii) în perioada anilor școlari 2007-2018 a fost de 93,7%, pentru mediul urban și 6,3% pentru mediul rural. Analiza pe județele regiunii arată că ponderea elevilor de liceu din mediul urban este cea mai ridicată în județul Cluj 99,4% și cea mai scăzută în județul Bistrița-Năsăud, 85%. Tendința identificată în toate județele este de creștere a ponderii elevilor din ciclul liceal urban și scăderea ponderii în mediul rural.

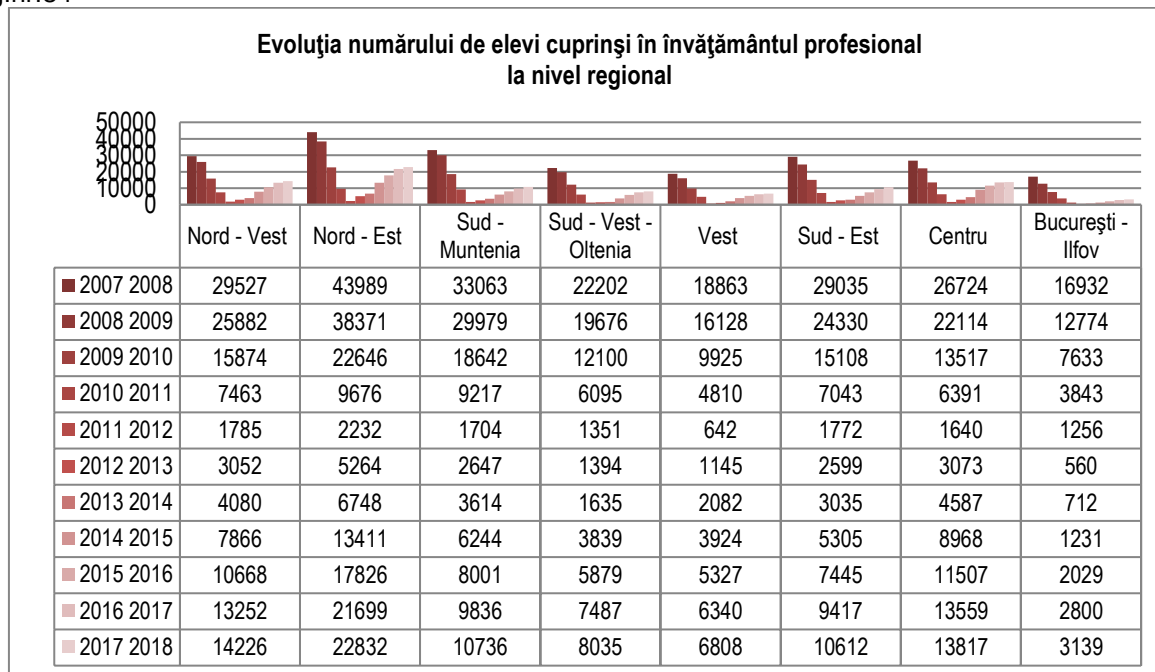
Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional

Din datele statistice analizate pentru Regiunea Nord-Vest în perioada 2007-2018 s-a constatat că în toate regiunile de dezvoltare numărul elevilor înscriși în învățământul

profesional a fost ridicat în perioada 2007-2010, a scăzut apoi dramatic în perioada 2010-2012, după care a înregistrat o creștere anuală care a devenit semnificativă începând cu anul 2016.

Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al doilea după Regiunea Nord-Est(22832 de elevi) cu 14226 de elevi în învățământul profesional, urmate de regiunea Centru cu 13817 elevi.

Fig.nr.54

Sursa: INS

Analiza pe județele regiunii situează în anul școlar 2017-2018, județul Bihor pe primul loc cu 3036 de elevi, urmat de județul Cluj cu 2983 de elevi și județul Maramureș cu 2810 de elevi. Toate județele regiunii au înregistrat creșteri semnificative ale numărului de elevi din învățământul profesional, în intervalul școlar 2015-2018.

Evoluția ponderii pe sexe a elevilor din învățământul profesional în Regiunea Nord-Vest este de 67,2% pentru populația școlară de sex masculin și 32,8% pentru cea de sex feminin, în anul școlar 2017-2018, comparativ cu valorile naționale care au fost de 68,7% respectiv 31,3%.

În perioada analizată, în toate județele ponderea populației școlare de sex masculin a fost mai ridicată situându-se la o medie de 67%, iar cea feminină a fost de 33%. Creșterea ofertei de școlarizare în învățământul profesional pentru calificările din domeniul Mecanică, a făcut să scadă ponderea populației feminine din totalul locurilor alocate învățământului profesional.

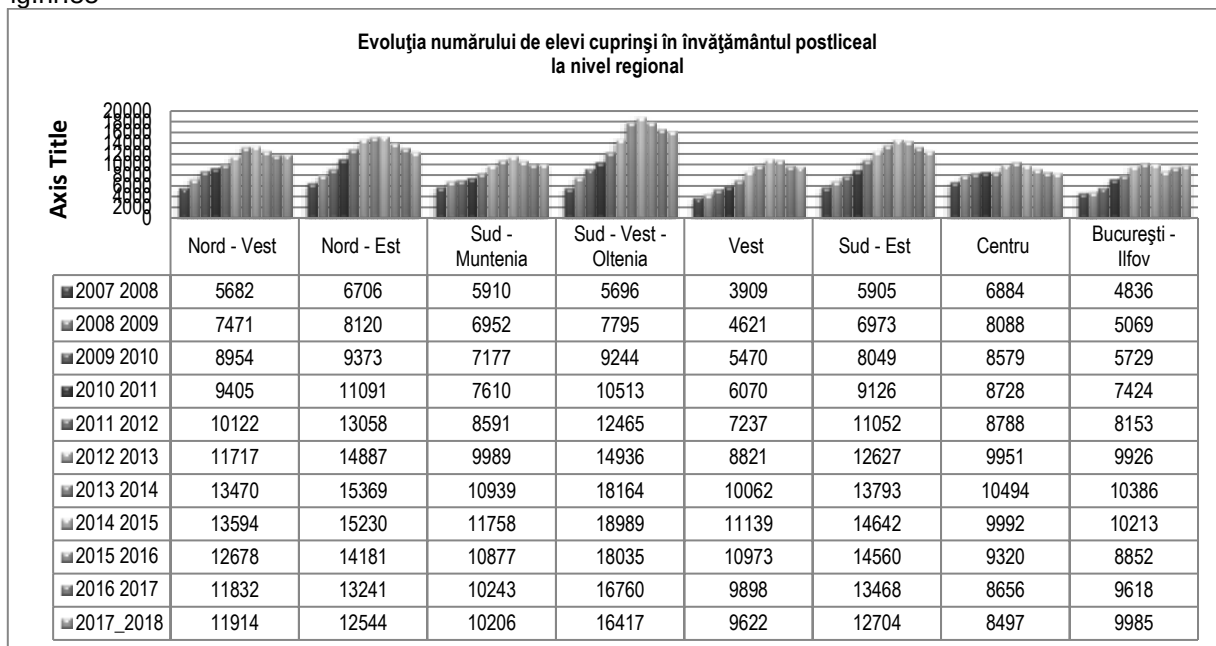
Ponderea pe medii de rezidență este 84,9% pentru mediul urban și 15,1% pentru mediul rural, la nivelul regiunii. Județul Cluj (98%) are cea mai ridicată pondere a elevilor din învățământul profesional din mediul urban, iar județul Bistrița-Năsăud cea mai ridicată din mediul rural (35%).

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul postliceal

Pentru învățământul postliceal datele statistice arată că numărul elevilor a crescut simțitor în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea Nord-Vest se află pe locul al patrulea după regiunile Sud-Vest Oltenia Sud-Est și Nord-Est, în ceea ce privește numărul de elevi din învățământul postliceal.

Comparativ cu anul școlar 2007-2008, numărul elevilor din învățământul postliceal, din Regiunea Nord-Vest a crescut cu 6232 de elevi pe parcursul celor 10 ani analizați.

Fig.nr.55

Sursa: INS

Analiza pe județe arată că până în anul 2016, numărul elevilor din învățământul postliceal a crescut în fiecare județ al regiunii. În anul școlar 2017-2018, județul Cluj înregistrează cel mai mare număr de elevi din învățământul postliceal, 3988 de elevi, urmat de către județul Bihor cu 2396 elevi și județul Maramureș cu 2015 elevi.

Evoluția ponderii pe sexe arată că elevii de sex feminin ocupă 73,9%, iar cei de sex masculin 26,1%, la nivelul regiunii, în anul școlar 2017-2018. Județul Sălaj ocupă primul loc în ce privește ponderea elevilor de sex feminin cu 82,4%, iar județul Satu-Mare cu cea mai mare pondere pentru elevii de sex masculin de 30,3%.

Ponderea pe medii de rezidență este 97,8% pentru mediul urban și 2,2% pentru mediul rural, la nivelul regiunii. Județele Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj au o pondere de 100% a elevilor de la învățământul postliceal din mediul urban. Județul Bistrița-Năsăud are cea mai mare pondere a învățământului postliceal în mediul rural dintre toate județele regiunii, de 13,5%.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴¹

Începând din anul școlar 2009-2010, Regiunea NORD VEST înregistrează valori mai mari decât media națională, pentru gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 3-23 de ani, aceste valori depășind cu aprox. 3 procente media națională (72,3%). (Regiunea Nord-Vest - 76% în anul școlar 2017-2018).

Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea Nord-Vest înregistrează alături de regiunea Vest și Centru cel mai ridicat grad de cuprindere în învățământ a populației școlare din grupa de vârstă 3-23 de ani, (excepție făcând regiunea București - Ilfov). Dintre județele Regiunii Nord-Vest județul Cluj a înregistrat cel mai ridicat grad de cuprindere situându-se mult deasupra celorlalte județe ale regiunii cu o medie a gradului de cuprindere de 109,4%. Județul Bihor s-a situat pe locul al doilea cu o medie

⁴¹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

a gradului de cuprindere, în perioada analizată, de 74%, iar toate celelalte județe ale regiunii nu au depășit o medie a gradului de cuprindere de 61%.

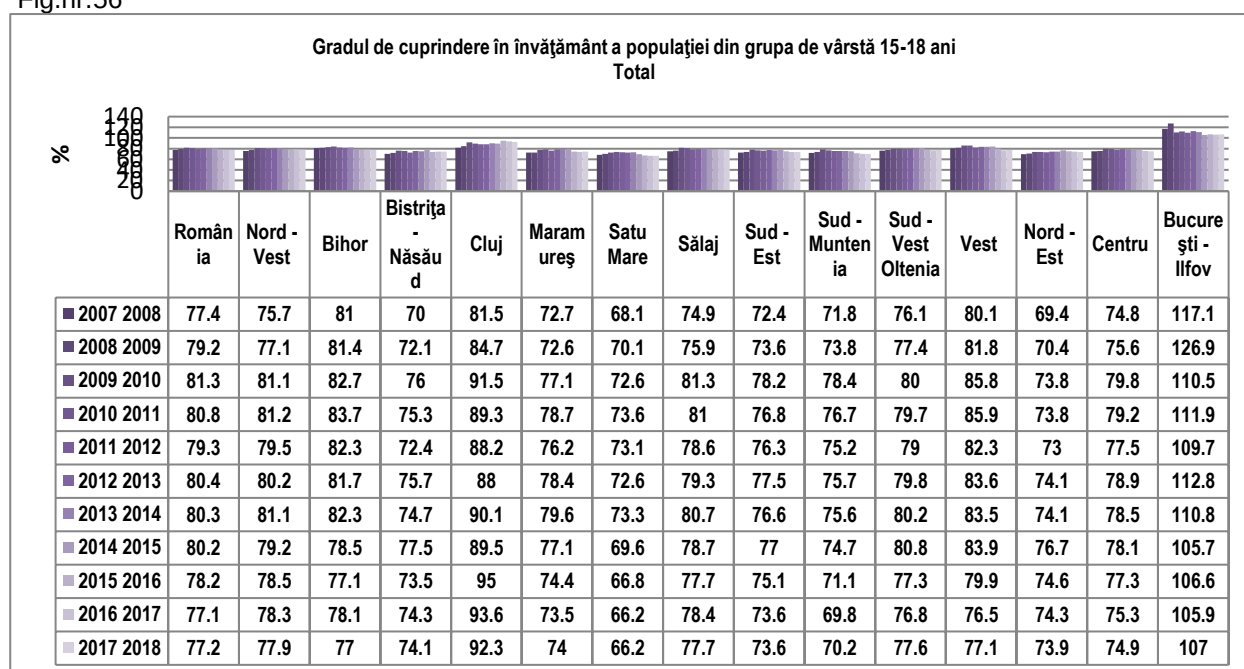
Din analiza gradului de cuprindere în învățământ a grupei de vârstă 3-23 de ani pe medii de rezidență se constată același trend, cu precizarea că județul Cluj fiind cel mai urbanizat județ al regiunii Nord-Vest, a înregistrat în perioada analizată cel mai mare grad de cuprindere care a crescut an de an ajungând în anul școlar 2017-2018 la 158,7%, pentru mediul urban. Pentru mediul rural, județul Sălaj a obținut cel mai mare grad de cuprindere în învățământ a populației pentru grupa de vârstă 3-23 de ani, de 45,6%.

Referitor la gradul de cuprindere pe sexe, regiunea Nord-Vest a înregistrat valori mai mari decât cele la nivel național, în medie cu 4 puncte procentuale. Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cel mai mare grad de cuprindere atât pentru sexul feminin(115,4%) cât și pentru cel masculin, de 103,7% pentru anul școlar 2017-2018. Celelalte județe au înregistrat valori modeste ale gradului de cuprindere cuprinse între 59% și 75%.

Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 15-18 ani

Pentru învățământul profesional și tehnic analiza gradului de cuprindere în învățământ prezintă importanță pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

Fig.nr.56

Sursa: INS

Conform datelor statistice Regiunea Nord-Vest se înscrie în trendul național cu o medie de 77,9% grad de cuprindere în învățământ pentru grupa de vârstă 15-18 ani, mai mare decât media națională de 77,2% în anul 2017-2018. Regiunea Nord-Vest se află pe primul loc în anul 2017-2018, urmată de regiunea Sud-Vest Oltenia și Vest. Celelalte regiuni au înregistrat valori medii ale gradului de cuprindere mai scăzute(excepție regiunea București-Ilfov).

Analizând gradul de cuprindere la nivelul județelor regiunii, județul Cluj ocupă primul loc cu o medie de 92,3%, iar cel mai scăzut grad de cuprindere pentru grupa de vârstă analizată, a fost în județul Satu-Mare de 66,2%.

Analiza pe medii de rezidență situează regiunea Nord-Vest în tendințele identificate la nivel național, cu valori mai ridicate decât cele naționale. Dacă în mediul

urban gradul de cuprindere a înregistrat o valoare de 157,3% la nivelul anului școlar 2017-2018, în mediul rural media pe regiune se situează la 12,9%.

Dintre județele regiunii, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mare valoare a gradului de cuprindere din regiune cu 184,4% pentru mediul urban, iar cel mai scăzut grad de cuprindere, județul Maramureș cu 128,3%. Pentru mediul rural cel mai mare grad de cuprindere a fost înregistrat în județul Sălaj de 20,4% iar cel mai scăzut în județul Cluj de 5,1%.

Referitor la gradul de cuprindere pe sexe, pentru grupa de vârstă 15-18 ani, regiunea Nord-Vest înregistrează valori comparabile cu cele la nivel național și în același trend cu celelalte regiuni. În anul școlar 2017-2018, gradul de cuprindere pentru populația feminină a fost de 79,2%, iar pentru cea masculină de 76,6% comparativ cu valorile naționale de 78,1%, respectiv 76,4%.

Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cel mai mare grad de cuprindere atât pentru sexul feminin (94,6%) cât și pentru cel masculin (91%), iar cea mai mică valoare a înregistrat-o județul Satu-Mare, cu un grad de cuprindere de 66% pentru populația de sex feminin și 66,5% pentru cea de sex masculin.

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴²

Rata netă de cuprindere în învățământul primar

Analiza datelor statistice a scos în evidență faptul că evoluția ratei nete de cuprindere în învățământ pentru nivelul primar în regiunea Nord-Vest, a fost comparabilă cu cea la nivel național, urmând același trend, descrescător începând din anul școlar 2010-2011, identificat la nivelul tuturor regiunilor, până în anul 2016-2017. Începând cu anul școlar 2017-2018 se înregistrează o ușoară creștere la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Comparativ cu rata netă de cuprindere la nivel național (85,6%), rata netă la nivelul regiunii Nord-Vest (84,6%), este mai scăzută cu 1 punct procentual.

Regiunile Centru și Sud-Est înregistrează cele mai mari rate nete de cuprindere la nivelul anului școlar 2017-2018 (86,6%), mai mari decât cea la nivel național (85,6%).

La nivelul județelor regiunii, județul Sălaj a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul primar, ajungând în anul școlar 2017-2018, la valoarea de 89,6%. Celelalte județe au înregistrat rate de cuprindere mai mici, dintre care cea mai scăzută a fost înregistrată în județul Maramureș unde rata netă s-a situat la 79,3%.

Raportat la rata netă de cuprindere a populației școlare pe sexe în anul școlar 2017-2018, la nivelul regiunii, ambele sexe aveau rate de cuprindere de peste 84%. Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe se menține ridicată la nivelul județelor regiunii de peste 85%, cu excepția județului Maramureș și Satu-Mare, unde media s-a situat în jurul valorii de 79%. Județul Sălaj a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere de 90,4% pentru populația de sex feminin și 88,9% pentru populația de sex masculin.

Referitor la mediul de rezidență, se constată că la nivelul Regiunii Nord-Vest, rata netă de cuprindere pentru mediul urban, în anul școlar 2017-2018, este de 98%, cea mai mare la nivel național și de 72% pentru mediul rural, cea mai scăzută la nivelul regiunilor, (excepție Regiunea București-Ilfov).

La nivelul județelor regiunii, județele Bihor și Cluj înregistrează cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul primar la nivel urban de 104,6%, iar cea mai mică rată este înregistrată de către județul Maramureș cu 84,1%. Pentru mediul rural cea mai

⁴²Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

mare rată netă de cuprindere în învățământul primar a fost înregistrată de județul Sălaj (82,6%), iar cea mai scăzută a fost înregistrată în județul Cluj de (61,5%), la nivelul anului școlar 2017-2018.

Rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial

În perioada 2007-2018, rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial la nivel național a avut o scădere semnificativă de la 88,4% la 80,1%. Perioada 2007-2011 se caracterizează printr-o rată de cuprindere în învățământul gimnazial, relativ constantă în jurul valorii de 88%. Începând cu anul școlar 2011-2012 rata de cuprindere scade la 83%-82%, trendul fiind în continuare descrescător. Aceleași tendințe au fost înregistrate și la nivelul Regiunii Nord-Vest de la 86,8% la 78,8% în anul școlar 2017-2018. Cea mai ridicată rată de cuprindere în învățământul gimnazial, în anul școlar 2017-2018 a avut-o Regiunea Sud-Est de (80,4%), iar cea mai scăzută rată a fost înregistrată în trei regiuni: Nord-Est, Sud-Muntenia și Nord-Vest de 78,8%.

Din analiza la nivelul județelor se poate observa că tendința la nivel național se regăsește și în cadrul regiunii Nord-Vest, scăderea ratei nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai mică la nivelul județelor Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj și Sălaj (cu peste 80%) și mai accentuată în județele Satu-Mare, Maramureș (cu 72-73%).

Referitor la rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial, pe sexe, se constată aceeași evoluție descrescătoare de la o valoare de 88% la începutul intervalului la 80% spre final. Evoluția ratei nete de cuprindere pe sexe la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, urmează aceeași tendință, mai ridicată în județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj și Sălaj (în jurul a 80%) și mai scăzută în județele Satu-Mare, Maramureș (72%-73%).

Legat de mediul de rezidență, valorile ratei nete de cuprindere pentru învățământul gimnazial în mediul urban rămân aproximativ constante pe toată durata intervalului analizat la o valoare medie de 96%. Pentru mediul rural rata de cuprindere a fost mai scăzută, în jurul valorii de 70-71%, tendința fiind de scădere în continuare. Astfel că în anul școlar 2017-2018, ea a scăzut la 64,3% la nivelul regiunii.

Referitor la evoluția ratei nete de cuprindere la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, raportată la mediul de rezidență, se constată că rata netă de cuprindere pentru mediul urban este apropiată sau chiar depășește 100% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția județului Maramureș unde media ratei nete de cuprindere a fost în jurul valorii de 79,9%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai scăzută, pentru toate județele și în special pentru județul Cluj cu o medie în jurul a 56,1%, în anul școlar 2017-2018.

Rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare, a scos în evidență același trend înregistrat și la nivel național, unde în perioada 2007-2011, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu, a crescut ajungând în 2011 la o valoare de 84,3%, ușor mai scăzută decât valoarea înregistrată la nivel național de 85%. Începând din 2011-2012, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a scăzut, ajungând în 2017-2018 la valoarea de 81,3% la nivelul regiunii Nord-Vest. Regiunea Sud-Vest Oltenia a avut cea mai ridicată rată de cuprindere în 2017-2018, de 81,7% (excepție regiunea București-Ilfov), urmată de Regiunea Nord-Vest.

În patru județe ale regiunii: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj media ratei nete de cuprindere se situează între 81%-89%, iar pentru județele, Maramureș și Satu-Mare, scăderea a fost mult mai mare de la o medie de peste 80% la 72%-74%.

În anul școlar 2017-2018, județul Bihor a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul obligatoriu, de 89,1%, iar cea mai mică rată netă de cuprindere a fost înregistrată în județul Satu-Mare de 72,9%.

Analiza ratei nete de cuprindere în învățământul obligatoriu pe sexe a evidențiat aceeași tendință și aceleași valori la nivelul regiunilor, respectiv la nivelul regiunii Nord-Vest. Cele mai ridicate rate nete de cuprindere în învățământul obligatoriu atât pentru populația feminină cât și pentru cea feminină s-au înregistrat în regiunile: Nord-Vest și Sud-Vest Oltenia.

Evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul obligatoriu, pe sexe respectă evoluția ratei nete totale, cu precizarea că județele Maramureș și Satu-Mare înregistrează cel mai scăzute rate. În anul școlar 2017-2018 acestea se situau la 74,6% respectiv 72,7% pentru populația școlară feminină și 74,3%, respectiv 73% pentru populația școlară masculină. Cea mai mare rată netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a fost înregistrată în județul Bihor, ea fiind de 86,5% feminin și 91,6% masculin.

Referitor la mediul de rezidență, valoarea ratei nete de cuprindere în învățământul obligatoriu, în mediul urban, în anul școlar 2017-2018, s-a menținut la valori ridicate, la o medie de 107,8%, iar pentru mediul rural, rata de cuprindere se menține mult mai scăzută în jurul valorii de 57,6%, cu tendință de scădere în continuare.

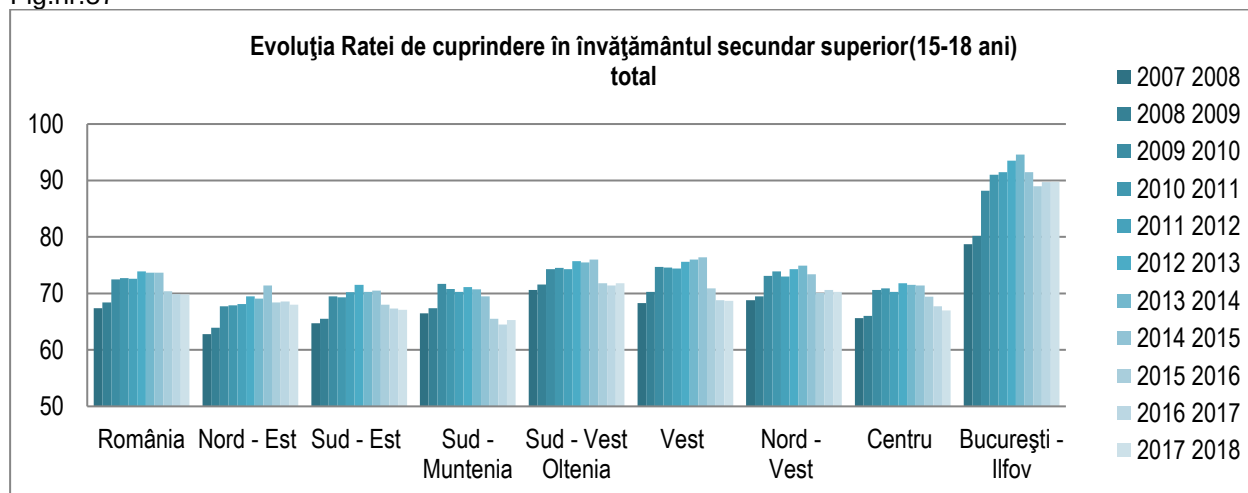
Analiza pe medii de rezidență la nivelul județelor regiunii, a evidențiat o rată netă de cuprindere pentru mediul urban de peste 100% pentru majoritatea județelor regiunii cu excepția județului Maramureș, unde aceasta a fost de 88,6% în anul școlar 2017-2018. Județul Bihor a avut cea mai mare rată de cuprindere din învățământul obligatoriu, din mediul urban de 127,7%. Pentru mediul rural media ratelor nete de cuprindere în învățământul gimnazial a fost mai scăzută, pentru toate județele și în special pentru județul Cluj cu o medie apropiată de 50%.

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior

Situația la nivelul regiunilor de dezvoltare, privind evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, a evidențiat aceeași tendință crescătoare în perioada 2007-2014, în toate regiunile, urmând apoi o ușoară descreștere până în 2018. Toate regiunile, cu excepția regiunii București-Ilfov au înregistrat o rată netă de cuprindere între 65%- 71%.

Regiunea Nord-Vest a avut aceeași evoluție ca cea de la nivel național, cu precizarea că scăderea din ultimii ani analizați a fost mai mică, astfel că rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior s-a situat la 70,3%.

Fig.nr.57

Sursa:INS

Analiza la nivelul județelor regiunii Nord-Vest a scos în evidență o evoluție ascendentă a ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, în toate județele regiunii Nord-Vest în intervalul 2007-2014, după care s-a înregistrat o ușoară scădere în fiecare an în perioada 2014-2018. Județul cu cea mai ridicată valoare medie a ratei nete de cuprindere a fost județul Cluj, cu 79,3% care a depășit în medie cu 10 puncte procentuale celelalte județe. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost înregistrată în județul Satu-Mare, în jurul valorii de 60,2%.

Analiza ratei nete de cuprindere pe sexe la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat cele mai ridicate valori atât pentru sexul feminin(71,7%) cât și pentru sexul masculin(68,9%), alături de regiunea Sud-Vest Oltenia.

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând și aici cea mai ridicată rată de cuprindere (80,2% -feminin) și (78,4%-masculin), iar județul Satu-Mare cea mai scăzută 60,8% - feminin și 59,6% - masculin.

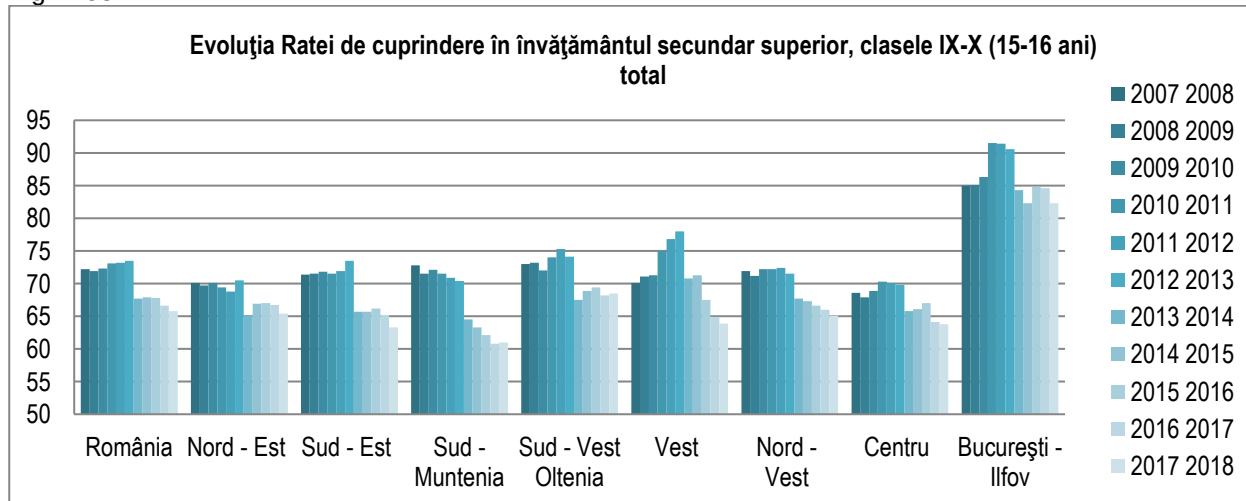
Analiza pe medii de rezidență la nivelul regiunilor a relevat faptul că regiunea Nord-Est a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere pentru mediul urban (189,6%) iar regiunea Sud-Vest Oltenia cea mai mare rată netă de cuprindere din mediul rural (11,7%). Regiunea Nord-Vest a înregistrat o rată netă de cuprindere pentru mediul urban de 145,7% și 8,6% pentru mediul rural.

La nivelul județelor regiunii rata netă de cuprindere în perioada analizată, a fost mai mare de 100%, pentru mediul urban.Cea mai mare rată netă pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județul Bistrița-Năsăud de aproape 177,2%.Cea mai mică rată a fost calculată pentru județul Cluj și Maramureș (139%, respective 121%).Pentru mediul rural cea mai mare rată netă de cuprindere a fost calculată pentru județul Bistrița-Năsăud 16,1%, iar cea mai mică pentru județul Cluj în jurul a 1,6%.

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X

Analiza pe regiuni a ratei nete de cuprindere pentru învățământul secundar superior, clasele IX_X, a scos în evidență un trend ascendent în perioada 2007-2011, după care s-a înregistrat o scădere în perioada 2012-2018. Pentru regiunea Nord-Vest evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX_X, a fost aceeași ca la nivel national cu o valoare maximă în 2011 de 72,4% și de 65,1% în 2018. Cea mai mare rată netă de cuprindere la nivelul regiunilor în anul școlar 2017-2018 a fost înregistrată în regiunea Sud-Vest Oltenia (68,5%), iar cea mai scăzută în regiunea Sud-Muntenia (61%).

Fig.nr.58

Sursa:INS

La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, rata netă de cuprindere are aceeași evoluție ca la nivel național, cu o ușoară creștere până în 2011, urmând apoi o scădere continuă în intervalul până în 2018. Pe toată perioada intervalului analizat județul Cluj a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere care s-a ridicat la valoarea de 74%, iar județul Satu-Mare a înregistrat cea mai mică rată netă de cuprindere pentru învățământul secundar superior, clasele IX_X, în jurul valorii de 54,3%.

Analiza ratei nete de cuprindere pe sexe la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat cele mai ridicate valori atât pentru sexul feminin (68%) cât și pentru sexul masculin (69%), în regiunea Sud-Vest Oltenia. Cea mai scăzută rată netă de cuprindere a fost înregistrată în regiunea Sud-Muntenia cu valorile 61,3% pentru sexul feminin și 60,6% pentru sexul masculin.

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și a județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând cea mai ridicată rată netă atât pentru populația școlară feminină (74,4%) cât și pentru cea masculină (73,6%).

Analiza pe medii de rezidență la nivelul regiunilor a relevat faptul că regiunea Nord-Est a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere pentru mediul urban (183%) iar regiunea Sud-Vest Oltenia cea mai mare rată netă de cuprindere din mediul rural (11,3%). Regiunea Nord-Vest a înregistrat o rată netă de cuprindere pentru mediul urban de 134,2% și 8,2% pentru mediul rural.

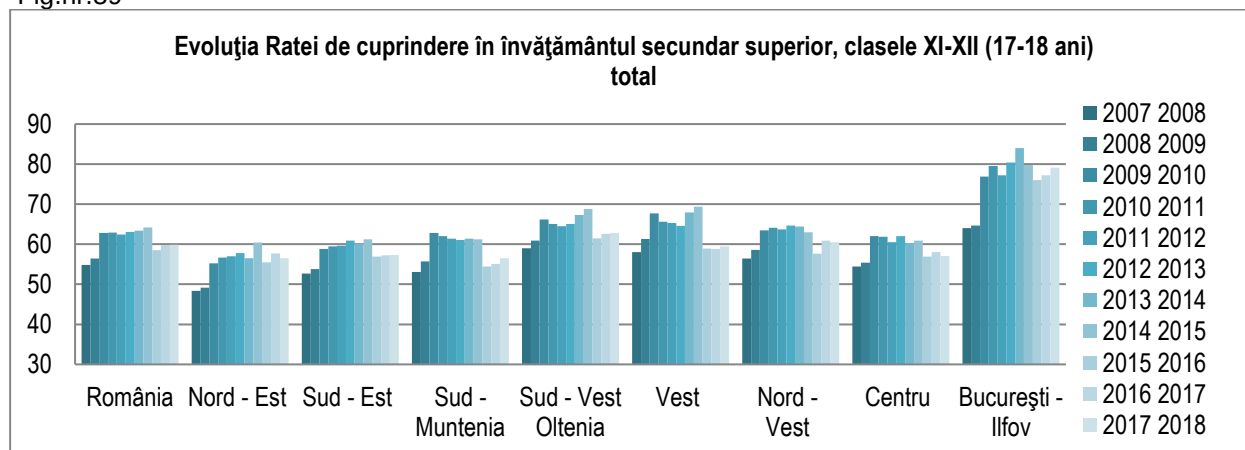
Pe medii de rezidență toate județele regiunii Nord-Vest au avut o medie a ratei nete de cuprindere în perioada analizată, mai mare de 110%, pentru mediul urban. Cea mai mare rată netă de cuprindere medie pentru mediul urban, a fost înregistrată de către județul Bistrița-Năsăud de aproape 166,5%. Cea mai mică rată netă medie a fost înregistrată pentru județul Maramureș în jurul valorii de 110,5%.

În mediul rural cea mai mare rată netă medie a fost calculată pentru județul Bistrița-Năsăud 15,9%, iar cea mai mică pentru județul Cluj, de sub 1,4%.

Rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII

Datele statistice existente arată că în perioada 2007-2018, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII, la nivel național s-a situat în jurul valorii medii de 60%, cu excepția regiunii București –Ilfov, unde rata netă de cuprindere a ajuns la valoarea de 80%.

Fig.nr.59

Sursa: INS

Pentru Regiunea Nord-Vest, evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior clasele XI-XII, a avut valori cuprinse între 54,6% în 2007, cu o valoare maximă de 64,7% în 2012, iar la sfârșitul intervalului în 2018 s-a înregistrat o valoare de 60,5%. Regiunea cu cea mai mare rată netă de cuprindere în anul școlar

2017-2018 a fost regiunea Sud-Vest Oltenia cu (62,8%), iar cea mai scăzută rată a fost înregistrată în regiunile Nord-Est și Sud-Muntenia (56,5%).

Dintre județele regiunii, județul Cluj a înregistrat cea mai ridicată rată netă de cuprindere medie, de 70,3%. Comparativ cu rata netă de cuprindere din învățământul secundar superior clasele IX-X, rata netă pentru clasele XI-XII este mai scăzută în medie cu 4 %. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost înregistrată în județul Satu-Mare și a fost de 50,2%.

Analiza ratei nete de cuprindere pe sexe la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat cele mai ridicate valori atât pentru sexul feminin (63,5%) cât și pentru sexul masculin (62,2%), în regiunea Sud-Vest Oltenia. Cea mai scăzută rată netă de cuprindere a fost înregistrată în regiunea Sud-Muntenia cu valorile 57,5% pentru sexul feminin și 55,6% pentru sexul masculin.

Aceeași evoluție se înregistrează la nivelul regiunii și județelor și pentru rata netă de cuprindere pe sexe, județul Cluj înregistrând cea mai ridicată rată netă de cuprindere atât pentru populația școlară feminină (72,5%) cât și pentru cea masculină (68,1%).

Cele mai mici rate nete de cuprindere au fost înregistrate în județul Satu-Mare 52,1% pentru populația de sex feminin și 48,4% pentru populația de sex masculin.

Analiza pe medii de rezidență la nivelul regiunilor a relevat faptul că regiunea Nord-Est a înregistrat cea mai mare rată netă de cuprindere pentru mediul urban (159,2%) iar regiunea Sud-Vest Oltenia cea mai mare rată netă de cuprindere din mediul rural (9,6%). Regiunea Nord-Vest a înregistrat o rată netă de cuprindere pentru mediul urban de 126,6% și 6,7% pentru mediul rural.

Rata netă de cuprindere din anul școlar 2017-2018 pe medii de rezidență, pentru toate județele regiunii Nord-Vest a fost mai mare de 100% în perioada analizată, pentru mediul urban. Cea mai mare rată netă de cuprindere pentru mediul urban, în anul școlar 2017-2018, a fost înregistrată de către județul Bistrița-Năsăud în jurul valorii de 151,5%. Cea mai mică rată netă de cuprindere a fost calculată pentru județul Maramureș în jurul valorii de 102,6%.

În mediul rural cea mai mare rată netă de cuprindere a fost calculată pentru județul Bistrița-Năsăud, de 12,7%, iar cea mai mică pentru județul Cluj, sub 1,5%.

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴³

Evoluția ponderii elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, urmărită la nivel național în perioada anilor școlari 2004-2018, a evidențiat o scădere continuă începând cu anul școlar 2008-2009. Perioada 2004-2008 se caracterizează printr-o relativă stabilitate a ponderii învățământului profesional și tehnic la nivel național în jurul valorii de 60%. Începând cu anul școlar 2008-2009, ponderea elevilor din învățământul profesional și tehnic a avut un trend descrescător, astfel că în anul școlar 2017-2018, ea a fost de 49,48%. În perioada analizată ponderea elevilor în ÎPT a scăzut cu peste 11 puncte procentuale.

Analiza făcută la nivel național privind ponderea elevilor pe cele trei filiere în perioada 2004-2018, a evidențiat o creștere continuă și substanțială a ponderii elevilor din filiera teoretică și vocațională și o reducere corespunzătoare a ponderii elevilor din filiera tehnologică și învățământul profesional.

Dacă în anul școlar 2004-2005 ponderea elevilor din filiera teoretică și vocațională era de 40,1% iar pentru învățământul liceal tehnologic era de 32,7%, iar pentru învățământul profesional de 27,2%.

⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS) – pentru vizualizare clic aici” și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu, sc prof (INS) – pentru vizualizare clic aici”

În anul școlar 2011-2012 ponderea elevilor din învățământul profesional a fost cea mai scăzută din intervalul analizat, de 1,4%, iar a celor din învățământul liceal tehnologic de 55,1%. Ponderea pentru învățământul liceal filiera teoretică și vocațională a fost de 43,5%.

Pentru anul școlar 2017-2018, al intervalului analizat, ponderea elevilor din filiera teoretică și vocațională a fost de 50,5%, iar pentru filiera tehnologică 37,2%, respectiv învățământul profesional de 12,3%.

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2005-2018, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 81122 de elevi în 2005, la 45212 elevi în 2018, ponderea fiind de 55,73% comparativ cu anul 2005, luat ca an de referință. Același trend descrescător a fost înregistrat și la nivel național unde procentul de diminuare a numărului de elevi în perioada analizată a fost de 57,03%.

Analizând ponderile totale și cele aferente învățământului profesional și liceal tehnologic se constată următoarele:

În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,8% în 2018. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național (49,5%), fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

La nivelul județelor regiunii cea mai mare pondere a învățământului profesional și tehnic a fost înregistrată în planul de școlarizare al județului Bistrița-Năsăud de 70,1% în anul 2009, iar cea mai scăzută în județul Cluj de 44,1% în 2015. Analiza evoluției ponderii a scos în evidență faptul că în toate județele ponderea ÎPT a scăzut în perioada 2004-2018, cel mai puternic în județul Satu-Mare de la 62,2% la 47,8% și cel mai puțin în județul Sălaj, de la 55,3% la 49,2%. Anul școlar 2017-2018 aduce o ușoară creștere a ponderii învățământului profesional și tehnic în județele: Bihor și Satu-Mare, dar deopotrivă o stagnare pentru județele Cluj și Maramureș. În județele Sălaj și Bistrița-Năsăud s-au înregistrat ușoare scăderi ale ponderii elevilor din ÎPT.

Ponderile anuale ale învățământului profesional în cadrul planului de școlarizare la nivel regional au scăzut constant de la valori în jur de 26,5% în 2004 - 2005, la un minim de 1,5% atins în 2011-2012. În 2017-2018 ponderea învățământului profesional în planul de școlarizare regional a crescut la 15,4%, fiind a treia ca mărime la nivel național după regiunile Centru (17,1%) și Nord-Est (16,6%).

Dintre județele regiunii județele Satu-Mare și Bistrița-Năsăud au înregistrat cea mai mare pondere a învățământului profesional de-a lungul perioadei analizate, iar cea mai mică pondere în județele Bihor și Cluj. Analiza datelor privind ponderea învățământului profesional pentru anul 2017-2018 a scos în evidență faptul că județul Satu-Mare a înregistrat o pondere de 19,4% (cea mai mare la nivelul județelor regiunii), iar cea mai mică pondere a fost înregistrată în județul Cluj, de 13,6%.

Pentru învățământul liceal tehnologic din cadrul regiunii Nord-Vest, evoluția ponderii acestuia s-a situat la valoarea de 32,9% în anul 2004-2005, crescând până la o valoare maximă de 54,2% atinsă în anul școlar 2011-2012. În anul școlar 2017-2018 ponderea învățământului liceal tehnologic în planul de școlarizare regional a fost de 33,5%, cea mai scăzută la nivelul regiunilor, cu excepția Regiunii București –Ilfov cu o pondere de 30,5%.

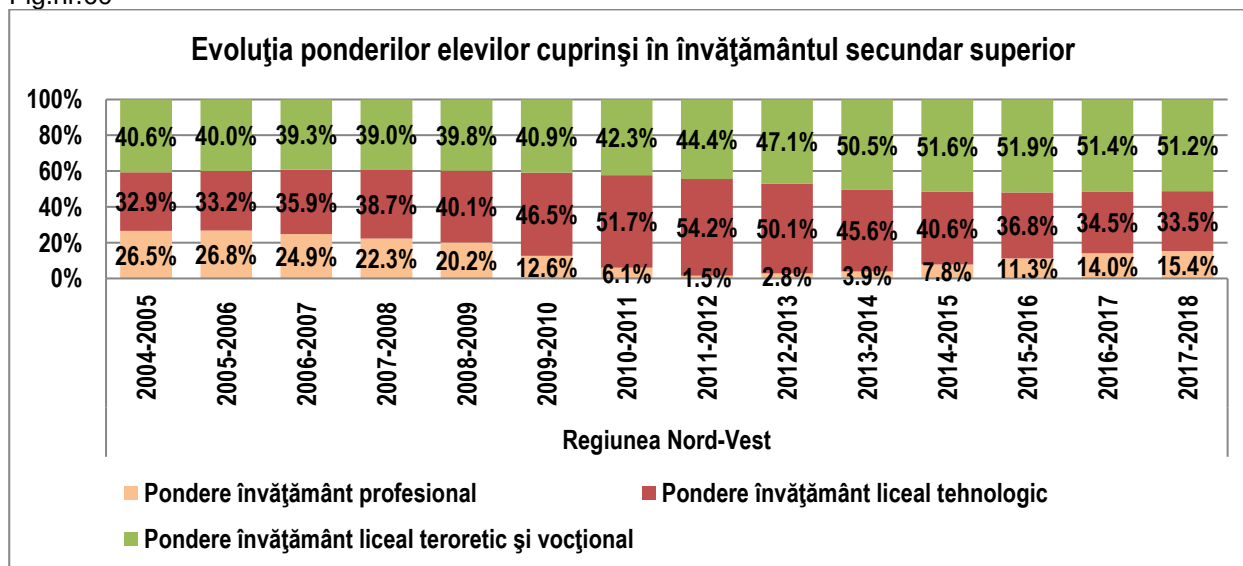
La nivelul județelor regiunii Nord-Vest, județul Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mare pondere a învățământului liceal tehnologic cu un maxim de 63,5% în 2011-2012 în planurile de școlarizare din perioada 2004-2018, urmat de județul Maramureș cu 56,8%. Cea mai scăzută pondere s-a înregistrat în județul Satu-Mare 28,1% în anul școlar 2004-2005, urmat de județul Cluj cu 29,3% , în aceeași perioadă. Cele două județe au avut constant cele mai scăzute ponderi ale învățământului liceal tehnologic în planurile de școlarizare din perioada analizată.

Referitor la situația învățământului profesional și tehnic din sistemul privat de învățământ la nivelul regiunii de constată că în continuare acesta este destul de slab reprezentat. Trendul evidențiat la învățământul profesional și tehnic public se menține și la cel privat chiar cu o ușoară scădere, deoarece la nivelul regiunii există foarte puține locuri pentru ÎPT în învățământul privat.

Din analiza făcută la nivelul regiunilor de dezvoltare se constată că ponderile elevilor înscriși în învățământul profesional și tehnic la începutul anului școlar 2017-2018 din regiunea Vest a fost cea mai ridicată la nivel național de 53,1%, iar cea mai scăzută în regiunea București-Ilfov de 34,3%. Regiunea Nord-Vest a fost penultima cu o pondere a ÎPT în anul școlar 2017-2018 de 48,9%.

Analiza la nivelul Regiunii Nord-Vest privind ponderile anuale ale învățământului liceal filiera teoretică și vocațională au crescut constant de la o valoare minimă de 39% atinsă în anul școlar 2007-2008, la 51,9% în anul școlar 2015-2016, concomitent cu scăderea puternică a ponderii învățământului profesional și liceal tehnologic. Anul școlar 2017-2018 înregistrează o ușoară scădere a ponderii filierelor teoretică și vocațională, la o valoare de 51,2%. Ponderea învățământului profesional a început să crească în fiecare an școlar începând cu 2013-2014, ajungând în anul școlar 2017-2018 la o pondere de 15,4%. Situația este reprezentată în figura de mai jos:

Fig.nr.60

Sursa datelor: INS Caiet statistic

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁴

Învățământul postliceal ca parte a învățământului tehnic a cunoscut o dezvoltare continuă în perioada 2005-2018. Creșterea cea mai mare la nivel național a fost înregistrată în anul școlar 2014-2015 în toate regiunile de dezvoltare. Regiunea cu cel mai mare număr de elevi la învățământul postliceal a fost Sud-Vest Oltenia cu 18989 elevi, urmată de regiunea Nord_Est (15230 elevi) și Sud-Est cu 14642 elevi.

Regiunea Nord-Vest s-a situat pe locul al IV-lea cu 13594 elevi. După 2015, trendul în toate regiunile de dezvoltare a fost descrescător, menținându-se ierarhizarea din 2014-2015.

Dacă în anul 2005-2006 numărul elevilor înscriși în învățământul postliceal în Regiunea Nord-Vest a fost de 5269 elevi, în anul școlar 2014-2015, numărul elevilor s-a ridicat la

⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor înv. postliceal(INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

valoarea 13594. Anul școlar 2017-2018 aduce o ușoară scădere în numărul elevilor de la învățământul postliceal, 11914 de elevi. Regiunea Nord-Vest ocupă locul al 4-lea la nivel național privind numărul de elevi din învățământul postliceal, în anul școlar 2017-2018.

Județul cu cel mai mare număr de elevi în învățământul postliceal din cadrul regiunii Nord-Vest a fost Clujul, care la începutul perioadei analizate avea un număr de 1870 de elevi, iar în anul școlar 2014-2015, numărul acestora se ridică la 4380. În anul școlar 2017-2018, județul cu cel mai mare număr de elevi în învățământul postliceal a fost județul Cluj (3988 elevi), iar județul cu cel mai mic număr de elevi în învățământul postliceal din regiune a fost județul Sălaj, 590 de elevi, urmat de Bistrița-Năsăud, cu 1190 elevi.

Analiza făcută privind numărul de elevi din cadrul școlii postliceale și școlii de maiștri pentru anul școlar 2017-2018, a evidențiat faptul că cea mai mare pondere o are școala postliceală cu 96,34% din numărul de locuri, școlii de maiștri revenindu-i doar 3,66%.

Situația elevilor înscriși la școala postliceală a evidențiat faptul că județul Cluj a înregistrat cel mai mare număr de elevi din întreaga regiune Nord-Vest, cu 3993 de elevi în anul școlar 2014-2015. În anul școlar 2017-2018, județul Cluj a avut cel mai mare număr de elevi la școala postliceală, 3700 elevi, iar județul cu cel mai mic număr de elevi a fost Sălajul cu 590 de elevi.

Analiza făcută la nivelul județelor regiunii arată că doar județele Cluj, Bihor și Satu-Mare au avut constant elevi în cadrul școlii de maiștri, în perioada analizată. Județul Cluj a înregistrat cel mai mare număr de elevi la școala de maiștri în anul școlar 2008-2009, 413 elevi. Județul Sălaj nu a școlarizat elevi în cadrul școlii de maiștri în perioada analizată. În perioada anilor școlari 2014-2018 numărul elevilor de la școala de maiștri a scăzut constant an de an în toate județele, astfel că în anul școlar 2017-2018, județul Cluj înregistra 271 de elevi (cel mai mare număr) urmat de județul Maramureș cu 57 de elevi. Cel mai mic număr de elevi era înregistrat în județul Satu – Mare, 20 de elevi la școala de maiștri.

Evoluția numărului de elevi ai școlii de maiștri în perioada 2005-2018, la nivelul regiunilor e evidențiat faptul că cei mai mulți elevi care frecventează școala de maiștri s-au înregistrat în regiunile: Sud-Vest Oltenia și Sud-Est, urmate de regiunea Vest. Regiunea Nord-Vest a înregistrat o participare mai slabă, situându-se printre regiunile de la finalul clasamentului.

Începând cu anul școlar 2014-2015 au fost alocate 15 locuri pentru școala postliceală specială și în regiunea Nord-Vest, în județul Cluj, pentru asigurarea egalității de șanse a persoanelor cu handicap. Numărul elevilor de la învățământul postliceal special a crescut la 22 de persoane în 2015-2016, iar în 2016-2017 și 2017-2018 a fost de 17 elevi.

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019⁴⁵

Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019

Din datele statistice furnizate, la nivel național și al regiunilor de dezvoltare, privind numărul de clase și numărul de elevi din învățământul liceal tehnologic la nivelul anului școlar 2018-2019, se constată că la nivel național au fost realizate 8108,5 clase cu 200129 de elevi, iar la nivelul regiunilor de dezvoltare, regiunea Nord-Est are cele mai multe clase de liceu tehnologic (1666 clase) cu cel mai mare număr de elevi (42107

⁴⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT înv. liceal zi 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2018-2019”- [pentru vizualizare clic aici](#)

elevi). Pe locul al doilea se situează regiunea Sud-Muntenia cu 1235 de clase cu 30835 de elevi. Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al patrulea cu 904 clase și 22450 de elevi. Tendința este în continuare de scădere a numărului de clase de învățământ liceal tehnologic, comparativ cu anul școlar 2017-2018 când au fost înregistrate 8605 clase cu 209195 elevi.

Din analiza datelor prezentate în figura de mai sus se constată o scădere accentuată a numărului de clase de învățământ liceal tehnologic, la nivel național prin compararea numărului de clase pe ani de studiu.

În anul școlar 2018-2019, la nivel național erau 2173,5 de clase a XII-a și doar 1918 clase a IX-a. În intervalul a trei ani scăderea a fost de 255,5 clase, scădere realizată progresiv an de an.

La nivelul regiunilor de dezvoltare cea mai mare scădere a numărului de clase de liceu tehnologic a fost înregistrată în regiunea Sud-Vest Oltenia, scădere care a fost de 58 de clase la învățământul liceal tehnologic începând din anul școlar 2015-2016 și până în anul școlar 2018-2019.

Analiza la nivelul județelor regiunii Nord-Vest a scos în evidență județul Maramureș, care în anul școlar 2018-2019 a avut 199 de clase de învățământ liceal tehnologic cu 4993 de elevi, urmat de județul Bihor cu 198 de clase și 4743 de elevi. Cele mai puține clase de liceu tehnologic s-au înregistrat în județul Sălaj cu 95 de clase și 2282 de elevi.

Se evidențiază o situație aparte la nivelul județului Cluj care deși are numai 178 de clase de liceu tehnologic, are 4619 elevi, comparativ cu județul Bihor care la 198 de clase de învățământ liceal are 4743 de elevi. Județul Cluj are o medie a numărului de elevi pe clasă de aproximativ 26 elevi/clasă, respectiv județul Bihor o medie de aproximativ 24 elevi/clasă.

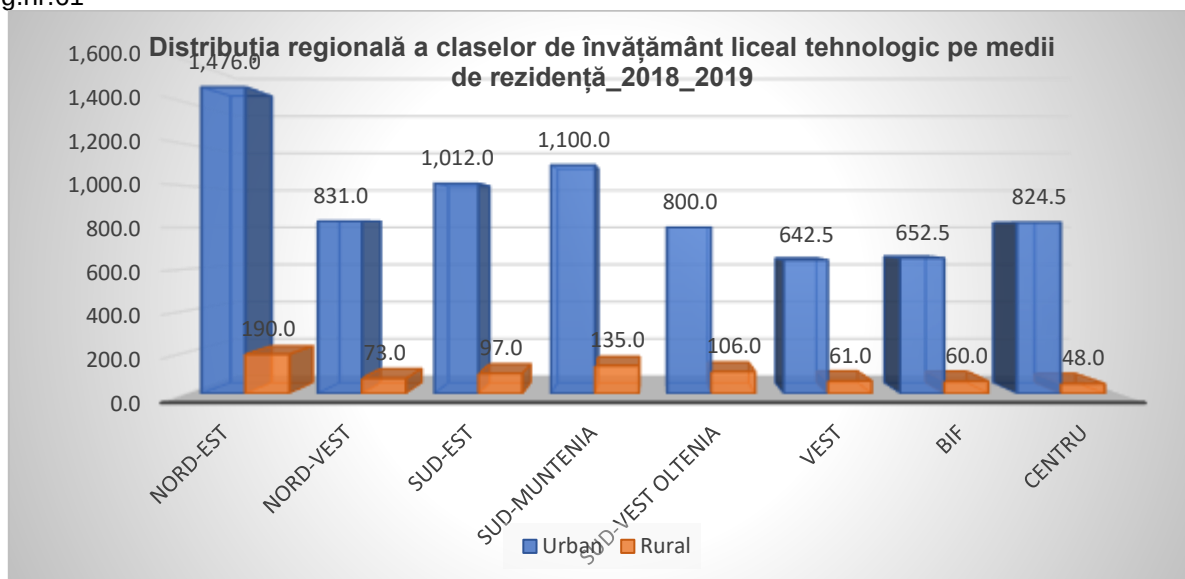
Tendința națională de scădere a numărului de clase și elevi în învățământul liceal tehnologic se înregistrează și la nivelul județelor regiunii Nord-Vest.

Județul Maramureș a pierdut cele mai multe clase pe nivel de an de studiu, de la 54 de clase a IX-a în anul școlar 2015-2016, la 47 de clase a IX-a în anul școlar 2018-2019, urmat de județul Sălaj de la 27 de clase a IX-a la 21 clase a IX_a în anul școlar 2018-2019. Cele mai puține clase a IX-a pierdute s-au înregistrat în județul Bihor, de la 50 de clase a IX-a în anul școlar 2015-2016, la 48 de clase a IX_a în anul școlar 2018-2019.

Datele statistice la nivelul regiunilor de dezvoltare privind repartitia claselor de învățământ liceal tehnologic pe medii de rezidență a scos în evidență faptul că regiunea Nord-Vest se situează în zona de mijloc a clasamentului pe regiuni, cu 831 de clase și 20833 de elevi pentru mediul urban și 73 de clase cu 1617 elevi pentru mediul rural.

Primul loc este ocupat de regiunea Nord-Est cu 1476 de clase și 37776 elevi pentru mediul urban și 190 de clase cu 4331 elevi în mediul rural, iar ultimul loc de regiunea Vest cu 642 de clase de liceu tehnologic și 15415 elevi în mediul urban și 61 de clase cu 1393 de elevi în mediul rural.

Fig.nr.61

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Analiza pe regiuni a evidențiat că regiunea cu cele mai multe clase și elevi de liceu tehnologic particular este regiunea București-Ilfov cu 17,5 clase și 368 de elevi, urmată de regiunea Sud-Vest Oltenia cu 16 clase și 266 de elevi și regiunea Vest cu 12 clase și 240 de elevi. Pe ultimul loc este regiunea Sud-Muntenia în care nu există nici o clasă de învățământ liceal tehnologic particular.

Regiunea Nord-Vest se situează în zona de mijloc a clasamentului cu 6 clase de învățământ tehnologic particular cu 70 de elevi.

Ponderea claselor de învățământ liceal tehnologic particular la nivel național este de 0,7% (59,5 clase la unitățile de învățământ particular din totalul de 8108,5 clase la nivel național)

Referitor la analiza regională legată de numărul de clase de învățământ liceal tehnologic, raportată la tipul de unitate de învățământ (de stat sau particular), se constată că la nivelul Regiunii Nord-Vest, numărul de clase realizate de către unitățile de învățământ particular, reprezintă doar 0,7% din totalul claselor de liceu din filiera tehnologică(6 clase din totalul de 904 clase la nivelul regiunii).

Analiza pe județele regiunii a evidențiat următoarea situație:

- Din cele 6 județe ale regiunii Nord-Vest doar în trei județe există clase de învățământ liceal tehnologic, în unități de învățământ particular: județul Bihor cu 1 clasă, județul Cluj cu 3 clase și județul Maramureș cu 2 clase;
- Numărul de elevi cuprinși în aceste clase, la nivel regional se ridică la 70 de elevi.

Cei mai mulți elevi sunt înscriși în clasele aferente domeniului Economic 44578 de elevi în 1684 de clase. Urmează apoi domeniul Turism și alimentație cu 1305 de clase și 33812 elevi, domeniul Mecanică cu 1116 de clase și 25698 elevi.

Domeniile cu cei mai puțini elevi înscriși sunt: Materiale de construcții cu 3 clase și 73 de elevi, Tehnici poligrafice cu 7 clase și 165 de elevi, Chimie industrială 63 de clase cu 1512 de elevi.

Analiza ponderii domeniilor de pregătire profesională la nivel național a evidențiat tendințe de creștere pentru domeniile: Agricultură, Economic, Electromecanică, Fabricarea produselor din lemn, Industrie alimentară, Producție media, Silvicultură, Turism și alimentație. Domeniile: Chimie industrială, Comerț, Construcții, instalații și lucrări publice, Electric, Electronică

automatizări, Estetica și igiena corpului omenesc, Industrie textilă și pielărie, Materiale de construcții, Mecanică, Protecția mediului, Tehnici poligrafice.

Se constată că domeniul Economic (22,3%) deține în continuare cea mai mare pondere la nivel național, urmat de domeniul Turism și alimentație (16,9%), domeniul Mecanică cu (12,8%) și domeniul Protecția mediului cu o pondere de (6%).

Cea mai mică pondere s-a înregistrat pentru domeniile: Materiale de construcții (0,04%), Tehnici poligrafice (0,1%), Chimie industrială (0,8%), Fabricarea produselor din lemn (0,8%) și Producție media (0,8%).

La nivel național, pentru anul școlar 2018-2019, analiza ponderii celor 63 de calificări profesionale nivel 4 obținute prin învățământ liceal tehnologic a evidențiat cele mai solicitate calificări după cum urmează:

- Tehnician în activități economice cu o pondere de 19,75%;
- Tehnician în turism cu o pondere de 8,30%;
- Tehnician ecolog și protecția calității mediului cu o pondere de 5,88%;
- Tehnician în gastronomie cu o pondere de 5,11%;
- Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații cu o pondere de 4,19%.

Cele mai puțin solicitate calificări profesionale de nivel 4, la nivel național au fost:

- Tehnician zootehnist și Tehnician în industria sticlei și ceramicii cu o pondere de 0,04%;
- Tehnician în chimie industrială, Tehnician în industria pielăriei, Tehnician proiectant produse finite din lemn cu o pondere de 0,07%;
- Tehnician în comerț, Tehnician prelucrări la cald cu o pondere de 0,08%.

Distribuția ponderii domeniilor de calificare profesională la nivelul regiunilor de dezvoltare, pentru anul școlar 2018-2019, situează regiunea Nord-Vest pe o poziție de mijloc în ierarhia regiunilor, privind numărul de clase și numărul de elevi din învățământul liceal tehnologic, cu 904 de clase și 22450 de elevi.

Regiunea Nord-Est se află pe primul loc în ierarhia regiunilor cu 1666 de clase și 42107 elevi, iar regiunea Vest ocupă ultimul loc cu 703,5 clase și 16808 elevi.

În șapte din cele 8 regiuni de dezvoltare, domeniul *Economic* are cel mai mare număr de elevi, excepție regiunea Sud-Est unde domeniul *Turism alimentație* se află pe primul loc.

Al doilea domeniu de calificare profesională în ierarhia pe regiuni :

- Domeniul Turism și alimentație pentru regiunile: București-Ilfov, Centru, Nord-Est, Nord-Vest și Vest;
- Domeniul Economic pentru regiunea Sud-Est;
- Domeniul Mecanică pentru regiunile Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia.

Analizând domeniul aflat pe locul al treilea privind numărul de elevi înscriși la învățământul liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, putem vorbi de o diversificare dictată de acele domenii care se dezvoltă economic preponderent în regiunile respective, astfel:

- Domeniul Mecanică pentru regiunile: București-Ilfov, Nord-Est, Sud-Est și Vest;
- Domeniul Turism și alimentație pentru regiunile: Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia;
- Domeniul Electronică automatizări pentru regiunea Centru;

Pentru regiunea Nord-Vest două domenii de calificare profesională: Electronică automatizări și Mecanică se află pe locul al treilea privind numărul de elevi înscriși în învățământul liceal tehnologic, cu o pondere de 11,7% fiecare.

Putem vorbi astfel de patru domenii de calificare profesională care dețin ponderi importante în planul de școlarizare al unităților de învățământ tehnologic din regiunea Nord-Vest, două din profilul Servicii (Economic, Turism alimentație) și alte două din profilul Tehnic (Electronică automatizări, Mecanică).

Analiza făcută la nivelul regiunilor de dezvoltare privind cele mai solicitate calificări profesionale în rândul elevilor a relevat următoarea situație:

La nivelul tuturor celor opt regiuni de dezvoltare calificarea profesională *Tehnician în activități economice* este cea mai solicitată având ponderi cuprinse între 27,64% în regiunea Nord-Vest și 14,25% în regiunea Sud-Vest Oltenia.

Următoarea calificare profesională cu o pondere importantă în planurile de școlarizare ale unităților de învățământ din regiunile de dezvoltare este *Tehnician în turism*, care are valori cuprinse între 11,4% în regiunea București – Ilfov și 8,05% în regiunea Sud-Est.

Pentru regiunile Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia unde domeniul Mecanică ocupă locul al doilea în preferințele elevilor, calificările *Tehnician mecatronist* are o pondere de 5,87% și *Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații* are o pondere de 7,87%.

Analiza la nivelul regiunii Nord-Vest a evidențiat calificarea *Tehnician operator tehnică de calcul* din domeniul Electronică automatizări care are o pondere însemnată de 5,14% în planul de școlarizare al regiunii.

Cei mai mulți elevi sunt înscriși în clasele aferente domeniului Economic 6558 de elevi, în 245,5 clase. Urmează apoi domeniul Turism și alimentație cu 139 de clase și 3508 clase, domeniul Mecanică cu 115,5 de clase și 2634 elevi și domeniul Electronică automatizări cu 106,5 clase și 2620 de elevi.

Domeniile cu cei mai puțini elevi înscriși sunt: Chimie industrială 4 clase cu 99 de elevi, Fabricarea produselor din lemn 5,5 clase cu 114 elevi, Producție media cu 10 clase și 282 de elevi.

Referitor la ponderea elevilor pe domenii de calificare profesională în învățământul tehnologic liceal, în anul școlar 2018-2019 în regiunea Nord-Vest, analiza a evidențiat faptul că ponderea cea mai mare ca și la nivel național o are domeniul Economic cu 29,2%, urmat de domeniul Turism și alimentație 15,6%, domeniul Mecanică și Electronică automatizări 11,7%.

Cea mai mică pondere s-a înregistrat pentru domeniile: Chimie industrială (0,4%), Fabricarea produselor din lemn (0,5%), Electromecanică 1,1% și Producție media (1,3%).

Din analiza făcută modului de distribuire a numărului de clase pe calificări profesionale, la nivelul județelor regiunii Nord-Vest, se evidențiază faptul că la nivelul regiunii au existat 904 clase cu 22450 de elevi, în anul școlar 2018-2019.

Analiza ponderii calificărilor profesionale la nivelul județelor regiunii Nord-Vest a evidențiat următoarea situație:

- Județul Bihor are 198 de clase de învățământ liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, din care 99,5 clase sunt repartizate următoarelor calificări profesionale: Tehnician în activități economice – 54 de clase; Tehnician în gastronomie -15,5 clase; Tehnician în turism 15,5 clase și Tehnician în activități de comerț – 14,5 clase.

Mai mult de **50%** din totalul claselor de învățământ liceal tehnologic este repartizat profilului Servicii cu cele 3 domenii de calificare: Economic, Turism și alimentație și Comerț;

- Județul Bistrița-Năsăud are 133 de clase de învățământ liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, din care 74 de clase sunt repartizate următoarelor calificări profesionale: Tehnician în activități economice – 53 de clase; Tehnician ecolog și protecția calității mediului – 13 clase; Tehnician în turism – 8 clase;

Aproximativ 40% din totalul claselor de învățământ liceal tehnologic este repartizat domeniului Economic prin calificarea profesională *Tehnician în activități economice*, 10% domeniului Protecția mediului prin calificarea profesională *Tehnician ecolog și protecția calității mediului* și 6% domeniului Turism și alimentație prin calificarea profesională *Tehnician în turism*. Un procent de **56%** din numărul total de clase de liceu tehnologic din județul Bistrița-Năsăud este repartizat celor 3 calificări profesionale.

- Județul Cluj are 178 de clase de învățământ liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, din care 69 de clase sunt repartizate următoarelor calificări profesionale:
Tehnician în activități economice – 30 de clase;
Tehnician în turism – 23 de clase;
Tehnician operator tehnică de calcul – 16 clase;

În cazul județului Cluj domeniului Economic îi este repartizat un procent de aproximativ 17 % (calificarea Tehnician în activități economice), 13% domeniului Turism și alimentație (calificarea Tehnician în turism) și 9% domeniului Electronică automatizări (calificarea Tehnician operator tehnică de calcul). Primele trei calificări profesionale cele mai solicitate din județul Cluj reprezintă **39%** din totalul claselor de învățământ liceal tehnologic.

- Județul Maramureș are 199 de clase de învățământ liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, din care 78 de clase sunt repartizate următoarelor calificări profesionale:
Tehnician în activități economice – 42 de clase;
Tehnician în turism – 21 de clase;
Tehnician mecatronist - 15 clase;

În cazul județului Maramureș domeniului Economic îi este repartizat un procent de aproximativ 21 % (calificarea Tehnician în activități economice), 10,5% domeniului Turism și alimentație (calificarea Tehnician în turism) și 7,5% domeniului Mecanică (calificarea Tehnician mecatronist).

Primele trei calificări profesionale cele mai solicitate din județul Maramureș reprezintă **39%** din totalul claselor de învățământ liceal tehnologic .

- Județul Sălaj are 95 de clase de învățământ liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, din care 45,5 de clase sunt repartizate următoarelor calificări profesionale:
Tehnician în activități economice – 26,5 de clase;
Tehnician în automatizări – 11 clase;
Tehnician în comerț – 8 clase;

În cazul județului Sălaj domeniului Economic îi este repartizat un procent de aproximativ 28 % (calificarea Tehnician în activități economice), 12% domeniului Electronică automatizări (calificarea Tehnician în automatizări) și 8% domeniului Comerț (calificarea Tehnician în activități de comerț).

Primele trei calificări profesionale cele mai solicitate din județul Sălaj reprezintă **48%** din totalul claselor de învățământ liceal tehnologic .

- Județul Satu-Mare are 101 de clase de învățământ liceal tehnologic în anul școlar 2018-2019, din care 57 de clase sunt repartizate următoarelor calificări profesionale:
Tehnician în activități economice – 27 de clase;
Tehnician în turism – 8 clase;
Tehnician mecatronist – 8 clase;
Tehnician operator tehnică de calcul – 7 clase;
Tehnician ecolog și protecția calității mediului – 7 clase;

În cazul județului Satu-Mare domeniului Economic îi este repartizat un procent de aproximativ 27 % (calificarea Tehnician în activități economice), 8% domeniului Turism și alimentație (calificarea Tehnician în turism) și 8% domeniului Mecanică (calificarea Tehnician mecatronist), 7% domeniului Electronică automatizări (calificarea Tehnician

operator tehnică de calcul) și 7% domeniului Protecția mediului (calificarea Tehnician ecolog și protecția calității mediului)

Primele patru calificări profesionale cele mai solicitate din județul Satu-Mare reprezintă **57%** din totalul claselor de învățământ liceal tehnologic .

Concluziile care se pot trage în urma analizei facute la nivelul județelor regiunii Nord-Vest au scos în evidență următoarele:

- În toate cele 6 județe ale regiunii cel mai solicitat domeniu de calificare profesională este domeniul Economic prin calificarea Tehnician în activități economice;
- Al doilea în ierarhie este domeniul Turism și alimentație în 5 dintre județe, excepție făcând județul Sălaj, unde domeniul mai sus menționat nu se află printre primele trei domenii cele mai cerute privind școlarizarea;
- Ponderea primelor calificări profesionale cele mai cerute, în planurile de școlarizare ale județelor regiunii Nord-Vest a scos în evidență o serie de disparități:

Județul Bihor alocă 50% din totalul claselor de liceu tehnologic în anul școlar 2018-2019 pentru trei domenii profesionale (Economic, Turism și alimentație și Comerț) cu 4 calificări;

Județul Bistrița-Năsăud alocă 56% din totalul claselor de liceu tehnologic în anul școlar 2018-2019 pentru trei domenii profesionale (Economic, Turism și alimentație și Protecția mediului) cu 3 calificări;

Județul Cluj alocă 39% din totalul claselor de liceu tehnologic în anul școlar 2018-2019 pentru trei domenii profesionale (Economic, Turism și alimentație și Electronică automatizări) cu 3 calificări;

Județul Maramureș alocă 39% din totalul claselor de liceu tehnologic în anul școlar 2018-2019 pentru trei domenii profesionale (Economic, Turism și alimentație și Mecanică) cu 3 calificări;

Județul Sălaj alocă 48% din totalul claselor de liceu tehnologic în anul școlar 2018-2019 pentru trei domenii profesionale (Economic, Electronică automatizări și Comerț) cu 3 calificări;

Județul Satu-Mare alocă 57% din totalul claselor de liceu tehnologic în anul școlar 2018-2019 pentru trei domenii profesionale (Economic, Turism și alimentație Mecanică, Electronică automatizări și Protecția mediului) cu 5 calificări;

Județele Bihor, Bistrița-Năsăud, Sălaj și Satu-Mare alocă o pondere mult prea mare pentru un număr mic de calificări profesionale în detrimentul altor domenii profesionale și calificări care au alocat un număr foarte mic de locuri.

Județele Cluj și Maramureș alocă o pondere mai mică în totalul claselor de liceu tehnologic pentru domeniile și calificările cele mai solicitate, atribuind locuri și pentru domeniile profesionale și calificările mai puțin solicitate, asigurând un plan de școlarizare mai echilibrat.

Referitor la numărul de calificări profesionale școlarizate prin liceu tehnologic în regiunea Nord-Vest, cele mai multe sunt școlarizate în județul Cluj – 34 de calificări profesionale, câte 31 de calificări în județele Bihor și Maramureș, 20 de calificări în județul Bistrița-Năsăud, 19 în județul Satu-Mare și 16 calificări profesionale în județul Sălaj.

Cuprinderea elevilor în învățământul profesional în anul școlar 2018-2019

Analiza numărului de elevi și ponderea acestora în anul școlar 2018-2019 la învățământul profesional, **la nivel național** a evidențiat un număr de 84957 de elevi,

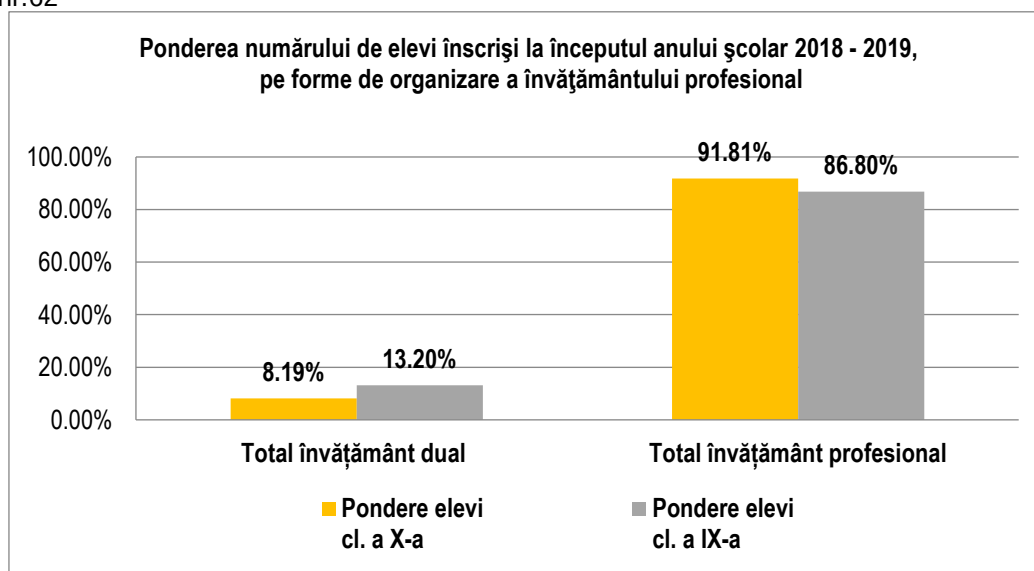
înregistrând o ușoară creștere față de anul școlar 2017-2018 (84864). Dintre aceștia numai 2604 de elevi erau cuprinși în învățământul particular, reprezentând 3,1% din totalul elevilor la învățământ profesional.

Cea mai mare parte a claselor din învățământul profesional este concentrată în mediul urban, numărul elevilor cuprinși reprezentând 80,4% din totalul elevilor, la care se adaugă un procent de 3% în învățământul particular.

În mediul rural numărul de elevi din învățământul profesional este de 13978 de elevi, reprezentând 16,5% din totalul elevilor cuprinși în învățământul profesional. Învățământul profesional particular are o pondere de doar 0,1% în mediul rural.

În ceea ce privește învățământul dual în anul școlar 2018-2019 sunt cuprinși la nivel național 6506 elevi, cuprinși în clasele a IX-a și a X-a. De remarcat că numărul elevilor în învățământul dual aproape s-a dublat în anul școlar 2018-2019, de la 2262 în anul școlar 2017-2018, la 4224 în anul 2018-2019, ceea ce scoate în evidență creșterea interesului operatorilor economici, față de învățământul dual și nevoia de forță de muncă calificată. De remarcat faptul că și în mediul rural au fost realizate clase de învățământ dual, total 242 de elevi.

Fig.nr.62

Sursa datelor: ISJ/ISMB

Analiza numărului de clase, elevi și ponderea acestora pe cele 15 domenii de formare în care se școlarizează în învățământul profesional, la nivel național evidențiază următoarele aspecte:

- Domeniul Mecanică are cel mai mare număr de elevi la nivel național (40%);
- Calificările din domeniul Turism și alimentație se află pe locul al II-lea;
- Comparabile ca număr de elevi (peste 1000) sunt domeniile Agricultură, Comerț, Industrie textilă și pielărie, Electric, Construcții.
- Cel mai mic număr de elevi sunt la domeniile Chimie industrial, silvicultură, Electronică, automatizări.

Tendențele de la nivelul învățământului profesional se mențin în mare parte și la nivelul învățământului dual, dar există și domenii care au o pondere mai mare în învățământul dual, așa cum rezultă din figura de mai jos.

Domeniul Mecanică, ocupă primul loc, urmat de Turism și alimentație, urmate de Electromecanică, Electronică, automatizări, Fabricarea produselor din lemn, Industrie textilă și pielărie, Comerț.

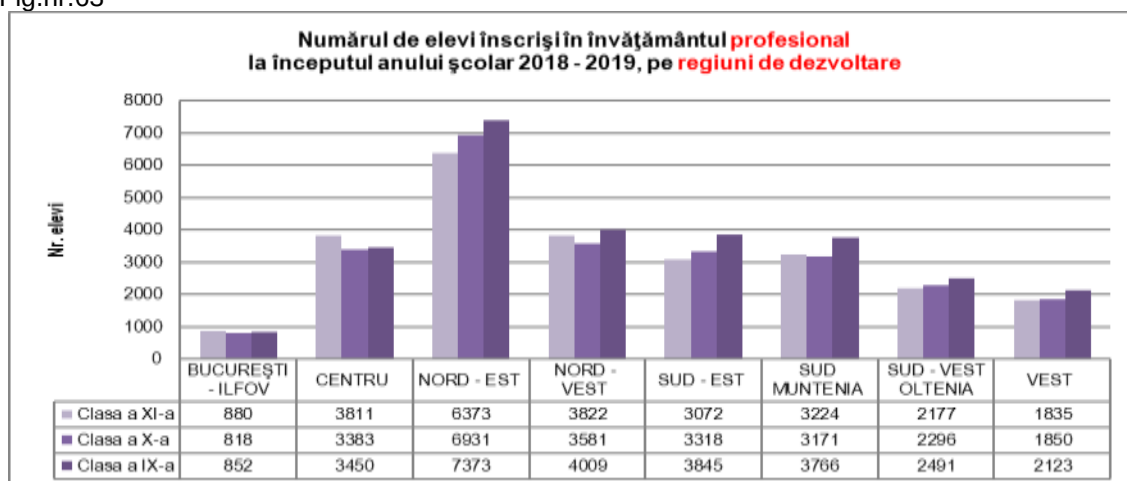
După analiza realizată pe domenii, a fost întocmită la la nivel național și o ierarhie a primelor 20 de calificări în care se școlarizează în învățământul profesional la nivel național. Cel mai mare număr de elevi sunt școlarizați în calificarea Mecanică

auto, urmat de ospătari, în timp ce cel mai mic număr de elevi sunt școlarizați în calificarea Instalator, instalații tehnico-sanitare și de gaze și Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic.

La învățământul dual calificarea Operator la mașini cu comandă numerică și mecanic auto sunt cele mai solicitate, iar calificările cele mai puțin cerute în învățământul dual sunt: Brutar-patisier-preparator produse făinoase și Tapițer-plăpumar-saltelar.

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare arată faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție fruntașă între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi cuprinși în învățământul profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2018-2019 cu un număr de 12917 elevi, pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est, urmată de regiunea Centru, regiunea Nord-Vest aflându-se pe locul al treilea.

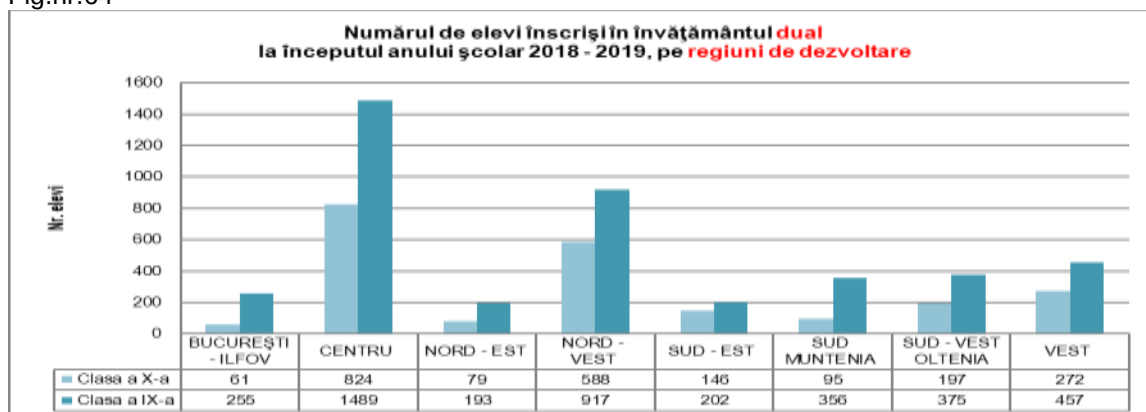
Fig.nr.63

Sursa datelor: ISJ/ISMB

În ceea ce privește învățământul dual, regiunea Nord-Vest, ocupă locul al doilea, după regiunea Centru în privința numărului de elevi cuprinși în învățământul dual în clasele a IX-a și a X-a, conform figurii de mai jos.

Fig.nr.64

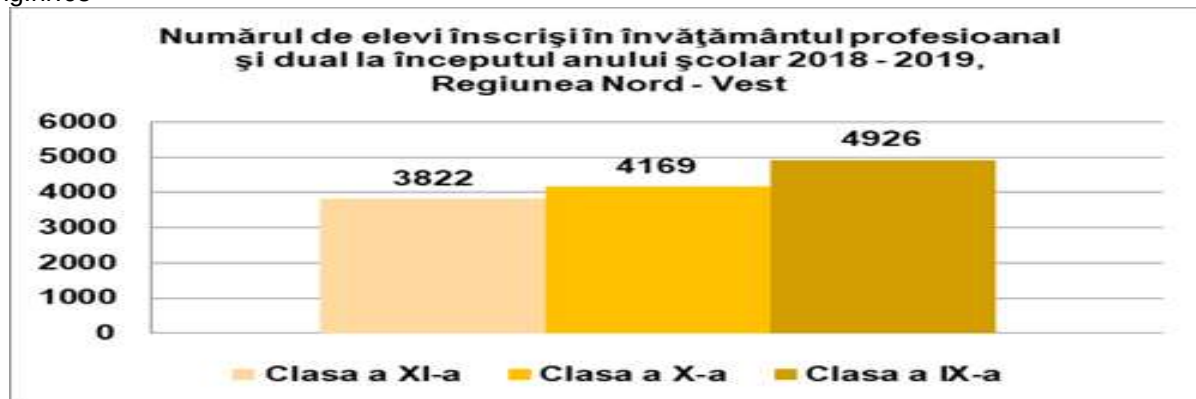
Sursa datelor: ISJ/ISMB

Din analiza ponderii numărului de elevi înscriși în învățământul dual pe regiuni de dezvoltare rezultă că regiunea Centru se află pe primul loc, urmată de regiunea Nord-Vest și regiunea Vest.

Relevant pentru analiza pe regiuni de dezvoltare este și ponderea numărului de elevi din învățământul profesional și dual, care arată că cea mai mare pondere a învățământului profesional este în regiunea Nord-Est (25%), urmată la distanță de 10 puncte procentuale de regiunile Centru și Nord-Vest.

Analiza la **nivel regional**, arată că la nivelul regiunii Nord-Vest numărul elevilor din învățământul profesional, a crescut în fiecare an școlar, ceea ce denotă creșterea interesului angajatorilor pentru învățământul profesional.

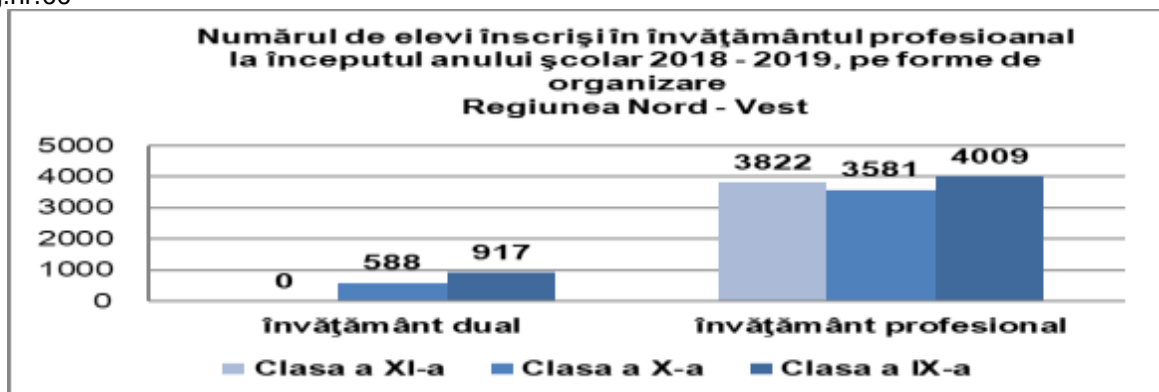
Fig.nr.65

Sursa datelor: ISJ/ISMB

Analiza pe forme de învățământ, profesional și dual, arată că numărul de elevi în învățământul dual și profesional a crescut în anul școlar 2018-2019, conform figurii de mai jos.

Fig.nr.66

Sursa datelor: ISJ/ISMB

Domeniul de calificare profesională cu cel mai mare număr de elevi este Mecanica cu 4273 de elevi, urmat de Turism alimentație cu 2634 de elevi. Domeniile cu cel mai mic număr de elevi sunt Chimia industrială, Electronică, automatizări și Silvicultură.

Pentru învățământul dual, în regiunea Nord-Vest, cel mai mare număr de elevi sunt școlarizați în domeniul Mecanică, urmat de Turism și alimentație, Electronică, automatizări. Un număr mai mic de elevi este școlarizat în domeniile Industrie alimentară și agricultură.

Analiza distribuției ponderii **învățământului profesional pecalificări** în regiunea Nord-Vest, arată căReferitor la învățământul profesional din regiune în anul școlar 2018-2019, cea mai solicitată calificare a fost Mecanic auto cu 2407 elevi (790 de elevi la clasa a IX-a), Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu 1492 de elevi (485 de elevi la clasa a IX-a) Confectioner produse textile cu 800 de elevi (334 la clasa a IX-a) și Bucătar cu 735 de elevi (241 la clasa a IX-a). Numărul cel mai mic de elevi, sub 50, este școlarizat în calificările Preparator produse din lapte, Strungar, Sculer matrițer.

Situația privind distribuția pe **calificări în regiunea Nord-Vest la învățământ dual**, arată faptul că cele mai solicitate calificări la nivel regional pentru învățământul dual au fost în 2018-2019,Electronist aparate și echipamente cu 197 de elevi, urmat de Mecanic auto cu 174 de elevi,Operator la mașini cu comandă numerică cu 131 de elevi,

Tapițer - plăpumar – saltelar cu 105 elevi, Electromecanic utilaje și instalații industrial cu 102 elevi, Bucătar cu 93 de elevi. Analiza calificărilor profesionale pe județe și forme de organizare a evidențiat faptul că în regiunea Nord-Vest, 5 județe școlarizează la învățământul dual în anul 2018-2019: Bihor, Cluj, Maramureș, Sălaj și Satu-Mare.

Din analiză rezultă că numărul elevilor școlarizați în învățământul profesional a crescut în fiecare an școlar, în clasa a IX-a fiind înscriși 4926 elevi, cu peste 1000 de elevi mai mult decât în clasa a XI-a. Cel mai mare număr de elevi școlarizați în învățământul profesional (inclusiv dual) sunt în județul Cluj, urmat de județul Bihor și Satu Mare.

În ceea ce privește învățământul dual, județul Cluj se află pe locul întâi cu 525 de elevi, urmat de județele Bihor cu 474 de elevi și Satu Mare cu 427. La mare distanță se află județele Maramureș și Sălaj care școlarizează în învățământ dual 65 de elevi, respectiv 14 elevi. Județul Bistrița-Năsăud nu școlariza nici un elev în învățământ dual în anul școlar 2018-2019.

Învățământul dual este cel mai bine reprezentat în regiunea Centru cu o pondere de 38% din totalul național, urmată de regiunea Nord-Vest cu o pondere de 23,9%. Regiunea cu cea mai slabă reprezentare este regiunea Nord-Est cu doar 3,7%.

Analiza pe județele țării a scos în evidență că județul Brașov deține primul loc la nivel național cu 1281 de elevi în învățământul dual, urmat de 3 județe din regiunea Nord-Vest: Cluj, Bihor și Satu-Mare.

În toate județele regiunii Nord-Vest, domeniile Mecanică și Turism și alimentație sunt cel mai bine reprezentate în toate județele regiunii. Celelalte domenii urmează în general trendul regional și național; în cazul județului Satu Mare domeniile Industrie textilă și pielărie și Fabricarea produselor din lemn sunt mai bine reprezentate decât în alte județe, acestea fiind domenii cu tradiție în județ.

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019⁴⁶

În anul școlar 2018-2019, numărul elevilor școlarizați prin școala postliceală la nivel național era de 43142 de elevi repartizați 1609 clase. Repartiția pe ani de studii după cum urmează: anul I_20333 elevi repartizați în 689 de clase; anul II_17246 de elevi repartizați în 693 de clase; anul III_5563 de elevi, repartizați în 227 de clase. (în cei trei ani de studii), în 1609 clase.

În anul școlar 2018-2019, numărul elevilor școlarizați prin școala postliceală la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost de 4656 de elevi, în scădere față de anul școlar 2017-2018, când numărul acestora era de 4847 de elevi.

Numărul cel mai mare de elevi școlarizați prin școala postliceală a fost în domeniul Sănătate și asistență pedagogică, 2078 de elevi, urmat de domeniul Informatică cu 337 de elevi, domeniul Economic cu 317 elevi și domeniul Turism alimentație cu 300 de elevi. Cei mai puțini elevi au fost înscriși la domeniul Fabricarea produselor din lemn cu 20 de elevi urmat de domeniile Comerț și Mecanică cu câte 25 de elevi fiecare.

Comparativ, la nivel național domeniile cu cea mai mare cuprindere a elevilor la școala postliceală sunt: Sănătate și asistență pedagogică, Transporturi și Informatică.

Analiza numărului de elevi școlarizați prin școala postliceală în anul școlar 2018-2019 la nivelul județelor regiunii Nord-Vest a evidențiat faptul că județul Satu-Mare are cei mai mulți elevi (1309 elevi), urmat de județul Cluj (1254 elevi) și Bihor cu 1102 elevi. Județele Sălaj (308 elevi), Bistrița-Năsăud (356 elevi) și Maramureș (327 elevi), au un număr mic de elevi înscriși la școala postliceală. Calificările cele mai solicitate sunt din domeniul Sănătate și asistență pedagogică, *Asistent medical generalist și Asistent*

⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT înv. postliceal 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#)

medical de farmacie, marea majoritate a elevilor din toate județele optând pentru aceste calificări.

La școala de maiștri numărul de elevi este mult mai mic decât cel de la școala postliceală. La nivel național, în anul școlar 2018-2019, erau 189 de clase de învățământ postliceal școală de maiștri cu 4765 elevi.

La nivelul regiunilor de dezvoltare, în anul școlar 2018-2019, există unele discrepante privind domeniile care școlarizează cei mai mulți elevi prin școala de maiștri. Astfel regiunile București-Ilfov, Centru, Nord-Est, Nord-Vest au cei mai mulți elevi înmatriculați la școala de maiștri, la domeniul Transporturi; regiunile Sud-Muntenia, Sud-Est și Sud-Vest Oltenia, au cei mai mulți elevi înmatriculați la domeniul Mecanică, iar regiunea Vest are cei mai mulți elevi la școala de maiștri înmatriculați la domeniul Construcții, instalații și lucrări publice.

La nivelul regiunii Nord-Vest în anul școlar 2018-2019 frecventează școala de maiștri un număr total de 385 de elevi, repartizați pe 6 domenii de formare: Construcții, instalații și lucrări publice, Electric, Energetic, Fabricarea produselor din lemn, Mecanică, Transporturi. Cei mai mulți elevi se înregistrează la calificările din domeniul Transporturi – 132 elevi, iar cel mai mic număr de elevi a fost înregistrat în domeniul Electric cu 30 de elevi.

Analiza numărului de elevi școlarizați prin școala de maiștri, în anul școlar 2018-2019, la nivelul județelor regiunii a evidențiat faptul că județul Sălaj nu școlarizează elevi în învățământul postliceal prin școala de maiștri.

Analiza numărului de elevi ai școlii de maiștri în celelalte județe ale regiunii Nord-Vest a evidențiat faptul că județul Cluj are cel mai mare număr de elevi înscriși la școala de maiștri – 249 de elevi, urmat de județul Maramureș cu 81 de elevi și județul Bistrița-Năsăud cu 26 de elevi. Județele Bihor și Satu-Mare au cel mai mic număr de elevi, 15 elevi, respectiv 14 elevi județul Satu-Mare.

Calificările profesionale cel mai cerute la școala de maiștri în regiunea Nord-Vest, sunt cele din domeniul Transporturilor cu precădere Maistru electromecanic auto și cele din domeniul Construcții, instalații și lucrări publice cu cele două calificări profesionale: Maistru construcții civile, industriale și Agricole și Maistru instalator în construcții.

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁷

Învățământul profesional este organizat pe baza parteneriatului școală-operator economic cu scopul satisfacerii solicitărilor de pe piața muncii, de către sistemul de învățământ profesional și tehnic.

Pentru toate domeniile de formare în care se școlarizează prin învățământul profesional, operatorii economici solicită locuri pentru proiectul planului anual de școlarizare, inspectoratelor școlare.

Inspectoratele școlare centralizează solicitările operatorilor economici și analizează oferta educațională în raport cu solicitările acestora.

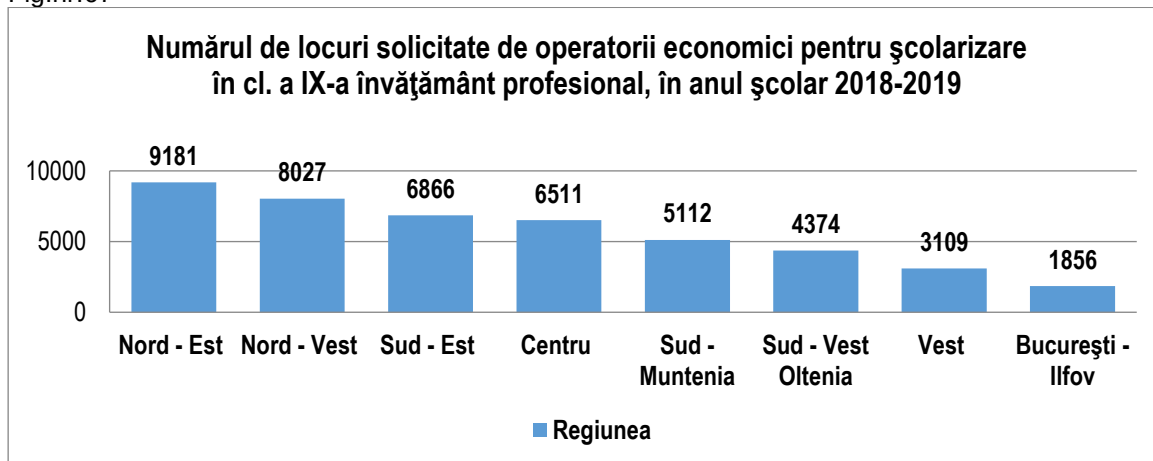
Pentru anul școlar 2018-2019 la nivel național au fost solicitate de către operatorii economici un număr total de 45036 de locuri pentru diverse calificări din învățământul profesional, din care 33487 de locuri au fost cuprinse în planurile de școlarizare ale inspectoratelor școlare județene. Din totalul locurilor solicitate 11549 nu au fost cuprinse în planurile de școlarizare. Acest lucru s-a datorat fie solicitării unor

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10A Gradul de satisfacere solicitări op. ec. 2018-2019 înv. prof.” – pentru vizualizare clic aici; „10B Gradul de satisfacere solicitări op. ec. 2018-2019 înv. dual” – pentru vizualizare clic aici

calificări pentru care unitățile de învățământ nu erau autorizate și datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare, care trebuie să fie echilibrate în raport cu numărul de absolvenți de clasa a VIII-a. Ponderea solicitărilor de școlarizare rezolvate prin planurile de școlarizare județene a fost de 74,4% la nivel național. Numărul operatorilor economici cu care au fost încheiate contracte de școlarizare, la nivel național a fost de 3858.

Situația comparativă la nivelul regiunilor de dezvoltare este exemplificată în figurile de mai jos:

Fig.nr.67

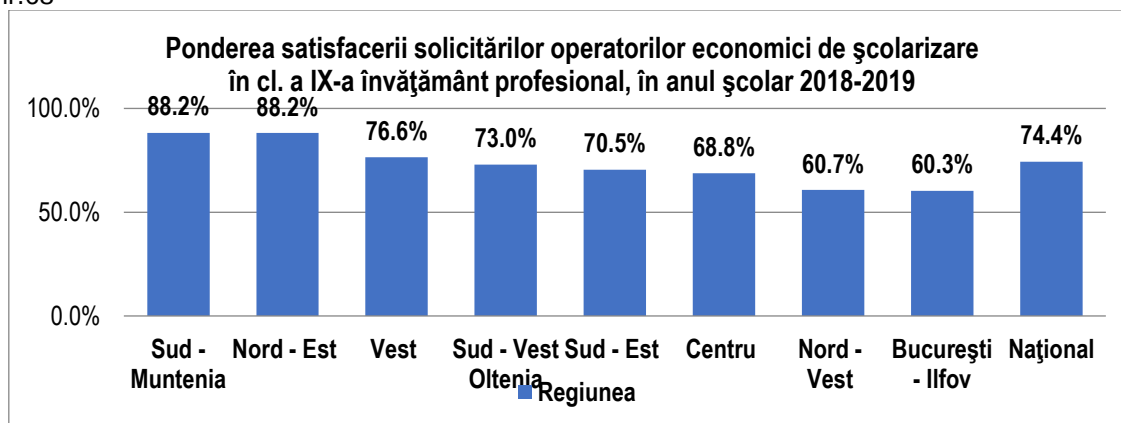

Sursa:ISJ

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 8027 de locuri, regiunea aflându-se pe locul al II-lea în ierarhia regiunilor.

Referitor la ponderea satisfacerii solicitărilor operatorilor economici situația la nivel regional este reprezentată în figura de mai jos:

Fig.nr.68

Sursa:ISJ

Cea mai mare pondere în satisfacerea solicitărilor operatorilor economici a fost realizată în regiunile Sud-Muntenia și Nord-Est, de 88,2% , urmate de regiunea Vest cu 76,6%. Regiunea Nord-Vest se află pe penultimul loc cu o pondere de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici de 60,7%.

Analiza numărului de operatori economici care au încheiat contracte pentru școlarizarea în diverse calificări prin învățământ profesional la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat faptul că regiunea Nord-Vest se află pe locul al III-lea în ierarhia regiunilor cu 694 de operatori economici, care au încheiat contracte de școlarizare.

Situația numărului de operatori economici care au încheiat contracte de școlarizare la nivelul anului școlar 2018-2019, pe fiecare regiune de dezvoltare a

evidențiat faptul că cei mai mulți operatori economici care au încheiat contracte de parteneriat au fost în regiunea Nord-Est(898), urmată de regiunea Centru(714) și regiunea Nord_Vest (694).

Din analiza datelor la nivelul regiunii Nord-Vest pentru anul școlar 2018-2019 a rezultat o pondere de satisfacere a solicitărilor de școlarizare din partea operatorilor economici de 60,7% .

Cele mai multe locuri pentru învățământul profesional au fost solicitate de către operatorii economici din județul Maramureș (1917 locuri), urmat de județele Satu-Mare (1577 locuri) și Bihor (1519 locuri) , iar cele mai puține în județul Sălaj (653 de locuri). Județul Bistrița-Năsăud este singurul județ al regiunii Nord-Vest care a satisfăcut integral solicitările operatorilor economici pentru calificări din învățământul profesional,gradul de acoperire a solicitărilor fiind de 100%.

Ponderea satisfacerii solicitărilor operatorilor economici privind școlarizarea în învățământul profesional pe județe, a evidențiat o serie de discrepanțe între județe:

Județul Bistrița-Năsăud a acoperit integral solicitările operatorilor economici privind școlarizarea în învățământul profesional(100 %), urmat de județul Sălaj cu o pondere de 85,8%.Cea mai scăzută pondere de satisfacere a solicitărilor privind școlarizarea în învățământul profesional a fost în județul Satu-Mare de 42,8%.

Analiza numărului de contracte încheiate de către operatorii economici pentru școlarizarea în învățământul profesional, a evidențiat județul Maramureș cu 159 de operatori economici care au încheiat contracte de școlarizare. La polul opus se află județul Sălaj cu 77 de operatori economici care au încheiat contracte de școlarizare.

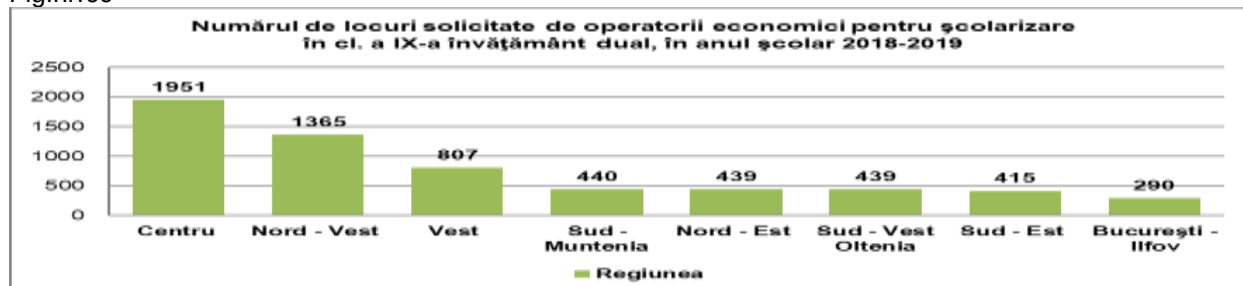
Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul dual

În ceea ce privește **învățământul dual**,solicitările operatorilor economici se transmit la Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT), conform unui model, anexă la metodologie.

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivel național au fost solicitate de către operatorii economici un număr total de 6146 de locuri pentru diverse calificări din învățământul dual, din care 5328 de locuri au fost cuprinse în planurile de școlarizare ale inspectoratelor școlare județene. Din totalul locurilor solicitate, 818 locuri nu au fost cuprinse în planurile de școlarizare.Acest lucru s-a datorat fie solicitării unor calificări pentru care unitățile de învățământ nu erau autorizate și datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare, care trebuie să fie echilibrate în raport cu numărul de absolvenți de clasa a VIII-a. Ponderea solicitărilor de școlarizare rezolvate prin planurile de școlarizare județene a fost de 86,7% la nivel național. Numărul operatorilor economici cu care au fost încheiate contracte de școlarizare, la nivel național a fost de 452.

Situația locurilor solicitate pe fiecare regiune de dezvoltare în parte este reprezentată în figura de mai jos:

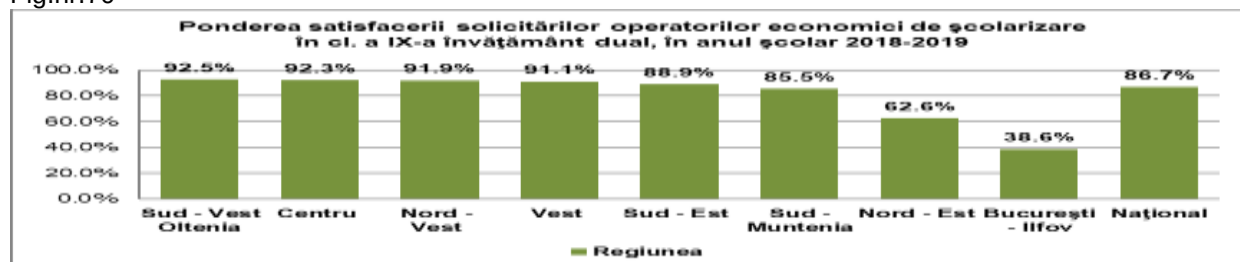
Fig.nr.69

Sursa:ISJ

Referitor la ponderea satisfacerii solicitărilor operatorilor economici, pentru învățământ dual, situația la nivel regional este reprezentată în figura de mai jos:

Fig.nr.70

Sursa:ISJ

Marea majoritate a regiunilor au o pondere de satisfacere a solicitărilor pentru învățământul dual de peste 85%, doar regiunile Nord-Est și București-Ilfov au ponderi mai scăzute de 62,6%, respective 38,6%.

Cea mai ridicată pondere de satisfacere a solicitărilor de școlarizare a fost înregistrată în regiunea Sud-Vest Oltenia cu o pondere de 92,5%.

Situația numărului de operatori economici care au încheiat contracte de școlarizare pentru învățământ dual, la nivelul anului școlar 2018-2019, pe fiecare regiune de dezvoltare, a evidențiat faptul cei mai mulți operatori economici care au încheiat contracte de parteneriat au fost în regiunea regiunea Centru(181) urmată de regiunea Nord_Vest (111). Cei mai puțini operatori economici care au încheiat contracte de parteneriat au fost în regiunile: Sud-Vest Oltenia(13) și București-Ilfov(12).

În anul școlar 2018-2019 la nivelul regiunii Nord-Vest, comparativ cu anul școlar 2016-2017 și planul de școlarizare pentru anul 2018-2019, rezultă că pentru anul școlar 2018-2019 numărul de locuri alocat în planurile de școlarizare ale județelor regiunii, pentru învățământul dual este dublu față de anul școlar anterior; cele mai multe locuri au fost alocate în județul Bihor (413), urmat la mică distanță de județele Cluj și Satu Mare, în timp ce în județele Bistrița-Năsăud și Sălaj nu a fost alocat nici un loc în învățământ dual în anul în curs.

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în învățământul dual total 1365 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 1255 de locuri, adică 91,9%. Metodologia de organizare și desfășurare în învățământul dual prevede ca solicitările operatorilor economici pentru învățământ dual să fie rezolvate cu prioritate, iar acolo unde nu pot fi satisfăcute solicitările operatorilor economici se va transmite adresă operatorului economic, cu motivația neincluserii în proiectul planului de școlarizare.

Satisfacerea în proporție de 91,9% la nivelul regiunii se datorează solicitării de către unii operatori economici a unor calificări care nu sunt în nomenclatorul calificărilor profesionale conform HG 866/ 2008, a unui număr mic de solicitări astfel încât nu se poate constitui o grupă sau faptul că nici o școală din județ nu este autorizată pentru școlarizarea calificării solicitate. la nivelul județelor regiunii județul Maramureș a satisfăcut în proporție de 100% solicitările pentru învățământ dual, iar cea mai mică pondere a fost asigurată în județul Bistrița-Năsăud de 83,3%.

Legat de numărul de operatori economici care au încheiat contracte de școlarizare pentru învățământul dual, la nivelul regiunii Nord-Vest au fost înregistrați 111 operatori

economici, iar la nivel județean, în județul Cluj a fost înregistrat cel mai mare număr de operatori economici (56), care au încheiat contracte de școlarizare pentru învățământul dual în anul școlar 2018-2019.

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁸

Școlarizarea elevilor prin învățământul profesional și dual presupune încheierea unor contracte de parteneriat cu operatorii economici. Învățământul profesional și dual este organizat la solicitarea operatorilor economici interesați sau a structurilor asociative (camere de comerț, asociații patronale de ramură, clustere etc.), în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică și asigură o rută alternativă de educație și formare profesională organizată pe bază de parteneriat.

În cazul învățământului dual:

- pregătirea practică este în răspunderea principală a operatorilor economici;
- operatorii economici asigură pregătirea practică, bursă cel puțin la nivelul celei acordate din fonduri publice pentru învățământul profesional și alte cheltuieli pentru formarea de calitate a elevilor;
- se bazează pe un parteneriat extins, asigurând colaborarea dintre unitățile de învățământ partenere, autoritățile publice centrale și locale și mediul economic și asociativ

Parteneriatul între unitățile de învățământ se bazează pe încheierea unor Contracte de parteneriat și Contracte individuale de pregătire practică, încheiate între operatori economici, unitatea de învățământ și elev (sau părintele acestuia, în cazul elevilor minori) și în contract sunt stabilite drepturile și obligațiile părților.

Cele mai multe contracte de parteneriat încheiate cu operatorii economici au fost în Regiunea Nord-Est (970), urmată de Regiunea Centru (852) și Regiunea Nord-Vest cu 847 de contracte încheiate, la nivel național fiind încheiate 4363 de contracte cu operatorii economici.

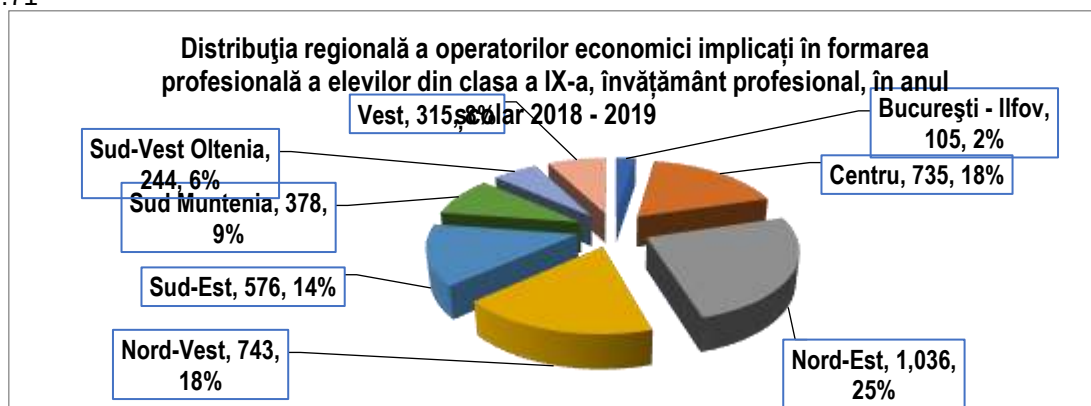
Situația numărului de contracte de parteneriat încheiate la nivelul regiunii Nord-Vest arată că cele mai multe contracte au fost încheiate în județul Bihor (254), urmat de județul Cluj cu 178, cele mai puține contracte au fost încheiate în județul Sălaj (56), aceasta și datorită populației mai mici a județului.

În ceea ce privește **distribuția regională a operatorilor economici** implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, învățământ profesional, situația la **nivel național** este redată în figura de mai jos. Regiunea Nord-Vest cu 743 de contracte încheiate cu operatorii economici se află pe locul al II-lea la nivel național, după regiunea Nord-Est care are 1036 de operatori economici și foarte apropiată de regiunea Centru cu 735 de contracte încheiate cu operatorii economici. Celalate regiuni se află la mare distanță, cel mai mic număr de contracte încheiate cu operatorii economici, fiind în regiunea București-Ilfov (105) și regiunea Sud-Vest Oltenia (244).

Pentru învățământului dual Contractele de parteneriat se încheie între unul sau mai mulți operatori economici sau între structuri asociative/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și UAT pe raza căreia se află unitatea școlară și stabilesc condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri.

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11A Parteneriatul cu op. ec. 2017-2018” – [pentru vizualizare clic aici](#); „11B Parteneriatul cu op. ec. 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig.nr.71

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

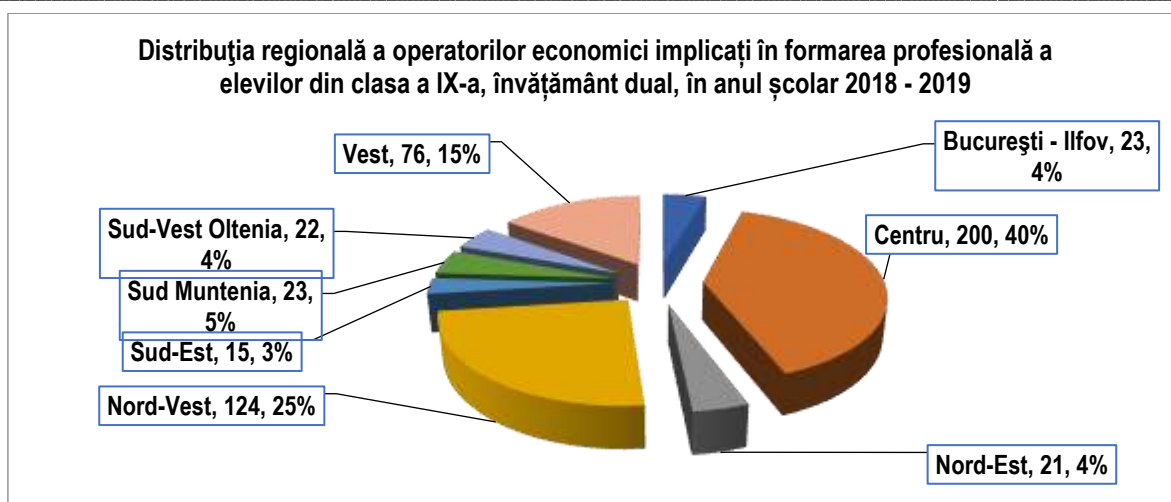
Situația privind **distribuția nivelului regiunii Nord-Vest a operatorilor economici** implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, **învățământ profesional** arată faptul că cel mai mare număr de operatori economici implicați în formarea profesională se află la nivelul județului Bihor cu un număr de 215 operatori economici, urmat de județul Maramureș cu 156, județele Cluj, Satu Mare și Bistrița-Năsăud având cu puțin peste 100 de operatori economici.

Situația privind numărul de operatori economici este fluctuantă, având în vedere că există calificări la care numărul de elevi care efectuează instruirea practică este mai mic (2-13 elevi), ceea ce poate duce la creșterea/descrășterea numărului de operatori economici, situația fiind diferită față de anul școlar trecut.

În ceea ce privește **distribuția regională a operatorilor economici** implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, **învățământ dual**, în anul școlar 2018-2019, aceasta este ilustrată în figura de mai jos și arată că cel mai mare număr de operatori economici implicați în învățământul dual se află în regiunea Centru (200), urmată de regiunea Nord-Vest (124) și regiunea Vest (76). Cei mai puțini operatori economici implicați în învățământul dual se află în regiunile Sud-Est (15) și Nord-Est (21).

Comparativ cu anul școlar 2017-2018, când au fost înființate primele clase de învățământ dual, numărul de operatori economici s-a dublat aproape în toate regiunile, clasamentul fiind același, regiunea Centru pe locul întâi, urmată de regiunea Nord-Vest și regiunea Vest.

Fig.nr.72

Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Analiza distribuției operatorilor economici în cadrul regiunii, pe județe, arată că cel mai mare număr de operatori economici implicați în formarea profesională prin învățământ dual se află în județul Cluj (65), urmat de județul Bihor (46) și județul Satu Mare (10).

De remarcat că în județul Sălaj doi operatori economici au solicitat o grupă de învățământ dual, în județul Bistrița-Năsăud neînregistrându-se nici o solicitare.

Analiza proiectului planului de școlarizare la clasa a IX-a ÎPT, învățământ de zi, de stat pentru anul școlar 2019-2020

Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 la nivel național și la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat în general, o creștere a ponderii învățământului profesional și tehnic în raport cu anul școlar 2018-2019. Cea mai mare pondere a învățământului profesional și tehnic la nivel național s-a înregistrat în regiunea Nord-Est de 59,1%, pondere care se apropie de recomandarea din Strategia educației și formării profesionale 2016-2020, de creștere a ponderii ÎPT la 60%.

Regiunea Nord-Vest cu o pondere a ÎPT DE 51,9% se situează pe ultimele locuri în raport cu celelalte regiuni; raportat la învățământul profesional regiunea Nord-Vest se situează pe locul al treilea cu un procent de 28,8%, peste media națională, după regiunile Nord-Est și Centru.

Astfel, ponderea ÎPT de 51,9% din regiunea Nord-Vest se situează sub nivelul național de 53,6% pentru anul școlar 2019-2020, în schimb ponderea învățământului profesional de 28,8% este peste media națională. Ponderea învățământului dual la nivelul regiunii de 8,2% este aproape dublă față de ponderea la nivel național de numai 4,4% și în creștere cu 4 puncte procentuale față de anul școlar 2018-2019 (4,3%).

Numărul de elevi din regiunea Nord-Vest cuprinși în ÎPT în proiectul Planului de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 este de 12345, din care în învățământul profesional este de 6857.

Analiza ponderii ÎPT în interiorul județelor regiunii, arată că județele cu cea mai mare pondere a ÎPT sunt Satu Mare și Bistrița-Năsăud, cu ponderi de peste 57%, în timp ce județele Maramureș, Sălaj și Bihor au ponderi cu puțin peste 51%, cel mai mic procent se înregistrează în județul Cluj, peste 45%, datorită unei ponderi de peste 10% a învățământului vocațional din județ.

În ceea ce privește învățământul profesional, cea mai mare pondere se înregistrează în județul Satu Mare de 37,8%, urmat de județul Bistrița-Năsăud cu 31,7%, cea mai mică pondere fiind în județul Maramureș de 24,4%.

Pentru anul școlar 2019-2020 în toate județele regiunii s-au înregistrat solicitări ale agenților economici pentru învățământ dual, astfel că regiunea Nord-Vest se situează pe primul loc privind propunerile de clase pentru învățământ dual.

Cel mai mare număr de locuri a fost solicitat în județul Bihor (818), urmat de județul Cluj (538) și Satu Mare cu 435. La mare distanță cu 1-2 formațiuni de studiu se situează județele Sălaj, Bistrița-Năsăud și Maramureș.

Se remarcă faptul că în toate județele regiunii a crescut ponderea ÎPT, a învățământului profesional, dar și a învățământului dual. Față de anul școlar 2018-2019 în toate județele regiunii au fost solicitări ale operatorilor economici de școlarizare în învățământul dual.

În ceea ce privește **numărul de solicitări ale operatorilor economici pentru învățământ profesional pentru anul școlar 2019-2020**, regiunea Nord-Vest s-a situat pe locul al doilea, după regiunea Nord-Est cu 8415 solicitări ale operatorilor economici, din care au fost alocate în proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020, 6857, aceasta reprezentând un grad de satisfacere de 81,5%.

În învățământul dual gradul de satisfacere a 89,5%, din totalul de 2181 de solicitări au fost cuprinse în planul de școlarizare 1951 de locuri.

Cel mai mare număr de solicitări pentru învățământ dual s-a înregistrat în județul Bihor -899, urmat de județele Cluj și Satu Mare.

Proiectul planului de școlarizare la **învățământ special** pentru anul școlar 2019-2020, arată faptul că din cei 372 de elevi din regiunea Nord-Vest, 360 sunt cuprinși în învățământul profesional și numai 12 în învățământ liceal tehnologic. În nici un județ nu sunt clase de învățământ dual.

Proiectul planului de școlarizare la **învățământ particular** pentru anul școlar 2019-2020, arată faptul că regiunea Nord-Vest are cuprins în proiect un număr de 674 de locuri, pe locul al treilea, după regiunile București-Ilfov și Nord-Est.

În regiunea Nord-Vest, cel mai mare număr de locuri la învățământul particular a fost alocat învățământului liceal teoretică-428, filiera tehnologică 112, iar învățământului profesional 134 de locuri, în creștere față de anul școlar 2018-2019.

Planul de școlarizare pentru Școala postliceală, anul școlar 2019-2020

Învățământul postliceal a început să devină o opțiune importantă pentru absolvenții de liceu care nu au promovat examenul de bacalaureat.

Din analiza realizată la **nivel national**, rezultă că cel mai mare număr de locuri alocate în planul de școlarizare sunt pentru domeniul Sănătate și asistență pedagogică (3990), urmat de domeniul Transporturi(1512) și Informatică(1428).

Pentru forma de învățământ seral, situația arată faptul că domeniile cu cel mai mare număr de locuri alocate sunt Transporturi , Informatică, urmate de domeniul Economic.

La nivelul regiunii Nord-Vest se observă că cel mai mare număr de locuri s-a alocat în domeniul Sănătate și asistență pedagogică- 399, urmat Turism și alimentație și Informatică.

Pentru forma de învățământ seral, numărul de locuri este mult mai mic, cel mai mare număr este alocat domeniului Economic, urmat de domeniul Agricultură.

Analiza în cadrul județelor regiunii a scos în evidență faptul că cel mai mare număr de locuri în învățământul postliceal a fost alocat în județul Cluj-588 de locuri, urmat de județul Satu Mare cu 532 de locuri și județul Bihor cu 420 de locuri.

Cele mai puține locuri au fost alocate în județele Maramureș – 84 de locuri și Bistrița-Năsăud cu 112 locuri, acestea fiind alocate cu preponderență domeniului Sănătate și asistență pedagogică.

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁴⁹

Rețeaua școlară pentru învățământ profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest în anul școlar 2017-2018 numără 154 de unități de învățământ repartizate în județele regiunii, în scădere față de anul școlar trecut. Cele mai multe unități de învățământ se află în regiunea Nord-Est (170), urmată de regiunea Nord-Vest (154) și Centru (135)

Județul Maramureș are cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic (34), urmat de județul cu 33 de unități. Județul Bihor cu 25 de unități de învățământ, județul Bistrița-Năsăud cu 24 de unități de învățământ, județul Satu-Mare 21, în timp ce în județul Sălaj sunt 16 de unități de învățământ profesional și tehnic.

Cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic în Regiunea Nord-Vest sunt situate în mediul urban – 116 de unități, iar 38 de unități de învățământ sunt situate în mediul rural. Cele mai multe unități de învățământ în mediul rural sunt în județul Bistrița-Năsăud (9), urmat de Maramureș (8), în timp ce în județul Cluj sunt numai două unități de învățământ în mediul rural.

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁵⁰

Analiza la nivel regional a scos în evidență relația directă dintre domeniile de formare cele mai solicitate și numărul de școli IPT care școlarizează în aceste domenii. Situația poate fi urmărită în figura de mai jos:

Fig.nr.73

IERARHIZAREA ȘCOLILOR IPT DIN REGIUNEA NORD-VEST

Nr. crt.	DOMENIU DE FORMARE PROFESIONALĂ	NUMĂR DE ȘCOLI	NUMĂR DE ELEVİ
1	Agricultură	16	1026
2	Chimie industrială	4	199
3	Comerț	23	1756
4	Construcții, instalații și lucrări publice	18	1185
5	Economic	43	6700
6	Electric	24	1573
7	Electromecanică	11	565
8	Electronică automatizări	28	2918
9	Estetica și igiena corpului omenesc	13	1163
10	Fabricarea produselor din lemn	20	1175
11	Industrie alimentară	12	1221
12	Industrie textilă și pielărie	24	1640
13	Materiale de construcții	0	0
14	Mecanică	60	8078
15	Producție media	3	276
16	Protecția mediului	16	1045

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „12 Unități IPT 2018-2019” – pentru vizualizare clic aici

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „13 Ierarhizare școli” – pentru vizualizare clic aici

17	Silvicultură	6	495
18	Tehnici poligrafice	0	0
19	Turism și alimentație	43	6772

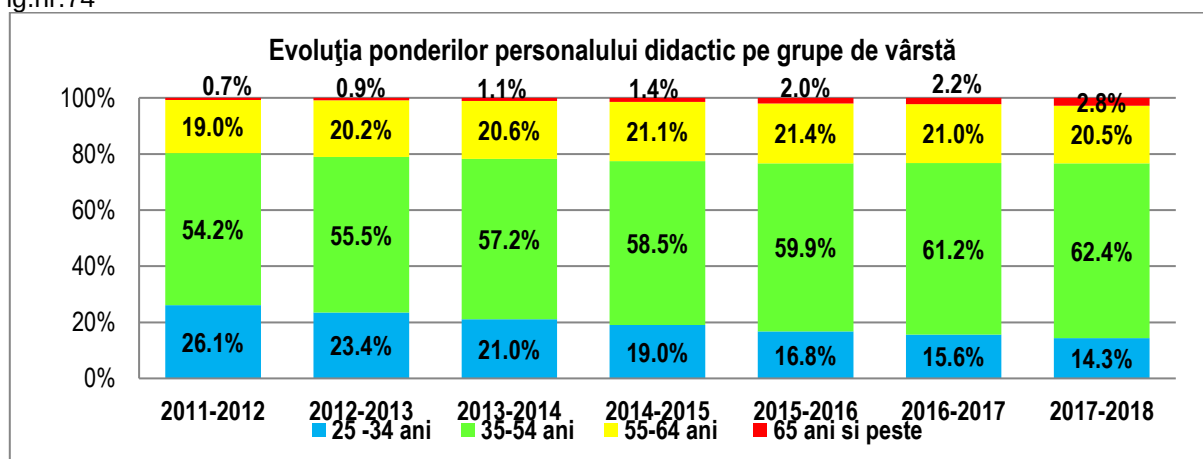
Sursa datelor: Inspectoratele școlare

Domeniile de formare cu cele mai multe școli: Mecanica (60 de școli la nivel regional), Economic (43 de școli), Turism și alimentație (43 de școli) sunt și cele mai solicitate de către operatorii economici regionali și în topul preferințelor elevilor.

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵¹

Analiza ponderii personalului didactic pe grupe de vârstă s-a realizat pe intervalul anilor școlari 2011-2018. Analizând la nivel național datele statistice, se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54, ajungând în anul școlar 2017-2018 la 62,4% din totalul personalului din ÎPT. Categoria de vârstă 55-64 ani s-a menținut aproximativ constantă, ajungând la 20,5% în anul școlar 2017-2018. Se remarcă o creștere în ultimii ani a ponderii categoriei 65 de ani și peste de la 0,7% în anul școlar 2011-2012 la 2,8 % în anul școlar 2017-2018 și o scădere a ponderii categoriei de vârstă 25-34 de ani de la 26,1 % în anul școlar 2011-2012 la 14,3% în anul școlar 2017-2018, ceea ce arată că tot mai puține cadre didactice tinere optează pentru intrarea în sistemul de învățământ, acesta fiind considerat neatractiv.

Fig.nr.74

Sursa datelor: INS

Categoria de vârstă 35-54 ani și 55-64 ani reprezintă 82,9% din totalul cadrelor didactice din sistemul de învățământ profesional și tehnic în anul 2017-2018, iar categoria 65 ani și peste atinge o pondere de 2,8 %. Nu există date statistice la nivel regional, dar din datele administrative de la inspectoratele școlare rezultă că tendințele de la nivel național se mențin și la nivel regional și județean.

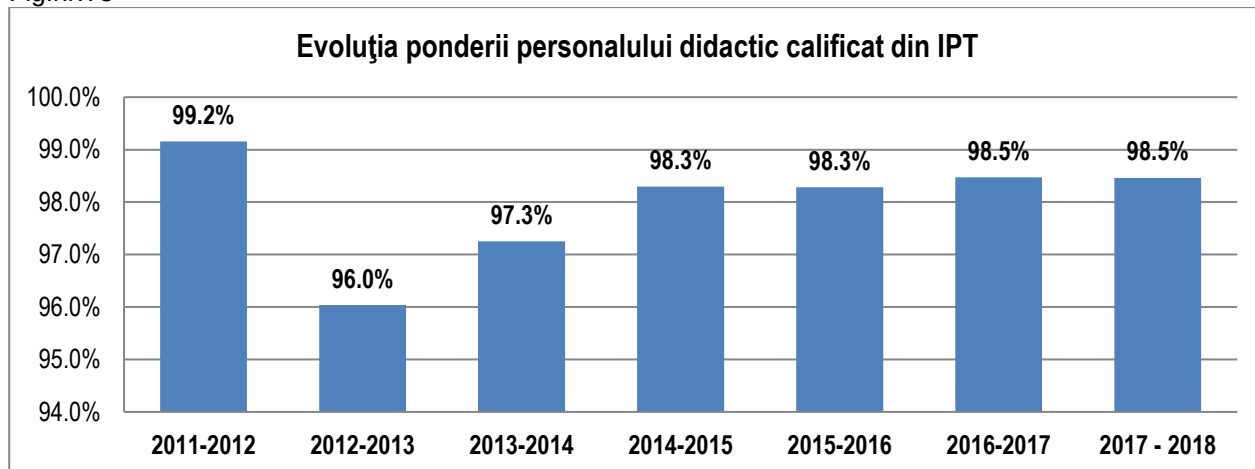
În ceea ce privește distribuția pe urban-rural, numai 11% din totalul cadrelor didactice din ÎPT se află în mediul rural, explicabil prin faptul că în mediul rural există un număr mic de unități de învățământ profesional și tehnic.

Evoluția ponderii personalului didactic calificat din ÎPT

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane” – pentru vizualizare [clic aici](#)

În ceea ce privește ponderea personalului calificat, la nivel național, așa cum rezultă și din figura de mai jos în intervalul anilor școlari 2011- 2018 a fost de aproximativ 98%, cele mai mici valori înregistrându-se în anul școlar 2012-2013 (96%).

Fig.nr.75

Sursa datelor: INS

În ceea ce privește Evoluția ponderii personalului didactic calificat din IPT, pe nivele de educație, din figura de mai jos rezultă că ponderea cea mai mare a personalului calificat este în învățământul liceal tehnologic, în timp ce la învățământul profesional ponderea este mai mică cu 3% și postliceal cu 2,4%, în anul școlar 2017-2018.

La nivelul Regiunii Nord-Vest, din analiza realizată în intervalul analizat rezultă, că ponderea personalului didactic calificat din învățământul profesional și tehnic s-a menținut în intervalul 98-99%, cu valori apropiate de valorile naționale, dar și de celelalte regiuni.

La nivelul județelor din regiunea Nord-Vest, ponderile înregistrate au fost foarte ridicate în toate județele regiunii de peste 98% și nu există diferențe majore între județe.

La nivelul anului școlar 2016-2017, în județul Sălaj se înregistrează o pondere de 100% a personalului calificat, în timp ce în restul județelor ponderile se apropie de 99%. Pentru anul școlar 2017-2018 ponderile înregistrate în toate județele regiunii au fost de peste 99%.

În anul școlar 2017-2018, numărul de cadre didactice din învățământul liceal, din regiunea Nord-Vest a fost de 8169 persoane din care de sex feminin 5834 persoane. Numărul cadrelor didactice calificate a fost 8128 persoane, din care de sex feminin 5818. Ponderea personalului didactic calificat la nivelul regiunii a fost de 99,50% cu puțin peste media națională de 99,07%. Ponderea pe medii de rezidență este la fel de ridicată atât pe urban cât și pe rural, de 99,45% în urban, respectiv 100% în rural.

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵²

Infrastructura și dotarea cu echipamente didactice a unităților de învățământ din învățământul profesional și tehnic are o influență determinantă în asigurarea unui învățământ de calitate, centrat pe formarea de competențe.

La nivel național statistica privind numărul de **laboratoare școlare** în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare, în anul școlar

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materială” – pentru vizualizare [clic aici](#)

2017-2018, comparativ cu situația din anul școlar 2016-2017, arată că Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1232 de laboratoare, în creștere cu 26 față de anul școlar 2016-2017. Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, Regiunea Nord-Vest este pe primul loc cu o creștere de 26 de laboratoare. Raportat la numărul total de laboratoare existente în anul școlar 2017-2018 regiunea Nord-Vest este pe locul al doilea (1232 laboratoare) după Regiunea Nord-Est cu 1358 de laboratoare.

Deși cele mai multe laboratoare se află în județul Cluj (417 laboratoare), creșteri ale numărului de laboratoare au înregistrat județele: Maramureș, Satu-Mare, Bistrița-Năsăud, iar scăderi au fost raportate în județul Bihor (-19) și județul Sălaj (-1).

În ceea ce privește **numărul de ateliere școlare** în învățământul liceal, profesional și postliceal, pe regiuni de dezvoltare și județe, la începutul anului școlar 2017-2018, Regiunea Nord-Vest (529 ateliere) se situa pe locul al treilea după regiunile Nord-Est (638 ateliere) și Centru (602 ateliere).

Din analiza realizată la nivel național, rezultă că numai în regiunea Nord-Est a crescut numărul de ateliere, (cu 3), iar în celelalte regiuni, numărul acestora a scăzut, cea mai semnificativă scădere fiind în regiunea Sud-Muntenia, cu (-36) de ateliere.

În cadrul regiunii Nord-Vest, județul Cluj ocupă primul loc, cu 169 de ateliere școlare (singurul județ al regiunii unde numărul atelierelor școlare a crescut cu 2 în anul școlar 2017-2018), urmat de Bihor cu 94 ateliere. Cel mai mic număr de ateliere școlare a fost în județul Bistrița-Năsăud, 47 de ateliere școlare.

Numărul PC-urilor în învățământul liceal, profesional și postliceal, în Regiunea Nord-Vest la începutul anului școlar 2017-2018, a fost de 19366, al doilea ca mărime după Regiunea Nord-Est cu 19.854 PC-uri.

În anul școlar 2017-2018 numărul de computere a crescut la nivel național cu 756 de computere. Cea mai mare creștere s-a înregistrat în regiunea Nord-Est (513), urmată de regiunea Sud Muntenia (225 PC-uri) și Sud-Est (190 PC-uri).

Privitor la situația numărului de computere la nivelul regiunii Nord-Vest, județul cu cele mai multe PC-uri este județul Cluj (6276), urmat de județul Bihor cu (4287) și județul Maramureș (3133). Pe ultimul loc se află județul Sălaj cu 1686 de PC-uri.

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, în anul școlar 2017-2018, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.472, în scădere față de anul școlar 2016-2017 cu 113 PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea județul Cluj -6001, din care 5605 PC-uri conectate la INTERNET.

Numărul de computere din mediul rural reprezintă numai 7,62% din totalul de computere în regiune în anul școlar 2017-2018 și 7,44% sunt conectate la internet.

În figura de mai jos este reprezentată sintetic baza materială din învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Vest, pe medii de rezidență.

Fig.nr.76

Baza materială în învățământul liceal, pe medii de rezidență la începutul anului școlar 2017-2018 în Regiunea Nord-Vest

REGIUNEA MEDIUL	SALI DE CLASA SI CABINETE SCOLARE	SALI DE GIMNASTICA	LABORATOARE SCOLARE	ATELIERE SCOLARE	TERENURI SPORTIVE AMENAJATE	BAZINE DE INOT
Nord - Vest	6528	253	1185	479	250	-
URBAN	5922	232	1088	450	228	-
RURAL	606	21	97	29	22	-

Sursa datelor: INS statistica educației "Învățământul liceal la începutul anului școlar 2017 – 2018"

Programul Operațional Regional 2014-2020, cuprinde următoarele oportunități de investiții în infrastructura educațională a unităților IPT:

- Axa Prioritară 4, prioritatea de investiții 4.4 – „Investițiile în educație, informare, inclusiv informare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare”:

- Obiectivul Specific 4.4 - Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinire a participării părinților pe piața forței de muncă.

- Obiectivul Specific 4.5 - Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de muncă

- Axa prioritară 10, prioritatea de investiții 10.1 – „Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională, pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare”:

- Obiectivul Specific 10.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții

Ghidul solicitantului impune ca la depunerea cererii de finanțare să fie anexat Avizul Ministerului Educației Naționale.

Pentru unitățile de învățământ profesional și tehnic, în vederea acordării Avizului Ministerului Educației Naționale privind oportunitatea realizării investițiilor, autoritățile publice locale trebuie să anexeze avizul consultativ din partea Consorțiilor regionale.

În acest Context, în perioada august 2018 – martie 2019, Consorțiul regional al Regiunii de dezvoltare Nord-Vest a analizat și a acordat avizul consultativ în cazul următoarelor solicitări adresate de unitățile administrativ teritoriale:

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	Unitatea de învățământ pentru care s-a solicitat avizul consultativ în scopul realizării de investiții prin POR	Axa prioritară
1	Primăria Municipiului Oradea	Colegiul Tehnic "Traian Vuia" Oradea, județul Bihor	Axa 4
2	Primăria Municipiului Oradea	Colegiul Tehnic "Mihai Viteazul" Oradea, jud. Bihor	Axa 4
3	Primăria orașului Săcueni	Liceul Tehnologic nr. 1 Cadea	Axa 10
4	Primăria orașului Valea lui Mihai	Colegiul Agricol nr. 1 Valea lui Mihai, județul Bihor	Axa 10
5	Primăria municipiului Bistrita	Liceul Tehnologic de Servicii Bistrita	Axa 4
6	Primăria municipiului Bistrita	Colegiul Tehnic „Grigore Moisil” Bistrița	Axa 10
7	Primăria comunei TELCIU	Liceul Tehnologic TELCIU, județul Bistrița -Năsăud	Axa 10
8	Primăria comunei Rodna	Școala Profesională " Florian Porcius" Rodna, județul Bistrița Năsăud	Axa 10
9	Primăria municipiului Baia Mare	Colegiul Tehnic „Transilvania”	Axa 10

		Baia Mare	
10	Primăria Municipiului Cluj-Napoca	Colegiul Tehnic „Ana Aslan” Cluj-Napoca, județul Cluj	Axa 4
11	Primăria Municipiului Cluj-Napoca	Colegiul Tehnic „Victor Ungureanu „ Campia Turzii	Axa 10
12	Primăria Municipiului Cluj-Napoca	Liceul Tehnologic ”Constantin Brâncuși” Dej	Axa 10
13	Primăria Municipiului Satu Mare	Liceul Tehnologic „Constantin Brâncuși” Satu Mare	Axa 10
14	Primăria orașului Carei	Liceul Tehnologic “Simion Bărnuțiu” Carei	Axa 10
15	Primăria comunei Medieșu Aurit	Școala Profesională Medieșu Aurit, județul Satu Mare	Axa 10
16	Primăria orașului JIBOU	Liceul Tehnologic ”Octavian Goga” Jibou	Axa 10
17	Primăria Zalău	Liceul Tehnologic „Mihai Viteazul” Zalău	Axa 4
18	Primăria orașului Cehu Silvaniei	Liceul Tehnologic ”Gheorghe Pop de Băsești” Cehu Silvaniei	Axa 10

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵³

Datele referitoare la Cheltuielile publice pentru educație sunt furnizate de EUROSTAT, până în anul 2015. Situația comparativă în intervalul 2012-2015, relevă faptul că în România se alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație, fiind depășită de Bulgaria și Ungaria, creșterea pe parcursul celor 3 ani fiind nesemnificativă.

Procentul din produsul intern brut (PIB)

Toate nivelurile ISCED 2011, excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor

	2012	2013	2014	2015
European Union (current composition)	:	5.09	5.11	:
Belgium	6.43	6.56	6.49	6.43
Bulgaria	3.68	4.06	4.22	3.93
Czech Republic	4.33	3.95	3.84	3.79
Denmark	:	:	:	:
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	4.64	4.61	4.63	4.52
Estonia	4.70	4.85	:	:
Ireland	6.16	5.32	4.92	3.77
Greece	3.64	3.58	3.62	3.68
Spain	4.34	4.18	4.15	4.16
France	5.46	5.51	5.52	5.47
Croatia	:	:	:	:
Italy	4.08	4.16	4.08	4.10
Cyprus	6.67	6.44	6.39	6.40

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „16 Cheltuieli pentru educație” - pentru vizualizare clic aici

Latvia	6.59	4.91	5.28	5.33
Lithuania	4.83	:	4.37	4.12
Luxembourg	4.39	:	4.00	3.90
Hungary	4.07	3.98	:	4.26
Malta	6.53	6.56	6.04	5.42
Netherlands	5.89	5.59	5.53	5.40
Austria	5.62	5.49	5.40	5.43
Poland	4.91	4.94	4.91	4.81
Portugal	:	5.20	5.04	4.79
Romania	2.64	2.67	2.75	2.72
Slovenia	5.44	5.12	4.99	4.64
Slovakia	3.05	4.01	4.09	4.59
Finland	:	:	6.81	6.75
Sweden	7.38	7.17	7.14	7.05
United Kingdom	:	5.89	5.85	5.68
Iceland	7.24	6.84	6.98	6.84
Liechtenstein	:	:	:	:
Norway	:	6.45	6.64	6.72
Switzerland	5.24	:	5.01	5.08
Former Yugoslav Republic of Macedonia, the	:	:	:	:
Serbia	:	:	:	3.84
Turkey	:	:	:	:

Sursa:EUROSTAT

În figura de mai jos este reprezentată evoluția cheltuielilor publice totale pentru educație, în anul 2015 toate nivelurile ISCED 2011, excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor. Sumele alocate au fost mai mici ca în 2014.

România a alocat în 2015, 2,72% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație (excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor) mai puțin decât în 2014. După statisticile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc.

Cheltuielile publice pentru Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile ISCED 3 și 4), în 2015, situează România din nou pe ultimul loc între statele uniunii cu un procent 0,66%.

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație. Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel regional: Consorțiul Regional (CR) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare;

-la nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Inspectoratelor Școlare;

-la nivelul unităților de învățământ: Consiliile de administrație/Consiliile profesionale

-la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuții ale structurilor menționate, în procesul de planificare a ofertei educaționale, sunt următoarele:

-Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.

-Consortiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea/actualizarea Planului regional de acțiune pentru învățământ (PRAI), cu integrarea componentei privind contribuția specifică a învățământului superior la dezvoltarea regională;

-CLDPS: corelarea ofertei educaționale din învățământul profesional și tehnic cu comanda socială și cu nevoile de dezvoltare personală și profesională a beneficiarilor pregătirii profesionale; elaborarea/actualizarea Planului local de acțiune pentru învățământ (PLAI); analizarea și avizarea propunerilor prezentate de inspectoratul școlar privind proiectele planurilor de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic din județ;

-Consiliile de administrație/Consiliile profesionale: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiile Regionale și Comitetele Locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS) Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

-slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);

-finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;

-antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;

-neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL) – componentă importantă a planului de învățământ, care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi).

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

În IPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea” și a fost extins treptat astfel încât, în prezent, se aplică pentru toate cele 7 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea, în același timp, un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire a acesteia.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵⁴

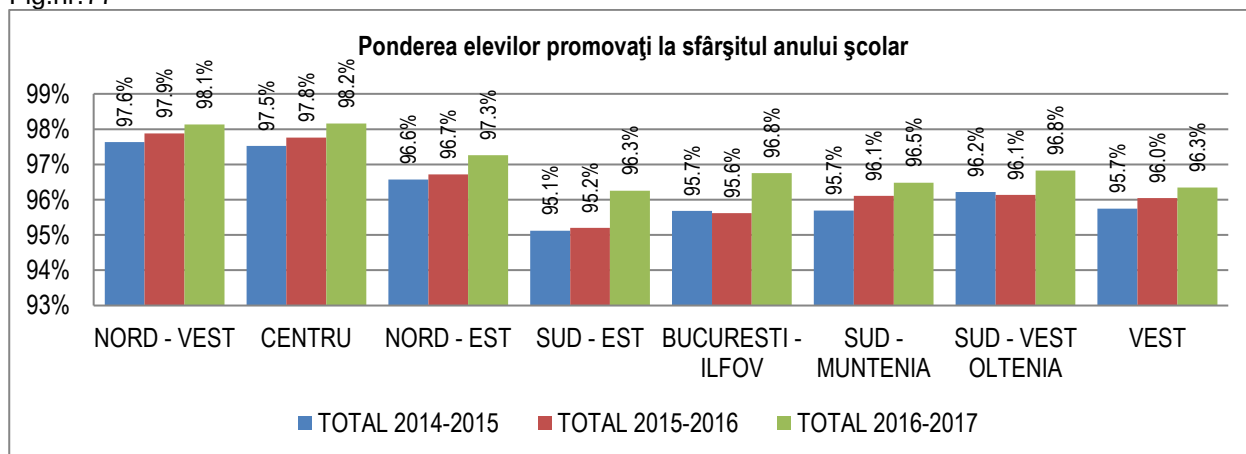
Promovabilitatea în învățământul liceal la sfârșitul anului școlar 2016-2017

Analiza rezultatelor elevilor în învățământul liceal prin prisma promovabilității la sfârșitul anului școlar s-a analizat în intervalul anilor școlari 2015- 2017 a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest și regiunea Centru ocupă primele locuri la nivel național având cele mari procente de promovabilitate între regiuni, de peste 98 % în anul școlar 2016/2017, în creștere cu 0,2 % față de anul școlar 2015-2016.

Cele mai mici procente de promovare s-au înregistrat în regiunea Sud-Est .

Analiza pe sexe arată că promovabilitatea la populația feminină a fost de 98,6% în anii școlari 2016-2017 și 2015-2016, mai mare decât la populația masculină.

Fig.nr.77

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Din analiza realizată pe clase, rezultă că în anul școlar 2016-2017, cea mai mare promovabilitate s-a înregistrat la clasa a XII-a zi (98,9%), în timp ce cel mai mic procent s-a înregistrat la clasa a IX-a zi 97,6%. La clasa a XIII-a învățământ seral,

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf. de an” – pentru vizualizare clic aici; „18 Profesional sf. de an” – pentru vizualizare clic aici; „19 Postliceal sf. de an” – pentru vizualizare clic aici

procentul de promovare este de numai 94,8%. Promovabilitatea la nivel regional este cu aproape un procent mai mare față de nivelul național.

Situația școlară a elevilor din învățământul liceal, la sfârșitul anului școlar

Fig.nr.78

REGIUNEA JUDETUL	CLASA/ANUL	2016 - 2017							
		ELEVI IN EVIDENTA LA SFARSITUL ANULUI SCOLAR		ELEVI PROMOVATI		ELEVI REPETENTI		PONDERI ELEVI PROMOVATI	
		TOTAL	DIN CARE: FEMININ	TOTAL	DIN CARE: FEMININ	TOTAL	DIN CARE: FEMININ	TOTAL	DIN CARE: FEMINI N
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
România	Clasa a IX-a	149315	78239	143019	75537	6296	2702	95.8%	96.5%
	Clasa a X-a	151758	80292	147468	78390	4290	1902	97.2%	97.6%
	Clasa a XI-a	156201	80382	152195	78927	4006	1455	97.4%	98.2%
	Clasa a XII-a	157190	80271	154428	79307	2762	964	98.2%	98.8%
	Clasa a XIII-a	17118	7996	16102	7639	1016	357	94.1%	95.5%
NORD - VEST	Clasa a IX-a	18288	9765	17845	9565	443	200	97.6%	98.0%
	Clasa a X-a	18795	10159	18487	10015	308	144	98.4%	98.6%
	Clasa a XI-a	20389	10672	20056	10568	333	104	98.4%	99.0%
	Clasa a XII-a	20909	10796	20689	10730	220	66	98.9%	99.4%
	Clasa a XIII-a	2422	1045	2295	1002	127	43	94.8%	95.9%

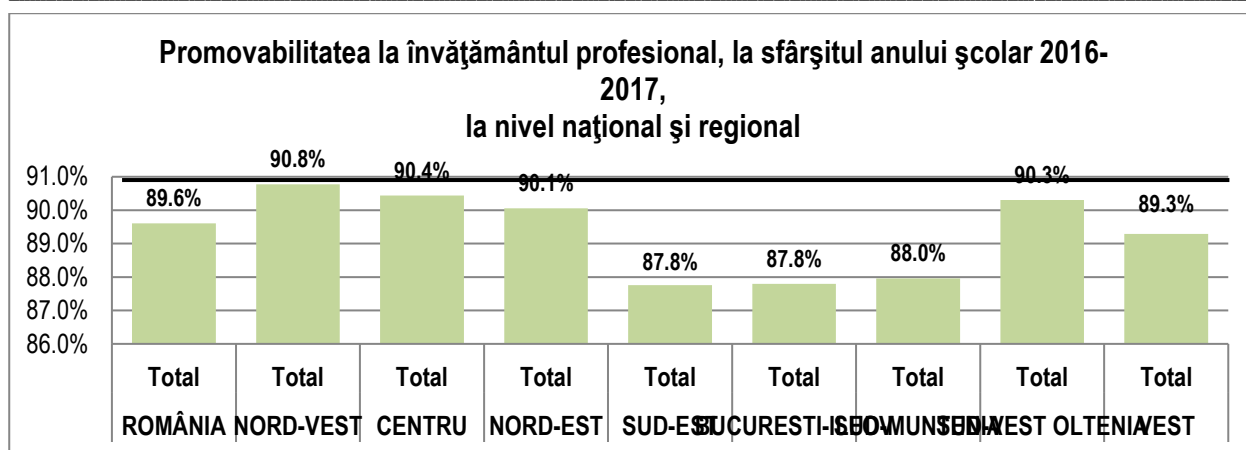
Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar", edițiile 2016 și 2017

Promovabilitatea în învățământul profesional la sfârșitul anului școlar 2016-2017

Din datele statistice furnizate de către INS, rezultă că Regiunea Nord-Vest a avut cel mai mare procent de promovare la învățământul profesional în anul școlar 2016-2017, de 90,8%, fiind urmată de Regiunea Centru cu 90,4%, peste media națională de 89,6 %.

Analizând situația pe medii de rezidență rezultă că în regiunea Nord-Vest s-a înregistrat cel mai mare procent de promovare în mediul rural 92,2%, mai mare decât în mediul urban, unde procentul de promovare a fost de 90,5%. În toate regiunile se constată că promovabilitatea este mai mare în mediul rural, depășind pe cea din mediul urban (Vest, Centru, București-Ilfov).

Fig.nr.79

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

Analizând promovabilitatea la învățământul profesional la sfârșitul anului școlar 2016-2017 la nivelul județelor din Regiunea Nord – Vest, din figura de mai jos, rezultă că cel mai mare procent de promovare s-a înregistrat în județul Maramureș (93,6%), urmat de județul Bihor cu 90,9 %. Cea mai mică promovabilitate s-a înregistrat în județul Sălaj, de 86,3% sub media regiunii.

Analiza pe medii de rezidență relevă faptul că cele mai mari procente de promovare s-au înregistrat în mediul rural în județul Cluj (100%), urmat de județele Maramureș și Satu Mare.

Situația școlară a elevilor în învățământul profesional, pe regiuni de dezvoltare, județe, medii de rezidență și tipuri de unități, la sfârșitul anului școlar 2016-2017, arată faptul că față de anul școlar 2014-2015, când numărul elevilor aflați în evidență în învățământul profesional era de 7442 de elevi, în anul școlar 2015-2016 ajunge la 10251 și 12820 în anul școlar 2016-2017, ceea ce arată că numărul de elevi a crescut pe parcursul celor 3 ani școlari, odată cu reintroducerea învățământului profesional în anul școlar 2014-2015. Cel mai mare număr de absolvenți s-a înregistrat în anul 2016-2017 - 3149, când a absolvit prima generație de învățământul profesional cu durată de 3 ani.

Promovabilitatea în învățământul postliceal la sfârșitul anului școlar 2016-2017

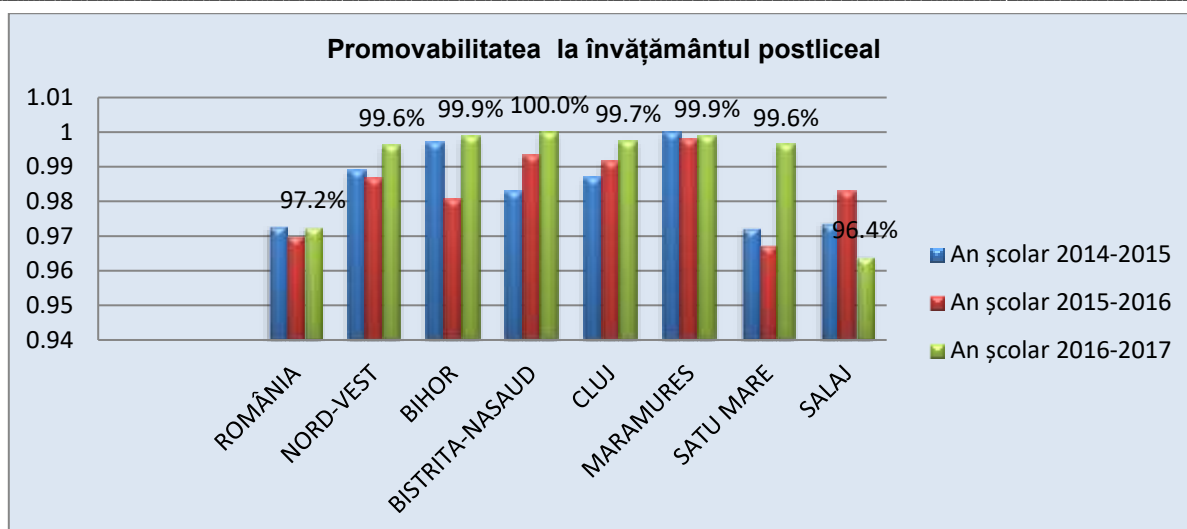
La nivel național în anul școlar 2016-2017 erau 79098 absolvenți cu 4309 mai puțin ca în anul școlar 2015-2016 (83407) și cu aproape 8000 mai puțini decât în anul școlar 2014-2015.

Promovabilitatea în învățământul postliceal în regiunea Nord-Vest era în anul 2016-2017 de 99,6%, în creștere față de anii școlari 2014-2015 și 2015-2016 cu aproape 1%.. Promovabilitatea la absolvenții de sex feminin era de 99, 8%, mai mare decât la absolvenții de sex masculin.

Comparând regiunile între ele, cel mai mare număr de elevi promovați în anul școlar 2016-2017 au fost în regiunea Sud-Vest Oltenia, 13715 de absolvenți, urmată de regiunile Nord-Est (11236 și Nord-Vest (10064)

În ceea ce privește promovabilitatea în învățământul postliceal, în regiunea Nord-Vest s-a înregistrat cel mai mare procent de promovare, 99,6%, peste media națională cu 2,4%.

Fig.nr.80

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

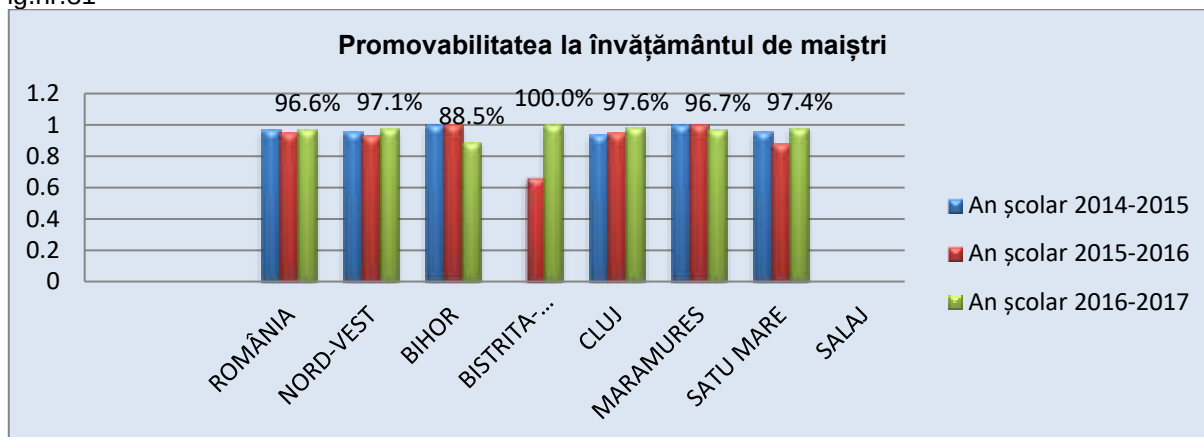
Din analiza pe județele regiunii reiese că cel mai mare procent de promovare în anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat în Bistrița-Năsăud, urmat de județele și Maramureș. Cea mai mica promovabilitate s-a înregistrat în județul Sălaj de 96,4% sub media regională.

În ceea ce privește **școala de maiștri**, la nivel național în anul școlar 2016-2017 din totalul de 5232 elevi, au promovat 5052, adică 96,6 %, cu aproape 2% mai mult decât în anul școlar 2015-2016.

Numărul de elevi înscriși la școala de maiștri reprezintă aproape 50% din numărul elevilor de la școala postliceală și a scăzut treptat pe parcursul anilor 2014-2017 cu aproape 200 de elevi. Promovabilitatea se menține ridicată în toate regiunile de dezvoltare fiind peste 97% în regiunea Nord-Vest, Centru, Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia și cu puțin sub 97% în celelalte regiuni.

Analiza pe județele regiunii Nord-Vest, arată că procentul de promovare în toate județele regiunii este apropiat de cel regional, iar în județul Sălaj nu se școlarizează elevi la școala de maiștri.

Fig.nr.81

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Serviciile de orientare și consiliere sunt oferite la nivelul sistemului de învățământ de Centrele Județene de Resurse și Asistență Educațională (CJRAE) prin profesorii consilieri arondați unităților de învățământ. Numărul de profesori consilieri este

insuficient în raport cu numărul de elevi, iar mediul rural serviciile de consiliere sunt extrem de reduse, unitățile de învățământ din mediul rural au în cazuri foarte rare profesori consilieri.

Calendarul admiterii în învățământul profesional prevede acțiuni de consiliere cu sprijinul CJRAE în toate unitățile de învățământ gimnazial, activități la care sunt invitați elevii și părinți

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁵

Absolvenți în învățământul liceal

Analiza evoluției numărului de absolvenți din învățământul liceal în perioada 2010-2016, la **nivel național**, arată faptul că în cadrul filerei teoretice și filierei tehnologice s-a înregistrat o evoluție descrescătoare cu unele variații în anumite intervale, în timp ce în cadrul filierei vocaționale trendul s-a menținut crescător pe toată perioada analizată.

Numărul absolvenților filierei teoretice a marcat o scădere semnificativă în anul 2012 la 76107 absolvenți, după care a crescut în anii 2013 și 2014, ajungând în 2014 la 88720, cel mai mare număr de absolvenți din intervalul analizat, urmată de scădere foarte mare în anul 2015 cu aproape 11000 de absolvenți și o ușoară creștere în anul 2016 cu aproape 1000 de absolvenți.

În ceea ce privește filiera tehnologică evoluția a fost sinuoasă, scădere în 2011, creștere semnificativă în 2012 (111555 absolvenți), ajungând la 64957 de absolvenți în anul 2015 și 62856 în anul 2016, datorită reintroducerii învățământului profesional ca opțiune pentru elevi începând cu anul școlar 2014-2015.

Analiza **la nivel regional** este ilustrată în figura de mai jos și relevă următoarele: În cadrul filierei teoretice evoluția a avut un trend descendent până în anul 2013, după care s-a înregistrat o creștere semnificativă în anul 2014, cu 1238 de absolvenți, urmată de scădere semnificativă în anul 2015 la 10402 absolvenți cu 1450 de absolvenți mai puțin decât în 2014 și o ușoară creștere în anul 2016 cu 200 absolvenți.

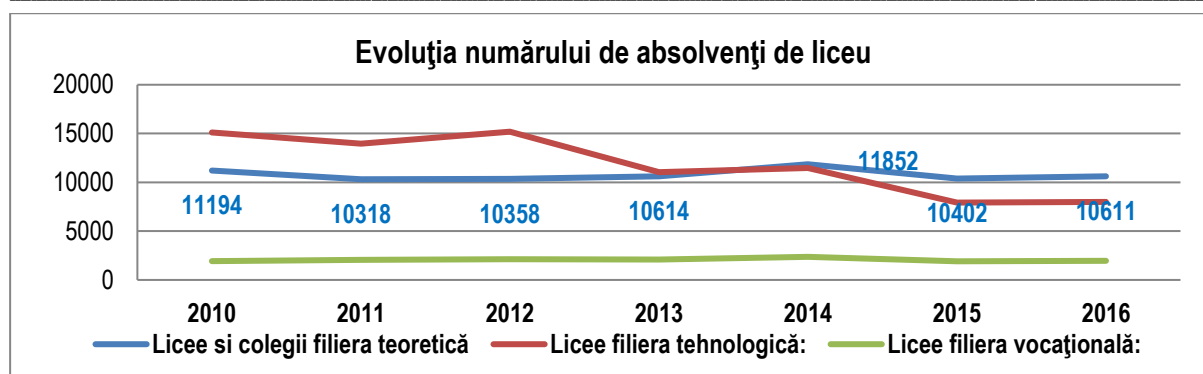
În ceea ce privește numărul de absolvenți la filiera tehnologică a avut în intervalul analizat o evoluție sinuoasă marcată de creșteri și descreșteri pe anumite intervale. Astfel dacă în 2010, numărul absolvenților era de peste 15.000, în 2011 ajunge la 14.000, ca apoi în 2012 să ajungă din nou peste 15.000. După anul 2012 scăderea este semnificativă, ajungând în anul 2015 la 7295 absolvenți, cu puțin peste jumătate, așa cum erau în 2010 și la 7982 în anul 2016, comparabil cu 2015. De altfel scăderea semnificativă în cei doi se datorează și reintroducerii învățământului profesional începând cu anul școlar 2014-2015.

Scăderea se mai datorează și declinului demografic, cât și lipsei de orientare și consiliere a elevilor privind filiera tehnologică.

În cadrul filierei vocaționale, trendul urmează cel național, oscilațiile fiind foarte mici, numărul de elevi fiind în jurul lui 2000, plus sau minus.

Fig.nr.82

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „20 Absolvenți IPT” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Sursa. INS

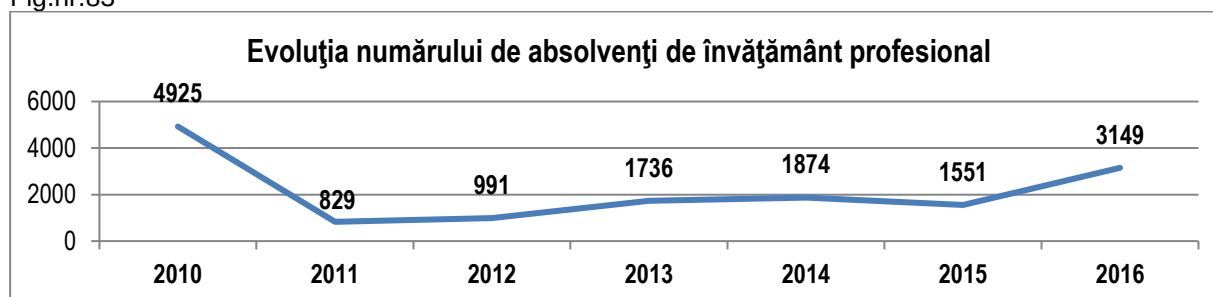
Absolvenți în învățământul profesional

Evoluția numărului de absolvenți în învățământul profesional la nivel național este analizată în intervalul 2011-2016 și este profund influențată de aspectele legislative care au marcat schimbări în învățământul profesional. Scăderea masivă s-a produs în anul 2011, unde comparativ cu 2010, numărul de absolvenți a scăzut de la 34733 de absolvenți la 4570 de absolvenți, datorită nealocării de plan de școlarizare în învățământul profesional începând cu anul școlar 2008-2009. În această perioadă singura opțiune pentru învățământul profesional au fost stagiile de practică, după clasa a X-a pentru care elevii au optat în număr foarte mic.

Începând cu anul școlar 2011-2012, la presiunea mediului economic s-a reînființat învățământul profesional, dar cu durată de 2 ani, după clasa a IX-a, în concordanță cu legea educației naționale. Din anul școlar 2014/2015 se reintroduce învățământul profesional cu durată de 3 ani, prin modificare legii educației naționale. Modificarea politicilor educaționale în sensul încurajării învățământului profesional a făcut ca în perioada 2013 – 2016 numărul absolvenților din învățământul profesional să crească la 19423 absolvenți, așa cum reiese din graficul

În cadrul **regiunii Nord-Vest** trendul a fost identic cu cel național, politicile educaționale, având o influență importantă asupra numărului de absolvenți de învățământ profesional. La fel ca și la nivel național, și în regiunea Nord-Vest scăderea masivă s-a produs în anii 2011 și 2012, unde comparativ cu 2010, numărul de absolvenți a scăzut de la 4925 de absolvenți la 991 de absolvenți, datorită nealocării de plan de școlarizare în învățământul profesional începând cu anul școlar 2008-2009. După anul 2012 trendul devine crescător, ajungând în anul 2014 la 1874 de absolvenți, iar în anul 2015 la 1551 de absolvenți, iar în anul 2016 la 3149, dublu față de anul anterior.

Fig.nr.83

Sursa datelor: INS

Scăderea din anul 2015 s-a datorat reintroducerii începând cu anul 2014/2015 a învățământului profesional cu durată de 3 ani, ceea ce a făcut să scadă numărul elevilor care au absolvit învățământul profesional de 2 ani.

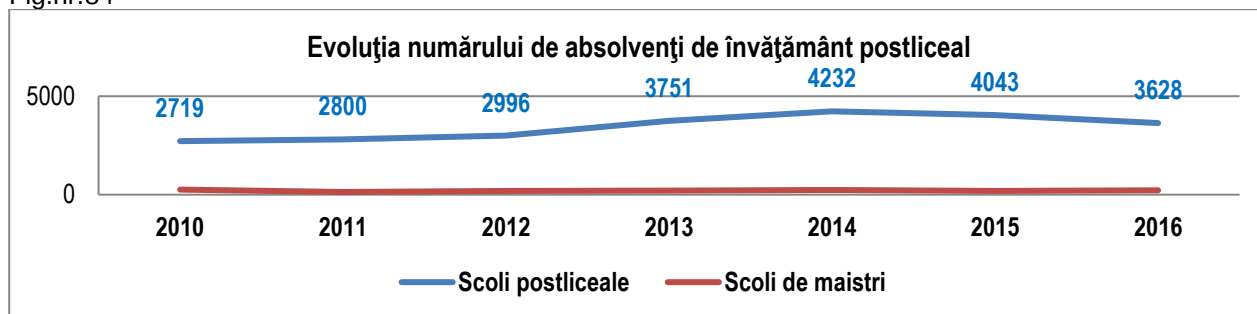
Absolvenți în învățământul postliceal

Analiza statistică la nivel **național** în intervalul 2010-2016 arată că școala postliceală a devenit o opțiune din ce în ce mai atractivă, pentru absolvenții de liceu fără bacalaureat, numărul absolvenților a crescut de la 18296 în 2010, la 32037 în 2014, urmat de o scădere în anul 2015 (31083) și în anul 2016 (29272), pe fondul scăderii numărului de absolvenți de învățământ liceal

În ceea ce privește școala de maiștri numărul de absolvenți a scăzut în intervalul analizat de la 2958 în 2010 la 2566 în 2016, cu o ușoară creștere în anul 2014, la 3531 de absolvenți.

În ceea ce privește **nivelul regional**, în regiunea Nord-Vest la nivelul postliceal, trendul a fost identic cu cel național, cu o creștere a numărului de absolvenți de învățământ postliceal de la 2719 în anul 2010 la 4232 în anul 2014, urmat e o mică scădere în anul 2015 (4043) și 2016(3628).

Fig.nr.84

Sursa: INS

În ceea ce privește școala de maiștri trendul a fost descrescător în regiunea Nord-Vest, de la 258 de absolvenți în 2010 la 227 în anul 2016. La nivel județean cel mare număr de absolvenți de învățământ postliceal și de maistri s-a înregistrat în anul 2016 în județul Cluj -1345, urmat de județul Bihor cu 870, în scădere față de anul 2015; în județul Sălaj, s-a înregistrat cel mai mic număr de absolvenți de postliceală 188, în județ nu sunt școlarizați elevi prin de școala de maiștri.

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED⁵⁶

Rata de absolvire în învățământul gimnazial s-a analizat în intervalul 2006-2017 și are valori peste 85% în regiunea Nord-Vest în intervalul 2006- 2012, cu o scădere la 83,2 % în anul școlar 2012-2013 și 83,4 în anul școlar 2015-2016. În anul școlar 2016-2017, rata de absolvire la nivelul Regiunii Nord-Vest scade la 82,5%. Pe aproape întreg intervalul analizat rata de absolvire este mai mică decât cea la nivel național.

Analiza pe județele regiunii Nord-Vest, arată faptul că cea mai ridicată rată de absolvire la nivel gimnazial în anul școlar 2016-2017 se înregistrează în județul Bistrița-Năsăud, 85,2%, iar cea mai mică rată de absolvire în județul Maramureș (80%), urmat îndeaproape de județul Satu Mare (80,2%).

Comparativ, situația pe regiunile de dezvoltare evidențiază cea mai ridicată rată de absolvire în învățământul gimnazial în anul școlar 2016-2017 în regiunea București-Ilfov de 91,2%, iar cea mai scăzută în regiunea Centru de 80,8%. Ca o concluzie generală privind rata de absolvire în învățământul gimnazial, rezultă că în toate regiunile de dezvoltare rata de absolvire a scăzut în intervalul 2015-2017.

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21 Rata de absolvire (INS)” – pentru vizualizare clic aici

Pe medii de rezidență, se observă diferențe notabile între mediul urban și mediul rural, cu diferențe mari de peste 30% pe tot intervalul analizat. În anul școlar 2006-2007, în regiunea Nord-Vest rata de absolvire a ciclului gimnazial a fost de 100,3% (mai ridicată decât cea la nivel național 99,4%), în timp ce în mediul rural rata de absolvire a fost de numai 67,8%, tendință care se observă în toate regiunile de dezvoltare.

La nivel județean, cea mai ridicată rată de absolvire în anul școlar 2006-2007, în mediul urban s-a înregistrat în județul Bihor de 107,5%, iar cea mai scăzută județul Maramureș de 86,7%. În mediul rural rata de absolvire a ciclului gimnazial este mult mai scăzută, situându-se la 67,8%, județul cu cea mai scăzută rată în mediul rural este Clujul cu 54,4%, cea mai mare rată de absolvire în mediul rural înregistrându-se în județul Bistrița-Năsăud, de 80,1%.

Analiza ratei de absolvire pe sexe arată că pe tot intervalul analizat, rata de absolvire pentru populația de sex feminin a fost mai mare în comparație cu populația de sex masculin, cu diferențe de 1-2%. Tendința s-a menținut și în interiorul județelor regiunii. Astfel în anul școlar 2006-2007, pentru populația de sex feminin rata de absolvire era de 83,3, iar pentru populația de sex masculin rata de absolvire era de 81,8%.

Rata de absolvire la nivel liceal

La nivel liceal rata de absolvire are o evoluție ascendentă în intervalul 2006-2013, cu o scădere semnificativă în anul școlar 2013-2014, urmată de un maxim în anul 2014-2015 (91%), urmată apoi de o nouă scădere în anii școlari 2015-2016 și 2016-2017, la valori de 72,6%, respectiv 73,6%. Comparativ cu nivelul național, rata de absolvire la nivel liceal în regiunea Nord-Vest a fost semnificativ apropiată de valorile naționale, cu diferențe de până la 1-2 %.

Analiza ratei de absolvire pentru învățământul liceal în regiunile de dezvoltare evidențiază faptul că în anul școlar 2006-2007, cea mai mare rată de absolvire s-a înregistrat în regiunea București Ilfov (98%), iar cea mai mică rată de absolvire s-a înregistrat în Regiunea Nord-Est (65%).

Analiza în interiorul regiunii Nord-Vest, arată că județele regiunii au urmat tendința regională, cu unele fluctuații, așa cum rezultă din figura de mai jos. În anul școlar 2006-2007, cea mai mare rată de absolvire la nivel liceal s-a înregistrat în județul Bihor (76,8%), peste media regională, iar cea mai mică rată de absolvire s-a înregistrat în județul Satu Mare, de numai 58,6%.

Analiza ratei de absolvire în învățământul liceal pe medii de rezidență a scos în evidență diferențe semnificative între mediul urban și mediul rural, în toate regiunile de dezvoltare și la nivel național, pe toată perioada analizată. Astfel la nivelul regiunii Nord-Vest, în anul școlar 2006-2007, rata de absolvire la nivel liceal era de 148,4%, în timp ce în mediul rural era de numai 10,1%, valori comparabile cu nivelul național și cu celelalte regiuni de dezvoltare.

În cadrul regiunii Nord-Vest, în anul școlar 2006-2007 cea mai mare rată de absolvire în mediul urban s-a înregistrat în județul Sălaj, de 172,6%, urmat de județul Bistrița-Năsăud cu o rată de 164,8%, cea mai mică rată de absolvire înregistrându-se în județul Maramureș (132,6%). În mediul rural ratele de absolvire sunt semnificativ mai mici decât în mediul urban cu valori cuprinse între 1,3% (județul Cluj) și 17,3% în județul Bihor.

Fig.nr.85

%	România	Nord - Vest	Bihor	Bistrița-Năsăud	Cluj	Maramureș	Satu Mare	Sălaj
2006 - 2007	53.5	54.2	70.1	51.1	44.4	53.4	46.5	68.6
2007 - 2008	64.4	62.8	77.6	59.9	51.4	64.7	57.8	74.4
2008 - 2009	59.5	62.2	75	56.2	53.6	64.5	59	68.3
2009 - 2010	80.3	79.6	93.5	76.3	64.7	84.5	77.2	89.6
2010 - 2011	78.9	79.5	93.1	80.7	64.8	83.8	75.5	86.5
2011 - 2012	79.2	83.7	92.6	84.9	76.8	83.8	77	89.6
2012 - 2013	84.9	87.9	101.7	84.6	76.8	93.4	79.6	93.1
2013 - 2014	78.9	82.2	87.8	77.7	84.4	82.4	71.8	84.2
2014 - 2015	89.1	91	96.5	85.3	96.2	88.3	85	87.1
2015 - 2016	72.2	72.6	77.4	69	77.1	73	58.6	76
2016 - 2017	71.8	73.6	76.8	66.1	81.8	76.2	58.6	73.9

Sursa: INS

Analiza ratei de absolvire pe sexe arată că pe tot intervalul analizat, rata de absolvire pentru populația de sex feminin a fost mai mare în comparație cu populația de sex masculin, cu diferențe de până la 8-9%. Tendința s-a menținut și în interiorul județelor regiunii.

Astfel în anul școlar 2016-2017, în regiunea Nord-Vest pentru populația de sex feminin rata de absolvire era de 78%, iar pentru populația de sex masculin rata de absolvire era de 69,4%. Tendințele privind rate de absolvire mai mari la populația de sex feminin în comparație cu cea de sex masculin se mențin și la nivelul județelor regiunii.

Rata de absolvire în învățământul profesional

La învățământul profesional rata de absolvire analizată în perioada 2006- 2017, în Regiunea Nord-Vest a avut o evoluție descrescătoare de la 42% în 2006 la 14,8% în 2011, iar apoi în perioada în care nu au mai fost repartizate locuri la învățământul profesional (2011-2013) rata a scăzut foarte mult la 2,7%. În perioada 2014-2015, după absolvirea primei generații de învățământ profesional cu durata de 2 ani, apoi odată cu reintroducerea învățământului profesional cu durata de 3 ani, rata de absolvire a început să crească ușor. Aceeași evoluție a fost înregistrată și la nivelul județelor regiunii. Rata de absolvire în anul școlar 2015-2016, este ușor mai scăzută decât cea înregistrată în 2014-2015, dar în creștere semnificativă în anul școlar 2017-2017, de 11,2%.

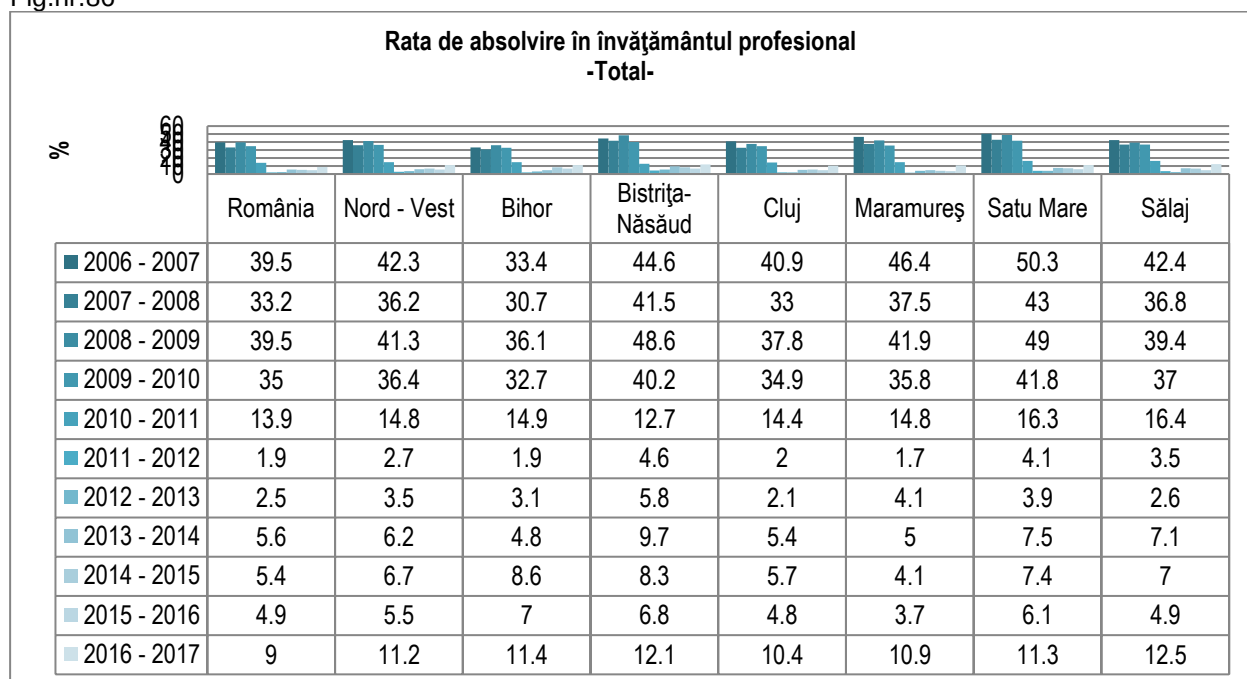
La nivelul regiunilor de dezvoltare cea mai mare rată de absolvire a fost înregistrată în anul școlar 2016-2017 în regiunea Centru de 12%, iar cea mai mică în regiunea București – Ilfov de 2,7%.

Analiza pe sexe a scos în evidență faptul că rata de absolvire pentru populația școlară de sex masculin a fost mai ridicată pe toată perioada analizată decât cea de sex feminin. În anul 2016-2017 diferența era 9,5% puncte procentuale. Aceste diferențe mari între populația de sex masculin și cea de sex feminin se datorează și numărului mai mare de absolvenți de școală profesională de sex masculin atât la nivelul regiunii cât și la nivelul județelor.

La nivelul județelor se mențin aceleași tendințe ca și la nivelul regiunii privind populația de sex feminin și masculin. În anul școlar 2016-2017, județul Bistrița-Năsăud are cea mai mare rată pentru populația de sex masculin de 18,7%, iar cea mai mică rată de

absolvire se înregistrează în județul Maramureș, de 14%. Pentru populația feminină ratele sunt mult mai scăzute, dar respectă același trend.

Fig.nr.86

Sursa: INS

În ceea ce privește rata de absolvire pe medii de rezidență, se observă că pe tot intervalul analizat, rata de absolvire a fost semnificativ mai mare în mediul urban, comparativ cu mediul rural.

Astfel în anul școlar 2016-2017, rata de absolvire în învățământul profesional din mediul urban a fost de 21,8% în regiunea Nord-Vest, în mediul rural rata fiind de 2,6%.

Comparativ cu celelalte regiuni, valorile înregistrate în regiunea Nord-Vest, se situează pe locul al treilea, după regiunea Nord-Vest și regiunea Centru.

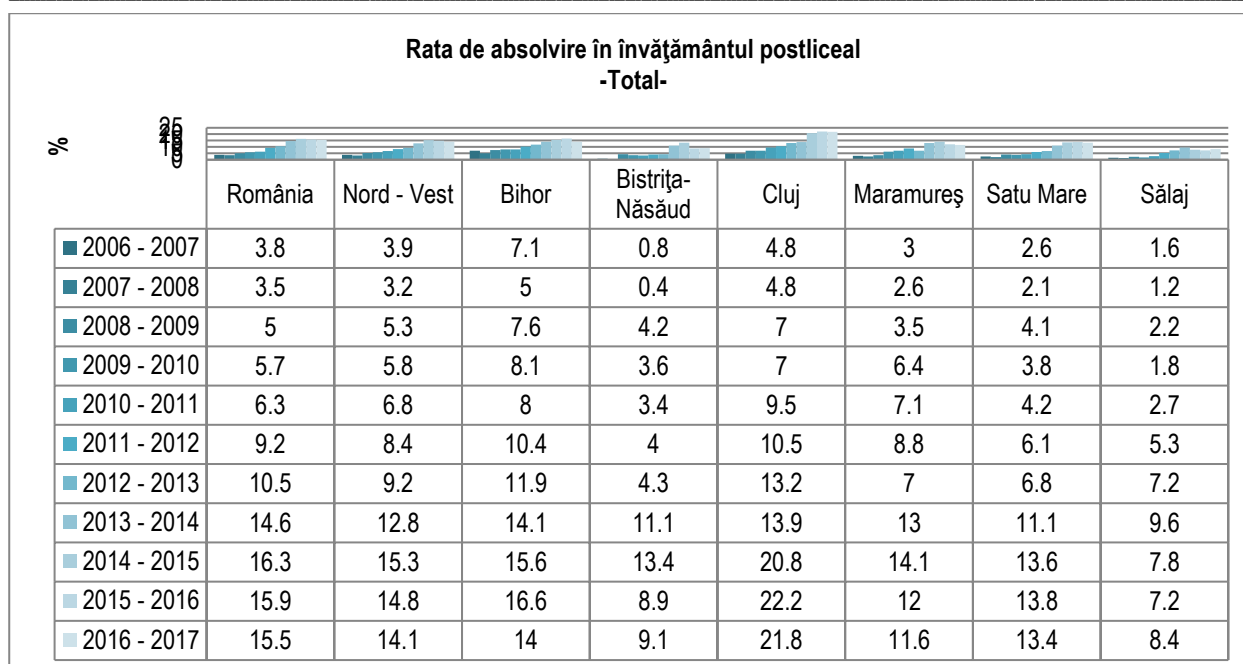
La nivelul județelor, tendințele sunt asemănătoare cu cele la nivel regional, cea mai mare valoare este înregistrată la nivelul anului școlar 2016-2017 în județul Bihor (27,7%), urmat de județul Satu Mare cu 27,3%.

Rata de absolvire în învățământul postliceal

Din analiza realizată în intervalul 2006-2017, rezultă că tendința generală identificată la nivelul regiunii Nord-Vest este de creștere a ratei de absolvire în învățământul postliceal de la 3,9% în anul școlar 2006-2007 la 14,1% în anul școlar 2016-2017. Față de nivelul național, rata de absolvire în regiunea Nord-Vest a fost fluctuantă cu diferențe de pînă la 1-2% în plus sau minus în intervalul analizat.

Județul cu cea mai ridicată rată de absolvire la învățământul postliceal în anul 2016-2017 a fost județul Cluj 21,8%, în ușoară scădere față de anul școlar 2015-2016, iar cea mai scăzută rată de absolvire a fost înregistrată în județul Sălaj de 8,4%, în ușoară creștere față de anul școlar 2015-2016

Fig.nr.87

Sursa: INS

La nivel național cea mai ridicată rată de absolvire a înregistrat-o regiunea Sud-Vest Oltenia de 27%, urmată la mare distanță de regiunea București-Ilfov cu 19%.

Analiza pe sexe a evidențiat faptul că rata de absolvire în 2016-2017, pentru populația școlară feminină din învățământul postliceal a fost mai ridicată de (19,8%) la nivelul regiunii, iar cea masculină a înregistrat o rată de 8,5%, tendință care s-a menținut pe tot intervalul analizat.

La nivelul județelor regiunii se remarcă aceleași tendințe ca la nivel regional, astfel că în județul Cluj se înregistrează în anul școlar 2016-2017 cea mai ridicată rată de absolvire atât pentru sexul feminin 28,9 % cât și pentru sexul masculin (14,7%), învățământul postliceal sanitar fiind deosebit de bine reprezentat în județ.

Raportat la mediul de rezidență, pe tot intervalul analizat s-a remarcat o diferență semnificativă între mediul urban, unde s-au înregistrat valori mult mai mari decât în mediul rural, aceasta datorându-se faptului că există foarte puține școli postliceale în mediul rural. Astfel în anul școlar 2016-2017, la nivelul regiunii Nord-Vest rata de absolvire în mediul urban era 28,8%, în timp ce în mediul rural era de numai 0,6%. Județul cu cea mai mare rată de absolvire în mediul urban a fost județul Cluj cu (35,9%), iar cea mai mică rată a fost înregistrată în județul Sălaj de (21%).

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, cea mai mare rată de absolvire în anul 2017 s-a înregistrat în regiunea Sud-Vest Oltenia, de 57,2%, în timp ce în regiunea Nord-Vest rata de absolvire a fost de 28,8% în mediul urban.

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁷

Din datele statistice furnizate de INS pentru perioada 2007-2018, rata de tranziție de la gimnaziu la învățământul secundar superior, la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost mai scăzută decât cea la nivel național. Dintre regiuni, cea mai mare rată de tranziție a avut-o Regiunea București Ilfov, cu 113% în anul școlar 2017-2018, în timp ce în regiunea Nord-Vest era de 96,9%.

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „22 Rata tranziție (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

La nivelul Regiunii Nord-Vest, cea mai mare rată de tranziție a fost înregistrată în județul Cluj cu o medie a intervalului analizat de 105%, iar cea mai scăzută rată de tranziție a fost înregistrată în județul Satu-Mare de 92% în anul școlar 2007-2018.

Analiza pe sexe a arătat că pentru ambele sexe rata de tranziție a fost destul de ridicată, de peste 95% la nivelul regiunii. Cea mai mare rată de tranziție pentru populația școlară de sex feminin s-a înregistrat în județul Cluj de 104,3%, respectiv 105,5% pentru populația de sex masculin. Cele mai scăzute rate de tranziție în învățământul secundar superior la nivel regional au fost înregistrate în județele Satu-Mare și Sălaj, sub 95%, atât la populația de sex masculin cât și la populația de sex feminin.

Pe medii de rezidență, rata de tranziție este semnificativ mai mare în mediul urban în comparație cu mediul rural. Astfel în anul 2018, rata de tranziție în regiunea Nord-Vest era de 163,4% în mediul urban și de numai 15,2% în mediul rural. Valori mari ale ratei de tranziție în mediul urban se înregistrează în toate regiunile de dezvoltare, cele mai mari în regiunea Nord-Est, de 218,4%, cele mai mici fiind în regiunea București-Ilfov (120%).

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar

La nivelul regiunii Nord-Vest în intervalul 2007-2018 arată faptul că ratele de tranziție au avut valori între 56,7% în anul școlar 2012-2013 la 82,6% în anul școlar 2017-2018, peste media națională (62,4%). În interiorul regiunii ratele de tranziție sunt foarte mici, excepție fiind județul Cluj unde rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar a atins nivelul de 253% în anul școlar 2017-2018. Disparitățile între județele regiunii sunt foarte mari astfel că în județul Sălaj rata de tranziție a fost de doar 6,6%, cauza fiind numărul redus de elevi cuprinși în învățământul postliceal.

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare a scos în evidență diferențe foarte mari: dacă în regiunea București-Ilfov rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar a fost în 2017-2018 de 174%, în regiunea Sud-Muntenia a fost doar 19,5%. Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al II-lea după regiunea București-Ilfov, cu o rată de tranziție de 82,6%, mai mare decât cea de la nivel național care s-a situat la 62,4%.

Analiza pe sexe a arătat că ratele de tranziție pentru populația școlară feminină sunt mai ridicate decât cele pentru populația masculină, cu valori de 94,9% respectiv 69,3% la nivelul regiunii Nord-Vest în anul școlar 2017-2018.

Județul Cluj ocupă și aici o poziție de lider la mare distanță de celelalte județe ale regiunii cu rate de tranziție cuprinse între 283,6% pentru populația feminină și 220% pentru populația de sex masculin, urmare a atractivității de care se bucură învățământul postliceal în județ.

Analiza pe medii de rezidență arată clar că învățământul postliceal se desfășoară în mediul urban, diferențele fiind foarte mari, în regiunea Nord-Vest fiind de 89,1% în mediul urban și de 0,9% în mediul rural.

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁸

Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial

Din analiza datelor furnizate de INS în intervalul 2006-2017 se constată că rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial în regiunea Nord-Vest a fost pe tot intervalul analizat sub media națională cu valori sub 2%, cea mai mare rată s-a

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” – pentru vizualizare clic aici

înregistrat în anul școlar 2006-2007 de 1,9%, în anul școlar 2016-2017 rata abandonului a fost de 1,7%.

La nivelul județelor regiunii, rata medie cea mai scăzută a abandonului pentru nivelul primar- gimnazial în anul școlar 2016-2017 se înregistrează în județul Cluj de 1,2%, urmat de județele Sălaj și Bistrița-Năsăud cu 1,3%. Cea mai mare rată medie de abandon școlar pentru nivelele analizate s-a înregistrat în județul Maramureș de 2,6%, în creștere față de anul anterior cu 1%.

Din analiza ratei abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial în cadrul regiunilor de dezvoltare, pentru anul școlar 2016-2017, rezultă că regiunea Nord-Vest se află pe locul al patrulea după regiunile București-Ilfov, Nord-Est, Vest și Sud-Vest Oltenia cu o rată de abandon de 1,7%. La nivel național rata de abandon în învățământul primar și gimnazial a fost de 1,6%.

Analiza ratei de abandon pe sexe a scos în evidență faptul că la nivelul regiunii Nord-Vest, rata de abandon pentru populația școlară de sex feminin a fost mai mică (1,5%) comparativ cu cea pentru populația școlară de sex masculin (1,8%).

Raportat la mediul de rezidență rata de abandon școlar la nivelul regiunii Nord-Vest în anul școlar 2016-2017 a fost mai mică pentru mediul urban (1,1%) comparativ cu mediul rural (2,3%). În toate județele regiunii rata abandonului a fost mai mare în mediul rural, decât în mediul urban, cu diferențe de peste 1,5%.

Rata abandonului școlar în învățământul gimnazial

Analiza ratei de abandon școlar în învățământul gimnazial la nivelul regiunii Nord-Vest a evidențiat o rată de abandon (1,9%) în anul școlar 2016-2017, mai mare cu 0,1% decât cea la nivel național (1,8%). De altfel pe tot intervalul analizat rata abandonului la nivel gimnazial este mai mică decât la nivel național, cu excepția anului școlar 2016-2017.

Dintre județele regiunii, în anul școlar 2016-2017 județul Bistrița-Năsăud a înregistrat cea mai mică rată de abandon școlar la nivel gimnazial de 1,4%, urmată de județul Cluj cu 1,5%, unde față de anul școlar 2015-2016, rata abandonului a crescut cu 0,4%. Dacă în anul școlar 2015-2016, cea mai mare rată de abandon școlar a fost înregistrată în județul Bihor, fiind de 2,8%, în anul școlar 2016-2017 în județul Bihor, rata de abandon a fost de 1,9% (cu 0,9% mai mică), cea mai mare rată de abandon s-a înregistrat în județul Maramureș, de 2,8%.

La nivel național comparația dintre regiunile de dezvoltare în anul școlar 2016-2017 a evidențiat cea mai mică rată de abandon școlar la nivel gimnazial în regiunile Vest (1%), urmată de București-Ilfov și Sud-Vest Oltenia (1,4%). Regiunea Nord-vest ocupă locul al V-lea cu o rată de abandon școlar de (1,9%), în creștere față de anul școlar 2015-2016, când ocupa locul al treilea.

Analiza ratei de abandon școlar la nivel gimnazial pe sexe, a scos în evidență faptul că la nivelul regiunii Nord-Vest, pe tot intervalul analizat rata de abandon pentru populația școlară de sex feminin a fost mai mică comparativ cu cea pentru populația școlară de sex masculin. Astfel în anul școlar 2016-2017 rata de abandon la populația școlară de sex feminin a fost de 1,7%, în timp ce rata de abandon la populația de sex masculin a fost de 2,1%.

Analiza pe județe, arată faptul că cea mai mică rată de abandon școlar pentru nivelul gimnazial a fost înregistrată în județul Bistrița-Năsăud, pentru populația de sex feminin (0,9%), iar pentru populația de sex masculin în județul Sălaj (1,7%).

Raportat la mediul de rezidență, în anul școlar 2016-2017 regiunea Nord-Vest a înregistrat o rată de abandon școlar la nivel gimnazial de 1,3 % în mediul urban, în timp ce în mediul rural aceasta era de 2,7%. La nivelul județelor regiunii s-a menținut trendul regional, rata de abandon în mediul rural fiind semnificativ mai mare în mediul rural comparativ cu mediul urban.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, regiunea Nord-Vest se află pe ultimele locuri privind rata abandon în mediul urban, fiind depășită doar de regiunile Centru (1,9%) și București-Ilfov (1,4%).

Rata abandonului școlar în învățământul liceal

Datele furnizate de INS pentru învățământul liceal cuprind intervalul anilor școlari 2006/2007- 2010/2011. Nu există date actualizate și ca atare analiza se rezumă la nivelul anilor 2010-2011. Pe intervalul analizat se observă că rata abandonului în regiunea Nord-Vest este sub media națională, mai mare la populația de sex masculin și în mediul rural. Cea mai scăzută rată a abandonului școlar la nivel liceal se înregistrează în județul Bihor(1,9%), urmat de județul Sălaj (2,4%), cea mai mare rată de abandon școlar înregistrându-se în județul Satu-Mare (5,5%). Pe medii de rezidență, în mediul rural se înregistrează cea mai mare rată a abandonului școlar în județul Sălaj (5,9%) în anul școlar 2010/2011.

La nivelul regiunilor de dezvoltare cea mai mică rată de abandon școlar a fost înregistrată în regiunea Sud-Muntenia de 2,4%, iar cea mai mare rată de abandon școlar s-a înregistrat în regiunea Vest (3,9%).

Rata abandonului școlar în învățământul profesional

Datele furnizate de INS se referă la perioada 2006/2007- 2010/2011. De remarcat faptul că începând cu anul școlar 2008/2009 nu s-a mai alocat plan de școlarizare pentru învățământ profesional, clasele existente au continuat până la finalizarea studiilor. Din analiza graficului de mai jos, rezultă că rata abandonului în învățământul profesional la nivelul regiunii Nord-Vest, este sub media națională în intervalul analizat, înregistrându-se o creștere semnificativă în anul școlar 2010/2011. Cele mai mici rate ale abandonului s-au înregistrat în județul Sălaj, iar cele mai mari în județul Bistrița-Năsăud.

Pe sexe, rata abandonului școlar la nivel profesional este mai mare la populația de sex feminin (23,3%) la nivelul regiunii Nord-Vest, iar pe medii de rezidență în mediul rural este mai mare decât în mediul urban (24,4%).

La analiza pe regiuni, regiunea Nord-Vest se situează pe locul al IV-lea după regiunile Vest, Sud-Vest Oltenia și Nord-Est. În toate regiunile s-a înregistrat o creștere semnificativă a ratei abandonului în anul școlar 2010/2011 (mai mult de dublu).

Rata abandonului școlar în învățământul liceal și profesional

Rata abandonului cumulat pe cele două nivele este analizată în intervalul de ani școlari 2010/2011- 2016/2017. Analiza coincide cu reintroducerea învățământului profesional de doi ani în anul școlar 2012/2013 și a învățământului profesional de trei ani în anul școlar 2014/2015, la solicitările operatorilor economici.

Din analiza realizată, rezultă că valorile cumulate pe cele două nivele sunt mai mari decât cele la nivel liceal, dar la jumătate față de cele din învățământul profesional. Comparativ cu nivelul național regiunea Nord-Vest se situează pe intervalul analizat sub media pe țară care este de 2,6% în anul școlar 2016-2017, la nivelul regiunii Nord-Vest rata abandonului fiind de 2,4%.

La nivelul județelor din regiune, cele mai mari rate ale abandonului școlar în anul școlar 2016-2017 se înregistrează în județele Satu Mare (3,8%), dar în scădere față de anul școlar 2015-2016 și Bistrița-Năsăud (2,9%), iar cele mai mici în județele Bihor și Cluj de 1,7%, respectiv 1,9%.

Pe sexe rata abandonului școlar la nivel liceal și profesional este mai mare la populația școlară de sex masculin (2,8%), comparativ cu cea de sex feminin (2,1%) în anul școlar 2016-2017, iar pe medii de rezidență rata mai mare a abandonului școlar se înregistrează în mediul rural (5%) comparativ cu mediul urban unde rata de abandon școlar în anul 2016-2017 a fost de (2,6%), ambele rate în scădere față de anul anterior. Din analiza realizată la nivel regional, rezultă că regiunea Nord-Vest (2,6%) se situează pe locul al treilea, după regiunea Sud-Muntenia (2,1%) și București-Ilfov, rate mai mari înregistrându-se în regiunile Vest și Centru (3,4%, respectiv 3,6%).

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal

În învățământul postliceal se înregistrează o rată a abandonului școlar fluctuantă în intervalul analizat, cu valori între 1,1% și 12,1%, cea mai mare valoare s-a înregistrat în anul școlar 2015-2016; în anul școlar 2016-2017 rata abandonului a scăzut la 10,8%. În intervalul analizat rata abandonului a avut fluctuații cu creșteri și scăderi în intervalul analizat 2006- 2017. Rata de abandon școlar la nivel postliceal în regiunea Nord-Vest depășește valoarea înregistrată la nivel național, iar dintre județele regiunii cea mai mare rată de abandon școlar a fost înregistrată în județul Satu-Mare care în anul școlar 2016-2017 a fost de 16,1%, cea mai mică rată s-a înregistrat în județul Maramureș de 7,4%.

Analiza pe sexe în anul școlar 2016-2017 a scos în evidență o rată de abandon școlar la nivel postliceal mai mare la populația școlară de sex masculin de 13,7% comparativ cu 9,7% pentru populația școlară de sex feminin. La nivel județean se menține trendul de la nivel regional, cele mai mari rate ale abandonului la populația de sex masculin fiind în județele Satu Mare (21,9%) și Sălaj (17,3%).

Analiza pe regiuni a evidențiat o rată de abandon școlar la nivel postliceal pentru regiunea Nord-Vest (10,8%), ușor mai ridicată decât cea la nivel național de (10 %). Cea mai mare rată de abandon școlar se înregistrează în regiunea Centru fiind de (12,7%) în anul școlar 2016-2017.

6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁵⁹

Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,1%) și implicit la nivel regional (16,3%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (10,6%) calculată în anul-2017.

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare comparativ cu rata de părăsire la nivel național și european situează Regiunea București-Ilfov(5,5%) pe primul loc cu o medie a ratei de părăsire timpurie a sistemului de educație mai mică decât media europeană.

Analiza pe sexe la nivel național a arătat că populația școlară de sex masculin a avut o rată de părăsire a sistemului educațional în 2017, de 18% , iar pentru sexul feminin rata de părăsire a fost de 18,1%. La nivelul Uniunii Europene rata de părăsire timpurie a sistemului de educație a fost de 12,1% pentru populația masculină și 8,9% pentru populația feminină. În regiunea Nord-Vest, comparativ cu ratele de părăsire timpurie a sistemului educațional la nivel național, ratele au fost de 16,3% pentru ambele sexe.

Analiza pentru celelalte regiuni a evidențiat că regiunea Vest se situează pe locul doi la nivel național cu o rată de părăsire timpurie a sistemului educațional de 11,3%, iar celelalte regiuni cu rate de părăsire mult mai mari ca cele trei regiuni analizate mai sus.

6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁶⁰

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență că procentul persoanelor cu performanțe scăzute și a celor cu performanțe de vârf în citire, matematică și științe din UE este diferit de la țară la țară.

Pentru performanțele privind competențele de citire la testarea PISA din 2015, România s-a situat pe locul 27 în cadrul ierarhiei UE.

În ceea ce privește performanța legată de competențele în matematică, la testarea din 2015 România a ocupat locul 26.

⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT” – [pentru vizualizare clic aici](#)

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA” – [pentru vizualizare clic aici](#)

În ceea ce privește performanța legată de competențele în științe, la testarea din 2015 România a ocupat locul 24

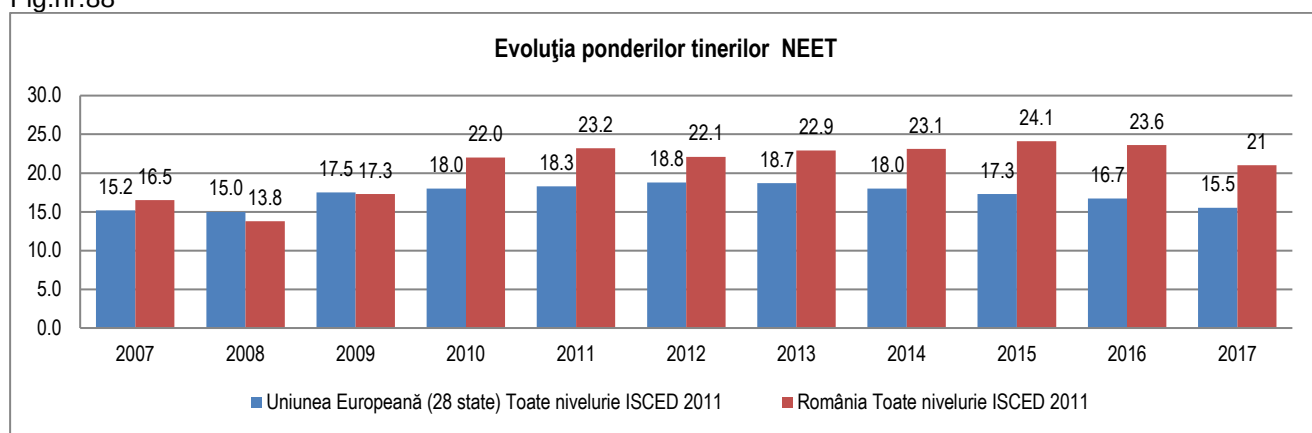
România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁶¹

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos.

Raportându-ne la perioada analizată (2007-2017) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2017 UE avea o rată de 15,5 %, iar România 21%.

Fig.nr.88

Sursa datelor: EUROSTAT [edat_lfse_21]

Analiza pe niveluri de educație a arătat că pentru absolvenții cu nivelul (0-2) și (3-4) rata tinerilor NEET este mai ridicată decât rata în Uniunea Europeană.

Pentru absolvenții învățământului superior nivelul(5-8), rata tinerilor NEET din România este mai scăzută decât media europeană.

Comparația ratei tinerilor NEET absolvenți ai învățământului secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) în general este comparabilă cu rata la nivel european, ușor mai ridicată la nivel național. Pentru învățământul vocațional ratele la nivel național (8,3%) sunt sensibil mai ridicate decât cele la nivel european(5,3%), în anul 2017.

6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶²

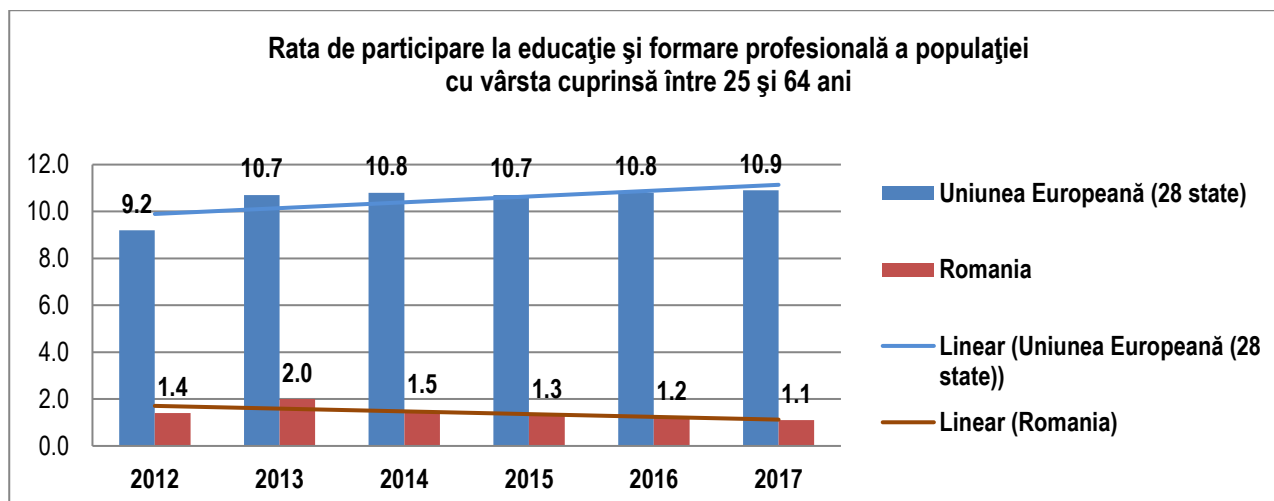
Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,9% în 2017.

Comparativ la nivel național, rata de participare a scăzut în 2017 la 1,1% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană

Fig.nr.89

⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „26 Tineri NEET” – pentru vizualizare [clic aici](#)

⁶² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „27 Formare continuă” – pentru vizualizare [clic aici](#)

Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2017, Regiunea Sud-Muntenia avea cea mai mare rată de participare de 1,4%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,1%, la fel ca rata de participare la educație și formare a populației adulte la nivel național.

Analiza pe sexe a relevat faptul că în anul 2017, populația masculină adultă a înregistrat o rată de participare la educație și formare a populației egală cu rata la nivel național de 1,1%, iar cea feminină a avut o rată de participare de 1%. Se constată că în perioada analizată rata de participare la educație și formare a populației adulte a avut un trend descrescător, în timp ce în Uniunea Europeană ea a crescut în fiecare an.

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT. Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație

La nivel național sunt în vigoare metodologiile de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ profesional și tehnic (ordinul MECT 6011/21.11.2008) și metodologia și instrumentele de lucru privind studiile de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior (ordinul MECT 6012/ 21.11.2008).

Metodologia de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic a fost aplicată în mai multe județe, în perioada 2010-2013, prin proiecte cofinanțate din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. În regiunea Sud Vest Oltenia au fost implementate proiecte în județele Gorj, Olt și Vâlcea.

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este însă insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemenea, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

Deoarece capacitatea instituțională a instituțiilor cu responsabilități în implementarea metodologiei este limitată, iar costurile sunt foarte ridicate, nu este posibilă încă monitorizarea pe cale administrativă a tuturor absolvenților învățământului profesional și tehnic.

În Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, este prevăzut ca obiectiv monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare, cu următoarele acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic
- Revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competențe
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

1. Concluzii din analiza Indicatorilor de intrare în IPT

Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență

Pentru ciclul primar trendul este crescător în toate județele regiunii, pe primul loc situându-se județul Cluj, 56,0% mediul urban și 44,0% mediul rural.

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul gimnazial a evidențiat o scădere importantă la nivelul regiunii Nord-Vest în perioada 2007-2018, populația de sex masculin reprezintă 51,7% din totalul elevilor de gimnaziu, cea feminină ajungând la 48,3 %.

Analiza evoluției numărului de elevi cuprinși în învățământul liceal la nivelul regiunii Nord-Vest, a scos în evidență cea mai mare scădere la nivelul regiunilor de dezvoltare, în perioada 2007-2018 (25832 de elevi); populația feminină la nivelul regiunii reprezintă o pondere de 52,4%, iar cea de sex masculin reprezintă 47,6%, la nivelul anului școlar 2017-2018.

Analiza ponderii elevilor în învățământul liceal pe medii de rezidență în Regiunea Nord-Vest, comparativ cu situația la nivel național, a evidențiat aceleași valori procentuale de peste 93% pentru mediul urban și peste 6% pentru mediul rural.

Analiza ponderii elevilor în învățământul profesional, situează regiunea Nord-Vest pe locul al doilea după Regiunea Nord-Est, cu o pondere de 67,2% pentru populația școlară de sex masculin și 32,8% pentru cea de sex feminin, în anul școlar 2017-2018.

Pentru învățământul postliceal datele statistice arată că numărul elevilor a crescut simțitor în toate regiunile de dezvoltare.

Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Comparativ cu celelalte regiuni, regiunea Nord-Vest înregistrează alături de regiunea Vest și Centru cel mai ridicat grad de cuprindere în învățământ a populației școlare din grupa de vârstă 3-23 de ani

Pentru învățământul profesional și tehnic analiza gradului de cuprindere în învățământ prezintă importanță pentru grupa de vârstă 15-18 ani. Conform datelor statistice Regiunea Nord-Vest se înscrie în trendul național cu o medie de 77,9% grad de cuprindere în învățământ pentru grupa de vârstă 15-18 ani, mai mare decât media națională de 77,2% în anul 2017-2018, semnificativ mai mare în mediul urban față de mediul rural.

Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Evoluția ratei nete de cuprindere în învățământ pentru nivelul primar în regiunea

Nord-Vest, a fost comparabilă cu cea la nivel național, urmând același trend, descrescător, comparabilă pe sexe (86%) , mai mare în mediul urban (98%) comparativ cu mediul rural (72%).

În perioada 2007-2018, rata netă de cuprindere în învățământul gimnazial la nivel național a avut o scădere semnificativă de la 88,4% la 80,1%. Legat de mediul de rezidență, valorile ratei nete de cuprindere pentru învățământul gimnazial în mediul urban rămân aproximativ constante pe toată durata intervalului analizat la o valoare medie de 96%.

Începând din 2011-2012, rata netă de cuprindere în învățământul obligatoriu a scăzut, ajungând în 2017-2018 la valoarea de 81,3% la nivelul regiunii Nord-Vest, s-a menținut la valori ridicate, la o medie de 107,8%, iar pentru mediul rural, rata de cuprindere se menține mult mai scăzută în jurul valorii de 57,6%, cu tendință de scădere în continuare.

Evoluția ratei nete de cuprindere în învățământul secundar superior, a evidențiat aceeași tendință crescătoare în perioada 2007-2014, în toate regiunile, urmând apoi o ușoară descreștere până în 2018, cu valori de peste 70%, semnificativ mai mari în mediul urban, comparativ cu mediul rural, mai mari la populația de sex feminin.

Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional

Pentru învățământul liceal tehnologic din cadrul regiunii Nord-Vest, evoluția ponderii acestuia s-a situat la valoarea de 32,9% în anul 2004-2005, crescând până la o valoare maximă de 54,2% atinsă în anul școlar 2011-2012. În anul școlar 2017-2018 ponderea învățământului liceal tehnologic în planul de școlarizare regional a fost de 33,5%, cea mai scăzută la nivelul regiunilor, cu excepția Regiunii București –Ilfov cu o pondere de 30,5%. Ponderile elevilor înscriși în învățământul profesional și tehnic la începutul anului școlar 2017-2018 din regiunea Vest a fost cea mai ridicată la nivel național de 53,1%, iar cea mai scăzută în regiunea București-Ilfov de 34,3%. Regiunea Nord-Vest a fost penultima cu o pondere a ÎPT în anul școlar 2017-2018 de 48,9%.

Analiza la nivelul Regiunii Nord-Vest privind ponderile anuale ale învățământului liceal filiera teoretică și vocațională au crescut constant de la o valoare minimă de 39% atinsă în anul școlar 2007-2008, la 51,9% în anul școlar 2015-2016, concomitent cu scăderea puternică a ponderii învățământului profesional și liceal tehnologic. Anul școlar 2017-2018 înregistrează o ușoară scădere a ponderii filierelor teoretică și vocațională, la o valoare de 51,2%. Ponderea învățământului profesional a început să crească în fiecare an școlar începând cu 2013-2014, ajungând în anul școlar 2017-2018 la o pondere de 15,4%.

Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal

Regiunea Nord-Vest ocupă locul al 4-lea la nivel național privind numărul de elevi din învățământul postliceal, în anul școlar 2017-2018.

Analiza făcută privind numărul de elevi din cadrul școlii postliceale și școlii de maiștri pentru anul școlar 2017-2018, a evidențiat faptul că cea mai mare pondere o are școala postliceală cu 96,34% din numărul de locuri, școlii de maiștri revenindu-i doar 3,66%.

Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional

Din datele statistice furnizate, la nivel național și al regiunilor de dezvoltare, privind numărul de clase și numărul de elevi din învățământul liceal tehnologic la nivelul anului școlar 2018-2019, se constată că Regiunea Nord-Vest se situează pe locul al patrulea cu 904 clase și 22450 de elevi. Tendința este în continuare de scădere a numărului de clase de învățământ liceal tehnologic, comparativ cu anul școlar 2017-2018 când au fost înregistrate 8605 clase cu 209195 elevi. În anul școlar 2018-2019, la nivel național erau 2173,5 de clase a XII-a și doar 1918 clase a IX-a. În intervalul a trei ani scăderea a fost de 255,5 clase, scădere realizată progresiv an de an. Tendința națională de scădere a numărului de clase și elevi în învățământul liceal tehnologic se înregistrează și la nivelul județelor regiunii Nord-Vest.

În toate cele 6 județe ale regiunii cel mai solicitat domeniu de calificare profesională este domeniul Economic prin calificarea Tehnician în activități economice;

Al doilea în ierarhie este domeniul Turism și alimentație în 5 dintre județe, excepție făcând județul Sălaj, unde domeniul mai sus menționat nu se află printre primele trei domenii cele mai cerute privind școlarizarea;

Analiza la nivelul regiunilor de dezvoltare arată faptul că Regiunea Nord-Vest ocupă o poziție fruntașă între celelalte regiuni de dezvoltare în ceea ce privește numărul de elevi cuprinși în învățământul profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2018-2019 cu un număr de 12917 elevi, pe primul loc se situează Regiunea Nord-Est, urmată de regiunea Centru, regiunea Nord-Vest aflându-se pe locul al treilea.

În ceea ce privește învățământul dual, regiunea Nord-Vest, ocupă locul al doilea, după regiunea Centru în privința numărului de elevi cuprinși în învățământul dual în clasele a IX-a și a X-a. Din analiza ponderii numărului de elevi înscriși în învățământul dual pe regiuni de dezvoltare rezultă că regiunea Centru se află pe primul loc, urmată de regiunea Nord-Vest și regiunea Vest.

Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal

În anul școlar 2018-2019, numărul elevilor școlarizați prin școala postliceală la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost de 4656 de elevi, în scădere față de anul școlar 2017-2018, când numărul acestora era de 4847 de elevi. Numărul cel mai mare de elevi școlarizați prin școala postliceală a fost în domeniul Sănătate și asistență pedagogică, 2078 de elevi, urmat de domeniul Informatică cu 337 de elevi, domeniul Economic cu 317 elevi și domeniul Turism alimentație cu 300 de elevi. Cei mai puțini elevi au fost înscriși la domeniul Fabricarea produselor din lemn cu 20 de elevi urmat de domeniile Comerț și Mecanică cu câte 25 de elevi fiecare.

Comparativ, la nivel național domeniile cu cea mai mare cuprindere a elevilor la școala postliceală sunt: Sănătate și asistență pedagogică, Transporturi și Informatică.

La nivelul regiunii Nord-Vest în anul școlar 2018-2019 frecventează școala de maiștri un număr total de 385 de elevi, repartizați pe 6 domenii de formare: Construcții, instalații și lucrări publice, Electric, Energetic, Fabricarea produselor din lemn, Mecanică, Transporturi. Cei mai mulți elevi se înregistrează la calificările din domeniul Transporturi – 132 elevi, iar cel mai mic număr de elevi a fost înregistrat în domeniul Electric cu 30 de elevi.

Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 8027 de locuri, regiunea aflându-se pe locul al II-lea în ierarhia regiunilor.

Cea mai mare pondere în satisfacerea solicitărilor operatorilor economici a fost realizată în regiunile Sud-Muntenia și Nord-Est, de 88,2% , urmate de regiunea Vest cu 76,6%. Regiunea Nord-Vest se află pe penultimul loc cu o pondere de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici de 60,7%.

Pentru regiunea Nord-Vest ponderea de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru învățământul dual, este de 91,9%. Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în învățământul dual total 1365 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 1255 de locuri, adică 91,9%. Legat de numărul de operatori economici care au încheiat contracte de școlarizare pentru învățământul dual, la nivelul regiunii Nord-Vest au fost înregistrați 111 operatori economici, care au încheiat contracte de școlarizare pentru învățământul dual în anul școlar 2018-2019.

Parteneriatul cu operatorii economici

Cele mai multe contracte de parteneriat încheiate cu operatorii economici au fost în Regiunea Nord-Est (970), urmată de Regiunea Centru (852) și Regiunea Nord-Vest cu 847 de contracte încheiate, la nivel național fiind încheiate 4363 de contracte cu operatorii economici. Distribuția regională a operatorilor economici implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, învățământ dual, în anul școlar 2018- 2019, arată că cel mai mare număr de operatori economici implicați în învățământul dual se află în regiunea Centru (200), urmată de regiunea Nord-Vest (124) și regiunea Vest (76).

Rețeaua unităților școlare IPT

Rețeaua școlară pentru învățământ profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest în anul școlar 2017-2018 numără 154 de unități de învățământ repartizate în județele regiunii, în scădere față de anul școlar trecut. Cele mai multe unități de învățământ profesional și tehnic în Regiunea Nord-Vest sunt situate în mediul urban – 116 de unități, iar 38 de unități de învățământ sunt situate în mediul rural. Domeniile de formare cu cele mai multe școli: Mecanica (60 de școli la nivel regional), Economic (43 de școli), Turism și alimentație (43 de școli) sunt și cele mai solicitate de către operatorii economici regionali și în topul preferințelor elevilor.

Proiectul ofertei de școlarizare în IPT pentru anul școlar 2019-2020

Proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 la nivel național și la nivelul regiunilor de dezvoltare a evidențiat în general, o creștere a ponderii

Învățământului profesional și tehnic în raport cu anul școlar 2018-2019, ponderea ÎPT de 51,9% din regiunea Nord-Vest se situează sub nivelul național de 53,6% pentru anul școlar 2019-2020, în schimb ponderea învățământului profesional de 28,8% este peste media națională.

Ponderea învățământului dual la nivelul regiunii de 8,2% este aproape dublă față de ponderea la nivel național de numai 4,4% și în creștere cu 4 puncte procentuale față de anul școlar 2018-2019 (4,3%).

Numărul de elevi din regiunea Nord-Vest cuprinși în ÎPT în proiectul Planului de școlarizare pentru anul școlar 2019-2020 este de 12345, din care în învățământul profesional este de 6857.

Resursele umane din ÎPT

La nivelul Regiunii Nord-Vest, din analiza realizată în intervalul analizat rezultă, că ponderea personalului didactic calificat din învățământul profesional și tehnic s-a menținut în intervalul 98-99%, cu valori apropiate de valorile naționale, dar și de celelalte regiuni.

În anul școlar 2017-2018, numărul de cadre didactice din învățământul liceal, din regiunea Nord-Vest a fost de 8169 persoane din care de sex feminin 5834 persoane. Numărul cadrelor didactice calificate a fost 8128 persoane, din care de sex feminin 5818. Ponderea personalului didactic calificat la nivelul regiunii a fost de 99,50% cu puțin peste media națională de 99,07%. Ponderea pe medii de rezidență este la fel de ridicată atât pe urban cât și pe rural, de 99,45% în urban, respectiv 100% în rural.

Infrastructura unităților școlare din IPT

Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1232 de laboratoare, în creștere cu 26 față de anul școlar 2016-2017. Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, Regiunea Nord-Vest este pe primul loc cu o creștere de 26 de laboratoare. Raportat la numărul total de laboratoare existente în anul școlar 2017-2018 regiunea Nord-Vest este pe locul al doilea (1232 laboratoare) după Regiunea Nord-Est cu 1358 de laboratoare. Regiunea Nord-Vest (529 ateliere) se situa pe locul al treilea după regiunile, Nord-Est (638 ateliere) și Centru (602 ateliere).

Numărul PC-urilor în învățământul liceal, profesional și postliceal, în Regiunea Nord-Vest la începutul anului școlar 2017-2018, a fost de 19366, al doilea ca mărime după Regiunea Nord-Est cu 19.854 PC-uri. Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, în anul școlar 2017-2018, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.472, în scădere față de anul școlar 2016-2017 cu 113 PC-uri. Numărul de computere din mediul rural reprezintă numai 7,62% din totalul de computere în regiune în anul școlar 2017-2018 și 7,44% sunt conectate la internet.

Cheltuieli publice pentru educație

După cum se poate observa România a alocat în 2015, 2,72% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație (excluzând dezvoltarea educațională timpurie a copiilor) mai puțin decât în 2014. După statisticile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc. Cheltuielile publice pentru Învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile ISCED 3 și 4), în 2015, situează România din nou pe ultimul loc între statele uniunii cu un procent 0,66%.

Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

Egalitatea de șanse este privită în contextul schimbărilor demografice, din perspectiva efectelor îmbătrânirii populației și al eliminării decalajelor dintre generații.

Au fost identificate disparitățile urban-rural și interregionale, din punctul de vedere al educației, cele mai importante fiind:

- ponderea populației în municipii și orașe s-a menținut constantă în jurul valorii de 55%;
- structura populației pe vârste și medii rezidențiale susține faptul că procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat în rural;
- fluxurile migratorii urban-rural și urban-urban au deținut cele mai mari ponderi în structura migrației interne, având efecte pozitive asupra satelor românești;
- majoritatea unităților din învățământul primar și gimnazial se află în mediul rural;
- rata netă de cuprindere (3-23 ani) în învățământ este mult mai mare în mediul urban față de rural;
- în ultimii ani abandonul școlar afectează, în principal, populația școlară de la sate, în timp ce majoritatea absolvenților învățământului superior domiciliază în mediul urban;
- incidența sărăciei este mult mai mare în mediul rural, față de mediul urban. Numărul persoanelor sărace care trăiau în localități rurale a reprezentat peste 70% din populația săracă la nivel național.

2. Concluzii din analiza Indicatorilor de proces

Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT, cu deosebire în finanțarea învățământului dual.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL) – componentă importantă a planului de învățământ, care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi).

Se recomandă o mai bună colaborare la nivel local și regional a structurilor parteneriale, implicarea reprezentanților partenerilor sociali în Consiliile de Administrație ale școlilor, implicarea autorităților locale în finanțarea învățământului profesional, cu deosebire învățământul dual (anexa 3- din contractual pentru învățământ dual).

Asigurarea calității în ÎPT

În conformitate cu obiectivul strategic privind asigurarea calității prevăzut în Strategia educației și formării profesionale 2016-2020, a direcțiilor de acțiune prevăzute în strategie, este necesar ca la nivelul sistemului să fie luate măsuri pentru perfecționarea mecanismelor de certificare a competențelor, asigurarea unui sistem de asigurare a calității la locul de muncă, îmbunătățirea infrastructurii și a dotărilor cu echipamente.

Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar

Promovabilitatea în învățământul liceal la sfârșitul anului școlar 2016-2017, a scos în evidență faptul că Regiunea Nord-Vest se află pe primele locuri la nivel național având cele mari procente de promovabilitate între regiuni, de peste 98 % în anul școlar 2016/2017, în creștere cu 0,2 % față de anul școlar 2015-2016, mai mare la populația feminină decât la populația masculină.

Promovabilitatea în învățământul profesional la sfârșitul anului școlar 2016-2017, arată că Regiunea Nord-Vest a avut cel mai mare procent de promovare la învățământul profesional în anul școlar 2016-2017, de 90,8%, peste media națională de 89,6 %, mai mare în mediul urban, compartiv cu mediul rural.

Promovabilitatea în învățământul postliceal în regiunea Nord-Vest era în anul 2016-2017 de 99,6%, în creștere față de anii școlari 2014-2015 și 2015-2016 cu aproape 1%. Promovabilitatea la absolvenții de sex feminin era de 99, 8%, mai mare decât la absolvenții de sex masculin.

Serviciile de orientare și consiliere

Acțiunile de orientare și consiliere sunt prevăzute în Calendarul admiterii în învățământul profesional de stat și în învățământul dual pentru anul școlar anual: Săptămâna meseriilor, Târgul ofertelor educaționale, activități de orientare și consiliere organizate în parteneriat cu CJRAE în toate unitățile de învățământ gimnazial.

Față de acțiunile prevăzute în calendar sunt realizate activități de orientare și consiliere la inițiativa Inspectoratelor școlare județene sau a unor parteneri, la inițiativa unităților de învățământ care școlarizează învățământ profesional și dual. Cu toate acestea, în continuare rămâne scăzută atractivitatea pentru învățământul profesional și dual, anual nu se realizează toate clasele prevăzute în proiectul planului de școlarizare, în prima etapă de admitere locurile sunt ocupate în proporții de 35-40%, clasele se realizează în etapa a II-a cu elevii care au rămas corigenți în clasa a VIII-a. Se recomandă luarea unor măsuri la nivelul de sistem privind îmbunătățirea serviciilor de orientare și consiliere, pentru creșterea calității în învățământul profesional și dual, astfel încât învățământul profesional și dual să fie o opțiune viabilă pentru elevi și părinți.

3. Concluzii din analiza Indicatorilor de ieșire

Absolvenți pe niveluri de educație

Evoluția absolvenților învățământului liceal (2010-2016) a avut un trend descrescător cu unele variații în anumite intervale la filiera teoretică și tehnologică, în timp ce în cadrul filierei vocaționale trendul s-a menținut constant pe toată perioada analizată.

Reintroducerea în anul școlar 2014/2015 a învățământului profesional cu durata de 3 ani, a dus la creșterea numărului de absolvenți de învățământ profesional, trendul fiind crescător.

Evoluția absolvenților învățământului postliceal a avut un trend ascendent, în timp ce la școala de maistri, trendul a fost constant.

Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire în învățământul gimnazial a avut o evoluție descrescătoare, pe aproape întreg intervalul analizat, mai mică decât cea la nivel național, cu impact asupra cuprinderii în învățământul liceal și profesional.

Rata de absolvire la nivel liceal a avut o evoluție ascendentă până în anul 2013, urmată de o scădere în intervalul 2015-2017, apropiată ca valori cu nivelul național, cu diferențe semnificative între mediul urban și mediul rural

Rata de absolvire în învățământul profesional a avut o evoluție marcată de modificările legislative, privind învățământul profesional, având o scădere semnificativă în anul

2013, urmată de o ușoară creștere în după reintroducerea învățământului profesional cu durată de 2 ani și un trend crescător începând cu prima promoție a învățământului profesional cu durată de 3 ani.

Rata de absolvire în învățământul postliceal indică o creștere pe toată perioada analizată, ceea ce denotă creșterea interesului pentru învățământul postliceal, în condițiile în care procentul de promovare la bacalaureat a scăzut.

Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Rata de tranziție de la gimnaziu la învățământul secundar superior la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost mai scăzută decât cea la nivel național, dar cu valori de peste 95%, aceleași pentru ambele sexe. Pe medii de rezidență, rata de tranziție este semnificativ mai mare în mediul urban în comparație cu mediul rural.

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non terțiar/ terțiar are valori peste media națională, cea mai mare în județul Cluj.

Ratele de tranziție sunt mai mari pentru populația școlară feminină în raport cu cele pentru populația masculină. Analiza pe medii de rezidență arată clar că învățământul postliceal se desfășoară în mediul urban, diferențele fiind foarte mari, în regiunea Nord-Vest fiind de 89,1% în mediul urban și de 0,9% în mediul rural.

Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial a fost pe tot intervalul analizat sub media națională cu valori sub 2%, cea mai mare rată s-a înregistrat în anul școlar 2006-2007 de 1,9%, în anul școlar 2016-2017 rata abandonului a fost de 1,7%.

Rata abandonului școlar în învățământul liceal, în intervalul 2006-2011, arată că rata abandonului în regiunea Nord-Vest este sub media națională, mai mare la populația de sex masculin și în mediul rural.

Rata abandonului școlar în învățământul profesional a avut o evoluție crescătoare în intervalul 2006-2011, sub media națională în intervalul analizat, înregistrându-se o creștere semnificativă în anul școlar 2010/2011.

2017 a fost de (2,6%), ambele rate în scădere față de anul anterior.

Rata abandonului școlar în învățământul postliceal arată că în intervalul analizat rata abandonului a avut fluctuații cu creșteri și scăderi, cu valori care depășesc nivelul național.

Rata abandonului pe toate nivelele a fost mai mare în mediul urban, decât în mediul rural, mai mare la populația de sex masculin față de populația de sex masculin.

Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,1%) și implicit la nivel regional (16,3%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (10,6%) calculată în anul 2017.

Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)

Pentru performanțele privind competențele de citire la testarea PISA din 2015, România s-a situat pe locul 27 în cadrul ierarhiei UE.

În ceea ce privește performanța legată de competențele la matematică România a ocupat locul 26, în timp ce la științe, la testarea din 2015 a ocupat locul 24.

România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)

Raportându-ne la perioada analizată (2007-2017) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2017 UE avea o rată de 15,5 %, iar România 21%.

Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,9% în 2017.

Comparativ la nivel național, rata de participare a scăzut în 2017 la 1,1% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană.

4. Concluzii din analiza Indicatori de impact

Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Acest indicator poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu competențele solicitate pe piața muncii.

Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este însă insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemenea, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

De aceea, în vederea realizării obiectivelor prevăzute Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, referitoare la monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare se recomandă următoarele acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic
- Revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competențe
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național.

6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Conform Strategiei educației și formării profesionale din România, pentru perioada 2016-2020, aprobată prin HG 317/2016, ținta pentru cuprinderea elevilor în învățământul profesional și tehnic, în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat, este de 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a-învățământ de zi, de masă, de stat.

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă, se recomandă ca la orizontul anului 2025, cuprinderea elevilor în clasa a IX-a învățământ profesional să fie de 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat.

Ponderea de 35% mai sus menționată este orientativă, ea fiind condiționată, conform Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat, aprobată prin OMENCS nr. 5033/29.08.2016, și a Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual, aprobată prin OMEN nr. 3554 din 29.03.2017, de următoarele precizări din metodologiile menționate:

- învățământul profesional se organizează numai în unitățile de învățământ care anexează la propunerea privind planul de școlarizare, contracte-cadru încheiate cu operatorii economici/instituții publice, contracte prin care se partajează responsabilitățile pentru organizarea și desfășurarea procesului de formare profesională a elevilor;
- învățământul dual se organizează în unități de învățământ de stat, particulare sau confesionale autorizate sau acreditate, în baza unui contract de parteneriat care se încheie între unul sau mai mulți operatori economici sau asociație/consorțiu de operatori economici/ clustere, unitatea de învățământ și unitatea administrativ teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară și prin care se stabilesc condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri;
- inspectoratele școlare au obligația de a răspunde solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul dual prin includerea cu prioritate a acestor solicitări în proiectul planului de școlarizare.

În acest context, inspectoratelor școlare și Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului social le revine sarcina de a analiza cu maximă responsabilitate solicitările de școlarizare ale operatorilor economici, atât la învățământul profesional cât și la învățământul dual, în scopul fundamentării proiectelor planurilor de școlarizare cu satisfacerea în cât mai mare măsură a solicitărilor operatorilor economici, dar, în egală măsură, cu asigurarea unei oferte echilibrate între învățământul liceal teoretic, liceal vocațional, liceal tehnologic și învățământul profesionalcare să răspundă nevoilor de dezvoltare socio-economică la nivel județean și regional.

De asemenea, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ vor trebui să intensifice acțiunile vizând dezvoltarea parteneriatului cu operatorii economici.

Este important de menționat că pentru îndeplinirea ȋntelor mai sus menționate privind cuprinderea elevilor în IPT și cuprinderea elevilor în învățământul profesional sunt necesare măsuri și acțiuni sistematice și susținute din partea inspectoratelor școlare, a unităților de învățământ și a tuturor factorilor interesați pentru realizarea unui marketing educațional eficient și pentru consilierea și orientarea elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora, pentru a diminua decalajul existent în prezent între cifrele planului de școlarizare la IPT și cuprinderea efectivă a elevilor în IPT.

Plecând de la structura cererii potențiale, în perspectiva 2017-2025, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat din Studiul previzional, în Regiunea Nord - Vest, sunt recomandate ponderile pentru cuprinderea elevilor, pe domenii, din tabelul următor.

Ponderi orientative pentru oferta la învățământul liceal tehnologic + învățământul profesional (învățământ de zi, de masă, de stat)

Domeniul pregătirii de bază/ Profilul	Ținte propuse pentru oferta de formare * (%)
1.Mecanică	21,5
2.Electromecanică	3
3.Electronică și automatizări	3,7
4.Chimie industrială	1,2
5.Materiale de construcții	0,9
6.Electric	3,7
7.Construcții, instalații și lucrări publice	8,6
8.Agricultură	2,6
9.Silvicultură	
10.Comerț	13,9
11.Turism și alimentație	7,4
12.Industrie alimentară	0,9
13.Fabricarea produselor din lemn	2,3
14.Industria textilă și pielărie	13,9
15.Tehnici poligrafice	0,1
16.Estetica și igiena corpului omenesc	
17. Protecția mediului	1,9
18. Economic	14,4
19. Producție media	
TOTAL	100

* ponderile reprezintă ieșiri din sistemul ÎPT în 2025

Ponderile din tabelul de mai sus sunt orientative și ele vor fi actualizate periodic în funcție de tendințele pieței muncii și de solicitările operatorilor economici.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Ținând cont de valorile indicatorilor privind cuprinderea elevilor în IPT, în anul școlar 2018 – 2019, precum și de proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019 - 2020, o eșalonare orientativă a creșterii valorilor indicatorilor pentru îndeplinirea Țintelor în anul școlar 2024 -2025, este prezentată în tabelul următor.

Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Județul	Indicator	Valoarea indicatorului în anul școlar (ponderea elevilor cuprinși la începutul anului școlar)						
		2018 - 2019	2019 - 2020	2020 - 2021	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
Bihor	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	45.2%	51%	53%	56%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	21.3%	28%	30%	32%	35%	35%	35%
Bistrița-Năsăud	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	54.3%	56%	57%	58%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional	23.5%	30%	31%	33%	35%	35%	35%

	(inclusiv dual)							
Cluj	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	42.5%	44%	48%	53%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	21.6%	25%	28%	31%	35%	35%	35%
Maramureș	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	49.9%	51%	53%	56%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	18.9%	23%	27%	31%	35%	35%	35%
Satu Mare	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	52.1%	56%	57%	58%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	31.1%	35%	35%	35%	35%	35%	35%
Sălaj	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	48.9%	50%	52%	55%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	21.8%	25%	28%	31%	35%	35%	35%
Regiunea Nord – Vest	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	47.9%	51%	53%	56%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	22.5%	28%	30%	32%	35%	35%	35%

Notă: Indicatorii și valorile acestora se referă la învățământ de zi, de masă, de stat

Sursa datelor pentru anul școlar 2018-2019: inspectoratele școlare

Valorile indicatorilor pentru anul școlar 2019-2020 sunt estimate pe baza proiectelor planurilor de școlarizare elaborate de inspectoratele școlare.

Pentru detalii vezi anexa 28 Plan școlarizare IPT cl. a IX-a 2019-2020 – [pentru vizualizare clic aici](#)

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea este măsurarea sistematică și continuă a progresului în implementarea planului în timp.

Este un instrument de management de bază și universal pentru a identifica punctele tari și slabe într-un plan.

Scopul monitorizării este să ajute pe toți cei implicați să ia decizii potrivite și la timp, în implementarea unui plan, decizii care vor contribui la atingerea țăintelor propuse în plan și la succesul programului.

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

În general, procesele de monitorizare și de raportare sunt responsabilități ale unui management eficient în legătură cu un plan/program și implică, activități de colectare, analiză și utilizare a informațiilor în legătură cu progresul fizic și cu modul în care sunt atinse rezultatele planificate.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la :

- Identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare
- sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare
- constientizează planul în rândul factorilor interesați și participarea acestora ;
- evaluarea realizărilor planului/programului și auditul activităților și resurselor.

În cadrul unui “ciclu al planificării” se parcurg etapele următoare :

- Stabilirea unor obiective măsurabile clare, inclusiv crearea bazei de informații
- Necesară măsurării progresului în atingerea acestor obiective;
- Monitorizarea periodic a progresului raportat la țintele agreate

În general procesul de monitorizare utilizează o largă varietate de tehnici și metode și se aplică managementului de resurse, de rezultate, a procesului de implementare și a progresului programului de activități respectiv a modului în care acestea sunt realizate .

Tipul informațiilor necesare pentru monitorizarea planului/programului se pot grupa în cinci categorii mai largi:

- 1.Rezultate (results) ale activităților și a ieșirilor/efectelor procesului (outputs)
- 2.Intrările (inputs) de resurse în program
- 3.Progresul planului față de obiective și planurile operaționale
- 4.Modul în care planul este manageriat și modul de lucru
- 5.Schimbări în cadrul grupurilor țintă

Monitorizarea se poate realiza la 2 niveluri distincte :

Monitorizarea Procesului –Aceasta urmărește modul în care sunt utilizate resursele, progresul activităților și modul în care acestea sunt realizate.

Presupune :

- Revizuirea și planificarea implementării în mod permanent
- Evaluarea modului în care sunt realizate activitățile față de planificare
- Identificarea și soluționarea problemelor
- Construcție în zona punctelor tari
- Analiza metodelor utilizate în implementare și dacă acestea sunt cele mai bune alternative în atingerea obiectivelor.

Monitorizare Impact -Care urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă, care presupune :

- Progresul spre atingerea obiectivelor care este măsurat continuu
- Modificarea de activități ca răspuns la schimbările condițiilor de implementare fără a afecta atingerea obiectivelor inițiale
- Poate identifica nevoia de a schimba unele obiective
- Poate identifica nevoia de continuare a unor cercetări
- Poate verifica anumite presupuneri-supoziții de implementare stabilite inițial.

Componentele esențiale ale unui sistem de monitorizare sunt :

- Selecția indicatorilor pentru fiecare plan/program
- Un mod de colectare a datelor în legătură cu indicatorii
- Analiza datelor
- Prezentarea informațiilor într-un format corespunzător
- Utilizarea informațiilor pentru îmbunătățirea activităților

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate

Astfel monitorizarea implementării PRAI/PLAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback .

În realizarea raportului de monitorizare sunt implicați membrii desemnați din cadrul CR/CLDPS .

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Monitorizare Impactului urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă. Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate, astfel monitorizarea implementării PRAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora respectiv furnizarea de feedback.

Informațiile cuprinse în raport acoperă perioada de implementare a PRAI pentru anul școlar 2016 -2017 și se bazează pe analiza datelor și informațiilor furnizate în perioada martie – mai 2018, din următoarele surse:

- Fișele de autoevaluare la nivel de obiectiv specific și machetele cu indicatori actualizate în 2017;

PRAI supus monitorizării respectă principalele cerințe cu privire la structură și conținut, este coerent în raport cu alte documente de planificare strategică la nivel național și regional.

Analizele mediului extern și intern sunt consistente, particularizate pentru contextul regional și identifică nevoi specifice. Prioritățile, obiectivele și măsurile planificate sunt logice și corecte definite în raport cu nevoile identificate.

Obiectivele și țintele stabilite prin PRAI sunt specifice, măsurabile, posibil de atins, relevante, încadrate în timp (SMART).

Măsurile/acțiunile propuse în PRAI sunt cuantificabile, prevăd resursele necesare, responsabilii și termenele de realizare

Planul de acțiune al PRAI al regiunii Nord-Vest cuprinde patru priorități, nouă obiective, care pot fi atinse prin realizarea a 13 activități.

Din analiza implementării Planului de acțiune a rezultat că la nivelul regiunii au fost realizate în proporție de **40%** acțiunile corespunzătoare atingerii obiectivelor propuse. În cadrul monitorizării s-a constatat că 5 din cele 13 activități au înregistrat un progres bun, indicatorii realizării acestora aflându-se în PRAI actualizat . Pentru cele 8 activități care nu au putut fi monitorizate, se poate afirma, așa cum este precizat și în Fișa de monitorizare la nivel de obiectiv specific, că pentru a putea măsura progresul realizat sunt necesare date administrative de la inspectoratele școlare județene sau alte instituții care pot furniza date la nivel județean (AJPIS, CJRAE etc.) și este necesară centralizarea la nivel regional, după ce aceste date vor fi solicitate.

Nu au fost monitorizate obiectivele și acțiunile aferente planificate în cadrul obiectivelor, după cum urmează:

Obiectivul 1.1.: Dezvoltarea capacității de proiectare/planificare la nivelul unităților de învățământ

Măsura: Participarea directorilor ÎPT la cursuri de formare managerială

Obiectiv 1.2.: Dezvoltarea capacității de marketing la nivelul unităților de învățământ

Măsura: Participarea la cursuri de formare în domeniul marketingului educațional

Obiectivul 2.1. : Adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri

Măsura: Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean

Obiectiv 2.2.: Creșterea rolului unităților IPT în furnizarea calificărilor pentru adulți

Măsura: 1. Autorizarea unităților de învățământ ca furnizoare de formare profesională continuă în toate județele regiunii.

Măsura.2. Furnizarea de către unitățile de învățământ de cursuri de formare;

Obiectivul 3.1.: Creșterea calității procesului educațional prin utilizarea preponderentă a metodelor active de predare-învățare

Măsura: Activități de formare pentru predarea metodelor participative de predare-învățare

Obiectivul 4.1 : Creșterea numărului de elevi care optează pentru IPT

Măsura 1: Calendar concret de acțiuni la fiecare ISJ de consiliere a: cadrelor didactice din gimnaziu, elevi, părinți

Măsura 2.: Creșterea numărului de consilieri astfel încât 500 de elevi să fie consiliați de 1 profesor consilier în fiecare județ

Cauzele fiind în legătură cu lipsa unor informații, date/dovezi suficiente de concludență pentru monitorizare, din partea județelor regiunii.

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea PRAI 2016-2025 este **1 = progres satisfăcător dar întârziat**, deoarece din cele 13 măsuri aferente celor 9 obiective, doar 5 măsuri au înregistrat progres bun, iar celelalte 8 măsuri nu au putut fi monitorizate, la nivel de obiectiv specific. Pentru a putea măsura progresul realizat sunt necesare date administrative de la inspectoratele școlare județene sau alte instituții care pot furniza date la nivel județean (AJPIS, CJRAE etc.) și este necesară centralizarea la nivel regional, după ce aceste date vor fi solicitate.

Se constată un progres bun în implementarea următoarelor obiective și măsuri:

Obiectivul 1.1 : Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic

Măsura: Monitorizarea anuală a PAS de către echipe de membri ai CLDPS

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 80% PAS monitorizate anual

Obiectivul 2.1. Adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri

Măsura: 1. Organizarea de întâlniri cu mediul de afaceri din județ cu sprijinul CLDPS și a autorităților locale, cel puțin de două ori pe parcursul anului școlar

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 85% din solicitările operatorilor economici satisfăcute prin proiectul planului de școlarizare;

Obiectivul 3.2.: Modernizarea infrastructurii și a dotărilor cu echipamente didactice

Măsura: 1. Realizarea de acțiuni care să ducă la modernizarea infrastructurii și a dotării atelierelor și laboratoarelor: -Proiecte europene

-Parteneriate cu operatorii economici

-Solicitări către Consiliul local

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 80% din unitățile IPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene

Obiectivul 3.2.: Eficientizarea parteneriatelor cu operatorii economici și creșterea numărului de locuri în învățământul dual în regiunea Nord-Vest

Măsura: Realizarea de parteneriate pentru implementarea învățământului dual în toate județele regiunii.

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI): 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest

Obiectivul 3.4.: Eficientizarea parteneriatelor între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic

Măsura: 1. Calendar concret de acțiuni în parteneriat cu universitățile din regiune

Indicatori, rezultate măsurabile (așa cum sunt în PRAI):: Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune

Cea mai mare parte a acțiunilor nemonitorizate se datorează lipsei datelor administrative de la nivel regional, respectiv date care trebuie solicitate inspectoratelor școlare, CJRAE, CCD, AJPIS. Toți indicatorii care au putut fi monitorizați sunt cuprinși în PRAI, ceea ce a făcut posibilă monitorizarea acestora.

Este necesară o intensificare a eforturilor depuse de către ISJ –urile județene, unitățile de învățământ ÎPT, CCD-urile județene, CLDPS-urile județene pentru centralizarea datelor, în perioada imediat următoare, privind atingerea indicatorilor proiectați pentru acțiunile și obiectivele nemonitorizate.

Dintre aspectele care necesită o atenție deosebită în procesul de actualizare și revizuire a PRAI menționăm:

- Includerea în structura documentului a unui glosar de termeni specifici, necesar creșterii gradului de accesibilitate ;
- Revizuirea unor obiective și ținte stabilite prin PRAI, în sensul includerii unor termene intermediare de evaluare a nivelului de atingere a indicatorilor planificați;
- Cuprinderea în capitolul privind planificarea alocării resurselor materiale și umane, a unei analize legate de resursele financiare alocate;
- Includerea în PRAI a unor modalități de intervenție remedială, acolo unde sunt necesare corecții.
- Completarea capitolelor de analiză a mediului extern și intern cu date și informații particularizate pentru contextul de acțiune al școlii
- Revizuirea obiectivelor și măsurilor planificate pentru creșterea consistenței și coerenței în raport cu nevoile identificate
- Revizuirea obiectivelor și măsurilor planificate pentru a demonstra o mai bună contribuție specifică la realizarea priorităților.
- Revizuirea unor indicatori propusi în PRAI pentru a fi mai ușor de implementat/monitorizat.
- Detalierea procesului de actualizare a documentului (proceduri de lucru, colaborările și consultările implicate);
- Detalierea mecanismelor pentru efectuarea monitorizării PRAI.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

Analizând informațiile, datele și concluziile din capitolele anterioare rezultă următoarele puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări care au stat la baza stabilirii priorităților pentru regiunea Nord-Vest.

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
-------------	--------------

• Ofertă educațională în ceea ce privește calificările adaptată la cererea de pe piața muncii, din regiunea Nord-Vest; • Creșterea anuală a numărului de parteneriate cu operatorii economici pentru învățământ profesional și dual; • Cadre didactice formate prin programele Phare multianuale si prin POSDRU, capabile să utilizeze echipamentele specializate din dotarea școlilor și noi metode de predare/evaluare; • Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (Consortiul Regional) și la nivel județean (CLDPS); • Existența documentelor de planificare strategică pe termen mediu a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS); • Implementarea sistemului de asigurare a calității în învățământul profesional și tehnic în toate unitățile de învățământ profesională și tehnic; • Infrastructura IT și acces la internet pe primul loc între regiunile de dezvoltare; • Promovabilitate foarte bună la învățământul licel, profesional și postliceal; • Asigurarea accesului egal în ÎPT prin existența școlilor cu predare în limbile minorităților, a claselor de învățământ special și a claselor de a II-a șansă; • Existența a 33 unități de învățământ care au fost cuprinse în programele PHARE multianuale 2001, 2003, 2004-2006, care au beneficiat de dotări cu echipamente didactice moderne; • Îmbunătățirea parteneriatului unităților de învățământ cu operatorii economici, prin creșterea numărului de parteneriate ale unităților de învățământ, • Creșterea anuală a numărului de clase din învățământ dual începând cu anul școlar 2017/2018; • Dezvoltarea învățământului	• Atractivitatea în ușoară creștere(dar totuși redusă) a învățământului profesional și tehnic; deși a crescut numărul de profesori consilieri opțiunile elevilor se mențin în continuare în intervalul 15-20% pentru ÎPT; (excepție județele Bistrița –Năsăud, Satu Mare și Maramureș, unde sunt mai ridicate); • Lipsa unei baze de date complete privind inserția absolvenților pe piața muncii; • Inserția absolvenților pe piața muncii este realizată la nivelul ISJ-urilor, pe baza datelor transmise de unitățile de învățământ, cu o marjă de eroare destul de mare ; • Număr redus de unități de învățământ autorizate pentru programe de educație a adulților; • Lipsa strategiilor de dezvoltare a resurselor umane pe domenii de calificare cerute pe piața muncii la nivelul inspectoratelor școlare; • Rata de succes a examenelor de certificare foarte ridicată (98-100%), dar competențe scăzute ale absolvenților la angajare; nepotrivire între exigențele angajatorilor și competențele absolvenților; • Eficiența scăzută a parteneriatelor școală-agent economic, în ceea ce privește formarea competențelor antreprenoriale ale elevilor, în cadrul stagiilor de practică; • Competențe scăzute privind marketingul educațional în randul managerilor școlari (marketing educațional ineficient si ineficace); • Elaborarea formală a CDL în parteneriat cu agenții economici; • Lipsa dotării cu echipamente didactice, îndeosebi în unitățile de învățământ care nu au fost dotate prin programe din mediul rural; • Lipsa promovării oportunităților de cariera pentru elevi la nivelul unităților de învățământ; • Lipsa unei implicari mai mari a comunităților locale în viața școlilor; • Rata de tranziție redusă în învățământul secundar superior mai ales în mediul rural; • Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani),la nivel național (18,3%) și implicit la nivel regional (16,6%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (12,1%) calculată în intervalul 2010-2016; • Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și
--	--

particular, în special la școala postliceală;	2015 a scos în evidență faptul că România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE, situându-se pe ultimele locuri.
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
• Posibilitatea realizării de proiecte finanțate prin fondurile structurale pentru îmbunătățirea infrastructurii școlare (POR); • Atractivitatea regiunii pentru investitorii străini în sectoarele economice din regiune și crearea de noi locuri de muncă (parcurilor industriale publice și private-Cluj-Napoca, Dej, Oradea, Bors, Jibou, Baia Mare și Satu-Mare); • Rata șomajului la tineri este sub media națională (18,7% față de 21,8%).- ceea ce denotă un interes crescut pentru angajare alttinerilor, dar pe altă parte, și oferte de munca mai tentante pentru ei, ceea ce îi motivează să se angajeze. • Crearea de locuri de muncă prin proiecte finanțate prin fonduri europene; • Accesarea de fonduri europene prin proiecte POCU; • Rata de activitate și rata de ocupare a resurselor de muncă în regiunea NV este peste media națională.	• Reducerea populației de vârstă preșcolară și școlară până în 2025 cu până la 38,6%; • Migrația populației spre țările din UE; • Creșterea abandonului școlar în mediul rural, datorită problemelor sociale; • Participare scăzută a adulților la programe de formare continuă - în contrast cu nevoile de formare în creștere și țintele europene; • Lipsa unor prognoze pe termen scurt și mediu privind dezvoltarea sectoarelor /domeniilor economiei regionale/locale; • Necesitatea măsurilor legislative care să motiveze sau să încurajeze operatorii economici să realizeze parteneriate pentru instruirea practică (subvenții, stimulente sau facilitati fiscale); • România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc; • Rata tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Demografia

Analiza datelor statistice înregistrate în perioada 2008-2015 a scos în evidență faptul că populația totală a regiunii a crescut cu 112125 locuitori, adică cu 4,12% comparativ cu anul 2008. Analiza extinsă pentru anul 2016 indică o ușoară scădere de 0,6%, comparativ cu 2015 (1551 persoane). Astfel că în anul 2016 la nivelul Regiunii Nord-Vest populația era de 2832637 locuitori.

Din analiza evoluției grupelor de vârstă ale populației, relevante pentru învățământul profesional și tehnic (grupele: 10-14 ani, 15-19 ani, 20-24 ani), în perioada 2008-2016, situația se prezintă astfel:

- Asistăm la o creștere a numărului populației aferente grupei de vârstă 10-14 ani, la nivelul regiunii (0,96%) adică 1403 persoane;

- Întreaga Regiune Nord-Vest înregistrează o scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani, (-21,07%), adică 39671 de persoane, comparativ cu 2008.
- La nivelul grupei de vârstă 20-24 de ani trendul este descrescător, scăderea înregistrată în perioada 2008-2015 a continuat și în anul 2016 și a fost de (-27,80%) adică de 61243 persoane la nivelul regiunii, comparativ cu anul 2008.

În schimb, proiecțiile privind structura pe grupe de vârstă indică pentru viitor (2015-2025) o consolidare relativă a vârstei de mijloc (35-55 ani) active pe piața muncii, ceea ce va conduce la o nevoie crescândă de formare continuă - oportunitate în atenția școlilor interesate de compensarea pierderilor de populație școlară!

Față de aceste constatări, se recomandă:

Măsurile la nivelul rețelei școlare: optimizarea alocării resurselor, prin: concentrarea pregătirii în școli viabile; rezolvarea problemelor de acces; funcționarea rețelelor de școli, care împreună să realizeze: o ofertă cuprinzătoare și diversificată; eliminarea paralelismelor nejustificate; colaborare pentru acoperire teritorială optimă; diversificarea grupurilor țintă (programe pentru adulți); implicarea activă a școlilor ca furnizori de programe de formare pentru adulți.

Fenomenul de îmbătrânire demografică (populația în vârstă de peste 65 de ani va reprezenta 19,7% până în 2030, din populația totală) conduce la: nevoi sporite de personal calificat - asistență socială și medicală; nevoi educaționale specifice (educație non-formală).

Populația urbană la nivel regional este preponderent feminină (52,19%), la fel și în mediul rural (50,52%), situație întâlnită în toate cele 6 județe ale regiunii. Ponderea semnificativă a populației feminine reclamă următoarele activități: din partea ofertei de pregătire - calificările dorite de populația feminină; programe de sprijin (facilități) pentru participarea la educație (ex. pentru mamele care participă la cursuri de formare continuă: îngrijirea copiilor în cadrul școlii pe parcursul orelor de curs).

Sistemul de educație și formare profesională este chemat să contribuie prin măsuri specifice vizând: ofertă de pregătire adecvată și asigurarea condițiilor de învățare în unitățile de învățământ din mediul rural, pentru a atrage elevii să rămână cât mai aproape de domiciliu; educație în sprijinul conservării și valorizării patrimoniului cultural specific și resurselor naturale din mediul rural; îmbunătățirea condițiilor de studiu în mediul rural prin dotarea corespunzătoare a atelierelor și laboratoarelor unde se realizează pregătire de specialitate.

Distribuția populației după etnie arată că ponderea populației de etnie română este majoritară în toate județele, fiind de 74,9% din totalul regiunii.

În ceea ce privește nivelul de educație, ca unul din principalii indicatori de incluziune socială, conform studiului realizat în cadrul proiectului EU

Inclusive, 25% dintre adulții romi de peste 16 ani declară că nu știu să scrie și să citească, femeile fiind mai afectate în acest sens. Grupa de vârstă cu cele mai multe persoane care declară că nu știu să scrie și să citească sunt cei între 25 și 34 de ani, urmați de grupa de vârstă 35-44 de ani, deci cei care ar trebui să fie cei mai activi pe piața muncii.

Diversitatea etnică prezentă în regiunea Nord-Vest, recomandă o serie de măsuri, cum ar fi: educație multiculturală; soluții pentru asigurarea accesului egal la educație și a varietății opțiunilor; programe de sprijin pentru grupurile etnice dezavantajate.

Grupa de vârstă cea mai numeroasă care a emigrat, la nivelul regiunii este cea cuprinsă între 25-64 de ani.

Conform datelor Eurostat, ponderea populației totale aflate în risc de sărăcie și excluziune socială este în scădere în Regiunea Nord-Vest și sub media națională. Rămâne ridicată ponderea populației aflată în situație de sărăcie (materială) severă¹⁰, prin comparație cu valoarea indicatorului la nivel european. Aproximativ 24% din totalul populației regiunii se confruntă cu acest risc în 2011, față de 8% la nivelul UE; deși sunt mai puțini decât media pe țară, care este de aproximativ 30%.

Profilul economic regional

- Necesarul de investiții în resursa umană și formarea profesională a cadrelor didactice în noile tehnologii pentru dobândirea de noi competențe și abilități cerute de piața muncii. Un rol important, în acest sens, îi va reveni educației inițiale (prin sistemele ÎPT și universitar) și educației continue, pentru dobândirea de noi competențe: mediu, calitate, comunicare, managementul riscului, conducerea afacerilor, pentru o activitate mai eficientă și adaptată la condițiile pieței în continuă schimbare, precum și pentru asigurarea competitivității;
- Planurile de școlarizare vor trebuie să reflecte noile priorități ale zonei în ansamblu, dar și în perspectiva reorganizării teritoriale. Planurile de școlarizare vor trebui să reflecte prioritățile economice pe cele două componente de bază ale pieței muncii: dezvoltarea antreprenoriatului și dezvoltarea calificărilor (pregătirea tehnologică modernă/meseriile viitorului);
- Necesitatea creșterii nivelului de calificare și asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale, solide;
- Eficientizarea parteneriatelor școală agent economic, prin introducerea elementelor de învățământ dual;
- Realizarea de CDL conform cerințelor agenților economici;

Piața muncii

Creșterea ratei de ocupare și a ratei de activitate la nivelul regiunii presupune dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, cu precădere a învățământului profesional după reînființare, începând cu anul școlar 2014/2015. Domeniile și calificările vor fi stabilite în funcție de cerințele angajatorilor.

Creșterea relevanței ÎPT în raport cu cerințele pieței muncii pentru creșterea ratei de ocupare în rândul absolvenților. Necesitatea monitorizării inserției absolvenților de învățământul profesional și tehnic.

Realizarea unor parteneriate eficiente între unitățile de învățământ și operatorii economici, astfel încât numărul de elevi angajați la operatorii economici unde au efectuat instruirea practică să crească.

Sprijinirea elevilor din mediul rural de către comunitate și operatori economici pentru finalizarea studiilor.

Asigurarea în proiectele planurilor de școlarizare a claselor pentru continuarea studiilor

de către absolvenții învățământului profesional la învățământ liceal (zi, seral, frecvență

redușă), iar pentru absolvenții de liceu, continuarea studiilor în învățământul postliceal,

pentru creșterea șanselor de ocupare pe piața muncii.

Creșterea ponderii calificărilor din domeniul servicii la nivel regional, pe nivelurile de calificare 3, 4 și 5.

Menținerea trendurilor la calificările din industrie, agricultură și construcții

În stabilirea calificărilor se va ține cont și de solicitările agenților economici locali.

Dezvoltarea sectoarelor economice și implicit creșterea numărului de locuri de muncă vacante în întreaga regiune are o semnificație deosebită pentru învățământul profesional și tehnic în sensul dezvoltării acelor domenii de calificare solicitate de piața muncii și alocarea prin planurile de școlarizare anuale a unui număr mai mare de locuri pentru calificările cerute.

Prin proiectele planurilor de școlarizare ale ISJ-urilor din regiune se vor prevedea cu prioritate clase /grupe de studiu pentru domeniile: mecanică, electric, electronică și automatizări, construcții, servicii, comerț, sănătate și asistență socială.

Raportat la nivelul de calificare solicitat pentru locurile de muncă vacante la nivelul regiunii Nord-Vest, se constată că piața muncii din regiune are nevoie de calificări de nivel 3, dobândite prin învățământ profesional. Structura planului de școlarizare învățământul profesional la nivelul fiecărui județ al regiunii, va cuprinde clase /grupe studiu în funcție de cele mai solicitate calificări.

În funcție de particularitățile de dezvoltare a subramurilor industriei prelucrătoare în fiecare județ al regiunii, la stabilirea planului de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic se va ține cont de solicitările

agenților economici locali, în parteneriat cu unitățile de învățământ profesional și tehnic.

Învățământul profesional și tehnic

La nivelul Regiunii Nord-Vest în perioada 2004-2017, populația școlară cuprinsă în învățământul tehnic și profesional a avut o evoluție descendentă, de la 79021 de elevi în 2004, la 45368 de elevi în 2017, adică o reducere cu 57,41%. În perioada 2004- 2009 ponderea învățământului profesional și tehnic la nivelul Regiunii Nord-Vest a fost în medie de 60%, scăzând apoi an de an până la o valoare de 48,6% în 2017.. Ponderea la nivel regional a fost mai scăzută decât la nivel național, fapt explicat prin creșterea în mai mare măsură a ponderii învățământului liceal din filiera teoretică și vocațională în Regiunea Nord-Vest.

La nivelul regiunii Nord-Vest , ponderea elevilor pe domenii de calificare profesională, în anul școlar 2017-2018, respectă aceleași tendințe ca și cel la nivel național. Domeniul cu cea mai mare pondere este cel Economic cu 28,6%, urmat de domeniul Turism și alimentație cu o pondere de 15,6%. Domeniile de calificare cu cea mai mică pondere în regiunea Nord-Vest sunt: Chimia industrială cu 0,4% și Fabricarea produselor din lemn cu 0,6%.

Cele mai solicitate calificări la nivel regional pentru învățământul dual au fost în 2017-2018, Electronist aparate și echipamente cu 3 clase solicitate, Electromecanic utilaje și instalații industriale, Operator la mașini cu comandă numerică, Tapițer - plăpumar – saltelar fiecare cu 2,5 clase solicitate. Referitor la învățământul profesional din regiune în anul școlar 2017-2018, cea mai solicitată calificare a fost Mecanic auto cu 108,5 clase și 2694 elevi, Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație cu 64,5 clase și 1569 elevi, Confectioner produse textile cu 38,5 de clase și 808 elevi, Bucătar cu 36 de clase și 896 elevi.

Pentru anul școlar 2018-2019 la nivelul Regiunii Nord-Vest, operatorii economici au solicitat în total 8027 de locuri, din care au fost incluse în proiectele planurilor de școlarizare de către inspectoratele școlare județene 4872 de locuri, adică 60,7%, datorită constrângerilor legate de fundamentarea planurilor anuale de școlarizare.

Analizând la nivel național datele statistice, se poate afirma că evoluția ponderii personalului didactic pe categorii de vârstă a evoluat în sensul creșterii ponderii categoriei 35-54, ajungând în anul școlar 2016/2017 la 61,2 % din totalul personalului din ÎPT. Categoria de vârstă 55-64 ani s-a menținut aproximativ constantă, ajungând la 21% în anul școlar 2016-2017.

Regiunea Nord-Vest a avut un număr de 1206 de laboratoare, în creștere cu 21 față de anul școlar 2015-2016. Deși cele mai multe se află în județul Cluj (400 laboratoare), creșterea s-a datorat în primul rând județului Bihor unde numărul de laboratoare a crescut cu 14 , urmat de

județul Maramureș cu 8 laboratoare, în județele Cluj și Sălaj , numărul de laboratoare scăzând cu 3 și respectiv 2 laboratoare, cele mai puține fiind județul Bistrița-Năsăud (103).

Raportat la numărul de computere conectate la INTERNET, Regiunea Nord-Vest ocupă primul loc cu 17.585 în creștere față de anul școlar 2015-2016, PC-uri, iar dintre județe, cele mai multe computere le avea județul Cluj -5881, din care 5580 PC-uri conectate la INTERNET.

România a alocat în 2014, 2,75% din PIB pentru cheltuielile publice totale din educație. După situațiile Eurostat România alocă cel mai mic procent din PIB pentru educație comparativ cu celelalte state ale Uniunii Europene, fiind pe ultimul loc.

Rata abandonului școlar pentru ÎPT, comparativ cu nivelul național, regiunea Nord-Vest se situează pe intervalul analizat sub media pe țară, (3,36%) respectiv la nivel național (3,55%). Cele mai mari rate ale abandonului școlar se înregistrează în județele Satu Mare (5,9%) și Bistrița-Năsăud (3,1%), iar cele mai mici în județele Bihor și Sălaj (2,2%). Pe sexe rata abandonului școlar la nivel liceal și profesional este mai mare la populația școlară de sex masculin (3,7%), comparativ cu cea de sex feminin (2,4%) iar pe medii de rezidență rata mai mare a abandonului școlar se înregistrează în mediul rural (5,8%) comparativ cu mediul urban unde rata de abandon școlar în anul 2015-2016 a fost de (2,8%).

Media ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani), la nivel național (18,3%) și implicit la nivel regional (16,6%) rămâne mult mai ridicată decât media europeană (12,1%) calculată în intervalul 2010-2016.

Testarea PISA aplicată în 2009, 2012 și 2015 a scos în evidență faptul că România are în continuare performanțe scăzute la toate cele trei tipuri de testări comparativ cu celelalte state ale UE.

Evoluția ratei tinerilor care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET), pe toate nivelurile ISCED, este reprezentată în figura de mai jos. Raportându-ne la perioada analizată (2007-2016) se constată că România are o rată a tinerilor NEET mai ridicată decât media europeană. În 2016 UE avea o rată de 16,7 %, iar România 23,6%.

Datele statistice arată că rata de participare la formarea continuă a populației adulte din UE, se menține la valoarea de 10,8% în 2016. Comparativ la nivel național rata de participare a scăzut în 2016 la 1,2% și rămâne în continuare mult mai scăzută decât media europeană. Analiza pe regiuni a scos în evidență că în anul 2016, Regiunea Vest avea cea mai mare rată de participare de 1,6%. Regiunea Nord-Vest, avea o rată de participare la formarea continuă a adulților de 1,4%.

Din analiza realizată rezultă următoarele recomandări:

- Eficientizarea rețelei școlare prin reorganizarea acesteia la nivelul fiecărei județ
- Autorizarea/acreditarea unităților de învățământ pe calificări solicitate de operatorii economici
- Acțiuni de orientare și consiliere a elevilor, părinților, diriginților, cadrelor didactice
- Marketing educațional realizat la nivelul unităților ÎPT
- Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean
- Autorizarea unităților de învățământ ca furnizoare de formare profesională continuă în toate județele regiunii.

10. Planul de măsuri

PRIORITATEA 1 : Dezvoltarea capacității de management în învățământul profesional și tehnic			
Indicatori de impact: • Practicarea unui management proactiv centrat pe dezvoltarea școlii • Rețea școlară adaptată cerințelor mediului economic			
Obiectivul 1 : Dezvoltarea capacității de proiectare/planificare la nivelul unităților de învățământ Indicatori: - 90% directori (directoriadjuncți) ÎPT din regiune au urmat cursuri de formare managerială - Planuri de acțiune (PAS) ale unităților de învățământ cu acțiuni structurate, concrete ușor de monitorizat			Precondiții și riscuri - impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților manageriale - rutina în realizarea PAS, actualizări formale
Rezultate A.1.- Management proactiv centrat pe dezvoltarea unităților de învățământ A.2. - PAS- actualizat, structurat cu acțiuni și măsuri concrete			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1. Participarea directorilor ÎPT la cursuri de formare managerială	An școlar 2019 - 2020	ISJ/CCD	-impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților manageriale -rutina în realizarea PAS, actualizări formale
A.2. Monitorizarea anuală a PAS de către echipe de membri ai CLDPS	Anual	ISJ/CLDPS	-monitorizarea formală - timp limitat a membrilor CLDPS
Obiectivul 2 : Dezvoltarea capacității de marketing la nivelul unităților de învățământ Indicatori: - 85% unități ÎPT din regiune care realizează planul de școlarizare în fiecare an școlar			Precondiții și riscuri - resurse limitare -acțiuni formale, fără impact
Rezultate 1. Unități de învățământ capabile să promoveze oferta educațională			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri

A1. Promovarea ofertei educaționale ÎPT la nivelul fiecărei unități de învățământ și la nivel de județ	Anual	ISJ/Unități ÎPT	
PRIORITATEA 2 Creșterea adaptabilității ofertei educaționale din regiune la cerințele pieței muncii.			
Indicatori de impact: - Ofertă educațională adaptată cerințelor mediului economic - Absolvenții cu competențe cerute pe piața muncii - Inserție foarte bună a absolvenților pe piața muncii			
Obiectivul 1 : Adaptarea ofertei educaționale la cerințele pieței muncii și a mediului economic de afaceri Indicatori: - 85% din solicitările operatorilor economici satisfăcute prin proiectul planului de școlarizare; - 60% din absolvenți sunt încadrați pe piața muncii în calificarea absolvită			Precondiții și riscuri - unități de învățământ neautorizate pentru calificările solicitate - neîncadrarea în calendarul ARACIP pentru solicitarea de autorizare - lipsa resurselor pentru monitorizarea inserției absolvenților
Rezultate 1. Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici prin Proiectul planului de școlarizare din fiecare județ 2. Grad de adaptare a ofertei la cerințele pieței muncii			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1. Organizarea de întâlniri cu mediul de afaceri din județ cu sprijinul CLDPS și a autorităților locale, cel puțin de două ori pe parcursul anului școlar	Noiembrie și decembrie / în fiecare an școlar	ISJ CLDPS	unități de învățământ neautorizate pentru calificările solicitate - neîncadrarea în calendarul ARACIP pentru solicitarea de autorizare
A.2. Monitorizarea inserției absolvenților la nivel de unitate de învățământ și la nivel județean	La 6 luni și 12 luni de la absolvire în fiecare an școlar	Unități de învățământ/ISJ/CLDP S	- lipsa resurselor financiare și umane - realizarea unor statistici cu marjă mare de eroare
Obiectivul 2 : Adaptarea ofertei curriculare în dezvoltare locală (CDL) la solicitările operatorilor economici care asigură pregătirea profesională a elevilor în parteneriat Indicatori: - 100% CDL-uri adaptate cerințelor standardelor curriculare în acord cu nevoile operatorilor economici;			Precondiții și riscuri
Rezultate 1. CDL adaptat cerințelor standardelor curriculare în acord cu nevoile operatorilor economici			Precondiții și riscuri

Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A1. Elaborarea CDL de către unitățile de învățământ în parteneriat cu operatorii economici	Anual – conform calendar	Unități de învățământ/operatori economici parteneri	- resurse limitate de timp a operatorilor economici
A2. Avizarea de către CLDPS și aprobarea de către CA al ISJ a CDL-urilor elaborate	Anual – conform calendar	CLDPS/ISJ	- aprobări formale

PRIORITATEA 3 Creșterea calității în învățământul profesional și tehnic și asigurarea egalității de șanse			
Indicatori de impact: - 80% din cadre didactice IPT din regiune au urmat cursuri de formare pentru predare centrată pe elev - 80% din unitățile IPT din regiune dotate cu echipament didactic la standarde europene - 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest - Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 - Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014 - Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune			
Obiectivul 1 : Creșterea calității procesului educațional prin utilizarea preponderentă a metodelor active de predare-învățare Indicatori: 80% din cadre didactice IPT din regiune au urmat cursuri de formare pentru predare centrată pe elev			Precondiții și riscuri - impact scăzut al cursurilor de formare asupra activităților la clasă
Rezultate A.1. Cadre didactice formate pentru predarea centrată pe elev			Precondiții și riscuri
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1 Activități de formare pentru predarea metodelor participative de predare-învățare	Anual în perioada 2019-2025	ISJ/CCD/inspectori de specialitate	monitorizarea impactului participării la cursuri este greu de măsurat

Obiectivul 2: Modernizarea infrastructurilor și a dotărilor cu echipamente didactice Indicatori: - 80% din unitățile ÎPT din regiune dotate cu echipamente didactice la standarde europene			Precondiții și riscuri - lipsa fondurilor pentru modernizarea infrastructurii și a dotărilor
Rezultate A1. Ateliere și laboratoare dotate la standarde europene			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1 Realizarea de acțiuni care să ducă la modernizarea infrastructurii și a dotării atelierelor și laboratoarelor: -Proiecte europene -Parteneriate cu operatorii economici -Solicitări către Consiliul local	2025 cu evaluare anuală	Unitățile de învățământ ISJ/CL/	-lipsa fondurilor pentru modernizarea infrastructurii și a dotărilor
Obiectivul 3: Eficientizarea parteneriatelor cu operatorii economici și creșterea numărului de locuri în învățământul dual în regiunea Nord-Vest Indicatori: - 40% din numărul de locuri alocate învățământului profesional sunt pentru învățământul dual în regiunea Nord-Vest			Precondiții și riscuri interes scăzut din partea operatorilor economici - birocrație excesivă - insuficientă promovare a învățământului dual
Rezultate Implementarea învățământului dual în toate județele regiunii			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1. Realizarea de parteneriate pentru implementarea învățământului dual în toate județele regiunii	2025 cu evaluare anuală	Unitățile de învățământ/operatorii economici ISJ/Consiliile locale/	-- interes scăzut din partea operatorilor economici - birocrație excesivă - insuficientă promovare a învățământului dual
Obiectivul 4: Corelarea între învățământul superior și învățământul profesional și tehnic Indicatori: Cel puțin 6 parteneriate eficiente cu universitățile din regiune			
Rezultate Interes crescut pentru ÎPT și pentru învățământul superior tehnic			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A.1. Calendar concret de acțiuni în parteneriat cu universitățile	Anual	Unitățile de învățământ/universită	- resurse limitate de timp

		ți/operatori economici	
--	--	------------------------	--

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

Cuprins:

- 4. Profilul demografic al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior**
 - 4.1. Analiza evoluțiilor și prognoze demografice**
 - 4.2. Implicațiile evoluțiilor și prognozelor demografice pentru învățământul superior.**
- 5. Profilul de piața muncii al Regiunii de NV din perspectiva învățământului superior**
 - 5.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii**
 - 5.2. Implicațiile evoluțiilor și prognozelor pieței muncii pentru învățământul superior**
- 6. Profilul economic al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior**
 - 6.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor economice**
 - 3.2 Implicațiile evoluțiilor economice pentru învățământul superior**
- 7. Învățământul superior din regiunea Nord-Vest**
 - 7.1. Oferta învățământului superior din regiune**
 - 7.2. Cercetare-dezvoltare și inovație**
 - 7.3. Exemple de bună practică**
 - 7.3.1. *Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic***
 - 7.3.2. *Parteneriate ale universităților cu mediul economic***
 - 7.3.3. *Oferta IS din regiune pentru formarea adulților***
 - 7.3.4. *Colaborări ale universităților pentru sprijinirea dezvoltării regionale***
 - 7.3.5. *Mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaționale a IS din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică***

Contextul

Regiunea de NV – una dintre cele 8 regiuni de dezvoltare a României, are o suprafață de 34.159 km², care reprezintă 14,3% din suprafața totală a țării. Regiunea alcătuită din 6 județe: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare și Sălaj. Regiunea este poziționată la granița cu Ungaria și Ucraina iar în interiorul țării se învecinează cu regiunile Centru, Vest și Nord-Est⁶³. Regiunea beneficiază de trei aeroporturi interanționale, are în construcție o autostradă și este traversată de cinci drumuri europene. Regiunea de NV este o regiune multiethnică, unde trăiesc români, maghiari (37% din totalul populației maghiare din țară sunt în această regiune), germani, ucrainieni, romi, armeni, etc.

În 2011, regiunea cuprindea 446 unități administrativ-teritoriale (nivel LAU-2 conform NUTS, respectiv Nivel 2 conform SIRUTA), din care 403 comune, 15 municipii și 28 orașe. Regiunea înregistrează un număr de 1911 localități, din care 1800 sunt sate și 111 localități în componența municipiilor sau orașelor. Cele mai multe orașe și municipii se găsesc în județul Maramureș, iar cele mai multe localități în județul Bihor.

La nivelul anului 2005, gradul de urbanizare al regiunii, era de 53,1%, dar la nivel intraregional, existau diferențieri mari, acesta variind de la 36,2% (jud. Bistrița-Năsăud) până la 67,0% (județul Cluj). Din punct de vedere fizico-geografic, 28% din suprafața regiunii este ocupată de unități muntoase, 30% de unități deluroase, iar 42% de unități de câmpie și largi culoare depresionare. Rețeaua de localități a Regiunii Nord-Vest cuprinde 42 de orașe și 1.802 de sate grupate în 402 de comune. Dintre orașe, 4 au o populație de peste 100.000 locuitori (Cluj-Napoca – cu 323.108 locuitori, Oradea – peste 221.861, Baia Mare – peste 146.595 și Satu Mare – peste 121.128)⁶⁴, 9 între 20-100.000 locuitori și 29 de sub 20.000 de locuitori. Teritorial, orașele sunt concentrate în special în județele Maramureș (13), Bihor (10 orașe) și Cluj (6), celorlalte trei județe revenindu-le doar câte 5 (Satu Mare), respectiv 4 orașe.

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Vest 2014-2020 vizează cu precădere cele trei obiective strategice ale politicii de dezvoltare din România:

- diminuarea dezechilibrelor regionale existente,
- corealarea politicilor sectoriale guvernamentale la nivelul regiunii
- stimularea cooperărilor inter-regionale, interne și internaționale precum și cele transfrontaliere.

Contextul general în care au fost elaborate principalele documentele de planificare strategică pentru învățământul superior (Strategia Națională pentru învățământ terțiar, Strategia Națională de Dezvoltare și Inovare, Acordul de parteneriat, Strategia Europa 202, etc.) subliniază câteva principii recunoscute ca fiind de importanță strategică⁶⁵:

- Învățământul terțiar este privit ca motor al creșterii economice bazate pe cunoaștere și înaltă calificare.
- Educația și formarea profesională ocupă un rol central iar învățământul terțiar în special are un rol crucial în furnizarea capitalului uman înalt calificat, esențial pentru bunăstarea individului și a societății
- Învățământul terțiar are un rol esențial în dezvoltarea economică.

⁶³ "... cu toate că poziția geografică a regiunii este la intersecția axelor geografice europene Nord-Sud și Est-Vest, aceasta nu a fost și nu este încă valorificată corespunzător datorită faptului că regiunea se află încă în afara spațiului Schengen, precum și datorită situării la periferia teritoriului UE, în vecinătatea blocului ex-sovietic. Provocarea pe termen mediu și lung va fi valorificarea oportunităților strategice care vor apărea în urma procesului de apropiere de UE a Moldovei, Ucrainei și Georgiei." (Strategia POR NV, p. 15)

⁶⁴ la 1 iulie 2017, conform Anuarului Statistic al României 2017.

⁶⁵***. (n.d.). STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 - 2020. (p. 9)

În analiza contextului național din perspectiva învățământului terțiar este recunoscut faptul că România a traversat o perioadă fastă de dezvoltare economică care a atins una dintre cele mai mari rate de creștere din Europa, în perioada 2003-2008 creșterea economică depășind 6,5%. Criza economică a afectat puternic România, în perioada 2010-2012 fiind adoptate măsuri de austeritate care au dus scăderi drastice a cheltuielilor și la niveluri limitate de creștere economică. Revenirea din criză a permis reluarea creșterii economice importante (2013 a încheiat cu o creștere de 3,5% iar 2014 cu o creștere de 2,8% față de anii anteriori) dar contextul economic rămâne fragil iar creșterea este vulnerabilă la factorii externi.

Deși rata sărăciei în România a scăzut semnificativ în ultimii 15 ani, totuși o treime dintre copii trăiesc în sărăcie relativă, sărăcia afectează cu precădere grupuri etnice vulnerabile iar populația rurală are cea mai scăzută participare la educație și formare. În introducerea la Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar se mai menționează că accesul la programele de formare pe parcursul vieții este greoi iar părăsirea timpurie a școlii și neparticiparea determină un grad ridicat de risc în ceea ce privește accesul pe piața muncii și incluziunea socială.

Strategia „Europa 2020” stabilește o serie de ținte grupate sub 5 obiective:

1. Ocuparea forței de muncă - o rată de ocupare a forței de muncă de 75 % în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani
2. Cercetare și dezvoltare - alocarea a 3% din PIB-ul UE pentru cercetare și dezvoltare
3. Schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei
 - reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990
 - creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 20%
 - creșterea cu 20% a eficienței energetice
4. Educație
 - reducerea sub 10% a ratei de părăsire timpurie a școlii
 - creșterea la peste 40% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani
5. Lupta împotriva sărăciei și a excluziunii sociale
 - reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale

În elaborarea raportului se va ține cont de contribuția învățământului superior din regiune atât la îndeplinirea obiectivelor asumate prin planurile strategice naționale și regionale cât și modul în care realizările înregistrate contribuie la îndeplinirea obiectivelor Europa 2020.

8. Profilul demografic al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior

La 1 iulie 2016, populația Regiunii Nord Vest era de 2.832.637 de locuitori. Deși, față de anul 2008, populația regiunii a cunoscut o creștere de 4,06%, creșterea înregistrată plasează regiunea pe locul 5 ca număr de locuitori, la nivel național.⁶⁶ Cea mai mare creștere a populației în această perioadă s-a înregistrat în regiunea București Ilfov (11,24%), în timp ce regiunea Sud-Est Olt a înregistrat o creștere negativă a populației de -2,81%.

În 2016, în România, migrația internă a înregistrat 389.373 de persoane. Această cifră reprezintă doar 1,97% din populație. Se constată că cea mai mare mobilitate o au persoanele tinere din grupa de vârstă 25-29, având o pondere de aproape 16% din totalul migrațiilor. Numărul total al celor care migrează dinspre urban înspre rural

⁶⁶ Datele statistice cele mai relevante pentru contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională au fost găsite în Anuarul Statistic la României 2017.

(211.9939) este mai mare decât al celor care migrează înspre centrele urbane. Numărul celor care au vârsta cuprinsă între 20-50 de ani este de 224.207 (adică 57,58% din total) dar distribuția pe vârste arată faptul că 119.856 dintre aceștia au migrat înspre urban (54,18%). Dintre aceștia, 21% au migrat dinspre rural înspre urban, iar 31% dinspre urban înspre rural, restul persoanelor migrând în cadrul aceleiași categorii de locuire⁶⁷.

Fenomenul migrației externe în România continuă să fie îngrijorător. Emigranții sunt cetățeni români care au avut anterior reședința pe teritoriul României și s-au stabilit pe teritoriul altor state în timp ce imigranții sunt cetățeni români, străini sau fără cetățenie care au avut reședința în alt stat dar și-au stabilit reședința obșnuită în România. Între 2011 și 2016, din România au emigrat un total de 1.107.537 de români, cel mai mare număr înregistrându-se în 2016 (209.456). Dintre aceștia, 54,39% sunt tineri între 20-40 de ani, ceea ce afectează semnificativ piața forței de muncă din România, dar și din Regiunea Nord Vest. Aproape 30% dintre cei care au emigrat s-au întreprat spre Marea Britanie (62.650), 21% înspre Italia iar 13,84 înspre Germania. În aceeași perioadă, numărul imigranților a fost de 870.605. Doar în anul 2016 au fost înregistrați 133.248 de imigranți, dintre care 47.880 – adică 35,93% - din Spania. Luând în considerare țările din care provin, putem afirma că imigranții din România sunt formați într-o mare măsură din românii care au avut reședința în alte state și care au revenit cu reședința în România.

Fenomenul migrației este îngrijorător prin amploarea sa și prin faptul că afectează cu precădere populația tânără, fiind responsabil de accentuarea îmbătrînirii populației din regiune și creșterea deficitului de forță de muncă calificată. În același timp, datele legate de imigranți relevă fenomenul restabilirii pe teritoriul României a unor cetățeni care au avut reședința în alte state, cele mai multe dintre ele Vest Europene. Acest fenomen relevă o resursă umană importantă, care poate fi capitalizată prin politici naționale sau regionale bine articulate, și care poate contribui la dezvoltarea regională.

8.1. Analiza evoluțiilor și prognoze demografice

Începând cu anul 2014-2015, pe lângă numărul studenților / absolvenților cu diplomă de licență, în învățământul superior, clasificarea ISCED-2011 include și numărul cursanților înscriși / absolvenților cu diplomă în învățământ master, cel postuniversitar, de doctorat precum și programele doctorale. Astfel, conform Anuarului statistic al României, în 2016-2017 au fost înscriși un număr de 531.586 studenți la toate formele de învățământ superior, în 560 de facultăți, aferente unui număr de 97 de instituții de învățământ superior. În același an, numărul cadrelor didactice din învățământul superior a fost de 26.618, ponderea cadrelor didactice față de numărul de studenți, la nivel național, fiind de 19,97%. Din totalul studenților, 27.510 sunt studenți străini, adică 5,17%.

Analiza evoluției demografice pe grupe de vârstă evidențiază o situație îngrijorătoare, mai ales dacă privim din perspectiva învățământului profesional și tehnic. Astfel, deși grupa de vârstă 10-14 ani are o creștere de 0,96%, iar populația în vârstă de 15-19 ani a cunoscut o scădere cu 21,07%, cea mai dramatică scădere a populației se înregistrează la grupa de vârstă de 20-24 ani, unde se atinge nivelul de 27,8%. Această scădere se datorează atât declinului demografic din anii 90, cât și, cu precădere, atingerii în 1996 a nivelului cel mai scăzut al natalității.

Din totalul studenților înregistrați în 2016, numărul celor înscriși la *învățământ nivel licență* a fost de 405 638, în scădere cu 1,2% față de anul anterior. Dintre aceștia, 218.777 reprezință studenți de sex feminin, adică 53,93%. Studiile la zi reprezintă opțiunea majoritară pentru 90,4% dintre studenți, doar 9,6% optând pentru învățământ

⁶⁷ ANR 2017, p. 100

la distanță sau cu frecvență redusă. 86,3% dintre studenți învață în instituții publice de învățământ.

Studenții înscriși la *master sau studii postuniversitare* sunt în număr de 106.789. Dintre aceștia, 89,5% învață în instituții publice, iar 97,2% studiază în programe de master, doar 2,8% fiind înscriși în programe postuniversitare.

Numărul celor *înscriși la doctorat* este de 19.154, dintre care 48,5% sunt de sex feminin.

Din totalul studenților înscriși la programele de licență, forma de învățământ de zi, studenții din grupele de vârstă 19, 20 și 21 de ani reprezintă majoritatea (19,4%, 19,7% respectiv 19,1%), în timp ce la programele de master sunt înscriși cu precădere studenți cu vârsta între 22-24 de ani (56,6%). Se constată faptul că ponderea studenților peste 35 de ani este mai mare la formele de învățământ la distanță (18,7%), cu frecvență redusă (20%), sau la programe post-universitare în învățământ public sau privat (84,6%, respectiv 59,9%).

Distribuția studenților pe etnii relevă o diferență semnificativă între numărul studenților majoritari români (95,7%) și cei aparținând altor etnii. Luând în considerare faptul că ponderea majorității române în totalul populației – conform recensământului din 2011 - este de 89,47% , putem observa faptul că studenții de alte etnii decât cea română sunt reprezentați în rândul populației studențești într-o proporție mai mică decât în rândul populației generale.

Proporția dintre studenții de sex feminin și masculin se încadrează în limitele reprezentării în populația generală, cu o ușoară depășire în cazul studenților de sex feminin, mai ales la formele de studiu de licență și master.

Analiza pe regiuni plasează Regiunea Nord Vest pe locul al doilea din perspectiva numărului de studenți înscriși la formele de învățământ superior de nivel licență, master sau doctorat. Numărul total al acestora este de 91.370, reprezentând 17% din totalul studenților din România. Pe primul loc, la nivel național, se situează regiunea București Ilfov, cu 32,39%, în timp ce pe locul al treilea se plasează regiunea NE, cu 12,59% dintre studenți.

Astfel, 17,41% dintre studenții de la nivel licență, respectiv 16,06% dintre cei de la master și 18,7% dintre doctoranzi sunt înscriși la programe academice ale unor instituții din Regiunea Nord Vest. 54% dintre studenții de la licență, respectiv 58% dintre maștranzi și 48% dintre doctoranzi sunt de sex feminin.

Din totalul studenților din Regiunea Nord Vest, 73% studiază în instituții de învățământ superior din Cluj-Napoca, în timp ce aproximativ 17,32% studiază în centrul universitar Oradea. Ceilalți aproximativ 10% dintre studenți studiază în extensii ale marilor universități în Baia-Mare, Bistrița-Năsăud, Satu-Mare, Sighetu-Marmației, Zalău, Năsăud sau Marghita.

8.2. Implicațiile evoluțiilor și prognozelor demografice pentru învățământul superior.

Regiunea Nord Vest se confruntă în continuare cu o scădere demografică, iar trendul, constant în ultimii ani, nu indică semne de stopare. Scăderea demografică este determinată atât de sporul negativ al populației cât și de fenomenul migrației forței de muncă, destul de însemnat în unele județe din Regiunea Nord Vest. Fenomenul migrației afectează cu precădere populația tânără, având un impact direct asupra universităților din regiune. În același timp, deși analiza imigrației permite identificarea unei resurse umane importante care alege să își (re)stabilească reședința pe teritoriul României, impactul asupra universităților din regiune este nesemnificativ.

În condițiile în care finanțarea universităților este direct corelată cu numărul de studenți, efectele evoluțiilor demografice sunt resimțite direct la nivelul finanțării de bază. Odată cu schimbările demografice, universitățile au adaptat oferta educațională astfel încât programele adresate studenților tradiționali au fost redimensionate iar corelarea ofertei educaționale cu cererea de pe piața muncii a devenit o preocupare constantă.

Pentru a diminua efectele scăderii finanțării, universitățile din regiune au crescut oferta învățământului netraditional, orientându-se spre grupe de vârstă interesate de specializare, reconversie sau reorientare profesională. Din păcate, numărul acestor programe oferite de universități este nesemnificativ în comparație cu evoluția fenomenelor demografice înregistrate, universitățile continuând să pună accentul pe învățământul tradițional, care vizează populația tânără.

9. Profilul de piața muncii al Regiunii de NV din perspectiva învățământului superior

Printre indicatorii importanți pentru contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională din perspectiva pieței muncii se numără activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) și sectorul educație/învățământ. Alături de date generale privind ocuparea și piața muncii – prezentate în capitolele anterioare – analiza profilului pieței muncii în Regiunea de Nord-Vest va prezenta date furnizate de Institutul Național de Statistică prelucrate de autor sau desprinse din Anuarul statistic al României, urmărind aspecte legate de domeniile cercetare-dezvoltare-inovare și educație, atât din perspectiva prognozelor cât și a evoluțiilor din perioada 2014-2017.

9.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

Prognoza

Prognoza privind structura numărului mediu de salariați în profil teritorial, revizuită în mai 2018, plasează din nou Regiunea de NV pe locul doi pe țară, cu o pondere de 13,8% din totalul salariaților, după București-Ilfov, unde se menține prognoza anterioară de 21,8%. În Regiunea Nord Vest, numărul șomerilor ar urma să scadă la 8,5%, plasându-se după București-Ilfov și Regiunea Vest, amandouă având câte 5,2% din totalul șomerilor. Raportat la totalul populației, Regiunea Nord Vest se va plasa pe același loc trei, cu o rată medie de 2,1% șomeri, rată aflată în constantă scădere față de anii anteriori.

Față de 2016, în 2021 se preconizează o creștere a numărului angajaților din regiune cu 21,3%, mai mare cu 1% decât media creșterii pe țară (20,3%), situând regiunea pe locul al treilea, după București-Ilfov (21,7%) și Regiunea NE (21,4%). Această creștere a numărului de salariați, alături de scăderea numărului de șomeri, indică o dezvoltare pozitivă a economiei din regiune în perioada următoare, dezvoltare care va duce la crearea de noi locuri de muncă.

Sectorul de activitate cercetare dezvoltare inovare (CD)

Activitatea de cercetare dezvoltare este activitatea sistematică și creatoare inițiată pentru a spori volumul de cunoștințe și utilizarea acestora pentru noi aplicații. Această activitate include și proiectarea tehnologică, dacă există un element semnificativ de noutate. Tipurile de cercetare cuprinse în analiză sunt: cercetarea fundamentală, cercetarea aplicativă și cercetarea experimentală. Resursele umane și financiare din cercetare dezvoltare sunt prezentate pe sectoare de performanță conform metodologiilor adoptate de Institutul Național de Statistică⁶⁸.

În România, *numarul de unitati* cu activitate de cercetare-dezvoltare⁶⁹ a scăzut permanent între 2011-2014, de la 1166 unități (în sector public și privat) la 773. În 2015 și 2016 numărul unităților a cunoscut o ușoară creștere la 781, respectiv 792 de unități. Deși numărul unităților de cercetare a cunoscut o creștere în perioada 2014-2016, în 2016 numărul unităților de ceretare din România se situau la abia 67,92% din numărul înregistrat în 2011 (Tabel 1).

Se remarcă faptul că scăderea numărului de unități de cercetare a afectat doar sectorul privat, sector care în 2011 deținea o pondere de 77% din totalul unităților. Astfel, în

⁶⁸Virdol, Daniel Celu. ANUARUL STATISTIC AL ROMÂNIEI 2017 ROMANIAN STATISTICAL YEARBOOK. 2018, p. 440,

http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_carte_ro.p

⁶⁹Se refera la unitatile din toate formele de proprietate care desfasoara activitati de baza specifice sectorului CDI sau activitati de cercetare pe langa activitatea de baza. Datele aferente activitatii de cercetare-dezvoltare includ si proiectarea tehnologica

2016, ponderea unităților din sectorul privat s-a redus la 63% din total, cu o scădere a numărului de unități de 55,56%, în timp ce, în perioada 2011-2016, în sectorul public s-a înregistrat o creștere a numărului de unități de 9,3%.

În 2011, ponderea unităților de cercetare aferente învățământului superior a fost de 51,41% din totalul unităților din sectorul public, în timp ce în 2016 această pondere a scăzut la 46,5% din total.

Salariați⁷⁰ în sectorul cercetare dezvoltare

Personalul din activitatea de cercetare dezvoltare este constituit din: cercetători – personal înalt calificat care lucrează la concepția sau crearea de cunoștințe, produse, procedee, metode și sisteme noi și gestionarea proiectelor de cercetare; tehnicieni și asmiliați – personal cu nivel de pregătire superior sau mediu care practică activități de cercetare sub directă coordonare a cercetătorilor; alte categorii – muncitorii și personalul auxiliar care participă la execuția proiectelor de cercetare.

Nu toți salariații din activitatea de cercetare dezvoltare desfășoară activitatea cu normă întreagă, astfel încât numărul salariaților diferă de numărul convențional al salariaților cu normă întreagă. Exemplu sunt cadrele didactice din învățământul superior care desfășoară o fracțiune de normă de cercetare.

În România, în 2016, numărul salariaților CD era de 44386, în ușoară creștere față de anii anteriori (42963 în 2015 și 43448 în 2015). Aproape jumătate (49,5%) dintre salariați erau înregistrați în regiunea de dezvoltare București-Ilfov, în timp ce abia 3175 erau înregistrați în Regiunea Nord Vest. Aceste cifre plasează regiune NV pe locul 4 între regiuni, după București-Ilfov (21964), Nord-Est (4129), Centru (4072) și Vest (4031) (Tabel 2).

Dacă luăm în considerare norma întreagă echivalentă, numărul salariaților în cercetare dezvoltare în Regiunea Nord Vest este de doar 1891 - în scădere față de 2014 cu 18,91% - dintre care 86% doar în județul Cluj. Județul Bistrița Năsăud se plasează pe locul al doilea cu 8,72% din cercetători, diferența fiind distribuită între celelalte patru județe din regiune (Tabel 3).

În perioada monitorizată, numărul salariaților (echivalent cu normă întreagă în activități de cercetare) din Regiunea Nord Vest a scăzut constant. Chiar dacă, la nivel național, numărul total al salariaților din CDI a crescut, ponderea acestora în Regiunea de NV a scăzut constant de la 7,42% în 2014, la 6,58% în 2015 și 5,86% în 2016. Astfel, la 10000 de locuitori ocupați din regiune s-au înregistrat 29,4 salariați în cercetare dezvoltare în 2014, 27,9 în 2015 și 27,1 în 2016.

Distribuția cercetătorilor pe grupe de vârstă, la nivel național, indică o ușoară creștere a numărului cercetătorilor tineri. Dacă în 2014, ponderea cercetătorilor cu vârsta cuprinsă între 25-44 de ani era de 39%, în 2016 aceasta era de 41,48% (Tabel 4).

Ponderea cercetătorilor în domeniile științelor umaniste și a științelor sociale a cunoscut o scădere constantă între 2014-2016, atingând cel mai scăzut nivel cu 3,75% respectiv 8,5% din totalul cercetătorilor, la nivel național, în 2016. În schimb, domeniile științe naturale și exacte, științe ingineresti și tehnologie respectiv științe medicale, au cunoscut creșteri anuale ale numărului de cercetători. Analiza distribuției cercetătorilor pe domenii științifice în anul 2016 indică faptul că cei mai mulți cercetători sunt angajați în domeniul științelor ingineresti și tehnologie, adică 49%, urmat fiind de 19,56% în domeniul științele naturale și exacte și 10,42% în domeniul științelor medicale (Tabel 5).

⁷⁰Salariații din activitatea de cercetare-dezvoltare se exprimă nu numai în număr fizic de persoane, ci și într-o mărime convențională denumită echivalent norma întreagă; se bazează pe unitatea de evaluare reprezentând o persoană care lucrează cu normă întreagă pe o anumită perioadă de timp și prin transformarea numărului de lucrători cu normă parțială în echivalent de lucrători cu normă întreagă, ținând seama de timpul de lucru destinat acestei activități. Evaluarea resurselor umane a fost realizată astfel: persoane care lucrează cu norma întreagă în activitatea de cercetare-dezvoltare (90% din timp sau mai mult); persoane care lucrează în principal în activitatea de cercetare-dezvoltare (50-90% din timp); persoane care lucrează cu norma parțială în activitatea de cercetare-dezvoltare (mai puțin de 50% din timp) (Institutul

În Regiunea Nord Vest, în 2016, cheltuielile cu activitatea de cercetare și dezvoltare a scăzut de la 336.409 mii RON în 2015 la 229.229 de mii, ceea ce înseamnă o scădere de 31,8%, în timp ce, la nivel național, în aceeași perioadă cheltuielile au înregistrat o creștere de 10,5%.

Salariați în activitatea de inovație (I)

Inovația reprezintă introducerea pe piață a unui bun sau serviciu, nou sau semnificativ îmbunătățit și vizează bunuri sau procese. Întreprinderile inovatoare sunt acele întreprinderi care au lansat produse sau au introdus procese noi sau semnificativ îmbunătățite. Cheltuielile pentru inovație ale întreprinderilor inovatoare de produse și/sau procese cuprind atât cheltuielile cu inovația finalizată cât și cele pentru inovația nefinalizată sau abandonată. Cifrele oferite de Institutul Național de statistică se opresc la anul 2014 și indică faptul că numărul întreprinderilor non-inovatoare, adică acele întreprinderi care nu au avut nici o activitate inovatoare în perioada analizată este majoritar, de 87,2%, în creștere față de 2012. Dintre întreprinderile inovatoare, doar 3,5% au inovație de produs sau proces, în timp ce 6,5% raportează inovație organizațională sau de marketing.

Din totalul salariaților angajați în 2012 în întreprinderi inovatoare la nivel național, 63,36% sunt în industrie și 36,83% în servicii, proporția rămânând relativ neschimbată în 2014, cu 63% salariați în industrie și 37% în servicii (Tabel 6).

Salariați în educație

Totalul salariaților în educație din România anului 2017 era de 236.208. Dintre aceștia, 77,77% erau femei și 23,33% bărbați, o proporție care se menține și la nivelul Regiunii Nord Vest (77,49%).

În 2017, ponderea salariaților din învățământul superior în totalul angajaților din educație în România era de 11,11%. În regiunea de dezvoltare Nord Vest, angajații din învățământul superior reprezentau 14,37%, din totalul angajaților în educație din regiune, ceea ce plasează regiunea peste media pe țară și pe locul al doilea după București-Ilfov, unde 16,48% dintre angajații în educație erau angajați în învățământul superior.

În perioada 2015-2017 numărul angajaților din regiune s-a menținut relativ constant, cu variații nesemnificative (în jur de 1%). Distribuția salariaților din educație pe județele din regiune indică o concentrare a 32,15% dintre aceștia doar în județul Cluj, în timp ce în Bihor avem 23,3%, Bistrița-Năsăud 10%, Maramureș 15,54%, Satu Mare 11,23% și Sălaj 7,54%.

În ceea ce privește salariații din universitar, dezechilibrul este și mai mare, 75,6%% dintre salariați fiind angajați în unități de învățământ publice sau private din județul Cluj, iar 20,95% în județul Bihor. 92% dintre unitățile de învățământ superior din regiune sunt instituții publice, în timp ce, la nivel național, 89,72% dintre instituții sunt publice iar 10,28% sunt unități private.

9.2. Implicațiile evoluțiilor și prognozelor pieței muncii pentru învățământul superior

Obiectivul Strategiei Europa 2020 vizează atingerea unei rate de ocupare a persoanelor cu vârsta între 20-64 de ani de 75%. Acest obiectiv este departe de fi realizabil în condițiile în care în primul trimestru din 2018 rata de ocupare pentru categoria 15-64 era de 66%. La fel de departe se află România și de atingerea obiectivului legat de majorarea procentajului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30-34 de ani cu studii superioare, de la 31% la 40%. În acest moment, în cadrul grupei de vârstă 25-34 de ani, doar 22,04% au studii superioare.

Prognozele indica faptul că Regiunea Nord Vest se află într-o perioadă de dezvoltare pozitivă, depășită doar de Regiunea București-Ilfov, care are un număr de salariați în creștere și o rată a șomajului în scădere.

Activitatea de cercetare dezvoltare inovare (CDI) a cunoscut o scădere drastică față de perioada anterioară. Chiar dacă în ultimii ani (2015-2016) numărul unităților de CD a crescut, ele reprezintă abia 67,92% din numărul unităților înregistrate în 2011. Scăderea cea mai importantă care s-a înregistrat în sectorul privat, unde numărul unităților s-a diminuat cu 55,56%, demonstrează efectele crizei economice care a lovit cu precădere acest sector.

La nivelul Regiunii Nord Vest, numărul salariaților din cercetare dezvoltare a scăzut constant în ultimii ani, plasând regiunea pe locul al patrulea la nivel național. Dintre salariații angajați în cercetare, 86% se află în județul Cluj și 8,71% în Bistrița Năsăud, un dezechilibru semnificativ în ceea ce privește distribuția activităților de cercetare dezvoltare între județele din regiune.

Scăderea cheltuielilor cu activitatea de cercetare-dezvoltare în regiune în 2016 cu peste 30% față de 2015, în timp ce la nivel național se înregistrează o creștere de 10%, este un posibil indicator al faptului că un singur pol de dezvoltare în domeniu – în cazul Regiunii Nord Veste, județul Cluj, respectiv municipiul Cluj-Napoca – nu poate acoperi nevoile de dezvoltare în domeniu și nu poate atrage resursele necesare unei dezvoltări sustenabile.

Datele referitoare la activitatea de inovare nu sunt suficiente pentru că se opresc la anul 2014, dar relevă faptul că, la momentul aceluși an, la nivel național, 63% dintre salariații din întreprinderile inovatoare erau în industrie și abia 37% în servicii.

Analiza distribuției angajaților din educație în Regiunea Nord Vest indică același dezechilibru înregistrat în cazul activităților de cercetare, o treime (32%) din totalul angajaților din educație fiind concentrați în județul Cluj. La nivelul învățământului superior dezechilibrul este și mai mare, mai bine de 75% dintre salariații din institute de învățământ superior publice și private fiind angajați în județul Cluj, și aproape 21% în județul Bihor.

Municipiul Cluj-Napoca este un pol important de cercetare-dezvoltare și învățământ superior, nu doar pentru Regiunea Nord Vest ci pentru întreaga macro-regiune. Cu toate acestea, nu poate compensa dezechilibrele existente la nivel regional, astfel încât contribuția învățământului superior la dezvoltarea regiunii nu atinge potențialul maxim.

10. Profilul economic al regiunii Nord Vest din perspectiva învățământului superior

Din perspectiva învățământului superior, profilul economic al Regiunii NV este caracterizat de polarizarea activităților de cercetare / dezvoltare / inovare și educație terțiară în marile centre urbane, care sunt și centre universitare, cu precădere Cluj-Napoca și Oradea. Această polarizare are o serie de efecte negative iar datele statistice nu oferă nici un indiciu cu privire la o posibilă direcție care să rezolve această problemă. Învățământul superior din regiune continuă să fie reprezentat de cele 10 universități din Cluj-Napoca și Oradea iar activitățile de cercetare sunt concentrate în unități afiliate celor mai mari universități, cu precădere în Municipiul Cluj-Napoca. Disciplinele studiate includ științele umaniste, dreptul, economia, științele agricole și veterinar, medicina, arta, muzica și comunicarea. În plus, există mai multe instituții de învățământ superior private (în economie, drept, sport științe politice și sociale, artă, inginerie și informatică, științele naturii, teologie, științe umaniste și sociale), majoritatea având sediul în Cluj-Napoca și Oradea.

În regiune se află cinci centre de transfer de tehnologie, care își desfășoară activitatea într-o gamă largă de sectoare, de la biomasă și combustibili alternativi la tehnologia TIC și construcția de echipamente, precum și opt clustere (în domeniile apei, TIC, mobilier,

energie, agricultură, produse cosmetice). Structurile de sprijin pentru întreprinderi includ 15 parcuri industriale, precum și parcuri tehnologice și științifice⁷¹.

Unul dintre obiectivele-țintă pentru anul 2020, inclus în Strategia Europa 2020, este să asigure că cel puțin 40% din populația din grupa de vârstă 30-34 ani va fi finalizat o formă de învățământul terțiar sau echivalent. În perioada 2008-2014, la nivelul UE s-a ajuns de la 31% în 2008 la aproape 38% în 2014.

La nivel național și al Regiunii Nord Vest se evidențiază o evoluție crescătoare, însă ponderile înregistrate au fost mult inferioare. Astfel, la nivelul anului 2008 ponderea absolvenților de învățământ terțiar în populația cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani era de doar 16% la nivelul României și de 14% în regiunea Nord-Vest; anul 2014 a înregistrat o creștere cu 9 puncte procentuale la nivel național și cu 9,1 puncte procentuale în regiune, comparativ cu 2008. Atingerea de către România a țintei anului 2020 va fi imposibilă fără măsuri concertate pe plan social și economic, menite să determine un profil al forței de muncă în concordanță cu cerințele în continuă schimbare ale mediului economic⁷².

Numărul studenților înscriși în instituțiile de învățământ superior din România în anul universitar 2017-2018 a fost de 538.900 de studenți, din care 54,2% au fost de sex feminin. Specializările din învățământul superior cele mai căutate au fost (conform clasificării ISCED-F): Afaceri, Administrație și Drept (23,8% din totalul studenților), respectiv de Inginerie, Prelucrare și Construcții (21,0% din totalul studenților).

Distribuția populației școlare pe regiuni de dezvoltare și niveluri educaționale față de totalul fiecărei regiuni, arată că cea mai ridicată pondere s-a înregistrat în învățământul primar și gimnazial din regiunea Sud-Muntenia (54,4%), în timp ce învățământul superior a fost preponderent în regiunea București-Ilfov (34,8%). La polul opus, cele mai scăzute ponderi s-au înregistrat în învățământul postliceal și de maiștri din regiunile Centru, Nord-Est și București-Ilfov (câte 2% fiecare în parte).

În învățământul superior, numărul absolvenților cu diplomă a fost de 121.300 de studenți, dintre care . Studentele au reprezentat 59,2% din numărul total al absolvenților cu diplomă.

Ca parte a implementării inițiativei în favoarea regiunilor rămase în urmă, au fost perfecționate strategiile de specializare inteligentă din regiunile Nord-Est și Nord-Vest din România. Se promovează o cooperare mai sistematică între principalii parteneri naționali, regionali și locali, pentru a permite o mai bună ajustare la nivel regional a politicilor sectoriale naționale. Sprijinul acordat celor două agenții de dezvoltare regională de către Comisia Europeană a facilitat dialogul dintre întreprinderi, cercetători și societatea civilă prin intermediul unor ateliere, conferințe, și în special a unei serii de grupuri tematice specializate. Aceasta s-a materializat deja într-un număr de proiecte concrete⁷³.

10.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor economice

În "Europa 2020 - Strategia europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii", printre obiectivele definite pentru deceniul 2010-2020 se menționează că "rata ocupării forței de muncă a populației cu vârsta cuprinsă între 20-64 de ani ar trebui să crească de la nivelul actual de 69% la cel puțin 75%, inclusiv

71Haase, D. (n.d.). Notă de informare DG IPOL-Departamentul tematic pentru Politici structurale și de coeziune STUDIU PENTRU COMISIA REGI: Situația economică, socială și teritorială a României-Regiunea Nord-Vest. Retrieved from https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/romania_en

72 Luca Mircea Chira, Diana Astaliș, Ion Buciură, Mirela Danci, Marius Spermezan, and Ana-Maria Vrîncean. 2016. "Regiunea Nord Vest - Statistici Europene Comparative 2015." Bistrița. [http://www.bistrita.insse.ro/phpfiles/Regiunea Nord Vest - Statistici europene comparative 2015.pdf](http://www.bistrita.insse.ro/phpfiles/Regiunea%20Nord%20Vest%20-%20Statistici%20europene%20comparative%202015.pdf).

73Haase, D. (n.d.). Notă de informare DG IPOL-Departamentul tematic pentru Politici structurale și de coeziune STUDIU PENTRU COMISIA REGI: Situația economică, socială și teritorială a României-Regiunea Nord-Vest. Retrieved from https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/romania_e

printr-o mai mare implicare a femeilor, a lucrătorilor în vârstă și printr-o mai bună integrare a migraților pe piața muncii.”

În România, rata de ocupare a persoanelor în vârstă de 20-62 la nivelul anului 2017 a fost de 68,8%, înregistrând valori mai mari pentru bărbați (77,3%) față de femei (60,2%)⁷⁴. Aceasta este în ușoară creștere față de anul 2016, când rata de ocupare era de 66,3%, 75% la bărbați, respectiv 57,4% la femei⁷⁵. Cu toate acestea, se situează mult sub nivelul țintă al Strategiei Europa 2020, care este de 75%.

Strategia vizează încurajarea gradului de ocupare la femei, persoane în vârstă și migranți. În cazul României, cel mai mare grad de ocupare se înregistrează la bărbați aflați în categoria de vârstă 35-44 de ani (90,8%). În categoria de vârstă 55-64 de ani, gradul de ocupare în mediul urban scade la 55,3 pentru bărbați respectiv 34,9 % pentru femei, iar în mediul rural la 51,1% pentru bărbați și 39,9% pentru femei). După 65 de ani, gradul de ocupare scade în medie la 8,8%. Diferențele sunt însă semnificative între mediul urban (1,8%) și cel rural (15,2%), unde persoanele în vârstă continuă să fie mai active. Similar, la categoria de vârstă 15-24 de ani, în mediul rural se înregistrează un grad de ocupare mai ridicat (31,1%) decât în cel urban (31,1%)⁷⁶

În Regiunea Nord Vest, prognoza populației ocupate pentru anul 2020 a cunoscut o scădere de la 766.8 la 759.9 de mii, urmând ca abia în 2021 să atingă un nivel prognozat de 788 mii de persoane. Dintre județele cuprinse în Regiunea Nord Vest, Maramureș, Bihor, Satu Mare și Sălaj au cunoscut o ajustare negativă a numărului de salariați, în timp ce Bistrița Năsăud și Cluj preconizează o creștere a numărului de salariați. Rata șomajului în regiune în 2020 a fost ajustată de la 2,1 față de 2,4 la sută.

În 2020, se preconizează că județul Cluj va înregistra un șomaj de doar 1,7 %, fiind cea mai scăzută rată a șomajului din regiune.

Ponderea absolvenților de studii superioare este cea mai scăzută din UE. Deși ponderea absolvenților de studii superioare s-a dublat în ultimul deceniu, aceasta este cea mai scăzută din UE. Analiza distribuției întreprinderilor active nou create plasează Regiunea Nord Vest pe locul 6 între regiuni atunci când categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului a fost funcție de conducere. Acest lucru denotă faptul că persoanele cu educație superioară, respectiv experiență în funcții de conducere, au inițiativă și spirit antreprenorial doar în mică măsură. De asemenea, numărul întreprinderilor nou create de această categorie socio-profesională a cunoscut o scădere constantă, de la 7,2% în 2014, la 1,6% în 2016. Cea mai mare pondere o au cei care vin din profesii tehnice, deși scăderea se observă și aici, de la 50,8% în 2014 la 38% în 2016. (INS)

Relevanța pe piața muncii a studiilor superioare se îmbunătățește iar rata de angajare a absolvenților de studii superioare este în creștere, indicatorul ajungând la 80,7% în 2016, apropiată de media UE de 82,8%⁷⁷.

România este pe ultimul loc în Uniunea Europeană la rata personalului angajat în sectoarele de producție de înaltă tehnologie și de servicii bazate pe cunoaștere, conform unui grafic interactiv realizat de Biroul European de Statistică Eurostat, cu date până la nivelul anului 2016.

⁷⁴Elena Mihaela Iagăr (ed). (2018). Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj în anul 2017. București. Pag. 30. Retrieved from http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/forta_de_munca_in_romania_ocupare_si_somaj_2017.pdf

⁷⁵Elena Mihaela Iagăr (eds). (2017). Forța de muncă în România, ocupare și șomaj în anul 2016. București. Pag. 57. Retrieved from http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/forta_de_munca_ocupare_si_somaj_in_anul_2016.pdf

⁷⁶Elena Mihaela Iagăr (ed). (2018). Forța de muncă în România. Ocupare și șomaj în anul 2017. București. Pag. 30 Retrieved from http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/forta_de_munca_in_romania_ocupare_si_somaj_2017.pdf

⁷⁷Eac, E. D. (2017). Monitorul educației și formării 2017 Educație și formare România. Retrieved from https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-ro_ro.pdf

Conform statisticii UE, în anul 2016, o pondere de 27% din totalul angajaților din România activau în producție de înaltă tehnologie și de servicii bazate pe cunoaștere, mult sub media UE, de 45,8%.

România a făcut unele progrese, ponderea acestor salariați crescând constant din anul 2008, când se înregistra o rată de 24%. În ceea ce privește personalul din cercetare-dezvoltare, în 2015, doar 0,4% din populația activă din România activau în cercetare-dezvoltare, mult sub media UE, de 1,2%. Singura țară europeană cu o rată mai mică de angajare în cercetare dezvoltare este Cipru, unde rata era de 0,3%⁷⁸.

Analizând distribuția personalului angajat în sectorul învățământ, se constată că ponderea acestuia – la nivel național este de 0,4% în timp ce la nivelul regiunii aceasta este mai scăzută.

Proiecția principalilor indicatori economico sociali din mai 2018 arată o creștere a venitului salarial net prognozat pentru 2020 în Regiunea Nord Vest de la 2576 la 2934. Produsul intern brut prognozat a crescut de la 117180 la 125437 milioane, urmând ca în 2021 să atingă nivelul de 134650 milioane.

Câștigul net mediu pe economie previzionat pentru 2017 a fost de 2274, mai mic decât 2373 realizat/ În 2020, previziunea crește de la 2864 la 3069. Salariul brut a cunoscut o creștere spectaculoasă dar nerelevantă comparativ cu anii anteriori, datorită trecerii contribuțiilor din sarcina angajatorului în sarcina angajatului. Fig. 3 arată discrepanța existentă între veniturile medii ale angajaților din județul Cluj și celelalte județe din regiune, demonstrând concentrarea investițiilor în jurul unui centru important

Indicii de disparitate care privesc produsul intern brut rămân relativ constanți pentru Regiunea Nord Vest, în jurul cifrei de 88,3%. Indicele de disparitate care privește salariul net în 2020 înregistrează cea mai mare creștere compartiv cu celelalte regiuni, de la 89,7 la 95,6, o creștere de 5,9%.

Activitatea de cercetare, dezvoltare și inovare se constituie într-un element fundamental al demersurilor ce au ca scop obținerea de bunuri și servicii. Ponderea cheltuielilor interne brute de cercetare-dezvoltare în produsul intern brut și numărul de cercetători – persoane active angajate în activități de cercetare inovare – ca pondere din populația activă ocupată, arată importanța acordată cercetării.

Cheltuielile interne brute privind cercetarea și dezvoltarea includ acele cheltuieli destinate cercetării și dezvoltării efectuate de către întreprinderi, instituții de învățământ superior, guvern și organizații non-profit private. Prin Strategia Europa 2020 s-a stabilit ca obiectiv general la nivelul anului 2020 pe ansamblul Uniunii Europene această categorie de cheltuieli să reprezinte echivalentul a 3,0% din PIB. Pe ansamblul Uniunii Europene, de la 1,78% din PIB în 2007, cheltuielile de cercetare- dezvoltare au ajuns în 2013 la 2,01% din produsul intern brut, situându-se la același nivel cu anul precedent.

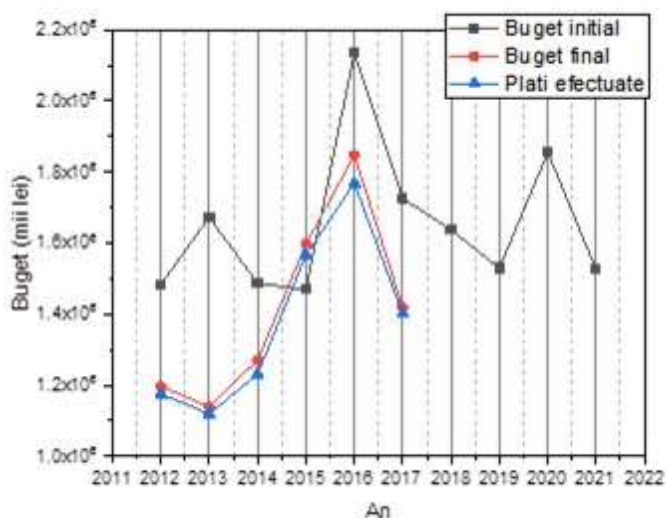
La nivelul României în aceeași perioadă ponderea acestor cheltuieli s-a redus aproape constant, astfel că în 2013 acestea au reprezentat sub 0,4% din PIB. Ponderea cea mai importantă s-a înregistrat în anul 2008 (0,57%), mult sub nivelul mediu înregistrat în UE-28 (1,85%). Ponderea în PIB a cercetării la nivelul regiunii Nord-Vest s-a situat în intervalul 2007-2012 sub nivelul național, excepție făcând anul 2011 când s-a înregistrat o pondere de 0,49% atât pe regiune cât și la nivel național.

Ponderea bugetului alocat cercetării în 2018 este de 0,18%, în continuare cel mai scăzut nivel din Uniunea Europeană. Evoluția bugetului destinat cercetării (vezi fig. 1.) arată faptul că țintele declarate prin Legea Educației Naționale care prevede o alocare de min 1% pe an pentru cercetare, sau cea declarată în Strategia Națională de

⁷⁸Zamfir, C. (2018). Grafic interactiv: România, ultima în UE la ponderea personalului tech. Retrieved August 24, 2018, from

<https://www.startupcafe.ro/afaceri/grafic-interactiv-tehnologie.htm>

Cercetare 2014-2020 care prevede o alocare de 2% din PIB, au fost complet ignorate, iar ajustările efectuate pe parcurs s-au făcut constant în detrimentul bugetului.

Graficul 1. Evoluția bugetului inițial, a bugetului final și a plăților efectuate între anii 2012-2017, respectiv prognozele pentru 2018-2021.

sursa: Lucian Pintilie. (n.d.). Despre finanțarea publică a cercetării. *Contributors.ro*. Retrieved from <http://www.contributors.ro/editorial/despre-finantarea-publica-a-cercetarii/>

Media bugetului inițial alocat anual pentru cercetare este în jur de 1,6 miliarde lei (circa 350 milioane euro) și nu se întrevad variații semnificative în următorii ani. Deși în ultimii ani au fost raportate creșteri economice de 3-6 %, deci PIB a crescut, ponderea bugetului cercetării în PIB scade de la an la an. Cu excepția anului 2015 bugetul final este mai mic decât cel inițial. Rectificarile bugetare negative care au avut loc anual (excepția fiind 2015 când rectificarea a fost pozitivă și s-au acordat circa 130 milioane lei în plus) indică o incapacitate cronică a autorității publice centrale care se ocupă de cercetare de a utiliza la maxim bugetul alocat inițial.⁷⁹

3.2 Implicațiile evoluțiilor economice pentru învățământul superior

Indicatorii principali situează Regiunea de NV pe un loc fruntaș la nivel național în ceea ce privește creșterea economică și ocuparea. Analiză datelor legate de numărul de salariați relevă scăderea în patru din cele 6 județe, scădere care poate fi pusă în continuare pe seama migrației forței de muncă. Creșterea salariului net este determinată cu precădere de dezvoltarea economică accelerată din județul Cluj, dar nu poate contribui semnificativ la stoparea fenomenului migrației și la creșterea bunăstării în regiune.

Alocările bugetare destinate cercetării sunt în continuare la cote îngrijorătoare, demonstrând o constantă lipsă de interes pentru acest domeniu, și implicit o lipsă a înțelegerii importanței pe care activitățile de cercetare inovare le au asupra întregii economii. Atingerea obiectivelor Europa 2020 – fie ca este vorba despre educație fie ca este vorba de cercetare – sunt departe de a fi atinse. Mai îngrijorător este faptul că nu sunt îndeplinite nici obiectivele asumate prin programele strategice naționale

⁷⁹ Lucian Pintilie. (2018). Despre finanțarea publică a cercetării. Retrieved August 9, 2018, from <http://www.contributors.ro/editorial/despre-finantarea-publica-a-cercetarii/>

(vezi Strategia pentru cercetare dezvoltare și continua scăderea alocării pentru cercetare sub ratele asumate). Acest lucru denotă o lipsă de voință politică și coordonare la nivel național a obiectivelor de guvernare cu strategiile asumate prin documente strategice.

Deși este universal recunoscută nevoia promovării unei mai strânse colaborări între universități și mediul de afaceri, ca fiind o condiție absolut necesară pentru întărirea inovării și creșterea performanței în economie, continuă să existe o serie de piedici la realizarea acesteia. Unele piedici sunt identificate la nivel național și privesc lipsa coordonării dintre instituțiile de învățământ superior și politicile regionale precum și limitarea motivației instituțiilor de învățământ superior să se implice la acest nivel. La nivel regional s-a identificat fragmentarea guvernărilor regionale, competiția intra-regională și inter-instituțională precum și excluderea instituțiilor de învățământ superior din procesele de dezvoltare strategică. La nivelul instituțiilor de învățământ superior se constată o absență a culturii antreprenoriale, o contradicție între obiectivele de implicare regională și excelență academică în plan internațional și o lipsă a motivației individuale.⁸⁰

Din perspectiva învățământului superior s-ar putea considera că Regiunea Nord Vest este bine plasată la nivel național, dat fiind numărul mare de studenți înscriși în programe de licență, master sau doctorat, număr depășit doar de capitala București. Cu toate acestea, polarizarea învățământului terțiar în două centre universitare din regiune, dintre care Cluj-Napoca este mult mai important – nu contribuie la o dezvoltare echilibrată a regiunii. Datorită percepției eronate, de clasificare ierarhică descrescătoare, a fost abandonată clasificarea universităților realizată în 2011, care descria trei categorii distincte de universități – de cercetare avansată și educație, de educație și cercetare științifică respectiv de educație și creație artistică – cu roluri diferite în peisajul academic românesc. Acest lucru a dus la abandonarea vocației universității de furnizor de educație și formare profesională pentru nevoile specifice din regiune și la înscrierea într-o cursă pentru atingerea unor obiective care țin de ierarhizările internaționale – considerate mai obiective - și atragerea fondurilor de cercetare, indiferent dacă universitatea are capacitatea de a livra rezultate sau nu.

Lipsa coerenței în alocarea sumelor destinate educației și cercetării determină universitățile să se orienteze spre alte resurse, atragerea studenților străini fiind una dintre ele. Astfel, universitățile devin furnizor de formare pentru alte țări în loc de formare specifică regiunii din care fac parte sunt ignorate.

4. Învățământul superior din regiunea Nord-Vest

4.1. Oferta învățământului superior din regiune

Populația școlară

Populația școlară din România la nivelul anului 2017 era de 3.578.561 elevi și studenți, în scădere față de anii anteriori. Distribuția între sexe este aproximativ egală, 50,1% fiind de sex masculin și 49,9% feminin. Dintre totalul populației școlare, 498.257 de elevi și studenți provin din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest, adică 13% din total, proporția între sexe fiind în continuare echilibrată dar înclinând ușor înspre feminin (50,42%, față de 49,57% masculin)

⁸⁰ Adrian Healy. (2017). North West Romania Good practices in promoting interactions between enterprises, universities and research institutes.

Retrieved from http://www.nord-vest.ro/wp-content/uploads/2016/09/Good-Practice-Report-HEI_Business-Cooperation.pdf

La nivel național, în 2017 se înregistra un număr de 538.871 de studenți înscriși într-o formă de învățământ superior (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale), adică o pondere de 15% din totalul populației școlare.

În Regiunea Nord-Vest erau înscriși 92.862 de studenți – adică 17,23% din total - reprezentând a doua cea mai ridicată pondere la nivel național fiind depășită doar de Regiunea București Ilfov, care are cea mai mare pondere de studenți (32,73). Pe locul al treilea se situează Regiunea Nord-Est, cu 12,7 %.

În Regiunea Nord-Vest, 77,44% dintre studenți urmează cursuri de nivel licență, 18,47% cursuri de nivel master sau studii postuniversitare și 4% cursuri de nivel doctoral sau postdoctoral.

Distribuția populației școlare între județele care compun Regiunea Nord-Vest, este dezechilibrată, 73,64% - adică 68.361 dintre studenții – studiind în centrul universitar Cluj, și 17,33% în centrul universitar Oradea. Celelalte județe au un număr mult mai mic de studenți, cu precădere ca extensii ale unor universități mari din Cluj sau Bihor (Maramureș 5,72%, Bistrița-Năsăud 1,57%, Satu Mare 1,28% iar Sălaj 0,43%). La nivel regional, 45% dintre studenți sunt de sex masculin și 55% de sex feminin.

Din totalul studenților înscriși în învățământul superior din regiunea Nord-Vest, 5695 au diploma de bacalaureat în altă țară, reprezentând 6,13%. Dintre aceștia, 4722 – adică 82,9% - urmează studiile unor universități din Cluj, iar 911 studenți – adică 16% - a unor universități din Oradea. Numărul studenților cu diplomă de bacalaureat în altă țară a crescut constant în ultimii ani.

Din totalul studenților și cursanților înscriși în învățământul superior la nivel național, 87,47% urmează studiile într-o instituție publică iar 12,52% în instituții private. Numărul celor care urmează forma de învățământ la zi este de 493.469 - adică 91,57% - în timp ce abia 4,2% urmează cursuri de învățământ la distanță și 3,47% cursuri cu frecvență redusă.

Ierarhizarea pe specializări relevă faptul că cei mai mulți studenți sunt înscriși în specializări din grupa ISCED-F-2013: Afaceri, administrație și drept, adică 23,92%. Pe locul doi se află grupa ISCED-F-2013: Inginerie, prelucrare și construcții cu 20,97% iar pe locul trei ISCED-F-2013: Sănătate și asistență socială, cu 13,74%.

Personal didactic

Din totalul de 236.208 de cadre didactice la nivel național, 26.266 activează în învățământul superior, adică 11,11%. Dintre aceștia, 19,16% sunt cadre didactice care activează în Regiunea Nord-Vest. Distribuția între sexe este echilibrată, 50,37 % la sută fiind bărbați și 49,63% femei. 75% dintre cadrele didactice din regiune se află în Cluj iar 21% în Bihor.

Față de anul 2009, când la nivel național, în învățământul superior erau 31.103 cadre didactice, numărul cadrelor didactice a scăzut semnificativ, în 2017 înregistrându-se 26.226 de persoane. Această scădere se înregistrează la nivelul tuturor regiunilor, Regiunea de dezvoltare Vest înregistrând cea mai blândă scădere. (de la 3297 la 3218 persoane).

Unități de învățământ și facultăți

În Regiunea Nord-Vest funcționează 15 unități de învățământ superior, dintre care 7 sunt instituții publice și 8 sunt instituții private. În Județul Cluj sunt 6 instituții publice și 4 private, iar în județul Bihor este o instituție publică și trei instituții private. În județul Satu Mare funcționează o instituție de învățământ superior privată.

Dintre cele 91 de facultăți din regiune, 50 de facultăți sunt în județul Cluj, iar 22 de facultăți în județul Bihor. Celelalte facultăți sunt distribuite în celelalte județe ca extensii ale unor universități din Cluj sau Bihor. Dintre facultățile din regiune, 70 sunt proprietate publică (adică 77%) iar 21 sunt private.

Dotări

În regiunea Nord Vest, în anul 2017, erau funcționale 1489 săli de clasă (cabinete scolare/amfiteatre), 1826 de laboratoare și 105 de ateliere. Dintre acestea, 1314 săli de clasă, 1698 de laboratoare în învățământul și 175 de ateliere erau în învățământul public și 175 săli de clasă, 128 laboratoare și 2 ateliere în învățământul privat.

Distribuția pe universități a ofertei academice (Tabel 7) a suferit puține modificări față de anii anteriori, indicând o relativă stabilitate a universităților în ceea ce privește oferta academică.

4.2. Cercetare-dezvoltare și inovație

Contextul regional a activității de cercetare-dezvoltare și inovație este reprezentat de Planul și Strategia de Dezvoltare Regională 2014- 2020. Prioritățile strategiei vizează creșterea economiei regionale prin dezvoltare multidimensională și integrată pentru diminuarea disparităților intra - și inter-regionale și creșterea standardului de viață regional. Pentru atingerea obiectivelor urmărite în cadrul strategiei s-au definit mai multe priorități dintre care creșterea competitivității regiunii și stimularea cercetării și inovării se află pe primul loc, iar dezvoltarea de avantaje comparative prin investiții în domeniile de specializare inteligentă ale regiunii este unul dintre obiectivele strategice pe termen lung.

În ciuda afirmării importanței domeniului cercetare-dezvoltare, conform datelor prezentate de Comisia Europeană în *Tabloul de bord privind inovarea europeană 2017*²¹, România se poziționează pe ultimul loc din Europa, înregistrând în perioada 2011-2015 cea mai accentuată scădere a indicelui compozit al inovării²² dintre toate Statele Membre, iar Regiunea Nord-Vest este listată pe ultimele locuri la nivel european, alături de toate celelalte regiuni ale României. Cu un *indice regional al inovării*²⁴ de 0,129 (valoare normalizată), reprezentând numai 28,4% raportat la media UE.

Conform INS, în 2016 numărul unităților cu activitate de CD din România era 859, în Regiunea Nord-Vest fiind localizate 88 unități. Regiunea se clasează astfel pe locul 2 la nivel național, după Regiunea București-Ilfov. Procentual, 67% din totalul unităților CD din regiune se regăsesc în județul Cluj, înregistrându-se o creștere constantă a numărului de unități în ultimii ani, atât la nivel național cât și regional.

Domeniile de activitate în cadrul cărora funcționează entitățile care desfășoară activități de CD în Regiunea Nord-Vest sunt:

Agroalimentar: 21 structuri de cercetare în cadrul unor entități publice de CD și în cadrul unor institute de învățământ superior publice. Există și 4 structuri de cercetare cu activitate în domeniul medicinei veterinare.

Biotehnologii: a 41 de structuri de cercetare din cadrul entităților publice de CD, respectiv din cadrul universităților publice.⁸¹

Energie: 16 structuri de CD publice, mai ales din cadrul universităților publice și al institutelor publice de cercetare și 2 firme cu activitate de CD își desfășoară activitatea în acest domeniu.

Mediu: din cele 28 structuri de cercetare existente la nivel regional, 16 sunt în cadrul institutelor de CD publice și a universităților publice, restul fiind în cadrul unor firme sau instituții de învățământ superior private.

⁸¹Strâns legat de cele două domenii amintite sunt cercetările în domeniul cosmeticelor și

suplimentelor alimentare, desfășurate în cadrul a 2 structuri de CD care funcționează în institute de cercetare publice, respectiv în cadrul a 4 firme cu activitate principală sau secundară de CD.

Tehnologia informației și comunicațiilor (TIC): există 20 de structuri de cercetare în acest domeniu în cadrul institutelor de CD publice și al universităților publice, precum și 4 firme cu activitate principală sau secundară de CD

Fizică: activitățile de cercetare se desfășoară în cadrul a 32 de structuri de cercetare din cadrul universităților și institutelor de CD publice, existând și 1 firmă cu domeniul principal de activitate pe CD.

Materiale și știința materialelor: activitatea de cercetare din acest domeniu se desfășoară în cadrul a 15 structuri de cercetare găzduite de universități și institute de CD publice, existând și 2 firme cu activitate principală de CD.

Nanotehnologii, tehnologii avansate și fizică moleculară: există 12 structuri de cercetare din cadrul universităților și institutelor de CD publice.

Mașini și echipamente: activitățile de cercetare în acest domeniu se concentrează în cele 9 structuri de cercetare din cadrul unor entități publice de CD și universități publice, respectiv în cadrul celor 7 firme cu activitate principală și secundară de CD.

Sănătate umană: la nivelul regiunii există în total 61 unități cu activitate de cercetare-dezvoltare în domeniul sănătății umane, din care 47 se află în cadrul unor universități publice, institute de CD publice și unități sanitare publice, restul de 14 fiind situate în cadrul unor firme cu activitate de CD sau în cadrul universităților private.

La nivel regional nu există nici un parc științific și tehnologic (PST), dar exista o primă structură similară - Liberty Technology Park din Cluj - prima inițiativă privată din România menită să intensifice conexiunile și comunicarea dintre companii din domenii conexe

Oferta de transfer tehnologic este reprezentată de 7 entități acreditate: 3 centre de transfer tehnologic, 3 centre de informare tehnologică³² și 1 oficiu de legătură cu industria (Anexa 13). Entitățile au acreditare preponderent în următoarele domenii: energie (cu accent pe energii neconvenționale, regenerabile), mediu, agricultură-alimentație, siguranță alimentară, aparatură medicală, mașini, utilaje, echipamente (inclusiv sisteme automatizate), prelucrare lemn și mobilă, cauciuc, mase plastice și turism.

Finanțarea activității de CDI

Principala resursă de susținere economică a activităților de cercetare-dezvoltare-inovare continua să fie fondurile nerambursabile naționale și europene (atât din Programe Operaționale naționale, cât și din Inițiative UE).

Principalele surse de finanțare sunt:

Programul Operațional Competitivitate (POC) Axa prioritară 1, Cercetare, dezvoltare tehnologică și inovare (CDI) în sprijinul competitivității economice și dezvoltării afacerilor precum și Acțiunea 2.2.1 din cadrul Axei Prioritare 2 – Sprijinirea creșterii valorii adăugate generate de sectorul TIC și a inovării în domeniu prin dezvoltarea de clustere Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2015-2020 (PNIII), Prioritatea 2 - Creșterea competitivității economiei românești prin CDI prin instrumentele de finanțare tip Bridge Grant (Transfer de cunoaștere la agentul economic - BG), Proiect experimental demonstrativ (PED), Transfer la operatorul economic (PTE) și Cecuri de inovare (CI).

Programul Orizont 2020 (H2020) - Programului Operațional Regional, Axa Prioritară 1 – Promovarea transferului tehnologic

Cheltuielile pentru inovație realizate firmele din Nord- Vest au scăzut accentuat în intervalul 2012-2014, în condițiile în care la nivelul întregii țări, acestea au crescut cu 18%. Achizițiile pentru echipamente derulate prin programe cu finanțare europeană au avut un impact pozitiv asupra creșterii înregistrate în 2012. În 2014, cheltuielile pentru inovație în regiune s-au concentrat în proporție de 67% pe industrie, cheltuielile respective în cazul serviciilor ridicându-se la 33%.

4.3. Exemple de bună practică

4.3.1 Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic

Colaborarea dintre învățământul superior și învățământul profesional și tehnic se traduce cu precădere în furnizarea de servicii de pregătire a personalului didactic de specialitate, în cadrul centrelor DPPD aflate în aproape toate universitățile din regiune. Aceste centre asigură formarea continuă a personalului didactic din școlile aflate în sistemul de învățământ profesional și tehnic și asistența necesară la asigurarea calității conform reglementărilor în vigoare.

Inițiativele de colaborare între universitar și preuniversitar, cel mai adesea venite dinspre universități, sunt adresate elevilor din învățământul profesional și tehnic, cu precădere pentru promovarea admiterii și constau în programe comune, vizite, workshopuri sau chiar conferințe.

Cea mai importantă inițiativă strategică care are ca obiectiv implicarea formală și sustenabilă a universităților în dezvoltarea învățământului profesional și tehnic din regiune are loc în cadrul consorțiilor regionale, cu special în relație cu elaborarea Planului Regional de Acțiune în Învățământ (PRAI), dar și în relație cu Consiliul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT).

4.3.2. Parteneriate ale universităților cu mediul economic

Universitățile din regiune recunosc importanța relației cu mediul economic și înființează structuri administrative dedicate dezvoltării relațiilor cu mediul de afaceri, adaptate profilului specific.

În cadrul Universității Babeș-Bolyai exista un Centru pentru Carieră, Alumni și Relația cu Mediul de Afaceri, dar și un prorector responsabil cu dezvoltarea relațiilor cu mediul de afaceri și atragerea parteneriatelor cu mediul privat. Universitatea a lansat un *program de crowdfunding* pentru finanțare proiecte de cercetare și dezvoltare, program care folosește o platformă digitală care permite finanțarea prin sistem crowdfunding și atragerea partenerilor.

În 2018, Universitatea Babeș-Bolyai, a constituit un *Consiliu Consultativ al Liniei de Studii în Limba Germană*. Din Consiliu fac parte, alături de experții UBB, reprezentanți ai companiilor NTT DATA România, MHP Consulting – a Porsche Company, ai Clubului oamenilor de afaceri de limbă germană din Transilvania de Nord și ai Ambasadei Germaniei la București. Consiliul are un rol consultativ în stabilirea direcțiilor de dezvoltare a învățământului în limba germană la UBB, în receptarea evoluțiilor cerințelor specifice ale pieței muncii, precum și în identificarea și aplicarea oportunităților de formare, practică/internship și angajare a studenților și a absolvenților, precum și în susținerea financiară a liniei de studii în limba germană a Universității Babeș-Bolyai.

Încă din 2014, reprezentanții UBB și cei ai MHP Consulting Romania SRL, Clubului oamenilor de afaceri de limbă germană din Transilvania de Nord, Porsche AG și cu EBS Romania S.A. au semnat un contract pentru *finanțarea primului program de studiu nivel licență de Informatică cu limba de predare germană*, din cadrul Facultății de Matematică și Informatică. Acordul prevedea sprijinirea programului de studiu Informatică (limba de predare germană) prin finanțarea activităților didactice, de cercetare și pentru susținerea financiară a studenților din cadrul acestui program. Programa de studiu este sincronizată cu cele similare ale universităților din Germania, cu respectarea tuturor standardelor de calitate.

În cadrul Universității Tehnice din Cluj funcționează un Compartiment pentru Mediul Socio-Economic. Unul dintre proiectele promovate vizează parteneriatul cu Universitatea Hull din Marea Britanie, în cadrul căruia Transilvania Executive Education (TEE) lansează o *nouă specializare adresată domeniului IT - Tech EMBA*, care include cursuri despre managementul infrastructurii, securitate cibernetică, managementul sistemelor software și inovație.

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj are o Comisie pentru relații cu mediul economic.

În cazul universităților sau facultăților vocaționale de arte vizuale, muzică, teatru sau film, există mijloace specifice de relaționare cu mediul cultural pentru care se pregătesc absolvenții, mijloace care țin de modul de organizare a instituțiilor de cultură și de faptul că – cel mai adesea – personalități importante din domeniile respective sunt cadre didactice care profesează și ca artiști.

Astfel, în cadrul Academiei de Muzică Gh. Dima din Cluj are loc anual o *Școală de vară de interpretare instrumentală – corn*, care se află la a XV-a ediție. În cadrul workshopului de interpretare interacționează interpreți instrumentiști de la cele mai importante orchestre naționale cu studenți de la secțiile de interpretare-corn sau chiar cu elevi, dezvoltând o comunitate profesională care stimulează apetitul pentru dezvoltarea profesională și performanță în domeniu, dar și identificarea talentelor și îmbunătățirea performanței. În domeniile teatru sau film, profesioniștii colaborează în producții comune în cadrul unor instituții de cultură publice sau private. Facultatea de Teatru și Film din cadrul Universității Babeș-Bolyai organizează anual *workshop de dramaturgie cotidiană și producție audio-vizuală*, în cadrul căruia studenți, dar și elevi recrutați din randul celor interesați de aceste domenii, au ocazia să lucreze împreună cu specialiști recunoscuți – dramaturgi, regizori, directori de imagine – în realizarea unor producții culturale.

În domeniul medical există structuri clare de interacțiune între mediul academic și cel profesional, specific reglementate de legislația în vigoare.

4.3.3. Oferta IS din regiune pentru formarea adulților

Ancheta asupra educației adulților (AEDA) se realizează odată la cinci ani. Ultima anchetă a fost realizată în 2016 și oferă informații legate de dezvoltarea strategiilor de educație și învățare continuă și monitorizarea progreselor. Datele colectate de la persoanele adulte cu vârsta cuprinsă între 24-64 de ani, urmăresc evidențierea gradului de participare la activitățile de învățare, accesul și oportunitățile de învățare continuă, dorința de a participa și motivele învățării, precum și învățarea limbilor străine.

Educația formală se referă la educația instituționalizată, intenționată și planificată, care este integrată în sistemul național de educație și care se desfășoară în școli, licee, universități, institute și alte instituții de nivel preuniversitar sau universitar. Educația non-formală, instituționalizată și planificată de către un furnizor de formare profesională include activități teoretice și practice, cursuri de formare profesională, cursuri de calificare / recalificare, cursuri de perfecționare / specializare la diferite niveluri, cursuri de dezvoltare personală. Educația informală include educația intenționată dar nu neapărat structurată, nefiind instituționalizată.

Studiul – realizat în perioada septembrie 2015 - septembrie 2016 a constatat că 65,4% din totalul populației adulte era implicat în activități aferente unor forme de învățare formală, non-formală sau informală. Rata de participare la educația formală a fost de 1,7% (184 mii de persoane adulte), dintre care 61,7% femei. 66,7% proveneau din mediul urban iar 70,2% erau cuprinși în categoria de vârstă 25-34 de ani.

Pe regiuni de dezvoltare, cele mai mari rate de participare la educația formală s-au înregistrat în regiunile din Macroregiunea 4, valorile respective fiind 2,5% în regiunea Sud-Vest Oltenia și 2,2% în regiunea Vest. În celelalte regiuni, rata de participare la educația formală a variat între 0,9% (Nord-Est) și 2,0% (Centru).

Tabelul 8. prezintă oferta universităților publice din regiune, de educație a adulților prin cursuri post-universitare.

Rata de participare la educația non-formală a fost de 5,6% (615 mii de persoane adulte cu vârsta între 25-64 de ani), 51, 3% fiind femei iar 74,7% provenind din mediul urban.

Pe regiuni de dezvoltare, rata de participare la educația non-formală a atins valoarea maximă în regiunea Nord-Vest (7,4%). Valori ridicate s-au mai înregistrat și în București-Ilfov (6,7%), Centru și Sud Muntenia (ambele cu 6,4%). Cea mai mică rată a fost observată în regiunea Sud-Vest Oltenia (3,0%).

Conform studiului, cea mai mare rată de participare (64,2%) a fost înregistrată la educația informală, adică peste 7102 mii de persoane. Dintre acestea, ponderea între sexe era aproximativ egală. 72,1% dintre participanți aparțineau categoriei 25-34 de ani, iar cei aparținând grupei de vârstă 55-64 de ani au înregistrat cea mai scăzută rată de participare.

Rata de participare la educația informală se reduce odată cu nivelul de instruire absolvit (82,1% pentru nivel superior, 76,3% postliceal, 65% nivel liceal, 59% nivel profesional și 50% pentru nivel scăzut), dar nu scade sub 50% pentru niciuna dintre categoriile de populație supuse studiului. Diferențe mari se constată și pe grupe de vârstă, indicatorul atingând valoarea maximă (72,1%) pentru persoanele mai tinere, în vârstă de 25-34 ani și cea minimă pentru cele de 55-64 ani (50,8%).

Cel mai mare interes pentru instruire informală se înregistrează la grupa de muncă GM2 – specialiști în diferite domenii (83,7%) și GM – 1 (83%) – membri ai corpului legislativ, executiv, administrație publică, conducători și funcționari superiori.

Pe regiuni de dezvoltare rata de participare la educația informală a avut cea mai mare valoare în regiunea Nord-Est (71,1%), iar cea minimă în regiunea Sud-Est (53,8%). În alte patru regiuni (București-Ilfov, Sud-Vest Oltenia, Nord-Vest și Centru) rata de participare la educația informală a fost de peste 65%, în regiunea Nord-Vest fiind de 68,5%.

Mijloacele de învățare informală includ televizorul, radioul, materialele video, membri de familie și cunoscuți, dar și resurse tipărite, resurse digitale (online sau offline). Majoritatea celor care au folosit calculatorul personal și resursele digitale sunt din mediul urban (68,9%), tineri (75,9%) și absolvenți de studii superioare (93,1%).

Cunoașterea unei limbi străine este considerată un indicator important în educația adulților. 35% din persoanele adulte cuprinse în studiu (3958 de mii) cunoșteau cel puțin o limbă străină.

Oferta de educație a adulților din regiune din perspectiva învățământului superior. Exemple.

Universitatea Babeș-Bolyai derulează proiectul Universitatea în comunitate. Educație continuă în folosul comunității. Acesta își propune să crească implicarea universității în comunitatea locală prin deschiderea unor cursuri de interes general pentru audierea lor de către persoane interesate (altele decât studenții UBB), pentru a veni în întâmpinarea nevoilor de formare continuă existente în comunitatea locală, în noua paradigmă a societății bazate pe cunoaștere. Proiectul asigură accesul la cursuri cu tematici de interes general (management, informatică, nutriție, scriere creativă, critică și analiză de film, marketing, științe politice și administrative, etc), oferite în cadrul facultăților universității. În cadrul acestui program, doar în anul academic 2017-2018, semestrul II, au fost oferite 59 cursuri, în cadrul a 10 facultăți din UBB. De asemenea, Universitatea Babeș-Bolyai oferă 6 cursuri acreditate ANC și o serie cursuri de formare profesională oferite companiilor, atât acreditate ANC cât și de tip deschis.

Prin parteneriatul dintre Fundatia Printul de Wales și Universitatea Babes Bolyai, se ofera 70 de burse la cursuri de antreprenoriat, care au loc la sediul universitatii din Cluj. Bursele se adreseaza cu precadere militarilor romani ce fac tranzitia spre viata civila si tinerilor sub 45 de ani din mediul rural care au sau doresc sa inceapa o afacere. Participantii vor primi Atestate profesionale din partea Universitatii Babes Bolyai. Programul de formare include teme precum: activitatea antreprenoriala (de la idee la oportunitatea de afaceri), planul de afaceri (planificare, buget, marketing, riscuri), branding si oportunitati de finantare a afacerii.

4.3.4. Colaborări ale universităților pentru sprijinirea dezvoltării regionale

Agentia de Dezvoltare Regională Nord-Vest a fost implicată, încă de la înființarea sa, în diverse parteneriate importante din punct de vedere strategic prin care susține obiectivele de dezvoltare regională. Printre acestea se numără și Protocolul de colaborare cu Facultatea de Studii Europene – Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca și Acordul de colaborare în cadrul Consorțiului Regional al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, din care fac parte trei universități din regiune. În cadrul regiunii, se dezvoltă mai multe proiecte colaborative, care îmbrățișează diferite forme de organizare, și în care universitățile au un rol important.

Cluj Innovation City este un proiect de dezvoltare urbană care își propune susținerea inovării și a transferului tehnologic pentru comunitatea clujeană, derulat în parteneriat public-privat de tipul Community Project. Managementul este deținut de mediul privat, iar infrastructura este realizată cu suportul Guvernului, al Consiliului Județean Cluj și al Consiliului Local Cluj. Proiectul este susținut de toate universitățile de stat clujene, precum și de toate autoritățile publice locale, trei proiecte din cadrul CIC fiind deja demarate: Centrul Regional de Excelență pentru Industрии Creative (CREIC), Centrul de sprijinire a afacerilor „Tehnologie, Evoluție, Antreprenoriat, Microîntreprinderi – Zona Metropolitană Cluj” (TEAM-ZMC) și drumul de acces din strada Oașului spre zona Lomb. Centrul Regional de Excelență pentru Industрии Creative oferă companiilor oportunitatea de a-și desfășura activitatea într-o structură unică la nivel regional datorită complexității și diversității facilităților și serviciilor destinate industriilor creative.

Clusterul IT, Primăria Cluj-Napoca, Consiliul Județean Cluj și 5 organizații private, se reunesc sub conceptul „Transylvania Evolution”, pentru a susține proiecte ale comunității din sectorul public și cel privat din Cluj-Napoca și de a atrage noi investiții în regiune, fiind un exemplu de colaborare pentru dezvoltare regională.

Clusterul Inovativ Geoterm, înființat la Oradea, cuprinde alături de Municipiul Oradea, Zona metropolitană și cele trei companii fondatoare, o serie de membri asociați printre care și Universitatea Oradea și Universitatea Partium, precum și câteva colegii tehnice. Clusterul își propune să sprijine creșterea competitivității membrilor asociați la nivelul clusterului prin dezvoltarea unui cadru de cooperare bazat pe diversificarea și maximizarea utilizării resurselor de apă geotermală în mod inovativ, cadru menit să amelioreze eficiența, productivitatea și vizibilitatea acestora.

4.3.5. Mecanisme și instrumente de corelare a ofertei educaționale a IS din regiune cu nevoile de dezvoltare socio-economică

Observațiile din Raportul de Țară al Comisiei Europene pentru 2017 privind educația subliniază ca relevanța pentru piața muncii și calitatea învățământului terțiar reprezintă în continuare o problemă.

[...] Dezvoltarea învățământului profesional și tehnic nu poate satisface nevoile pieței muncii. Învățământul dual introdus recent își propune să sprijine reforma sistemului de învățământ profesional și tehnic prin oferirea de stimulente fiscale companiilor private pentru furnizarea de instruire studenților. [...] Cu toate acestea, calificările profesionale și programa sunt în continuare insuficiente pentru a corespunde nevoilor pieței muncii. [...] Oferta inegală de educație de calitate afectează potențialul capitalului uman. [...] Rata ridicată de părăsire timpurie a școlii și procentul scăzut de absolvire a învățământului terțiar nu satisfac cerințele pieței muncii pentru forță de muncă calificată în contextul emigrării persistente.

Un pas important în direcția corelării ofertei educaționale a învățământului superior cu nevoile de dezvoltare socio-economică este dat de adoptarea metodologiei pentru definirea, scrierea și aplicarea rezultatelor învățării. Rezultatele învățării sunt definite ca „seturi de cunoștințe, abilități și/sau competențe pe care le dobândește un individ și/sau

pe care le poate demonstra la finalul unui proces de învățare, fie formal, non-formal sau informal”. Cu alte cuvinte, este nevoie de o articulare mai clară a *ceea ce știe, înțelege și poate să facă un cursant* la finalizarea procesului de învățare, care sunt definite în termeni de cunoștințe, abilități și competențe. Noul sistem de educație și formare profesională își propune să asigure corelarea cu cerințele pieței muncii, pornind de la identificarea competențelor, stabilite prin standardele ocupaționale (revizuite periodic la max. 5 ani), scrierea rezultatelor învățării de către reprezentanții pieței muncii și cei ai furnizorilor de educație și formare acreditați, crearea/adaptarea programelor de studii sau standardelor de calificare de către aceleași echipe care au scris și rezultatele învățării.

Rezultă curricula și, pe baza ei, are loc tot procesul educațional cunoscut, cu mențiunea că este recomandabil ca ori de câte ori este posibil să existe specialiști din producție care să susțină unele ore, mai ales cele practice. Programa/ standardul trebuie să conțină și modul de evaluare a rezultatelor învățării și modul de notare.

În procesul de asigurare a calității în învățământul superior, consultarea pieței muncii cu privire la oportunitatea studiilor respective, a ocupațiilor și calificărilor necesare în contextul profesional specific, este o condiție obligatorie și are loc regulat. Modul în care au loc aceste consultări depinde de domeniu dar printre mecanismele aflate la dispoziție se numără consorțiile regionale, centrele de transfer tehnologic, clusterelor din industrie, camerele de comerț și industrie, asociațiile și uniunile profesionale.

Două dintre cele 6 entități acreditate în regiune ca centre de transfer tehnologic și informare tehnologică sunt găzduite de universități (Universitatea Oradea, respectiv Universitatea Tehnică Cluj). Centrele de Transfer Tehnologic oferă servicii de transfer, informare și dezvoltare tehnologică în timp ce Centrele de Informare Tehnologică oferă servicii în domeniul managementului proprietății intelectuale, facilitarea accesului pe piață, consultanță și altele.

Universitățile din regiune sunt reprezentate și în clusterelor regionale. Cele mai importante structuri asociative de tip cluster din Regiunea de Nord-Vest s-au reunit într-un consorțiu pentru a fi mai eficiente în realizarea și promovarea unor proiecte comune, reprezentând peste 258 de entități, inclusiv universități.

De asemenea, universitățile sunt implicate în elaborarea și monitorizarea Planurilor Regionale de Acțiune în Învățământ și a Planurilor Regionale de Acțiune pentru Ocupare, fiind membre ale consorțiilor regionale respective.

Elaborat,

Nume expert: conf. univ. dr. habil. Rodica Mocan

expert actualizare metodologie și actualizare și monitorizare PRAI
secțiunile privind Învățământul Superior (IS)-regiunea NORD VEST

N.B.: Pentru realizarea, actualizarea și monitorizarea studiului care circumscrie contribuția învățământului superior la dezvoltarea Regiunii de Nord-Vest în perioada 2016-2017-2018, au fost consultate o serie de resurse: documente strategice relevante pentru domeniile cercetare și învățământ superior aflate pe site-urile instituțiilor guvernamentale relevante (ministere, agenții guvernamentale, etc.); date statistice oferite de Institutul Național de Statistică și Comisia Națională de Prognoză; informații cu privire la numărul și natura programelor educaționale oferite de instituțiile de învățământ superior din regiune așa cum se găsesc pe site-urile instituțiilor respective; alte informații rezultate din motarele de căutare pe Internet.

Bibliografie selectivă

- Institutul Național de statistică. *Repere Economice Și Sociale Regionale: Statistică Teritorială-2017*. 2017, http://www.insse.ro/cms/files/Publicatii_2017/82.Repere_economice_si_sociale_regionale_Statistica_teritoriala/Repere_economice_si_sociale_regionale_Statistica_teritoriala_2017.pdf.
- Vîrdol, Daniel Celu. *ANUARUL STATISTIC AL ROMÂNIEI 2017 ROMANIAN STATISTICAL YEARBOOK*. 2018, http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_carte_ro.pdf.
- Eurostat. *Arhive: Statistici Demografice I Nivel Regional*. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Archive:Statistici_demografice_la_nivel_regional.
- Tudorel Andrei & all. *Romania În Cifre - Breviar Statistic*. 2017, http://www.insse.ro/old/sites/default/files/field/publicatii/romania_in_cifre_2017_0.pdf.
- ***. *Populația Scolară a Fost de 3578,6 Mii Persoane În Anul Școlar Universitar 2017-2018*. 2018, <http://statistici.insse.ro/shop/index.jsp?page=te>.
- Guga, Ștefan, et al. *Situația Salariaților Din România Studiu Anual 2017 Ediția a V-A*. [http://syndex.ro/wp-content/uploads/Syndex - Studiu Salariati 2017 VF_cor.PDF](http://syndex.ro/wp-content/uploads/Syndex_-_Studiu_Salariați_2017_VF_cor.PDF). Accessed 24 Aug. 2018.
- ***. *Raport Privind Starea Învățământului Superior Din România*. 2016, https://www.edu.ro/sites/default/files/_fișiere/Minister/2017/transparența/Stare_sup_2016.pdf.
- ***. *Proiecția Principalilor Indicatori Economico – Sociali În PROFIL TERITORIAL Până În 2020*. 2017, http://www.cnp.ro/user/repository/prognoze/prognoza_profil_teritorial_mai_2017.pdf.
- ***. *Repere Economice Și Sociale Regionale. Statistică Teritorială*. 2017, http://www.insse.ro/cms/files/Publicatii_2017/82.Repere_economice_si_sociale_regionale_Statistica_teritoriala/Repere_economice_si_sociale_regionale_Statistica_teritoriala_2017.pdf.
- ***. *Proiecția Principalilor Indicatori Economico-Sociali În Profil Teritorial Până În 2019*. 2016, http://www.cnp.ro/user/repository/prognoze/prognoza_profil_teritorial_mai_2016.pdf.
- Iagăr, Elena Mihaela (ed). *Forța de Muncă În România. Ocupare Și Șomaj În Anul 2017*. 2018, http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/forta_de_munca_in_romania_ocupare_si_somaj_2017.pdf.
- Iagăr, Elena Mihaela (eds). *Forta de Muncă În România, Ocupare Și Șomaj În Anul 2016*. 2017, http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/forta_de_munca_ocupare_si_somaj_in_anul_2016.pdf.
- Ministerul Educației Naționale. *Învățământ Superior - Raport UEFISCDI 2016-2017*. <https://uefiscdi.ro/resource-89341?&wtok=0b8345198311a480ecce03ceb294ac025389d75c&wtkps=XY9RDoJADETv0m/BbtmFpdzBmHgCwolslsguilnx7gJ+GP2bTOe105xjfnpWDPN4aT1kloWkWEpKM88Rg7cGVpUyCDUPygy72dvGmwqV6eV6zAQ1LiRmuDhapTVGhcMFj4Llh1vTsJgzK07nvZRgqRJo9LrgJbs19kJKXS>. Accessed 11 Sept. 2018.
- Vîrdol, Daniel Celu. *ANUARUL STATISTIC AL ROMÂNIEI 2017 ROMANIAN STATISTICAL YEARBOOK*. 2018, http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/field/publicatii/anuarul_statistic_al_romaniei_carte_ro.pdf.
- Institutul Național de statistică. *Repere Economice Și Sociale Regionale: Statistică Teritorială-2017*. 2017,

http://www.insse.ro/cms/files/Publicatii_2017/82.Repere_economice_si_sociale_regionale_Statistica_teritoriala/Repere_economice_si_sociale_regionale_Statistica_teritoriala_2017.pdf.

Ministerul Educației Naționale. *Raport Privind Starea Învățământului Superior*. 2016, https://www.edu.ro/sites/default/files/_fișiere/Minister/2017/transparenta/Stare_sup_2016.pdf.

Guga, Ștefan, et al. *Situația Salariaților Din România Studiu Anual 2017 Ediția a V-A*. [http://syndex.ro/wp-content/uploads/Syndex - Studiu Salariati 2017 VF_cor.PDF](http://syndex.ro/wp-content/uploads/Syndex_-_Studiu_Salariati_2017_VF_cor.PDF). Accessed 24 Aug. 2018.

Eac, Ec DG. *Monitorul Educației Și Formării 2017 Educație Și Formare România*. 2017, https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017-ro_ro.pdf.

Tabel 1. Unitati cu activitate de cercetare-dezvoltare, pe sectoare de performanta, la sfarsitul anului						
Sectoare de performanta	Ani					
	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	UM: Numar					
	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar	Numar
Total din care:	1166	970	920	773	781	792
Sector public	268	269	273	286	298	293
- sectorul guvernamental	177	174	186	192	204	200
- sectorul invatamant superior	91	95	87	94	94	93
Sector privat	898	701	647	487	483	499
- sectorul mediului de afaceri	884	683	623	460	462	476
- sectorul privat non-profit	14	18	24	27	21	23
© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA						

Tabel 2. Salariati din activitatea de cercetare-dezvoltare pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete, la sfarsitul anului				
Gruparea dupa ocupatie a numarului de salariati din cercetare-dezvoltare	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete	Ani		
		Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
		UM: Numar persoane		
		Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Total	TOTAL	42963	43448	44386
-	Regiunea NORD-VEST	3485	3277	3175
-	Regiunea CENTRU	3885	3728	4072
-	Regiunea NORD-EST	4319	4298	4129
-	Regiunea SUD-EST	1656	2023	2150
-	Regiunea SUD-MUNTENIA	3826	2902	2836
-	Regiunea BUCURESTI - ILFOV	20212	21088	21968
-	Regiunea SUD-VEST OLTENIA	1960	2101	2025

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2016-2025

-	Regiunea VEST	3620	4031	4031
---	---------------	------	------	------

Tabel 3. Salariati din activitatea de cercetare-dezvoltare - echivalent norma intreaga, pe macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete			
Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete	Ani		
	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	UM: Numar persoane		
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
TOTAL	31391	31331	32232
Regiunea NORD-VEST	2331	2062	1891
Bihor	31	121	23
Bistrita-Nasaud	224	173	165
Cluj	1999	1703	1628
Maramures	27	16	16
Satu Mare	24	26	42
Salaj	26	23	17
© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA			

Tabel 4. Cercetatori din activitatea de cercetare-dezvoltare pe grupe de varsta, la sfarsitul anului			
Gruparea cercetatorilor pe grupe de varsta	Ani		
	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	UM: Numar persoane		
	Numar persoane	Numar persoane	Numar persoane
Cercetatori-total	27535	27253	27801
Cercetatori in varsta de pana la 25 ani	362	374	290
Cercetatori in varsta de 25-34 ani	4080	4208	4159
Cercetatori in varsta de 35-44 ani	6886	6934	7402
Cercetatori in varsta de 45-54 ani	5287	5437	5298

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2016-2025

Cercetatori in varsta de 55-64 ani	4000	4078	3921
Cercetatori in varsta de 65 ani si peste	927	1058	1056
© 1998 - 2018 INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA			

Tabel 5. Cercetatori din activitatea cercetare-dezvoltare pe domenii stiintifice, la sfarsitul anului

Gruparea cercetatorilor pe domenii de stiintifice	Ani		
	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
	UM: Numar persoane		
Cercetatori - total	27535	27253	27801
Cercetatori - in domeniul stiintelor naturale si exacte	4032	5259	5439
Cercetatori - in domeniul stiintelor ingineresti si tehnologice	12904	12053	13656
Cercetatori - in domeniul stiintelor medicale	2736	2656	2898
Cercetatori - in domeniul stiintelor agricole	2525	2396	2397
Cercetatori - in domeniul stiintelor sociale	4204	3500	2366
Cercetatori - in domeniul stiintelor umaniste	1134	1389	1045

Tabel 6. Numarul mediu al salariatilor⁸² intreprinderilor inovatoare, pe activitati si clase de marime

Activitati	Ani	
	Anul 2012	Anul 2014
	UM: Numar persoane, procente	
	Numar persoane	Numar persoane
Total	2035968	2031203
Industrie	1290168	1279605
Industrie extractiva	55917	44978
Industrie prelucratoare	1074227	1081507

⁸² Numarul mediu al salariatilor se calculeaza pentru ultimul an al perioadei de referinta si reprezinta o medie aritmetica simpla rezultata din suma efectivelor zilnice ale salariatilor, inclusiv din zilele de repaus saptamanal, sarbatori legale si alte zile nelucratoare impartita la numarul total al zilelor calendaristice (365 zile)

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2016-2025

Productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat	77877	73727
Distributia apei, salubritate, gestionarea deseurilor, activitati de decontaminare	82147	79393
Servicii	745800	751598

Tabel 7. Personalul didactic pe niveluri de educatie, forme de proprietate, macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete

Niveluri de instruire	Formă de proprietate	Macroregiuni, regiuni de dezvoltare si judete	Ani		
			Anul 2015	Anul 2016	Anul 2017
			UM: Numar persoane		
Total	Total	TOTAL	237443	235806	236208
-	-	Regiunea NORD-VEST	35288	34879	35009
-	-	Bihor	8296	8194	8157
-	-	Bistrita-Nasaud	3616	3564	3577
-	-	Cluj	11068	11097	11256
-	-	Maramures	5579	5431	5443
-	-	Satu Mare	4022	3928	3934
-	-	Salaj	2707	2665	2642
-	publică	TOTAL	228757	227046	226649
-	-	Regiunea NORD-VEST	34102	33648	33620
-	-	Bihor	7977	7881	7877
-	-	Bistrita-Nasaud	3561	3501	3468
-	-	Cluj	10414	10421	10431
-	-	Maramures	5480	5315	5319
-	-	Satu Mare	3982	3886	3898
-	-	Salaj	2688	2644	2627
-	privată	TOTAL	8686	8760	9559
-	-	Regiunea NORD-VEST	1186	1231	1389

PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest 2016-2025

-	-	Bihor	319	313	280
-	-	Bistrita-Nasaud	55	63	109
-	-	Cluj	654	676	825
-	-	Maramures	99	116	124
-	-	Satu Mare	40	42	36
-	-	Salaj	19	21	15
universitar	Total	TOTAL	26949	26618	26266
-	-	Regiunea NORD-VEST	5100	5021	5034
-	-	Bihor	1098	1078	1055
-	-	Cluj	3817	3760	3806
-	-	Maramures	170	168	167
-	-	Satu Mare	15	15	6
-	publică	TOTAL	23978	23776	23566
-	-	Regiunea NORD-VEST	4633	4584	4631
-	-	Bihor	936	922	936
-	-	Cluj	3527	3494	3528
-	-	Maramures	170	168	167
-	privată	TOTAL	2971	2842	2700
-	-	Regiunea NORD-VEST	467	437	403
-	-	Bihor	162	156	119
-	-	Cluj	290	266	278
-	-	Satu Mare	15	15	6

Tabel 7. Oferta educațională a universităților publice in regiunea Nord-Vest.					
Universitatea	Nr. facul tăți	Nivel Licență		Nivel master	
		Domenii	Programe	Domenii	Program e
Universitatea Tehnică, Cluj	12	54	90	28	105

Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj	21	41	242	36	299
Universitatea de Medicină și Farmacie Iuliu Hațiegan, Cluj	3	1	16	3	22
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară, Cluj	5	5	29	9	25
Universitatea Oradea	15	54	109	43	82
Academia de Muzică Gh. Dima, Cluj	2	1	14	1	6
Universitatea de Artă și Design, Cluj	2	1	10	1	9

Sursa: Paginile web ale universităților. Date prelucrate de autor

Tabel 8. Oferta educațională de educație a adulților a universităților publice din Regiunea Nord-Vest		
Universitatea	Număr domenii	Număr programe ID, FC și postuniversitare
Universitatea Tehnică Cluj	7	52 (formare continuă ⁸³)
Universitatea Babeș-Bolyai Cluj	11	40 (FC ⁸⁴ și postuniv)
Universitatea de Medicină și Farmacie Cluj	75	434 (postuniv)
Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj	4	24 (postuniv)
Universitatea Oradea	6	20 (FC)
Academia de Muzică Gh. Dima Cluj	-	7 (FC și postuniv)
Universitatea de Artă și Design Cluj	1	1 (FC)

Sursa: Paginile web ale universităților. Date prelucrate de autor

⁸³ în cadrul programelor de formare continuă la UT Cluj se numără programe internaționale standardizate (Ex. Cisco), sau propuse de extensia Baia Mare

⁸⁴ programele de formare continuă de la UBB Cluj includ programe acreditate ANC, programe pentru personalul propriu și programe de formare profesională pentru companii, realizate individualizat, în colaborare cu companii din regiune.